

อนุสรณ์
พระราชทานเพลิงศพ
พระสมุทรคุณาจารย์
(ฮะ จันทสโร)

วัดดอนไก่อี
อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร
25 มีนาคม 2527

ประวัติพระสมุทรคุณาจารย์ (ฮะ จันทสโร)
อติยเจ้าอาวาสวัดดอนไก่อี ที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร
วัดดอนไก่อี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ชาติภูมิ

พระสมุทรคุณาจารย์ นามเดิม ฮะ นามสกุล ละม้ายสกุล นามฉายา จันทสโร นามโยมบิดา นายเหมือน นามโยมมารดา นางรีว ชาติกาล วันอังคาร แรม ๙ ค่ำ เดือน ๗ ปีกุน จ.ศ ๑๒๔๙ ร.ศ ๑๐๖ ตรงกับวันที่ ๑๕ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๓๐ เป็นปีที่ ๒๐ แห่งรัชกาลที่ ๕ ณ บ้านซากงชี หมู่ที่ ๑๐ ตำบลบางยาง อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน คือ

๑.ไม่ทราบชื่อ ถึงแก่กรรมแต่เยาว์วัย
๒. นางบาง เจียวท่าไม้
๓. ไม่ทราบชื่อ ถึงแก่กรรมแต่เยาว์วัย
๔. นายดี ละม้ายสกุล
๕. ไม่ทราบชื่อ ถึงแก่กรรมแต่เยาว์วัย
๖. นางกิมลี ละม้ายสกุล
๗. ไม่ทราบชื่อ ถึงแก่กรรมแต่เยาว์วัย
๘. พระสมุทรคุณาจารย์ (ฮะ ละม้ายสกุล)
๙. นายเฮงลี ละม้ายสกุล

การศึกษาเบื้องต้น

โดยที่ในสมัยนั้น ยังไม่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติประถมศึกษาขึ้นในประเทศ ฉะนั้น เมื่อปฐมวัย ท่านจึงได้รับการศึกษาอักษรสมัยจนสามารถอ่านออกเขียนได้ แล้วได้ช่วยบิดามารดาประกอบอาชีพกสิกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของครอบครัว

บรรพชาอุปสมบท

เมื่ออายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ บิดามารดาได้จัดการบรรพชาอุปสมบท ณ วัดดอนไก่อดี อำเภอกะทู้มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีพระครูนิม วัดสุนทรสถิต (กำแพง) อำเภอ

(ข)

บ้านแพ้ว เป็นพระอุปัชฌาย์ มีนามฉายาว่า “จันทสโร” เมื่ออุปสมบทแล้ว ได้อยู่จำพรรษา ณ วัดดอนไก่อดี และศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย หากแต่ไม่ได้เข้าสอบความรู้แต่อย่างใด

ความชำนาญการ

นอกจากมีความรู้ภาษาไทยแล้ว ท่านยังมีความรู้ภาษาขอมแตกฉานอีกด้วย จึงทำให้มีความรู้วิชาการทางพุทธศาสนาเป็นอย่างดี สามารถอบรมสั่งสอนพุทธบริษัทและเผยแผ่พุทธศาสนาได้อย่างกว้างขวาง และยังมีความรู้คณิตศาสตร์-วิชาช่างก่อสร้าง-การคำนวณหน้าไม้ และมีความรู้ด้านเวชกรรมและเภสัชกรรมโบราณเป็นอย่างดี

งานปกครอง

พ.ศ . ๒๔๖๖ เป็นพระกรรมวาจาจารย์

พ.ศ. ๒๔๘๗ เป็นสาธุการอุปการอำเภอกะทู้มแบน

พ.ศ. ๒๔๙๗ เป็นเจ้าอาวาสวัดดอนไก่อี
พ.ศ. ๒๔๙๘ เป็นพระอุปัชฌาย์
พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นเจ้าคณะอำเภอกระทุ่มแบน
พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะตำบลท่าเสา
พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นผู้รักษาการแทนเจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร

งานศึกษา

พ.ศ. ๒๔๗๐ เป็นกรรมการสอบธรรมสนามหลวง
พ.ศ. ๒๔๘๐ เป็นกรรมการศึกษาพระปริยัติธรรมจังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นประธานกรรมการสอบธรรมสนามหลวง

แม้ว่าพระสมุทรคุณาจารย์ จะไม่ได้เป็นนักธรรมหรือเปรียญก็ตาม แต่ก็เป็นผู้ใฝ่ใจ
ต่อการศึกษา หมั่นหาความรู้เป็นนิตยและช่วยส่งเสริมการศึกษาตลอดมา ได้เปิดให้มีการสอบ
ธรรมสนามหลวง ณ วัดดอนไก่อี เปิดให้มีการเรียนธรรมสอบธรรมภายในวัด ปรากฏว่ามี
นักเรียนสอบได้มากบ้างน้อยบ้างทุกปี

และส่งเสริมการศึกษาภาษาบาลี โดยส่งภิกษุสามเณรที่เป็นศิษย์ไปศึกษาต่อเพิ่มเติม
ในสำนักเรียนที่มีชื่อเสียง จนกระทั่งมีนักเรียนสำเร็จเปรียญธรรม ๕ ประโยค และจบพุทธศาสตร์
บัณฑิต ๑ รูป คือพระมหาวิระ ธิติปาโล ปัจจุบันลาสิกขาแล้ว สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค

(ค)

๑ รูป คือพระมหาประกอบ ธมมเสฏโฐ (วงศ์พรนิมิตร) วัดชนะสงคราม กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อปริญญาเอก ในประเทศอินเดีย

นอกจากส่งเสริมการศึกษาทางธรรมแล้ว ยังส่งเสริมการศึกษาทางโลกควบคู่กันไป โดยสงเคราะห์นักเรียนที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ให้ศึกษาในชั้นสูง ๆ ขึ้นไป จัดตั้งมูลนิธิเพื่อการศึกษาและให้ความร่วมมือในการส่งเสริมการศึกษาของจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งฝ่ายพุทธจักรและอาณาจักร

งานสาธารณูปการ

พ.ศ. ๒๔๗๘ เป็นสาธารณูปการอำเภอกะทู้ม้วน

พ.ศ. ๒๔๘๔ สร้างโรงเรียนวัดดอนไก่อี “สังวรจันทรราชวรวิทยา” ๑ หลัง เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๗๘ สร้างโรงเรียนมัธยมกะทู้ม้วน “วิเศษสมุทคุณ” ๑ หลัง อาคารไม้ ๒ ชั้น เป็นเงิน ๒๔๐,๐๐๐.๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๘๙ สร้างศาลาการเปรียญอาคารไม้สัก ๑ หลัง ห้าง ๑๕ เมตร ยาว ๓๙.๕๐ เมตร เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๑ เทถนนคอนกรีต ๑ สาย กว้าง ๒ เมตร ยาว ๑๕๖ เมตร เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๓ สร้างโรงอาหาร ๑ หลัง ให้โรงเรียนมัธยมกะทู้ม้วน เป็นอาคารไม้ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๙ เมตร เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ขุดลอกสระน้ำ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๑๒๐ เมตร แล้วนำดินไปถมสนามหญ้าหน้าโรงเรียนมัธยม เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๔ สร้างโรงเลี้ยงอาหารและโรงครัว เป็นอาคารไม้ ๑ หลัง กว้าง ๖ เมตร ยาว ๓๐ เมตร เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐.๐๐ บาท

พ.ศ. ๒๕๐๕ หาทุนสมทบกับงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ สร้างอาคารโรงเรียนมัธยมกะทู้ม้วน “วิเศษสมุทคุณ” เป็นอาคารไม้ ๒ ชั้น อีก ๑ หลัง กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๘ เมตร เป็นเงิน ๑๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท

- พ.ศ. ๒๕๐๖ ชักขวนนางบุญน้อม เรียบร้อยเจริญ สร้างอาคารคอนกรีตถาวร ๒ ชั้น ๑ หลัง กว้าง ๘.๕๐ เมตร ยาว ๓๔ เมตร เป็นเงิน ๗๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
สร้างหอฉัน ๑ หลัง เป็นอาคารไม้ กว้าง ๙.๕๐ เมตร ยาว ๒๖ เมตร เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
สร้างศาลาบำเพ็ญกุศล ๑ หลัง เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐.๐๐ บาท
ตั้งหินริมแม่น้ำเพื่อกันคลื่นเซาะ เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท
- พ.ศ. ๒๕๐๙ รื้อย้ายกุฏิเก่าแล้วสร้างใหม่ และสร้างกุฏิเจ้าอาวาส รวมเป็นเงิน ๖๓๐,๐๐๐.๐๐ บาท
- พ.ศ. ๒๕๑๒ สร้างห้องสมุดโรงเรียนมัธยมกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทคุณ” เป็นอาคารไม้ ชั้นเดียว เป็นเงิน ๔๙,๔๒๐.๐๐ บาท
- พ.ศ. ๒๕๑๓ สร้างฌาปนสถาน กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๕ เมตร เป็นเงิน ๓๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท
สร้างเขื่อนกันตลิ่งริมคลองวัด ยาว ๑๐๐ เมตร เป็นเงิน ๒๘,๐๐๐.๐๐ บาท
- พ.ศ. ๒๕๑๔ สร้างทอระบายน้ำ ค.ส.ล.ยาว ๑๐๒ เมตร เป็นเงิน ๒๒,๔๖๕.๕๐ บาท
- พ.ศ. ๒๕๑๗ สร้างเขื่อน ค.ส.ล. ด้านหน้าวัดริมแม่น้ำท่าจีน เพื่อกันตลิ่งพัง ยาว ๓๘๑ เมตร เป็นเงิน ๓,๘๘๒,๒๐๐ บาท
ปฏิสังขรณ์อุโบสถ เป็นเงิน ๑๕๐,๐๐๐.๐๐ บาท
รวมค่าก่อสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์ทั้งสิ้น ๖,๙๔๗,๐๘๕.๐๐ บาท
(หกล้านเก้าแสนสี่หมื่นเจ็ดพันแปดสิบบาทถ้วน)

งานเผยแผ่

แสดงธรรมเทศนาสั่งสอนอบรมประชาชนทุกวันธรรมสวนะ และวันสำคัญทาง พุทธศาสนา อบรมภิกษุสามเณรในเขตอำเภอ อบรมศีลธรรมแก่ครูและนักเรียน ให้ความร่วมมือคณะพระธรรมทูตจังหวัดสมุทรสาคร ในการออกจาริกอบรมศีลธรรมแก่ประชาชน และสนอง นโยบายของคณะสงฆ์ โดยเปิดหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.) ขึ้นที่วัดดอนไก่อี และ ให้ความร่วมมือทุกโอกาส

สมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นพระครูชั้นประทวน

พ.ศ. ๒๔๙๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ “พระครูวิเศษสมุทคุณ”

พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นชั้นเอกในนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๐๗ ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์เป็นพิเศษในนามเดิม

พ.ศ. ๒๕๑๘ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระราชคณะชั้นสามัญที่ “พระสมุทร-
คุณาจารย์”

ปฏิปทาและความนับถือของประชาชน

พระสมุทรคุณาจารย์ เป็นพระเถระที่เคร่งครัดต่อระเบียบวินัยและข้อปฏิบัติของคณะสงฆ์ ระวังแม้แต่เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่ยอมให้มีการผิดพลาดเกิดขึ้น เช่น เมื่อถึงเวลา ๑๙.๐๐ น. อันเป็นยามวิกาล จะรับแขก ปิดประตูกุฏิแล้วเจริญกัมมัฏฐาน ถึงใครจะเรียกอย่างไรก็ไม่เปิด ผู้มีธุระจำเป็นต้องรอฟบตอนรุ่งเช้า ข้อนี้ เป็นที่รู้จักทั่วไปของผู้ที่จะไปหา ทั้งนี้ เพราะท่านเกรงความเสียหายจะเกิดขึ้นแก่ตัวท่านเองและวัดวาอาราม การทำเช่นนี้ได้ผลดี คือป้องกันคำครหาและป้องกันโจรภัย ทั้งมีโอกาสได้เจริญสมาธิ

นอกจากจะเป็นผู้เคร่งครัดต่อระเบียบแล้ว ยังเป็นผู้เคร่งครัดต่องานราชการคณะสงฆ์ เมื่อสมัยดำรงตำแหน่งเจ้าคณะอำเภอกระทุ่มแบนนั้น หากมีหนังสือราชการคณะสงฆ์จากอำเภอถึงจังหวัดแล้ว ท่านจะต้องไปส่งเองทุกครั้ง แม้จะเป็นเรื่องเล็กน้อยก็ตาม ไม่ยอมให้เลขานุการ ๓ ไปส่ง หรือส่งทางไปรษณีย์ นอกจากเรื่องบัญชีสอบนักธรรมเท่านั้นที่ท่านจะให้เลขานุการ ๓ ไปส่ง นอกนั้น ท่านจะไปส่งด้วยตนเองทั้งสิ้น ถึงแม้ว่าการส่งหนังสือจากอำเภอถึงจังหวัดจะต้องเดินทางไกลขึ้นรถลงเรือหรือข้ามแม่น้ำหลายทอดหลายตอนก็ตาม ไม่เคยนึกถึงความยากลำบากและไม่เคยบ่นบ่น เมื่อมีการประชุมงานราชการคณะสงฆ์ ก็เข้าร่วมประชุมทุกครั้งไม่เคยขาด ข้อนี้ แสดงถึงความเอาใจใส่ต่องานในหน้าที่อย่างเคร่งครัดโดยไม่ยอมให้บกพร่อง

เป็นผู้รักความซื่อตรง ชอบทำอะไรตรงไปตรงมายุติความถูกต้องและความยุติธรรม เป็นเกณฑ์ ไม่เอนเอียงหรือคดงอ หรือโอนเอนไปตามกระแสแห่งโลกธรรม มีจุดยืนเป็นของตนเอง พร้อมทั้งจะก้าวไปข้างหน้าหรือถอยกลับข้างหลัง มักใช้วิจารณญาณอย่างถูกต้อง เป็นผู้ซื่อตรงต่อผู้บังคับบัญชา เมื่อได้รับคำสั่งอย่างใดก็ทำอย่างนั้น ไม่เคยฝ่าฝืนหรือล่วงละเมิด เป็นผู้รักการกระทำมากกว่าการพูด เพราะเห็นว่า เพียงแต่การพูดอย่างเดียวนั้นไม่สามารถจะช่วยให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ การที่ชอบทำอะไรตรงไปตรงมา แม้กระทั่งการพูดจาก็เช่นเดียวกันนี้ จึง

เข้าลักษณะเป็นคน “พูดจริง ทำจริง” ไปในที่สุด และเมื่อพูดอะไรแล้วก็ทำอย่างนั้นตามความตั้งใจ ฉะนั้น งานทุกอย่างจึงสำเร็จเป็นขั้นตอน ไม่ลั่นและไม่ก้าวก่ายกัน

เป็นผู้รักการพัฒนาและบูรณะปฏิสังขรณ์วัด ได้รื้อถอนโยกย้ายปรับปรุงวัดดอนไถดีเสียใหม่หมดทั้งวัด เปลี่ยนจากกุฏิหลังคาจากมาเป็นหลังคามุงกระเบื้อง และพยายามเปลี่ยนจากไม้ที่ผุพังมาเป็นปูน สิ่งใดที่พอใช้ได้ก็เก็บรักษาไว้ เรียกว่าสร้างของใหม่แต่ก็อนุรักษ์ของเก่าไว้ในตัว เปลี่ยนจากกุฏิที่กระจัดกระจายกันอยู่ให้เข้าระเบียบเป็นแถวเป็นแนว คือมีกุฏิอยู่สองข้างหอนัน-หอสดมภ์ อยู่ตรงกลาง กุฏิเจ้าอาวาสอยู่ท้ายสุด ตามหลักของการจัดผังวัดทั่วไป การรื้อถอนเปลี่ยนแปลงกุฏิ ก็เปลี่ยนกุฏิของพระลูกวัดก่อนให้พระในวัดมีที่อยู่อาศัยอย่างดีเสียก่อน ส่วนตัวท่านเองอยู่กระต๊อบเล็ก ๆ มุงหลังคาจากไปก่อน แล้วจึงค่อย ๆ ปรับปรุงทีหลัง ดังที่เห็นได้ในปัจจุบัน ในการก่อสร้างและบูรณะปฏิสังขรณ์ถึงแม้จะใช้เงินเป็นจำนวนมาก ก็พยายามค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งเงินจำนวนนี้ เป็นเงินส่วนตัวของท่านเองบ้าง มีผู้อื่นร่วมบริจาคสมทบบ้าง

ในยุคของท่าน ได้สร้างถาวรวัตถุไว้อย่างมากมาย นอกจากกุฏิแล้ว ก็สร้างศาลาการเปรียญ-โรงครัว-ศาลาท่าน้ำ-เมรุ-ศาลาบำเพ็ญกุศล-ซุ้มประตู-กำแพงวัด เถื่อนหลายสาย และปรับปรุงโดยการปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่น ต่อมาได้สร้างเขื่อนกันตลิ่งพังจากการถูกน้ำกัดเซาะ จากการที่ปรับปรุงวัดได้เรียบร้อยนี้เอง ต่อมากรมการศาสนาได้ยกย่องวัดดอนไถดีขึ้นเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช-สกลมหาสังฆปริณายกประทานพัฒนา และกรมการศาสนาถวายประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติให้

หลังจากที่พระภิกษุสามเณรในวัดมีความเป็นอยู่ดีพอสมควรแก่ฐานะ และถาวรวัตถุมีเพียงพอแล้ว ท่านก็เริ่มปรับปรุงการศึกษา ถึงแม้ตัวท่านเองจะไม่มีวุฒิทางการศึกษาของคณะสงฆ์ แต่ก็พยายามส่งเสริมศิษย์ให้ศึกษาเล่าเรียนจนบรรลุผลสำเร็จควรแก่การยกย่องเป็นผลงานดีเด่น คือ ส่งเสริมให้สำเร็จเปรียญธรรม ๕ ประโยค พ.ศ.บ. ๑ รูป ปัจจุบันลาสิกขาแล้ว ส่งเสริมให้สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยค ๑ รูป ตั้งแต่นั้นเป็นสามเณร และกำลังศึกษาต่อปริญญาเอกในมหาวิทยาลัยมหิดล ประเทศอินเดีย

จากการที่ส่งเสริมศิษย์ให้สำเร็จเปรียญธรรม ๙ ประโยคตั้งแต่นั้นเป็นสามเณรนี้ นำความภาคภูมิใจมาสู่คณะสงฆ์และประชาชนชาวจังหวัดสมุทรสาคร โดยเฉพาะชาวอำเภอกระทุ่มแบบเป็นอย่างยิ่ง เพราะในจังหวัดสมุทรสาคร ยังไม่มีผู้ใดเลยที่สอบได้เป็นเปรียญธรรม ๙ ประโยค และเรียนสำเร็จตั้งแต่นั้นเป็นสามเณรด้วยก็หายาก ทั้งยังได้รับพระมหากรุณาจากพระบาทสมเด็จพระ

(ข)

พระเจ้าอยู่หัวโปรดให้อุปสมบทเป็นนาคหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์อีกด้วย นับเป็นผลงานที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงของท่าน

พร้อมกับการส่งเสริมด้านการศึกษาปริยัติธรรม ท่านก็ส่งเสริมความรู้ทางโลกพร้อมกันไป โดยร่วมสร้างโรงเรียนทั้งประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และเป็นผู้อุปการะโรงเรียนตลอดมา เพราะความเป็นผู้เห็นการณ์ไกลและเพื่อตัดปัญหายุงยากภายในภาคหน้า ท่านจึงจัดตั้งมูลนิธิ “วิเศษสมุทรคุณ” ขึ้นไว้ โดยท่านเองบริจาคกับปิยภณัฐส่วนตัวครั้งแรก เป็นเงินจำนวน

๑๖๑,๘๐๐๐.๐๐ บาท และต่อมาอีกจำนวน ๒๗๔,๐๐๐.๐๐ บาท แล้วขออนุญาตจดทะเบียนต่อทางราชการ จดประสงค์เพื่อ

๑. ส่งเสริมกิจการทั่วไปของวัดดอนไก่อ่ดี
๒. ส่งเสริมการศึกษาปริยัติธรรมวัดดอนไก่อ่ดี
๓. ส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดดอนไก่อ่ดี
๔. ส่งเสริมการศึกษาโรงเรียนกระทุ่มแบน “วิเศษสมุทรคุณ”
๕. ส่งเสริมกิจการกุศลสาธารณประโยชน์ทั่วไป

นับว่าเป็นมูลนิธิที่สมบูรณ์แบบ และมีดอกผลอำนวยประโยชน์อย่างมาก ช่วยแก้ปัญหาเรื่องการศึกษาของเยาวชนในชาติ โดยการช่วยสงเคราะห์นักเรียนที่แต่ยากจน และช่วยปรับปรุงโรงเรียนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นอีกด้วย เป็นการช่วยเหลือทางราชการได้อย่างดียิ่ง โรงเรียนวิเศษสมุทรคุณ นับว่าเป็นโรงเรียนมัธยมที่ทันสมัยในจังหวัดสมุทรสาคร มีครูและนักเรียนมากมูลนิธิก็ยังปรากฏชื่อของท่านอยู่เป็นอนุสรณ์

จากความเป็นผู้เคร่งครัดต่องานราชการคณะสงฆ์ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ตลอดมา อย่างเสมอต้นเสมอปลาย และเป็นรัตติกาล มีอายุยืน ต่อมาจึงได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์จาก “พระครูวิเศษสมุทรคุณ” ขึ้นมาเป็นพระราชาคณะชั้นสามัญ ที่ “พระสมุทรคุณาจารย์” และได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นไปเป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร โดยได้รับความไว้วางใจจากพระสังฆาธิการทั้งจังหวัด นับเป็นพระเถระที่มีพรรษาอายุกาลยืนยาวกว่ารูปอื่นในจังหวัดสมุทรสาคร

เมื่อมีการประชุมพระสังฆาธิการภาค ๑๔ และมีการถวายสักการะพระเถระที่มีพรรษายุกาลมากแล้ว พระสมุทรคุณาจารย์ มักจะได้รับการสักการะจากพระสังฆาธิการในภาค ๑๔ เสมอ ๆ

พระสมุทรคุณาจารย์ เป็นผู้มีความเมตตา มีใบหน้าเบิกบานอยู่เสมอ พบปะพูดคุยกับทุกคนอย่างอารมณ์ดี ไม่เคยขี้โกรธหรืออาฆาตมาดร้ายใคร ไม่เคยพูดจาให้เป็นทีกระทบ

(ช)

กระเทียมใคร เป็นผู้คงที่ ไม่หวั่นไหวไปตามโลกธรรม ๘ ใครจะสรรเสริญหรือนิทานก็เฉย ๆ ไม่เคยยินดียินร้าย เพราะรู้สภาวะของโลกดีกว่าจะต้องเป็นเช่นนั้น

หัวโขนนั้น เมื่อสวมใส่แล้ว ก็ทำให้ผู้นั้นแสดงเป็นลิงเป็นยักษ์ตามบทบาท เมื่อถอดหัวโขนออกแล้วก็เป็นคนธรรมดา แต่ถ้าหากใครถอดหัวโขนออกแล้ว ยังแสดงเป็นยักษ์เป็นลิงอยู่ หรือหลงผิดคิดว่าหัวโขนนั้นเป็นของจริง ผู้นั้นก็ต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ใต้หัวโขนนั่นเอง และต้องเที่ยวแสวงหาหัวโขนอยู่เสมอ เมื่อเขาอยากให้เราแสดง เราก็แสดงให้ดู เลิกแสดงแล้วเราก็ต้องเป็นคนธรรมดา ท่านมักปรารภเช่นนั้นเสมอ ซึ่งทุกท่านที่มาในงานพระราชทานเพลิงศพ หลวงปู่คงจะได้ข้อคิดนี้ไปบ้าง

เรื่องยศถาบรรดาศักดิ์นี้ ท่านพยายามปฏิเสธ แต่ทางคณะสงฆ์เห็นว่า ท่านมีพรรษายุกมากประกอบกับทำประโยชน์แก่พระศาสนาและสาธารณชนมาากแล้ว และทราบของท่านเป็นคนตรงไม่วังงหรือไขว่คว้า นึกถึงคุณความดีของท่าน จึงยกท่านขึ้นเป็นที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดจุดประสงค์ของคณะสงฆ์ก็เพื่อต้องการให้ท่านได้พักผ่อนนั่นเอง เพราะเห็นว่าชราภาพมากแล้ว และปฏิบัติงานด้วยดีตลอดมา

เมื่อได้รับแล้ว ท่านก็ไม่หลงลืมตัว เคยอย่างไรก็อย่างนั้น เพราะท่านรู้ว่าทุกสิ่งทุกอย่างไม่ควรแก่การยึดเหนี่ยว ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา สิ่งที่แน่นอนคือ คุณความดีที่สร้างไว้ให้คนรุ่นหลังได้ดูเป็นแบบอย่าง เสมือนหนึ่งเป็นอนุสาวรีย์ให้รำลึกถึงและดำเนินตาม ถือว่าทำความดีไว้ให้เขาสรรเสริญดีกว่าทำความชั่วไว้ให้เขาสาปแช่งและติฉินนินทา

ยศและลาภ	หาบไป	ไม่ได้แน่
เว้นเสียแต่	ต้นทุน	บุญกุศล
ทั้งสมบัติ	ทั้งหลาย	ให้ปวงชน
ร่างของคน	เขายังเอา	มาเผาไฟ

ส่วนงานช่วยเหลือประชาชนนั้น ก็ทำอย่างสม่ำเสมอ คบกับชนทุกชั้น ไม่ว่ายากดีมีจนหรือคนสูงต่ำ ช่วยอนุเคราะห์ส่วนรวมโดยการสร้างถนนหนทางและโรงเรียน อนุเคราะห์ด้วยความรู้ส่วนตัวที่มีอยู่ คือวิชาแพทย์แผนโบราณ เมื่อใครมาขอความช่วยเหลือ ก็อนุเคราะห์ให้ตามความสามารถเอื้อเฟื้อแผ่แก่ชนทั่วไป เมื่อนานวันเข้าไปสิ่งยาที่เจียดยื่นให้คนอื่นก็กลายเป็นตำรายากลางบ้านไป ตัวท่านเองก็กลายเป็นหมอชาวบ้านไปโดยปริยาย เพราะท่านคิดว่า วัด

(ฉ)

เป็นศูนย์กลางของทุก ๆ ฝ่าย ทั้งในด้านศีลธรรม จริยธรรม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และการพัฒนาประเทศ พระสงฆ์ควรทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เมื่อชาวบ้านช่วยวัด แล้ว วัดก็ควรช่วยเหลือชาวบ้านบ้างนอกเหนือจากการสั่งสอนให้ประพฤติดีปฏิบัติชอบ ที่พึ่งของชาวบ้านก็คือวัด ฉะนั้น วัดควรช่วยเหลือตามความสามารถ

เรื่องอนุเคราะห์ประชาชนด้านการเจียดยานี้ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทางราชการคณะสงฆ์เห็นคุณค่าและเปิดอบรมวิชาแพทย์ขึ้น เพื่อให้พระสงฆ์ได้ช่วยเหลือประชาชนอย่างแท้จริง ส่วนใบเจียดยา ก็กลายเป็นตำรายาได้เล่มหนึ่งเช่นเดียวกัน

เพราะความที่ท่านเอื้อเฟื้อแผ่แก่คนทั่วไปนี้เอง จึงทำให้ประชาชนเข้าพบท่านได้ง่าย ประกอบกับท่านมีอายุยืน เมื่อนานวันเข้าก็กลายเป็น “หลวงปู่” ของคนทั่วไป จนประชาชนมักจะพูดกันติดปากกว่า “ไปขอยาหลวงปู่เถอะ”

พระสมุทธุคณาจารย์ ได้บำเพ็ญศาสนกิจในฐานะเจ้าอาวาสวัดดอนไก่อีดี และดำรงตนเป็นที่พึ่งทางจิตใจของชาวพุทธ เป็นผู้บำเพ็ญสาธารณประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไป ทำให้วัดดอนไก่อีดีรุ่งโรจน์และมีชื่อเสียงมากในระยะนี้ ฐานะของวัดก็เป็นถึงที่ปรึกษาของเจ้าคณะจังหวัด และตัวหลวงปู่เองก็เป็นพระราชาคณะ กรรมการศาสนาก็นับสนุน ปฏิบัติทางจริยาวัตรของท่านก็คงเดิมอย่างเสมอต้นเสมอปลายไม่เปลี่ยนแปลง ศิษยานุศิษย์ก็มากขึ้นตามลำดับ

แต่ทุกสิ่งทุกอย่างก็เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาเช่นเดียวกัน อาพาธเริ่มเบียดเบียนหลวงปู่แต่ไม่มากนัก เพราะหลวงปู่เป็นคนแข็งแรงมาแต่เดิม ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นของไม่เที่ยง หลวงปู่เริ่มชราภาพลง แต่ท่านก็วางตัวเป็นคนแก่ (เถระ) และเป็นคนแก่ที่กราบไหว้

ภูเขาสูงใหญ่ที่ถูกพายุพัดหรือน้ำกัดเซาะนานวัน ยังหลายเป็นโกรกผาและลำธาร ผืนแผ่นดินที่ถูกกระแสน้ำซัดยังกลายเป็นคั้งและลำคลอง สิ่งก่อสร้างยังผุพังได้ฉับไฉน หลวงปู่ก็ฉับนั้น เมื่อนานปีเข้า สังขารก็เริ่มร่วงโรย ความแข็งแรงเริ่มลดน้อยลง ความทรุดโทรมเพราะชราเข้ามาแทนที่ หลวงปู่เริ่มอาพาธด้วยโรคชรา ฉันทอาหารได้น้อยลง อาพาธ และมรณภาพด้วยอาการอันสงบ ณ ภูมิลำเนาของท่าน ที่วัดดอนไก่อีดี เมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๓ เวลา ๐๒.๔๑ น. สิริรวมอายุได้ ๔๓ ปี

นับว่าเป็นการสูญเสียพระเถระที่เป็นนักสร้างสรรค์ นักส่งเสริม และนักพัฒนา และที่พึ่งของประชาชนไปรูปหนึ่ง จังหวัดสมุทรสาครก็สูญเสียพระเถระที่มีพรรษาชุกาลมาก เป็นรัต

(ญ)

ตัณฺญาซึ่งจะหาอีกได้ยาก ถึงจงหาได้ก็ไม่เหมือน ขาวนี้จึงทำให้เกิดความเศร้าสลดใจ อาลัยอาวรณ์ และเสียดายแกว่งการคณะสงฆ์และสาธุชนทั่วไป แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นก็เป็นไปตามกฎธรรมดาของโลก

เพราะความเคารพนับถือที่ฝังแน่นอยู่ในใจของคณะศิษยานุศิษย์และประชาชนทั่วไป จึงได้ช่วยกันปั้นหล่อรูปของท่านไว้สักการบูชาในฐานะปูชนียบุคคล นามของหลวงปู่ “พระสมุทรรคณาจารย์” ถูกจารึกไว้และลงอยู่นานเท่านาน อันเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า คนเรานั้นเมื่อเกิดมาแล้วก็ตายไป แต่ค่าของความเป็นคนอยู่ที่ “ผลงาน” ที่ผู้นั้นได้สร้างไว้เป็นอนุสาวรีย์ เตือนใจเยาวชนรุ่นหลังให้รำลึกถึงและดำเนินตาม

พระมหาประกอบ ธมฺมเสฏฺฐ (วงศ์พรนิมิตร)

รวบรวมและเรียบเรียง

คำไว้อาลัย

ของ

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ปิ่น ชุตินุธรรมหาเถระ) เจ้าคณะใหญ่หนกลาง – ไต
และกรรมการมหาเถรสมาคม วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

อนุสรณ์กถา

ทางวัดดอนไก่อี้ได้แจ้งแก่ข้าพเจ้าว่า ทางวัดหรือทางคณะท่านเจ้าภาพมีความประสงค์
จะได้ขอเขียนจากข้าพเจ้าสักเล็กน้อย เพื่อนำไปรวมกับเรื่องอื่น ๆ แล้วจัดพิมพ์เป็นที่ระลึกในงาน
พระราชทานเพลิงศพ ท่านเจ้าคุณพระสมุทรคุณจารย์ สำหรับชำระแก้ท่านที่มาในงานตามคตติ
นิยม เมื่อข้าพเจ้าทราบความประสงค์แล้ว จึงตกปากลงรับคำฉลองศรัทธาของทางวัด เพราะ
ข้าพเจ้ากับท่านเจ้าคุณที่ล่วงลับไปนั้น แม้ไม่อาจพูดได้เต็มปากเต็มคำว่าใกล้ชิดสนิทสนมกันเป็น
อย่างดีก็จริง แต่ก็ต้องยอมรับว่าในระหว่างข้าพเจ้ากับท่านรู้จักมานานพอสมควร จึงพอที่จะเขียน
อะไรได้บ้างที่เกี่ยวข้องกับองค์ท่านครั้งยังมีชีวิตอยู่ ข้อเขียนของข้าพเจ้าจะไม่เป็นชีวิตประวัติของ
ท่านโดยตรง เพราะเชื่อว่าชีวิตประวัติของท่านทางวัดคงจัดเรียบเรียงไว้ส่วนหนึ่งแล้ว แต่จะเขียน
ปรารภถึงสิ่งที่ดีมีอยู่ในองค์ท่านครั้งยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งปรากฏอยู่ในความรู้สึกของข้าพเจ้า

ชาติ คือ ความเกิดเป็นเพียงต้นสายของชีวิต มรณะ คือ ความตายเป็นเพียงที่สุด
สายของชีวิต ยังไม่จัดว่าเป็นตัวได้ตัวเสียที่แท้จริงของชีวิตคนในโลกปัจจุบัน ตัวได้ตัวเสียของชีวิต
คนในโลกปัจจุบันนั้น ตั้งอยู่ในระหว่างเกิดกับตาย ที่ท่านเรียกว่า ชีวิตวุตติ คือความเป็นไป
หรือความเป็นอยู่แห่งชีวิต เรื่องชีวิตเป็นเรื่องที่ทางพระพุทธศาสนาสั่งสอนไว้มาก เพราะเป็น
เรื่องมีความสำคัญแก่คน พระพุทธเจ้าตรัสเรื่องชีวิตไว้ในพระสูตรต่าง ๆ รวมได้เป็น ๕ อย่าง
มีทั้งฝ่ายดีฝ่ายชั่ว กล่าวคือ

๑. สุขชีวิต คือ ชีวิตที่ทำงาน ชีวิตที่รุ่งเรือง สุขใส ชีวิตที่อยู่เย็นเป็นสุขสบาย
๒. เสฏฐชีวิต คือ ชีวิตที่ประเสริฐ หมายถึงการดำเนินชีวิตโดยใช้ปัญญานำทาง
ไม่ใช่ความโง่เขลาเบาปัญญา หรือความหลงผิดนำทางชีวิต
๓. อโมฆชีวิต คือ ชีวิตที่ไม่เป็นหมัน ชีวิตที่ไม่สูญเปล่าเสียเปล่า ชีวิตที่สร้างสิ่ง
ที่ดีมีประโยชน์
๔. พุขชีวิต คือ ชีวิตที่ชั่วที่ต่ำทราม ชีวิตอับเฉาเศร้าหมอง ชีวิตที่อยู่ร้อนนอนทุกข์
๕. โมฆชีวิต คือ ชีวิตที่เป็นหมัน ชีวิตที่เปล่าประโยชน์ ชีวิตที่ไม่สร้างสิ่งที่เป็น

(ข)

คุณประโยชน์

ชีวิตตามข้อที่ ๑ - ๒ - ๓ เป็นประเภทที่ดี ชีวิตตามข้อที่ ๔ - ๕ เป็นประเภทที่ชั่ว
ชีวิตของคนในโลกไม่ว่าจะเป็นในอดีตหรืออนาคตหรือในปัจจุบัน ล้วนตกอยู่ในชีวิต ๕ ประเภท
ข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อก็ได้

ท่านเจ้าพระคุณพระสมุทระคุณจารย์ ตามความรู้สึกหรือตามสายตาของข้าพเจ้าเห็นว่า
ท่านเป็นผู้ที่อันใคร ๆ ไม่พึงตำหนิได้ว่า เติบโตเพราะกินข้าว แก่เฒ่าเพราะเก็ดนาน ท่านได้ดำเนิน
ชีวิตของท่านให้อยู่ในประเภทที่ดีตลอดมา ทั้งในประเภท - สุขชีวิต ทั้งในประเภท - เสฏฐชีวิต
ทั้งในประเภท - อโฆชีวิต มีหลักฐานพยานปรากฏให้เห็นชัดในชีวิตประวัติของท่าน นับว่าหาได้
ไม่่ง่ายนัก จึงสมควรแท้ที่จะกล่าวยืนยันยกย่องได้เต็มปากเต็มคำ ท่านเป็นปูชนียบุคคล คือบุคคลที่
ควรแก่การบูชาตามพระพุทธเจ้าตรัสไว้ นอกจากนี้แล้วต้องยอมรับว่าท่านได้ทิ้งรอยความดีไว้ให้ปรากฏ
เป็นแบบอย่างให้ผู้อื่นจะพึงถือเอาตามได้โดยมิผิดพลาดแต่อย่างใด ท่านมีชีวิตประเภทที่ดีเป็นสมบัติติด
ตัวของท่านไปแล้ว ไม่มีปัญหาแต่ประการใด แต่ที่ยังมีปัญหายู่นั้น คือพวกเราที่ยังมีชีวิตอยู่ทั้งชาววัด
ชาวบ้าน ได้ลองตรวจดูชีวิตของแต่ละท่านบ้างหรือเปล่าว่า อยู่ในประเภทดีหรือประเภทชั่ว ถ้าเห็นว่า
อยู่ในประเภทดี ขอให้รักษาไว้และเพิ่มพูนให้ยิ่งขึ้น ถ้าเห็นว่าในประเภทชั่ว ขออย่าได้มัวเมาประมาท
ควรรีบเร่งปรับปรุงแก้ไขหรือขัดเกลา นำชีวิตเข้ามาสู่ประเภทที่ดี ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้ทำ ขอให้ตั้งใจจริง
เท่านั้น เจริญรอยตามชีวิตของหลวงพ่ท่านเจ้าคุณพระสมุทระคุณจารย์ จะมีแต่ได้กำไรชีวิตโดยส่วน
เดียว ไม่มีทางที่จะขาดทุนเลย.

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์

ตำรายาแผนโบราณ

ของ

พระสมุทรคุณาจารย์ (ฮะ จันทสโร)

วัดดอนไก่ดี

กระทุ่มแบบ สมุทรสาคร

โดย นายบุญมี อินทวิชัย ผู้เป็นศิษย์และไวยาวัจกร
ได้รวบรวมตำรายาของท่านเก็บไว้ใช้ประจำบ้าน

ตำรายาแผนโบราณชุดนี้ เป็นตำราที่พระเดชพระคุณท่านเจ้าคุณพระสมุทร-
คุณาจารย์ (ฮะ จันทสโร) อดีตเจ้าอาวาสวัดดอนไก่ดี เจ้าคณะอำเภอกะทุ่มแบบ
และที่ปรึกษาเจ้าคณะจังหวัดสมุทรสาคร ใช้ส่งเคราะห์ผู้เจ็บป่วยทั่วไป ด้วยเมตตา-
ธรรม ได้รวบรวมเป็นเล่มขึ้นและพิมพ์แจกเป็นวิทยาทาน

ยาต้มยาผง ๕๙ ขนาน

๑. ยาครรภ์รักษา

แก้คลื่นเหียนอาเจียนและครรภ์วิปริต ท่านให้อาเภชรทั้ง ๕ อบเชย ๑ จันทน์ทั้ง ๒ ชลูด ๑ เม็ดพันธุ์ ผักกาด ๑ รากตาลำตาหนู ๑ นวลทางลาน ๑ พรเพชร ๑ ผิวส้มโอ ๑ เอาเสมอภาคต้มด้วยน้ำธรรมดา ๑ ส่วน น้ำมะพร้าวอ่อน ๑ ส่วนกินก่อนอาหารเช้าเย็น

อีกขนานหนึ่ง รักษาครรภ์รักษากุมารให้แข็งแรง แก้เท้าบวม ท่านให้อาเภชรทั้ง ๒ กฤษณา ๑ กล่ำรัก ๑ ขอนดอก ๑ ชะลูด ๑ แก่นสน ๑ รากสามสิบ ๑ เทพพาโร ๑ อบเชย ๑ เปลือกสมุลแว้ง ๑ โกฐทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ บัวทั้ง ๕ เอาเสมอภาค ต้มกิน ก่อนอาหารเช้าเย็น

๒. ยาขับน้ำคาวปลา

แก้ขับน้ำคาวปลา เมื่อคลอดบุตรได้ ๓ วัน หรือถ้าคลอดบุตรแล้วน้ำคาวปลาไม่เดิน ทำให้มีอาการบวกล้างเพื่อก็กแก้ได้

ท่านให้อาเภชร ๑ รากทองแตก ๑ เถาคันแดง ๑ รากซีกาแดง ๑ สมอติง ๑ สมอไทย ๑ สมอพิเภก ๑ ใบส้มป่อย ๑ ใบมะขาม ๑ หญ้าไทร ๑ แล่มทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๑ บาท หญ้ายอนไฟหนัก ๕ สลึง ดีเกลือหนัก ๒ บาท ลูกคัดเค้าหนัก ๑ บาท ฝางหนัก ๒ บาท สารส้มหนัก ๒ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝักต้มกินก่อนอาหาร เช้าเย็น

๓. ยากล่อมนางนอน

ถ้ามีครรภ์ลูกดิ้นนักก็ดี แม่กินเผ็ดลูกกินดิ้นยิ่งนักท่านให้อาเภชรกล่อมกุมารตั้งแต่มีครรภ์ได้ ๓ เดือนขึ้นไปจนถึง ๑๐ เดือน เป็นกำหนดให้มารดาเป็นอันตรายเพื่อพิษต่าง ๆ คือ จะสารพัดพิษขบกัด แม้มารดาออกใช้ทรพิษก็ดี เกิดฝี ๕ ประการ คือ ฝีครรภ์มาลา ฝีกาฬ ฝีพิษ ฝีครรภ์สุต ฝีปลอก ทั้ง ๕ ประการนี้ บังเกิดแก่สตรีมีครรภ์แก้ก็ดี พิษมันมานัก

ท่านให้อาเภชร ขอนดอก ๑ ชะเอมเทศ ๑ พิมเสน ๑ ชะมด ๑ น้ำประสานทอง ๑ กฤษณา ๑ กล่ำรักทั้ง ๒ ผิวมะตูมอ่อน ๑ รากไคล้เครือ ๑ สังกรณี ๑ เกษรบัวทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ โกฐทั้ง ๙ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ สลึง ทำผงผสมน้ำดอกไม้ ใส่ขันสัมฤทธิ์ลนด้วยควันเทียน ให้ปั้นเป็นแท่งไว้ ละลายน้ำดอกไม้กิน แก้สารพัดระส่ำระสาย ถ้าเชื่อมซึ่มละลายน้ำกฤษณา ถ้าตกลูกเลือดผสมน้ำผึ้งแทรกพิมเสน ถ้าทองเดินใช้น้ำกล้วยดิบ แก้เสदनน้ำมะแว้งเครือ ถ้าร้อนละลายน้ำดอกไม้ทั้งกินทั้งทา แก้ใช้ในกุมารครรภ์รักษาทุกประการดีนัก

๔. ยาแก้ลมทะเล

ท่านให้อาเภชร ค้างคกตายซาก ๑ ตัว ต้นลำโพงโทน ๑ ต้น ตากแดดให้แห้ง สุมบด ทำผงผสมกับขมิ้นไฟกันหม้อแกง ใช้ยา ๑ ส่วน ขมิ้นกันหม้อแกง ๒ ส่วน ถ้าจะให้แรงเอาตัวต่อตัวกวาดกับน้ำมันแซกพิมเสน แก้ลมทะเลต่าง ๆ แก้ใช้สำหรับเด็กอ่อน ดินักแล

๕. ยาลอกลิ้น

ท่านให้อา ไบละมุดไทย (ละมุดสีดา) สมุดทำผง ผสมกับน้ำประสานทองสด เวลาใช้ผสมน้ำมะนาวกับเกลือแทรกพิมสน ปั่นลิ้นเด็กก่อนลอกละอองฝ้า

๖. ยาทาท้อง

ท่านให้อา หวานน้ำ ๑ ไพล ๑ เจตพังคี ๑ การะบูร ๑ มหาหิง ๑ เอาเสมอภาค ตำผงปั้นเป็นแท่ง ใช้สำหรับทาท้องเด็กเล็ก ๆ แก้กึ่งท้องขึ้น ปวดท้อง ทาประจำทุก ๆ วันฝนด้วยน้ำท่าทาท้อง ถ้าท้องผูกใช้ยาดำฝนแทรก

๗. ยาแก้เด็กบิดเบา

ท่านให้อาหอยมุกข์ ฝนด้วยน้ำมะนาว ทาที่หัวเหน่า แก้เด็กอ่อนบิดเบา

๘. ยาเพ็ญตาล

ท่านให้อาโกฐสอ ๑ โกฐิพุงปลา ๑ โกฐิจุฬาลำภา ๑ โกฐิขเมา ๑ โกฐิ
ก้านพร้าว ๑ กานพลู ๑ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท ชะเอมเทศหนัก ๒ บาท จันทเทศหนัก ๒ บาท น้ำตาลทรายขาวหนัก ๒ บาท

บดเป็นผงผสมน้ำดอกไม้น้ำเป็นเม็ดยัด เมื่อจะให้ทารกกินใช้บดผสมน้ำร้อนแทรก น้ำมะนาวแก้ทรางแก้ไอแทรกน้ำผึ้ง น้ำนมแม่พิการต่าง ๆ ที่แม่กินของแสลง แก้พิษทรางในทรวงอกในคอ แก้กึ่งท้อง แก้ธาตุเด็กพิการท้องถ่าย ปวดท้อง เสียดท้อง ท้องขึ้น ท้องเพ้อให้ใช้กวาดเป็นประจำเข้าเย็น ใช้ได้ถึงผู้ใหญ่ที่ท้องถ่ายโดยธาตุพิการ ปวดท้อง เสียดท้อง กินกับน้ำบริสุทธิตินักแล

๙. ยาแก้ไข้แกมทราง

ท่านให้อา จันทน์ทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ชลูด ๑ ลูก มะตูม ๑ ใบมะกา ๑ รากหญ้านาง ๑ ดอกสาระภี ๑ ดอกพิกุล ๑ กอกขุนาก ๑ เกษรบัวหลวง ๑ แก่นแสน ๑ สักขี ๑ หนักสิ่งละ ๑ บาท ใบพิมแสนหนัก ๒ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๒ ฝัก ต้มให้เด็กกินก่อนอาหารเข้าเย็นแก้เด็กเป็นไข้ทรางตัวร้อน

๑๐. ยาแก้พิษไข้เหนื่อ

แก้เด็กที่เป็นพิษไข้เหนื่อ และประดง ๔ ประการ ให้ขึ้นเป็นเม็ดดำก็ดี ลาย ๆ ก็ดี ยังดับออกไฟก็ดี

ท่านให้อา หัวค้ำ ๑ รากหญ้านาง ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ทางตาล ๑ ยาข้าวเย็นทั้ง ๒ เอาเสมอภาค ต้มให้กินได้ตลอดเวลา

๑๑. ยาห้าราก

แก้เด็กออกหัด ออกเหือด อีสุกอีใส แก้พิษคางทูม

ท่านให้อา รากคนทา ๑ รากชิงชี ๑ รากเถาว์ลัยหญ้านาง ๑ รากท้าวยายม่อน ๑ รากมะเดื่อชุมพร ๑ เกษรทั้ง ๕ ต้มกินได้ตลอดเวลา

๑๒. แก้วร้อนและไอ

แก้เด็กที่เป็นไข้และมีอาการไอ ท่านให้อาเจียนเทศทั้ง ๒ มวกทั้ง ๒ ใบหมากทั้ง ๒ ซะเอมเทศ ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ หวานกลีบแรต ๑ ต้มให้เด็กกิน

๑๓. ยาแก้พุพอง

แก้เด็กที่ยังมีอายุไม่ถึงเดือนจนถึง ๑ - ๒ เดือน ที่ตามตัวเกิดเม็ดพุพอง และท้องผูก ท่านให้อารากตาลหม่อน ๑ รากตาลข่อย ๑ ใบกระเพรา ๑ รากตาลตะโหนด ๑ ดอกสารภี ๑ รากแฝกหอม ๑ โกฎพุปลา ๑ โกฎพุปลา ๑ สมอทั้ง ๓ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๑ ฝัก น้ำประสานทองสดหนัก ๑ สลึง ต้มให้เด็กกินเช้า - เย็น

อีกขนาดหนึ่ง ท่านให้อายาข้าวเย็นทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๕ บาท กำมะถันเหลืองหนัก ๑ บาท หนองตายหยากหนัก ๑ สลึง ต้มให้เด็กกิน เช้าเย็น

ยาสำหรับทาแก้พุพอง ท่านให้อาลูกเบญจกานี ๑ จันทน์ขาว ๑ กำมะถันแดง ๑ กาฬากัมแป้น ๑ บดทำผงผลละลายน้ำปูนใส (ผสมแดงกินกับหมาก) ผสมทา

๑๔. ยาแก้ทรางเด็ก

แก้ทราง ๗ จำพวก แก้วร้อน แก้วฟ้าดำเขียว แก้วทองเสียว

ท่านให้อามะขามป้อม ๑ รากฮ่ายเหนียว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาว ๑ แห้วหมู ๑ รากเล็บมือนาง ๑ มะตูมอ่อน ๑ ลูกขี้กา ๑ บรเพช ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ เกษรบังหลวง ๑ ดอกบุนนาค ๑ เนื้อฝักราชพฤกษ์ ๑ สมอทั้ง ๓ หนักสิ่งละ ๑ บาท น้ำประสานทองหนัก ๑ สลึง ต้มให้เด็กกินเช้าเย็น ถ้ามีอาการเชื่อมซึมเจือสุราหนอย

๑๕. ยาธาตุเด็ก

แก้ตาลชะโมย แก้อุจจาระหยดย้อย บำรุงธาตุ เจริญอาหาร

ท่านให้อา จันทร์แดง ๑ จันทน์หอม ๑ เปลือไข่เน่า ๑ รากเล็บมือนาง ๑ รากไ้เหนียว ๑ สค้าน ๑ รากขุพลู ๑ บรเพช ๑ ตาลทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท ดีปลี ๑ ขิง ๑ เจดมูลเพลิง ๑ ลูกกระดอม ๑ กระเทียม ๑ ไพล ๑ กระชาย ๑ ยาทั้งนี้ เอาหนักสิ่งละ ๒ สลึง ต้มให้เด็กกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๑๖. ยาแก้ฝีตาลฝีทราง

แก้ตมุตตกลือด แก้เป็นแผลฉุฉะตามร่างกาย สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ ๑๐ เดือน ถึง ๑๒ ปี

ท่านให้อาขิง ๙ ข่า ตรีผลา ๑ รากจิงจ้อ ๑ บรเพช ๑ ดอกโหระพา ๑ เทียนยาวพารณี ๑ แห้วหมู ๑ รากมะเกลือ ๑ รากเล็บมือนาง ๑ รากไ้เหนียว ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ยาตำ ๑ รากมะแว้งทั้ง ๒ ตาลทั้ง ๕ ยาทั้งนี้ เอาเสมอภาคต้มให้เด็กกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๑๗. ยาแก้พยาธิ

ชำระถ่ายไส้เดือน ถ่ายตัวพยาธิ สมานลำไส้ทั้งกระชับลำไส้ มิให้ท้องใหญ่ แก้กิด
ที่เกิดพยาธิในท้อง

ท่านให้อาพลาญศัตรู ๑ ลูกราชดัด ๑ ดอกอังกาบ ๑ หนักสี่ลึง ๑ บาท
บรเพชร หนัก ๖ สลึง ยาดำหนัก ๖ สลึง รากสะแก ๑ รากมะเกลือ ๑ รากทับทิม ๑ โกฎัก
ตา ๑ รากเล็บมือนาง ๑ หนักสี่ลึง ๔ บาท ขมิ้นอ้อยหนัก ๘ บาท ลูกขี้กาแดง ๑ ลูก
ลูกมะกรูด ๑ ลูก ฝักส้มป่อย ๗ ฝัก ต้มให้เด็กกินก่อนอาหารเช้าเย็น เมื่อเวลาจะให้กินแทรกสุราด้วย

๑๘. ยาแก้ท้องเสีย

แก้เด็กถ่ายท้อง ถ่ายเป็นมูกเป็นเมือก ถ่ายเป็นเลือด ลงอริสาร แก้กิดแก้เหือด
ท่านให้อาจันทร์ทั้ง ๒ มวกทั้ง ๒ ก้างปลาทั้ง ๒ คนทา ๑ รากหญ้านาง ๑
รากมะเดื่อ ๑ รากท้าวยายหม่อน ๑ รากคันทร้ง ๑ รากสลอดน้ำ ๑ เถ้าน้ำนอง ๑ ลูกจันทร์ ๑
ดอกจันทร์ ๑ ดอกบุนนาค ๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้มให้เด็กกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๑๙. ยาแก้ตาลชะโมย

แก้เด็กเป็นตาลชะโมย ขี้หยาบเป็นสีขาบบำรุงธาตุเจริญอาหารดื่มน้ำแล
ท่านให้อา พริกไทยดำ ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ไพล ๑ กระเทียม ๑ ดีปลี ๑ กระเพรา ๑
กระพังโหม ๑ เอาเสมอภาค ต้มให้กินเช้าเย็น
อีกขนาดหนึ่ง แก้กิดากออก กัดเล็บกิน ชอบกินเผ็ด กินเค็ม
ท่านให้อา ลูกขี้กาแดง ๓ ลูก ลูกมะกรูด ๓ ลูก บรเพชร ๗ แว่น กระชาย ๗
แว่น ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น ฝักหอมหนัก ๑ บาท หอมแดงหนัก ๑ บาท ต้มให้กินเช้าเย็น
อีกขนาดหนึ่ง แก้กิดตาลโตนด ขึ้นตาฟาง ขึ้นเป็นตัวเกล็ดกระดี่ ถ้ากินยามึกทำให้ตา
บอด

ท่านให้อา มะกรูด ๑ ลูก ลูกขี้กาแดง ๓ ลูก หัวหอม ๕ หัวไพล ๑ บรเพชร ๑
ขมิ้นอ้อย ๑ ฝักส้มป่อย ๑ รากอัญชันขาว ๑ หัวหญ้าชันตกาด ๑ ตรีตระกูล ๑ กระพังโหม ทั้ง
๒ กระเพราทั้ง ๕ หญ้าวงช้างทั้ง ๕ เถาถั่วถั่วทั้ง ๕ ต้มให้กินดื่มน้ำแล

๒๐. ยาตาลชะโมย

อีกขนาดหนึ่ง แก้กิดรางชะโมย แก้กิดอมแห่งพุโร กินอาหารจุกจิก
ท่านให้อา ลูกตาลชะโมย ๓ ลูก สมอไทย ๓ ลูก ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น เถาถั่วถั่ว
๑ บรเพชร ๑ สะแกทั้ง ๕ ชุมเห็ดทั้ง ๕ กระเพราทั้ง ๕ หนักสี่ลึง ๑ บาท ต้มให้กินเช้าเย็น
อีกขนาดหนึ่ง ท่านให้อา เปลือกไข่เน่า ๑ รากเทียน ๑ รากชุมเห็ด ๑ รากทับทิม
๑ กระพังโหม ๑ ใบมะกา ๑ บรเพชร ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ กระเพราทั้ง ๕ ตาลทั้ง ๕ หนักสี่ลึง ๑
บาท ต้มให้กินเช้าเย็น

๒๑. ยาแก้ไข้ทัพระดูและแก้ไข้จับวันวัน

แก้ไข้ทัพระดู เมื่อเวลาสตรีมีประจำเดือนแล้วเกิดไข้ในขณะมีประจำเดือน และแก้ไข้จับวันวัน

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ ตรีผลา ๑ รากมะแว้ง ๑ รากขี้กาแดง ๑ หัวยายม่อม ๑ แก่นสน ๑ สักขี ๑ บรเพช ๑ ลูกกระดอม ๑ ใบมะกา ๑ เปลือกมะขามป้อม ๑ ดีปลี ๑ ขิง ๑ เอาเสมอภาค ฝักราชพฤกษ์ ๓ ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๒๒. ยาหอมหมื่นน้อย

ยาแก้พิษร้อน พิษไข้ ใช้สันนิบาต ให้มีอาการร้อนกลุ่ม แก้ปวดศีรษะ แก้หัวโหย

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ขอนดอก ๑ สมุลแว้ง ๑ หัวหมู ๑ แผลกทั้ง ๒ ชลูด ๑ ลูกกระดอม ๑ บรเพช ๑ อบเชยทั้ง ๒ เกสรทั้ง ๕ หนักสิ่งละ ๑ บาท ใบพิมเสนหนัก ๔ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ก้านเสดา ๓๓ ก้าน ต้มกินก่อนอาหารเช้า-เย็น

๒๓. ยาแก้ไข้ ๓ ฤดู

แก้ไข้หวัด ปวดหัวตัวร้อน ปวดเมื่อยตามร่างกาย มีอาการร้อนเนื้อร้อนตัว

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ แก่นสน ๑ สักขี ๑ รากไม้ราก ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ หัวหมู ๑ บรเพช ๑ หัวหอม ๑ ลูกกระดอม ๑ แผลกหอม ๑ ข่า ๑ ใบมะกา ๑ ใบส้มป่อย ๑ ใบมะขาม ๑ ขี้เหล็กทั้ง ๕ หนักสิ่งละ ๑ บาท เถาวัลย์เปรียงหนัก ๔ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ต้มกินก่อนอาหารเช้า-เย็น

๒๔. ยาหอมหมื่นใหญ่

แก้พิษไข้ครั้งเพื่อ พิษไข้ร้อนจัดทำให้เกิดอาการกลุ่มกระสับกระส่าย

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ มะขามป้อม ๑ อบเชย ๑ ชลูด ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ สมุลแว้ง ๑ แก่นสน ๑ สักขี ๑ สค้าน ๑ ชะพลู ๑ ลูกขี้กาแดง ๑ ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ ลูกกระดอม ๑ บรเพช ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ รากมะพร้าว ๑ รากตาล ๑ รากหมาก ๑ รากมะตูม ๑ ดอกบัวสัตตบงกช ๑ ดอกบัวสัตตบงกช ๑ ดอกบัวเผื่อน ๑ ดอกบัวขม ๑ เกสรทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท ใบพิมเสนหนัก ๘ บาท ก้านเสดา ๓๓ ก้าน ต้มกินก่อนอาหารเช้า-เย็น

๒๕. ยาแก้พิษไข้เหนือ

แก้พิษ ไข้เหนือ ตัวร้อน ขึ้นเป็นเม็ดดำ เม็ดแดง ปานดำ ปานแดง ภาพสิงห์คลีแสงพระอาทิตย์มหาเมฆ มหานิล ละอองไผ่ฟ้า ไฟเดือน ๕ ประดง ๕ ประการ

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ ข่า ๑ รากไม้ราก ๑ หวายตะคล้า ๑ หวายขม ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ใบส้มป่อย ๑ ใบมะขาม ๑ ขี้เหล็กทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท ก้านเสดา ๓๓ ก้าน ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ต้มกินก่อนอาหาร เช้า - เย็น

๒๖. ยาแก้ไข้จับสั่น

แก้ไข้จับสั่นหรือไข้มาเลเรีย ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ ลูกกระวาน ๑ การพลู ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาว ๑ ใบมะกา ๑ รากทองแตก ๑ แห้วหมู ๑ ชะเอมทั้ง ๒ ขี้เหล็กทั้ง ๕ ราชพฤกษ์ทั้ง ๕ ยาดำ ๑ เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท ก้านเสด้า ๓๓ ก้าน

๒๗. ยาแก้ไข้สันติบาต 7 ประการ

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ แห้วหมู ๑ รากแฝกหอม ๑ เกษรบัวหลวง ๑ ดอกสารภี ๑ รากขัดมอญ ๑ ใบทองหลางใบมน ๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกินได้ทุกเวลา

๒๘. ยาแก้ไข้สันนิบาต ๗ ประการ

แก้พิษไข้เหนือ ไข้สันนิบาต และสารพัดไข้ ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก, รากคนทา, รากแก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก ๑ รากคนทา ๑ ราก พักข้าว ๑ รากหญ้านาง ๑ รากหวายขม ๑ รากแฝกหอม ๑ รากท้าวยายม่อน ๑ โกฎหัวบัว ๑ โกฎพุงปลา ๑ ลูกจันทน์ ๑ เกษตรบัวสัตตบถ ๑ เกษณบัวหลวง ๑ ใบพิมเสน ๑ ยา ทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้มกินก่อนอาหารเข้าเย็น

๒๙. ยาแก้ไข้เรื้อรัง

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก, รากคนทา, รากแก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก ๑ รากคนทา ๑ ราก พักข้าว ๑ รากหญ้านาง ๑ รากหวายขม ๑ รากแฝกหอม ๑ รากท้าวยายม่อน ๑ โกฎหัวบัว ๑ โกฎพุงปลา ๑ ลูกจันทน์ ๑ เกษตรบัวสัตตบถ ๑ เกษณบัวหลวง ๑ ใบพิมเสน ๑ ยา ทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้มกินก่อนอาหารเข้าเย็น

๓๐. ยาแก้ไข้เรื้อรังนานหาย

ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก, รากคนทา, รากแก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก ๑ รากคนทา ๑ ราก พักข้าว ๑ รากหญ้านาง ๑ รากหวายขม ๑ รากแฝกหอม ๑ รากท้าวยายม่อน ๑ โกฎหัวบัว ๑ โกฎพุงปลา ๑ ลูกจันทน์ ๑ เกษตรบัวสัตตบถ ๑ เกษณบัวหลวง ๑ ใบพิมเสน ๑ ยา ทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้มกินก่อนอาหารเข้าเย็น

๓๑. ยาแก้ไข้ในเรือนไฟ

แก้ไข้สำหรับหญิงคลอดบุตรที่กำลังคลอดบุตรหรือขณะอยู่ไฟ เมื่อเกิดเป็นไข้ ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก, รากคนทา, รากแก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก ๑ รากคนทา ๑ ราก พักข้าว ๑ รากหญ้านาง ๑ รากหวายขม ๑ รากแฝกหอม ๑ รากท้าวยายม่อน ๑ โกฎหัวบัว ๑ โกฎพุงปลา ๑ ลูกจันทน์ ๑ เกษตรบัวสัตตบถ ๑ เกษณบัวหลวง ๑ ใบพิมเสน ๑ ยา ทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้มกินก่อนอาหารเข้าเย็น

๓๒. ยาแก้ไข้ประดง ๑๐ ประการ

ยาแก้ไข้ประดงต่าง ๆ ทั้งแก้ไข้เหนือ ไข้สาร์บาต ท่านให้อาเจียนทั้ง ๒ สมอทั้ง ๒ แก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก, รากคนทา, รากแก่นสน ๑ สักขี ๑ ชลูด ๑ แก่นปฐ ๑ แก่นประดู่ ๑ เชือกเถาเมวก ๑ รากคนทา ๑ ราก พักข้าว ๑ รากหญ้านาง ๑ รากหวายขม ๑ รากแฝกหอม ๑ รากท้าวยายม่อน ๑ โกฎหัวบัว ๑ โกฎพุงปลา ๑ ลูกจันทน์ ๑ เกษตรบัวสัตตบถ ๑ เกษณบัวหลวง ๑ ใบพิมเสน ๑ ยา ทั้งนี้เอาเสมอภาค ต้มกินก่อนอาหารเข้าเย็น

๓๓. ยาหอมปลายไช้

แก้ไข้ปลายมือ ให้หัวโหยรับทานอาหารมิได้ ท่านให้เอา จันททั้ง ๒ กฤษณา ๑ ชลูด ๑ อบเชย ๑ กล่ำรัก ๑ ขอนดอก ๑ ลูกจันทน์ ๑ แผลกหอม ๑ ดอกพิกุล ๑ ดอก-
บุรณาก ๑ ดอกสารภี ๑ เกษรบัวหลวง ๑ ต้มกิน

๓๔. ยาล้างกาฬ

สำหรับถ่ายพิษไข้ ล้างพิษกาฬ ท่านให้เอาสมอไทยเท่าอายุ ลูกประคำดีควาย ๑๕
ลูก ลูกมะกอก ๕ ลูก หัวมหาภาพ ๑ ใบละกา ๑ เกษรทั้ง ๕ หนักสิ่งละ ๑ บาท ฝักราช-
พฤกษ์ ๓ ฝัก ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๓๕. ยาแก้วมณีโชติ

ยาประจุไข้ เมื่อไข้พ้นดีแล้ว แก้ไข้สันนิบาตก็ได้ ท่านให้เอาจันทแดง ๑ สมอ ทั้ง
๓ มวกแดง ๑ รากเถาว์ลยัญนาง ๑ ใบมะกา ๑ ใบขี้เหล็ก ๑ ดินประสิว ๑ ยาดำ ๑ หนัก
สิ่งละ ๑ บาท ดีเกลือหนัก ๕ บาท ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๓๖. ยาแก้บิด แก้ไข้รากสาต

แก้ท้องเดิน ถ่ายเป็นมูก ลงดำ ลงแดง ท่านให้เอา รากหมาก ๑ รากมะพร้าว ๑
รากตาล ๑ ฝาง ๑ รากคันทร้ง ๑ รากขัดมอญ ๑ รากพังกาแดง ๑ รากผักข้าว ๑ ราก
หญ้านาง ๑ รากมะเดื่อ ๑ ใบไผ่ ๑ หล้าไทร ๑ แกแล ๑ ต้มกินได้ทุกเวลา

๓๗. ยาแก้ือริสาร

ถ้าใช้ขนานแก้บิดแก้ไข้รากสาตไม่ตาย ท่านให้ใช้ขนานนี้แก้ท้อง ทกเลือด
ตกหนอง (แก้ทั้งล่างทั้งผูก)

ท่านให้เอา จันท ๑ ตรีผลา ๑ จุกโรหิณี ๑ กรงขเมา ๑ บรเพชร ๑ ราก
ราชพฤกษ์ ๑ ใบชา ๑ ยาทั้งนี้ หนักสิ่งละ ๑ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๒ ฝัก ต้ม ๓ เอา ๑ กิน
ก่อนอาหารเช้าเย็น

๓๘. ยาชื่อนารายณ์สังหาร

แก้สันนิบาตตลอดครอง ให้ร้อน ให้หนาว ให้เซื่องซึม ให้ลงดงน้ำล้างเนื้อ ให้มี
อาการจุกแตกแน่นในอก ให้ลาก ให้คลั่งเพ้อ ให้มีอาการกระสับกระส่าย

ท่านให้เอา จันททั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ แก่นขี้เหล็ก ๑ รากชุมเห็ด ๑ ไคร้หอม ๑
ชะพลู หัวหมู ๑ บรเพชร ๑ ลูกกระดอน ๑ ลูกมะขามป้อม ๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกินก่อน
อาหารเช้าเย็น

๓๙. ยาธาตุ ๔

แก้ธาตุพิการ กินอาหารแล้วเกิดท้องเสีย ท้องขึ้นเพื่อ

ท่านให้อา จันททั้ง ๒ ลูกมะตูมอ่อน ๑ กล้ารัก ๑ กฤษณา ๑ สมุลแว้ง ๑ หัว
กกลังกา ๑ ลูกผักชี ๑ ขอนดอก ๑ ลูกกระดอม ๑ เปลือกโมกข์มัน ๑ เปลือกโมกข์หลวง ๑
แห้วหมู ๑ รากขั้ดมอญ ๑ บรเพช ๑ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุนนาค ๑ ดอกสาระถิ ๑ เกษรบัว
หลวง ๑ อ้อยแดง ๑ อบเชยทั้ง ๒ เบ็ญกุล ๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๐. ยามุตตัง

ให้ปัสสาวะวิปลาดพิการนั้น คือให้เบาแดง เบาเหลือง เป็นนวิก็ดี บางทีให้เบาเป็นสี
ขาว ดุจดั่งน้ำข้าว มักให้ขัดที่หัวเหน่า ให้หัวเหน่าฟกบวม บางทีเป็นมุกติมุกตมาตสันธคาร ภาพขึ้น
ในมูต แก้วบดบั้นเอว แก้วชานตาเหลือง ตัวเหลือง แก้วไตพิการ

ท่านให้อา จันททั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ลูกมะตูมอ่อน ๑ แผลหอม ๑ ลูกผักชี ๑
แห้วหมู ๑ โคกกระสุน ๑ เบ็ญกุล ๑ ยาทั้งนี้เอาหนักสี่ล ๑ บาท โถย (ยาข้าวเย็นจืดอย่างดี)
หนัก ๑๐ บาท อ้อยแดง ๓ ป้อนต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๑. ยาอาโปธาตุ

แก้ธาตุน้ำพิการ แก้วบวม ท่านให้อาจันททั้ง ๒ เปลือกโมกข์มัน ๑ เปลือกสมุลแว้ง ๑
โกฐสอ ๑ ลูกมะตูมอ่อน ๑ ลูกผักชี ๑ กกลังกา ๑ รากขั้ดมอญ ๑ แห้วหมู ๑ ดอกพิกุล ๑
ดอกบุนนาค ๑ ดอกสาระถิ ๑ เกษรบัวหลวง ๑ เบ็ญกุล ๑ ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๒. ยามหาโล

เป็นยาถ่ายท้อง เจริญอาหารดีนัก ท่านให้อาลูกมะขามป้อม ๑ เถาว์ลย์เปรียง ๑
บรเพช ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ แห้วหมู ๑ รากทองแตก ๑ โถยน้ำเต้า ๑ ใบมะขาม ๑ ใบส้มป่อย
๑ ใบมะกา ๑ ยาดำ ๑ แสมทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ขี้เหล็กทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอา หนักสี่ล
๑ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๓. ยาแก้ธาตุวิปลิตขุมมูธาตุ

แก้ท้องขึ้น จุกเสียด แดกแค้นท้อง แกล้งท้อง ท่านให้อาจันททั้ง ๒ พริกไทย ๑
หัวน้ำ ๑ แห้วหมู ๑ บรเพช ๑ แสมทะเล ๑ ข่า ๑ แกแล ๑ รากขั้ดมอญ ๑ แก่น
มะหาด ๑ พันจูดแดง ๑ กกลังกา ๑ หัวหอม ๑ ลูกกระดอม ๑ ลูกมะตูม ๑ เบ็ญกุล ๑ ยา
ทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๔. ยาแก้กระษัยเส้น

แก้เส้นตึง แก้วมพาธ หึงคลออดบุตรมีอาการเหน็บชา เดินไม่ได้

ท่านให้อา แก่นขนุน ๑ แก่นปฐ ๑ แสมทั้ง ๒ สมุลแว้ง ๑ แกแล ๑ สักชี ๑
ฝาง ๑ รากมะคำไก่ ๑ ไม้สัก ๑ รากทองแตก ๑ แห้วหมู ๑ ข่า ๑ ใบมะกา ๑ บรเพช ๑
ลูกผักชี ๑ ลูกกระวาล ๑ กานพลู ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ เบ็ญกุล ๑ ขี้เหล็กทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาหนักสี่
ล ๑ บาท โถยน้ำเต้า ๑ ยาดำ ๑ เทียนทั้ง ๕ หนักสี่ล ๒ บาท เถาว์ลย์เปรียงหนักสี่ล
๒๕ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๔ ฝัก ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น ถ้าไม่ถ่ายให้เติมยาดำฝักราชพฤกษ์ หรือ
แทรกดีเกลือ ให้ถ่าย

๔๕. ยาแก้มูกตึง

ยาแก้สตรีเป็นมูกตึงเบาเป็นระดูขาว ท่านให้เอา จันททั้ง ๒ แสมทั้ง ๒ ยาข้าวเย็น ทั้ง ๒ มวกทั้ง ๒ ฝาง ๑ เถาว์ลยเปรียง ๑ เปลือกไข่ไก่ฟัก ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ หัวขู่ ๑ ราก ลำเจียก ๑ รากไทรย้อย ๑ รากทับทิมขาว ๑ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๖. ยาแก้เลือด

แก้เลือดระดูเสีย เมื่อเวลาเป็นประจำเดือน ให้มีอาการปวดท้อง ปวดมดลูก ท่านให้เอา จันททั้งทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ลูกมะขามป้อม ๑ ประเพชร ๑ หัวหมู ๑ สารส้ม ๑ ดอกพิกุล ดอกสารภี ๑ ดอกบุนนาค ๑ เกษรบัวหลวง ๑ เบญจกุล ๑ ยา ทั้งนี้เอา หนักสิ่งละ ๒ สลึง ฝางหนัก ๒ บาท คำฝอยหนัก ๒ บาท จุกหอม ๒ จุก ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๗. ยาแก้เลือดแก้มูกตึง

แก้เลือดร้าย เลือดเสีย ผอมแห้ง แก่ฝืนท้อง ท่านให้เอา แก่นขี้เหล็ก ๑ แสม - สาร ๑ ฝาง ๑ แกแล ๑ เปลือกนนทรี ๑ ข่า ๑ ผักกระชับ ๑ เม็ดฝ้ายไทย ๑ ใบละกา ๑ ยาตำ ๑ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท เถาว์ลยเปรียงหนัก ๔ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ต้มกิน ก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๘. ยาแก้มูกตึงมุตาคา

แก้ระดูขาว เน่าร้าย ให้สิ้นโทษ แก่หนองในก็ได้ ท่านให้เอาเง้าสปรัส ๑ บานไม่รู้โรยขาว ๑ โคกกระสุน ๑ หน่ออ้อย ๑ ราก ลำเจียก ๑ รากหญ้าคา ๑ รากหญ้าชันตะกาด ๑ หนักสิ่งละ ๒ บาท ยาข้าวเย็นทั้ง ๒ สิ่งละ ๕ บาท สารส้มหนัก ๒ สลึง ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๔๙. ยาแก้ล้างราชสีห์น้อย

แก้เลือดเสีย ผอมแห้ง ท่านให้เอา จันททั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ชลูด ๑ อบเชย ๑ สักขี ๑ กฤษรา ๑ ลูก จันท ๑ ดอกจันท ๑ กระवाल ๑ กานพลู ๑ แสมทั้ง ๒ เป้าทั้ง ๒ โกฏทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ ยา ทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๒ สลึง ขมิ้นเครือ ๑ มวกแดง ๑ ดอกสารภี ๑ กอกพิกุล ๑ ดอก บุนนาค ๑ เกษรบัวหลวง ๑ เบญจกุล ๑ หนักสิ่งละ ๑ บาท ขี้ครั่ง ๒ บาท ฝาง ๒ บาท แกแล ๒ บาท ดอกคำไทย ๕ บาท ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๕๐ ยาแก้โลหิตเสีย

มีอาการทำให้เสียดให้แน่นในอก ให้วังเวียนศีรษะ ให้สัปร้อนสัลดหนาว ให้เมื่อยใน กระดูกต้นคอ

ท่านให้เอา แก่นขี้เหล็ก ๑ แสมสาร ๑ ฝาง ๑ แกแล ๑ รากมะคำไก่ ๑ ราก แฉง ๑ รากรางแดง ๑ สมอทั้ง ๓ ยาทั้งนี้เอาสิ่งละ ๒ บาท เถาว์ลยเปรียงหนัก ๖ บาท ฝักราช

พฤษ ๓ ผัก ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น กินให้ถ่ายเสีย ๓ - ๔ วัน แล้วจึงเอาคำฝอย ๑ เลือดแรต ๑ ดอกสาระภี ๑ ดอกพิกุล ๑ กอกบุนนาก ๑ เกษรบัวหลวง ๑ โกฎทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ ยาทั้งนี้ เอาหนักสี่ละ ๑ บาท เติมลงในหม้อเดียวกัน ต้มกินไปหายแล

๕๑ ยาแก้สันนิบาตเลือด

แก้ตักเลือดสด ๆ แก้พิษทุเลาตลหิธาตุ เจริญอาหาร

ท่านให้เอาโกฏกระดูก ๑ โกฎหัวบัว ๑ โกฎพุงปลา ๑ โกฎจุฬา ๑ ลูกผักชี ๑ กานพลู ๑ กฤษณา ๑ แก่นสน ๑ อบเชย ๑ สมุลแว้ง ๑ สค้าน ๑ รากชะพลู ๑ ขิง ๑ ดีปลี ๑ รากมะตูม ๑ คำฝอย ๑ ลูกมะขามป้อม ๑ หัวหมู ๑ รากข้ากัทั้ง ๒ เทียนทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาหนักสี่ละ ๑ บาท สมอไทยหนัก ๒ บาท สมอพิเภกหนัก ๒ บาท สมอเทศ ๑ บาท ยาดำหนัก ๑๐ สลึง โกฎน้ำเต้าหนัก ๓ บาท แก่นขี้เหล็กหนัก ๔ บาท เถาว์ล้วยเปรียงหนัก ๖ บาท ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๕๒. ยาแก้มดลูกพิการ

แก้มดลูกฟอกซ้ำอักเสบ เบาหยดย้อย เบาบ่อย ๆ ปวดแสบ เจ็บหัวเหน่า

ท่านให้เอาฟางข้าวเหนียว ๑ ฝาง ๑ ตาไม้ไผ่ป่า ๑ รากไทรย้อย ๑ หัวอุตพิส ๑ สารส้ม ๑ ดินประสีว ๑ โคกกระออม ๑ โคกกระสุน ๑ ผักเบี้ยใหญ่ ๑ รากมะกล่ำทั้ง ๒ เทียนทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกินชำระกบิลโทษหายแล

๕๓. ยาบำรุงเลือด

ท่านให้เอาข้าตาแดง ๑ บรเพชร ๑ เม็ดพันธุ์ผักกาด ๑ ลูกกระดอม ๑ ลูกมะแว้งต้น ๑ ไพล ๑ กระชาย ๑ สนเทศ ๑ จันทเทศ ๑ จันทนา ๑ เปลือกโมกข์หลวง ๑ หัวหมู ๑ ญี่เข้าดมอญ สค้าน ๑ รากชะพลู ๑ จุกโรหิณี ๑ ชลูด ๑ กรุงเขม ๑ แผลกหอม ๑ รากทองแตก ๑ กฤษณา ๑ กล่ำรัก ๑ ขอนดอก ๑ อบเชย ๑ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุนนาก ๑ ดอกสาระภี ๑ เกษรบัวหลวง ๑ สมอทั้ง ๓ ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น ถ้าจะให้ถ่ายแทรกดีเกล็ดตามธาตุหนักเบา

อีกขนานหนึ่ง ท่านให้เอา จันททั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ลูกมะขามป้อม ๑ บรเพชร ๑ หัวหมู ๑ สารส้ม ๑ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุนนาก ๑ ดอกสาระภี ๑ เกษรบัวหลวง ๑ เบ็ญกุล ๑ ยาทั้งนี้เอาหนักสี่ละ ๑ บาท ฝางหนัก ๔ บาท คำฝอยหนัก ๔ บาท จุกหอม ๓ จุก ต้มกินก่อนอาหารเช้าเย็น

๕๔. ยาแก้ลม

แก้ลมขึ้น ตามีตมัว ใจสั้นริก ๆ

ท่านให้เอารากตากล่ำตาหนู ๑ รากแผลกหอม ๑ ชลูด ๑ สมอไทย ๑ จันทแดง ๑ จันทหอม ๑ โกฎหัวบัว ๑ ดอกสาระภี ๑ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุนนาก ๑ เกษรบัวหลวง ๑ ต้มกินได้ทุกเวลา ดื่นักแล

๕๕. ยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง

แก้ลมขึ้นเบื้องสูง หูตึง ตามีตมัว

ท่านให้เอา ชันทองพยาบาท หนัก ๑๐ บาท ยาข้าวเย็นทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๑๐ บาท กำมะถันทั้ง ๒ หนักสิ่งละ ๕ บาท ชิงหนัก ๖ บาท พริกไทยหนัก ๔ บาท ลูกกระวาล หนัก ๑ บาท ต้มกินเข้าเย็น

อีกขนานหนึ่ง แก่ตามีตมัว หูตึงอื้อ ๆ ทำให้หูหนวก

ท่านให้เอาลูกกระดอมหนัก ๑ บาท สมอไทย ๒๑ ลูก หัวหอมโทน ๒๑ หัว เกลือตัวผู้ ๒๑ เม็ด ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน ต้มกิน เข้าเย็น

๕๖. ยาแก้อาเจียรเพื่อลม

แก้อาเจียรเพื่อลม รับทานอะไรให้อาเจียรเรื่อย

ท่านให้เอา ชิง ๑ รากแฝกหอม ๑ ลูกมะตูม ๑ ลูกผักชี ๑ รากขี้ดมอญ ๑ หัวหมู ๑ เอาเสมอภาค ต้มกิน เข้าเย็น

๕๗. ยาแก้ลมขึ้นเบื้องสูง

แก้ลมขึ้นเบื้องสูง ให้ปวดหัว ปวดนัยตา ดังตาจะแตก แก้ไขแก้ต้อก็ได้

ท่านให้เอา รากตากล้าตาหนู ๑ รากแฝกหอม ๑ ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ โกฏ พุงปลา ๑ โกฏสอ ๑ ลูกโหระพา ๑ หนักสิ่งละ ๑ บาท โกฏหัวบัวหนัก ๒ บาท ต้มกินได้ทุก เวลา

๕๘. ยาแก้ลม

แก้ลมทำพิษให้โทษต่าง ๆ

ท่านให้เอา โกฏสอ ๑ โกฏกระดูก ๑ โกฏหัวบัว ๑ โกฏเชียง ๑ โกฏพุงปลา ๑ ลูกกระวาล ๑ กานพลู ๑ เนื้อไม้ ๑ จันทน์หอม ๑ รากมะตูม ๑ อบเชย ๑ สมุลแว้ง ๑ หัวหมู ๑ ยาดำ ๑ เบญจกูล ๑ รากข้า้กั้ทั้ง ๒ เทียนทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๒ สลึง

โกฏน้ำเต้า ๑ ลูกมะขามป้อม ๑ ลูกผักชีทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ ยาทั้งนี้เอาหนักสิ่งละ ๑ บาท แก่นขี้เหล็กหนัก ๓ บาท เถาวัลย์เปรียงหนัก ๕ บาท ต้มกินก่อนอาหารเข้าเย็น

๕๙. ยาลมหม้อใหญ่

แก้ลมหน้ามืด วิงเวียนศีรษะ ง่วงเหงาหาวนอน

ท่านให้เอาเบญจกูล ๑ เทพทาโร ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ หัวหมู ๑ แก่นสน ๑ สักชี ไม้สัก ๑ ใบมะคำไก่ ๑ ลูกมะขามป้อม ๑ สมุลแว้ง ๑ แก่นก้นเกลตา ๑ หีบลม ๑ เปลือกมะตูม ๑ ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ กระวาล ๑ กานพลู ๑ ยาดำ ๑ เป้าทั้ง ๒ ข่า ทั้ง ๒ แล่มทั้ง ๒ หัสศุณทั้ง ๒ สมอทั้ง ๓ โกฏทั้ง ๕ เทียนทั้ง ๕ ยาทั้งนี้เอาเสมอภาคต้มกิน ก่อนอาหารเข้าเย็น

ตำรายากลางบ้าน

(มีสรรพคุณชะงัด)

โดย

พระเทพวิมลตมลี
(บุญมา คุณสมบุญโน ป.๙)

วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร

อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ

พระสมุทรคุณาจารย์

(ฮะ จันทสเถร)

อดีตเจ้าอาวาสวัดดอนไก่อี อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร
ณ เมรุวัดดอนไก่อี อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร
๒๕ มีนาคม ๒๕๒๗

คำอนุโมทนา

ข้าพเจ้ามีจิตศรัทธาหวังจะสร้างบารมีธรรมเพื่อความไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน
สืบไปในภายหน้า มีมหากุศลเจตนาหวังจะสนับสนุนโครงการของคณะสงฆ์ คือ งานหน่วย อ.ป.ต.
(ซึ่งมอบความไว้วางใจให้พระสงฆ์สงฆ์ได้บำเพ็ญประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งหลาย) และ หวัง
จะถวายความสะดวกแก่ท่านเจ้าอาวาสทั่วประเทศ ให้มีอุปกรณ์ในการช่วยเหลือประชาชนในท้องถิ่น
นั้น ๆ ให้มีสุขภาพอนามัยดี เพื่อจะได้เป็นกำลังของประเทศชาติและพระพุทธศาสนาสืบไป

จึงพยายามเชิญชวนพระเถระและศรัทธาประชาชนจำนวนมากท่านให้มีส่วนร่วม
บำเพ็ญนิพัทธกุศลวิยาทาน ด้วยการบริจาคตำรายากลางบ้านที่มีสรรพคุณชะงัด ซึ่งเป็นการสร้าง
บารมีธรรมเพื่อความไม่มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนสำหรับตน และ เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์สุขแก่
ประชาชนทั้งหลายตลอดไปชั่วกาลนาน

ตำรายากลางบ้านทุกขนาน ที่รวบรวมมาพิมพ์นี้ ท่านผู้เป็นเจ้าของ (ซึ่งมีนามเจ้าของ
ยากำกับไว้ด้วยแล้ว) ได้กล่าวยืนยันรับรองไว้ด้วยความมั่นใจว่า “มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล”
เพราะได้เคยใช้รักษาตัวเองหายมาแล้วบ้าง ได้ใช้รักษาประชาชนทั้งหลายอยู่เป็นประจำบ้าง

ข้าพเจ้าขอถือโอกาสนี้ กล่าวสดุดีและอนุโมทนาสาธุการ ในมหากุศลจิตของท่านผู้
เป็นเจ้าของยาทุกขนานไว้ ณ ที่นี้ด้วยความขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง

ในการจัดพิมพ์หนังสือตำรายากลางบ้านเล่มนี้ ข้าพเจ้าได้รวบรวมยาบำบัดโรคแต่ละ
และประเภทจัดไว้เป็นหมวดเดียวกัน เพื่อสะดวกแก่การค้นหาก็ได้รวบรวมยาบำบัดโรคอย่างเดียวกัน
ไว้หลาย ๆ ขนาน เพื่อสะดวกแก่การจะแสวงหาตัวยาได้ง่ายในท้องถิ่นนั้น ๆ และ เพื่อให้มียา
เลือกใช้ได้เหมาะแก่โรคของผู้ป่วยนั้น ๆ เพราะมีคำพังเพยว่า “กลางเนื้อชอบกลางยา” คงมียานาน
โตขนานหนึ่ง ถูกแก้โรคของผู้ป่วย

ข

นั้น ๆ ได้นั้นแท้ ทั้งได้จัดทำมานุกรมสมุนไพร หนังสือตำรายากลางบ้าน (เฉพาะที่เรียกชื่อต่าง ๆ
กัน) พิมพ์ไว้ท้ายเล่ม เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้ตำรายาเล่มนี้ได้ทุกภาคทั่วประเทศ

หนังสือ “ ตำรายากลางบ้าน (มีสรรพคุณชะงัด)” เล่มนี้ มีจำนวน ๑,๐๐๙
ขนาน ได้พิมพ์เผยแพร่แล้ว ๗๐ ครั้ง

ในการพิมพ์ครั้งที่ ๗๑ นี้ พระมหาประกอบ ธมฺมเสฏฺฐ (วงศ์พริ้มิต) ได้
ขออนุญาตพิมพ์เป็นกตัญญูตเวทีตามสูตรงานพระราชทานเพลิงศพ พระสมุทรคุณาจารย์
(ฮะ จันทฺสเถร) อดีตเจ้าอาวาสวัดลาดพร้าว ณ เมรุวัดลาดพร้าว แขวงลาดพร้าว เขตบางกะปิ
กรุงเทพมหานคร วันเสาร์ที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๒๗

ข้าพเจ้ามีความยินดีอนุญาตให้จัดพิมพ์ได้ตามความประสงค์ พร้อมกับอนุโมทนา
สาธุการในกุศ,ธรรมวิद्याทานครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

ขออานิสงส์กุศลบุญราศีทักษิณานุปทานกิจ อันเกิดจากการพิมพ์หนังสือเป็นธรรม
วิทยาทานครั้งนี้ จงเป็นอุปถัมภ์กบัจจยสนับสนุนส่งเสริมเพิ่มเติมบุญบารมีธรรม ของ พระสมุทร
คุณาจารย์ (ฮะ จันทฺสเถร) ให้ภักโยภาพมีสมบุรณ์มากยิ่งขึ้น ในคติวิสัยสัมปรายภพนั้น
สมดังมโนปณิธานของคณะท่านเจ้าภาพ ทุกประการ เทอญ.

(พระเทพวิมลโมลี)

(บุญมา คุณสมฺปนฺโน ป.๙)

๓๖ วัดเบญจมบิตร กรุงเทพมหานคร

๒๕ มีนาคม ๒๗

สารบัญ
ตำรายากลางบ้าน
(มีสรรพคุณขงัด)

หน้า

หมวดยาบำบัดอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง

- ยาดับพิษไฟลวกน้ำร้อนลวก	๑
- ยารักษาแผลไฟลวกน้ำร้อนลวก	๒
- ยาแก้หวัดตกโรค	๕
- ยาแก้คนกินยาพิษ	๖
- ยาแก้พิษงูกัดทุกชนิด	๗
- ยาแก้พิษงูกัดในขณะตั้งครรภ์	๑๐
- ยาห้ามเลือดออก	๑๐
- ยาแก้โรคอาเจียน	๑๑
- ยาแก้โรคอาเจียนเป็นเลือด	๑๒
- ยาแก้โรคลมป่วง	๑๓
- ยาแก้โรคเด็กเป็นซางชัก	๑๖
- ยาแก้เป็นตะคริว	๑๘
- ยาแก้อาการเมาเห็ด	๑๘
- ยาแก้โรคสะอึกชักตาเหลือกไม่รู้สีกตัว	๑๘
- วิธีแก้คนถูกไฟฟ้าช็อต	๑๙

หมวดยาบำบัดโรคภายในท้อง

- ยาแก้โรคท้องเดิน	๒๐
- ยาแก้ปวดท้อง – เจ็บท้อง – เสียท้อง	๒๔

หน้า

- ยาแก้ปวดท้อง – ท้องขึ้น – ท้องเสีย	๒๕
- ยาแก้โรคท้องอืดเฟ้อ	๒๖
- ยาแก้โรคจุกเสียดแน่นท้อง	๒๖
- ยาแก้โรคอาหารเป็นพิษ	๒๗

- ยาแก้โรคท้องขึ้นอยู่ไฟไม่ได้	๒๗
- ยาแก้โรคลงแดง	๒๘
- ยาแก้โรคท้องผูก	๒๘
- ยาแก้โรคบิด	๒๘
- ยาแก้โรคบิดหัวลูก	๓๔
- ยาแก้โรคถ่ายอุจจาระเป็นเลือด	๓๔
- ยาแก้โรคเด็กถ่ายเป็นมูกเลือด	๓๕
- ยาระบายท้อง	๓๕
- ยาแก้โรคขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่ออก)	๓๖
- ยาแก้โรคขัดหนักขัดเบา	๓๙
- ยาแก้โรคขัดเบาถ่ายเป็นเลือดเป็นหนอง	๓๙
- ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะขุ่นข้น	๔๐
- ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะเป็นเลือด	๔๐
- ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะกระปริบกระปรอย	๔๑
- ยาแก้โรคนี้่ว	๔๑
- ยาแก้โรคนี้่วในกระเพาะปัสสาวะ	๔๓
- ยาแก้โรคนี้่วในไต และ ในถุงน้ำดี	๔๔
- ยาขับน้ำปัสสาวะ	๔๕
- ยาแก้โรคกระษัย	๔๕
- ยาแก้โรคไต	๕๐

	หน้า
- ยาแก้โรคกระเพาะ	๕๑
- ยาถ่ายพยาธิ (ตัวตืด)	๕๔
- ยาแก้โรคลมทุกชนิด	๕๖
- ยาแก้โรคเด็กเล็กเป็นลมชักตาเหลือก	๕๖
- ยาแก้โรคเด็กเป็นตานขโมย	๕๗
- ยาแก้โรคลมสันนิบาต	๕๗
- ยาแก้อาการร้อนในกระหายน้ำ	๕๗
- ยาแก้ธาตุพิการ	๕๘
- ยาแก้อาโปธาตุพิการ	๕๘
- ยาบำรุงธาตุ	๕๙

หมวดยาบำบัดบาดแผล

- ยาแก้แผลอักเสบ	๖๑
- ยาป้องกันและแก้บาดทะยัก	๖๑
- ยารักษาบาดทะยักและฝีตะมอย	๖๔
- ยารักษาแผลสด	๖๕
- ยารักษาแผลเน่าเปื่อยเรื้อรัง	๖๗
- ยารักษาแผลพุพอง	๖๘
- ยารักษาแผลกลายทุกชนิด	๖๘
- ยาแก้พิษบาดแผล	๗๐
- ยาแก้พิษฝีตะมอย	๗๑
- ยาแก้หัวพิษทุกชนิด	๗๓
- ยารักษาโรคฝี	๗๔
- ยารักษาฝีที่ฝ่ามือ	๗๕
- ยารักษาฝีที่ราวนมหญิงและชาย	๗๖

หน้า

- ยารักษาฝีมะคำร้อย	๗๖
- ยารักษาฝีคันธมาลา (ฝีในลำคอ)	๗๖
- ยารักษาฝีมะม่วง	๗๗
- ยาแก้โรคน้ำเหลืองเสีย (เป็นฝีทั้งตัว)	๗๗
- ยาแก้โรคปรอด	๗๗
- ยารักษาโรคมะเร็งที่เต้านม	๗๗
- ยารักษาแผลมะเร็งภายนอก	๗๘
- ยารักษาโรคตลิ่งพัง	๗๘
- ยารักษาบาดแผลสุนัขนักรรมดากัด	๗๙
- ยาแก้พิษสุนัขบ้ากัด	๗๙
- ยาแก้พิษคางคกกัด	๘๐
- ยารักษาฝ่ามือฝ่าเท้าแตก	๘๑
- ยารักษาโรคน้ำกัดเท้า	๘๑
- ยารักษาโรคเป็นหนองที่ฝ่าเท้า	๘๒
- ยารักษาโรคตาปลา	๘๒
- ยารักษาโรคนิ้วเท้าเน่าเปื่อย	๘๓
- ยารักษาโรคเล็บขบเป็นหนอง	๘๓
- ยารักษาเชื้อราที่เล็บเท้า	๘๓
- ยาพอกเรียกเนื้อ	๘๓
- ยารักษาโรคพยาธิตัวจี๊ด	๘๔

หมวดยาบำบัดโรคภายในปาก

- ยาป้องกันและแก้โรคปากเหม็น	๘๕
- ยาแก้โรคปากเปื่อย	๘๕
- ยาทำให้ฟันคงทน	๘๗

หน้า

- ยาแก้โรคปวดฟัน	๘๘
- ยาแก้โรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน)	๙๐
- ยาป้องกันโรคฟันผุ	๙๓
- ยาแก้โรคฟันเป็นร้ำมะนาด	๙๓
- ยาแก้โรคเหงือกบวมเป็นหนอง	๙๕
- ยาแก้โรคเจ็บคอ	๙๖
- ยาแก้โรคคอติบ	๙๗
- ยาแก้โรคหละ (โรคซาง)	๙๙
- ยาแก้โรคเด็กเป็นซางซึก	๙๙
- ยาแก้ต่อมทอมซิลอักเสบ	๑๐๐

หมวดยาบำบัดโรคผิวหนัง

- ยาแก้โรคเริ่ม-งูสวัด-ขยุ้มตีนหมา	๑๐๑
- ยารักษาโรคไฟลามทุ่ง	๑๐๔
- ยาแก้โรคเด็กออกหัด	๑๐๔
- ยาแก้โรคอีสุกอีใส	๑๐๕
- ยาแก้โรคประดง	๑๐๕
- ยารักษาโรคผิวหนังทั่วไป	๑๐๖
- ยารักษาโรคเป็นเม็ดผื่นคันตามตัว	๑๐๖
- ยารักษาผื่นคันเพราะถูกพิษต่างๆ	๑๐๗
- ยารักษาผื่นคันเพราะยุง และ รื่นกัด	๑๐๗
- ยาแก้พิษสัตว์กัดต่อย	๑๐๗
- ยาแก้โรคผื่นคันต่างๆ	๑๐๙
- ยาแก้โรคลมพิษ	๑๑๑

หน้า

- ยาแก้โรคเม็ดผดผื่นคันในตัวเอง	๑๑๒
- ยารักษาโรคเกลื้อนต่างชนิด	๑๑๒
- ยารักษาโรคเกลื้อนดอกหมาก	๑๑๔
- ยารักษาเกลื้อนนํ้านม	๑๑๔
- ยารักษาโรคกลาก	๑๑๕
- ยารักษาโรคเรื้อนกวาง	๑๑๖
- ยารักษาโรคพุพองน้ำเหลืองเสีย	๑๑๖
- ยารักษาโรคสังคัง	๑๑๗
- ยารักษาโรคหิด	๑๑๗
- ยารักษาโรคหูด	๑๑๙
- ยารักษาโรคผิวหนังตกสะเก็ด	๑๒๐

หมวดยาบำบัดไข้ต่างชนิด

- ยาลดความร้อนจากอาการไข้สูง	๑๒๑
- ยาแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน	๑๒๑
- ยาแก้ไข้หัวลม	๑๒๓
- ยาแก้ไข้ป่า	๑๒๓
- ยาแก้ไข้จับสั่นเรื้อรัง	๑๒๔
- ยาแก้ไข้เหนือ	๑๒๕
- ยาแก้ไข้หวัดใหญ่	๑๒๕
- ยาแก้ไข้ไทฟอย	๑๒๖
- ยาแก้ไข้มาลาเรีย (ไข้จับสั่น)	๑๒๖
- ยาแก้ไข้ที่ระดูและระดูทับไข้	๑๒๙
- ยาแก้พิษไข้ลิ้นกระด้างคางแข็ง	๑๓๖

	หน้า
- ยาแก้ไข้ขาดทะยัก	๑๓๖
- ยาแก้ไข้เลือดออก	๑๓๗
- ยาแก้ไข้จ่อมประสาท	๑๓๗
- ยาแก้ไข้รากสาด	๑๓๗
- ยาแก้ไข้เส้นปวดเมื่อย	๑๓๘
- ยาแก้ไข้เนื้อขาด	๑๓๘
- ยาถ่ายพิษไข้	๑๓๙
- ยาแก้ไข้สันนิบาตหน้าเพลิง	๑๓๙

หมวดยาบำบัดโรคทั่วไป

- ยาแก้โรคปวดศีรษะ	๑๔๑
- ยาแก้โรคปวดศีรษะเรื้อรัง	๑๔๒
- ยาแก้หญิงปวดศีรษะหลังคลอดลูก	๑๔๒
- ยาแก้โรคนอนไม่หลับ	๑๔๒
- ยาแก้โรคกินไม่ได้นอนไม่หลับ	๑๔๓
- ยาแก้โรคหวัด	๑๔๓
- ยาแก้โรคเด็กอ่อนเป็นหวัด	๑๔๔
- ยาแก้โรคไอ	๑๔๔
- ยาแก้โรคไอเรื้อรัง	๑๔๖
- ยาแก้โรคไอเป็นเลือด	๑๔๗
- ยาแก้เสียงแหบแห้ง	๑๔๗
- ยาแก้โรคตาเจ็บขี้บวม	๑๔๗
- ยาแก้โรคตาแดง	๑๔๘
- ยาแก้โรคตาเป็นต้อ	๑๔๙

	หน้า
- ยาแก้โรคปวดตาดังจะแตก	๑๕๑
- ยาแก้โรคตาฟาง	๑๕๑
- ยาแก้โรคหูเป็นน้ำหนวก	๑๕๒
- ยาแก้โรคหูอื้อ	๑๕๓
- ยาแก้โรคหูตึง	๑๕๓
- ยาแก้โรคหูหนวก	๑๕๔
- ยาแก้โรคความดันโลหิตสูง	๑๕๔
- ยาแก้โรคความดันโลหิตต่ำ	๑๕๖
- ยาแก้โรคโลหิตจาง	๑๕๗
- ยาแก้โรคเบาหวาน	๑๕๗
- ยาแก้โรคหืด	๑๖๔
- ยาขับเสมหะ (เสลด)	๑๗๐
- ยาแก้อาการเหนื่อยหอบ	๑๗๑
- ยาแก้อาการผิวดำคล้ำ	๑๗๑
- ยาแก้โรคดีซ่าน	๑๗๓
- ยาแก้โรคริดสีดวงจมูก	๑๗๕
- ยาแก้โรคริดสีดวงทวารหนัก	๑๗๗
- ยาแก้โรคเลือดออกทางทวารหนัก	๑๘๒
- ยาชักตาก	๑๘๒
- ยาแก้โรคลมภายในท้อง	๑๘๒
- ยาแก้โรคลมวิงเวียนหน้ามืดตาลาย	๑๘๓
- ยาแก้โรคลมจุกเสียดหน้ามืด	๑๘๕
- ยาแก้โรคลมจุกเสียดหน้าอก	๑๘๕
- ยาแก้โรคลมออกหู	๑๘๖
- ยาแก้โรคลมผสมเลือดกำเดา	๑๘๖

	หน้า
- ยาแก้โรคลมกาลสิงคลีจับหัวใจ	๑๘๖
- ยาแก้โรคลมหัวลูก	๑๘๗
- ยาแก้โรคลมอัมพาต	๑๘๗
- ยาแก้โรคบวมทั้งตัว	๑๘๘
- ยาแก้เครื่องสืบพันธุ์อ่อน	๑๘๙
- ยาแก้เครื่องสืบพันธุ์ตาย	๑๘๙
- ยาแก้โรคหัวเข่าไม่มีกำลัง	๑๘๙
- ยาแก้โรคบุรุษ	๑๘๙
- ยาแก้โรคมะเร็ง	๑๙๑
- ยาแก้โรคมะเร็งในมดลูก	๑๙๓
- ยาแก้โรคเส้นท้องตึงเป็นเถาดาน	๑๙๓
- ยาแก้โรคปวดหลังปวดเอว	๑๙๔
- ยาแก้ปวดเมื่อยต่างชนิด	๑๙๕
- ยาแก้โรคมือเท้าไม่มีกำลัง	๑๙๖
- ยาแก้โรคมือเท้าตาย	๑๙๗
- ยาแก้โรคเหน็บชา	๑๙๗
- ยาแก้โรคขัดยอกข้อมือข้อเท้า	๑๙๙
- ยาแก้โรคปวดขาอย่างรุนแรง	๑๙๙
- ยาถอนพิษต่างๆ	๑๙๙
- ยาแก้สารพัดพิษ	๒๐๐
- ยาแก้เลือดออกทางจมูก	๒๐๐
- ยาลดไขมันในร่างกาย	๒๐๐
- ยาลดความอ้วน	๒๐๑
- ยาแก้โรคคันทวารเบา	๒๐๑
- ยาแก้หญิงตกเลือด	๒๐๑

	หน้า
- ยาแก้สตรีตกเลือดประจำเดือน	๒๐๔
- ยาแก้โรคเลือดดีขึ้น	๒๐๕
- ยาแก้อาการเพ้อคลั่งเพราะเลือดทำ	๒๐๖
- ยาถ่ายลุลือดเสีย	๒๐๗
- ยาครรภ์รักษา	๒๐๗
- ยาสมานมดลูก	๒๐๘
- ยาแก้โรคคอกพอก	๒๐๘
- ยาแก้โรคหัวใจ	๒๐๘
- ยาแก้โรคผอมแห้งแรงน้อย	๒๑๐
- ยาแก้โรคนานาชนิด	๒๑๑
- ยาแก้โรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด	๒๑๒
- ยาแก้โรคชัก (โรคลมบ้าหมู)	๒๑๒
- วิธีป้องกันโรคชัก	๒๑๒
- วิธีแก้อาการชัก	๒๑๒
- ยาแก้หญิงชักเพราะเลือดทำ	๒๑๓
- ยาแก้โรคขาชก	๒๑๓
- ยาแก้โรคหัดหลบใน	๒๑๓
- ยาแก้การคลอดลูกไม่มีลมแบ่ง	๒๑๔
- ยาแก้ลูกขวางในท้อง	๒๑๔
- ยาแก้ลูกตายในท้อง	๒๑๔
- ยาแก้รกไม่ออก	๒๑๔
- ยาขับน้ำคาวปลา	๒๑๕
- ยาแก้เลือดเป็นพิษ	๒๑๖
- ยาห้ามเลือด	๒๑๖
- ยาบำรุงเลือด	๒๑๗

	หน้า
- ยาแก้โรคระดูขาว	๒๑๗
- ยาแก้โรคพอมแห้งไม่มีระดู	๒๑๘
- ยาแก้โลหิตระดูขัด	๒๑๘
- ยาบำรุงโลหิตระดูหญิงสาว	๒๑๙
- ยาแก้กะบังลมและมดลูกเคลื่อน	๒๑๙
- ยาแก้โรคระดูขาว และ โรคบุรุษ	๒๑๙
- ยาแก้โรคเม็ดโลหิตขาวในเส้นเลือด	๒๒๐
- ยาแก้โรคน้ำนมแห้ง	๒๒๐
- ยาแก้อาการร้อนในทรวงอก	๒๒๐
- ยาแก้โรคภูมิแพ้ต่างๆ	๒๒๑
- ยาแก้โรคเหงื่อออกมาก	๒๒๑
- ยาแก้วัณโรค	๒๒๑
- ยาแก้โรคไซนัส	๒๒๒
- ยาแก้เลือดกำเดาออกไม่หยุด	๒๒๒
- ยาแก้โรคลิ้นกระด้างคางแข็ง	๒๒๓
- ยาพิพม์ไสยาสน์	๒๒๓
- ยาแก้โรคผมร่วง	๒๒๓
- ยารักษาโรคไส้เลื่อน	๒๒๓
- ยาแก้โรคประสาท	๒๒๔
- ยาแก้โรคจิต	๒๒๔
- ยาแก้โรควิกลจริต	๒๒๔
- ยาแก้จัดเหา	๒๒๕
- ยาแก้โรคปากเปื่อยเท้าเปื่อยของวัวควาย	๒๒๕
- ยาแก้โรคระบาดของไก่	๒๒๕

- ยาแก้โรคสุนัขเป็นขี้เรื้อน	หน้า ๒๒๖
- ยาแก้โรคสุนัขหอบ	๒๒๖
- ยาแก้สุนัขถูกยาเบื่อ	๒๒๖

หมวดยาบำบัดอาการเจ็บป่วย

- ยาแก้อาการแพ้อากาศ	๒๒๗
- ยาแก้อาการจะเป็นลม	๒๒๗
- ยาแก้อาการคนเป็นลมสลบ	๒๒๗
- ยาแก้อาการสะอึก	๒๒๘
- ยาแก้อาการผื่นร้อน	๒๒๙
- ยาแก้อาการบวมฟกช้ำดำเขียว	๒๒๙
- ยาแก้อาการช้ำใน	๒๒๙
- ยาแก้อาการปวดหัวเข่า	๒๓๐
- ยาแก้อาการเคล็ดยอก	๒๓๐
- ยาแก้อาการปวดแสบร้อน	๒๓๑
- ยาแก้อาการหัวโน	๒๓๑
- ยาแก้อาการสันเท้าแตก	๒๓๑
- ยาแก้อาการเมาเหล้า	๒๓๑
- ยาแก้อาการหน้าเป็นฝ้า	๒๓๒
- ยาแก้อาการหน้าเป็นสิ่ว	๒๓๓
- ยากำจัดกลิ่นตัว	๒๓๓
- ยากำจัดขี้รังแค	๒๓๔
- ยาบำรุงผมให้ดก	๒๓๔
- ยารักษาเส้นผมให้นุ่มสลวย	๒๓๔

หน้า

- ยาแก้ผมแตกปลาย	๒๓๔
- ยาแก้ผมหงอก	๒๓๕
- ยาแก้อาการปวดเพราะปลาดุกยอก	๒๓๕

หมวดยาบำรุงร่างกาย

- ยาบำรุงกำลังขนานพิเศษ	๒๓๖
- ยาบำรุงร่างกายแก้โรค ๑๐๘ ประการ	๒๓๗
- ยาอายุวัฒนะ (ยาอายุยืน)	๒๓๗
- ยาบำรุงสายตา	๒๓๙
- ยาบำรุงระดูให้งาม	๒๔๐
- ยาบำรุงกามคุณ	๒๔๐

หมวดยาขนานใหญ่บำบัดโรคต่างชนิด

- ยาแก้โรคลมอัมพาต	๒๔๑
- ยาแก้โรคลมบ้าหมู (โรคชัก)	๒๔๒
- ยาแก้โรคลมต่างๆ	๒๔๓
- ยาแก้โรคประสาท	๒๔๕
- ยาแก้โรคกระเพาะ	๒๔๕
- ยาแก้ไข้ทับระดู และ ระดูทับไข้	๒๔๖
- ยาแก้ไข้รากสาด	๒๔๖
- ยาครรภ์รักษา	๒๔๗
- ยาแก้โรคหนองใน (ทั้งชายและหญิง)	๒๔๗
- ยาแก้เลือดเสีย	๒๔๘
- ยาแก้ธาตุ ๔ แปรปรวน	๒๔๘
- ยาตอมะกรูด	๒๔๙
- ยารักษาโรคต่าง	๒๕๐

หน้า

หมวดวิธีบำบัดอาการเจ็บป่วย

- วิธีบำบัดอาการปวดหัวเข่า	๒๕๑
- วิธีแก้อาการปวดแสบร้อนเพราะพริกเข้าตา	๒๕๑
- วิธีแก้อาการหุ้	๒๕๑
- วิธีแก้อาการสะอึก	๒๕๒
- วิธีแก้อาการจาม	๒๕๒
- วิธีแก้อาการเมาคลื่น	๒๕๒
- วิธีแก้แมลงเข้าหู	๒๕๓
- วิธีแก้อาการแสบร้อนมือ	๒๕๓
- วิธีแก้โรคคามทุม	๒๕๓
- วิธีแก้อาการสันเท้าแตก	๒๕๔
- วิธีทำน้ำเกลือใช้เอง	๒๕๔

	หน้า
หลักการรับประทานยาให้ปลอดภัย และได้ผลดี	
- ยารับประทานก่อนอาหาร	๒๕๕
- ยารับประทานหลังอาหาร	๒๕๕
- ยารับประทานพร้อมกับอาหาร	๒๕๕
- ยารับประทานระหว่างอาหาร	๒๕๕
 ปัจจุบันพยาบาล (ปฐมพยาบาล)	
- การปัจจุบันพยาบาลการตกเลือด	๒๕๗
- การปัจจุบันพยาบาลบาดแผล	๒๖๐
- การปัจจุบันพยาบาลผู้ถูกไฟฟ้าช็อต	๒๖๓
- การปัจจุบันพยาบาลคนกินยาพิษ	๒๖๓
- การปัจจุบันพยาบาลการหมดสติ	๒๖๔
- การปัจจุบันพยาบาลอาการชัก	๒๖๕
- การปัจจุบันพยาบาลสิ่งแปลกปลอมเข้าตา หู คอ จมูก กระทบะอาหาร	๒๖๖
- การปัจจุบันพยาบาลกระดูกหัก และ ข้อต่างๆ	๒๖๗
- การปัจจุบันพยาบาลผู้ป่วยหนัก	๒๖๘
 นามานุกรมสมุนไพร	๒๗๕ – ๒๘๔
- ภาคกลาง	
- ภาคพายัพ	
- ภาคอีสาน	
- ภาคทักษิณ	

ตำรายากลางบ้าน

(มีสรรพคุณชะงัด)

หมวดยาบำบัดอาการเจ็บป่วยรีบด่วน

ยาดับพิษไฟลวกน้ำร้อนลวก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา น้ำมะนาว หรือ น้ำส้มสายชู ก็ได้ นำมาชะโลมบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ น้ำร้อนลวก มีสรรพคุณดับพิษปวดแสบร้อนได้ผลอย่างชะงัดนักแล แต่ต้องรักษาบาดแผลด้วยยาขนานอื่นอีกต่อไป ๑

- พระครูเมธีสาครเขต วัดดึกขามหาชยาราม สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบเสลดพังพอนตัวเมีย (มีลักษณะใบแหลมคล้ายหอก หน้าใบเป็นมัน) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำร้อนลวก มีสรรพคุณดับพิษปวดแสบร้อนให้หายไ้ทันที แต่ต้องรักษาบาดแผลด้วยยาขนานอื่นอีกต่อไป ๑

- พระมหาบุญเรือง ปภสฺสโร วัดหางแขยง อ.มโนรมย์ ชัยนาท.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แฉก) นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำร้อนลวก มีสรรพคุณดับพิษปวดแสบร้อนให้พ้นหายไ้ทันที แต่ต้องรักษาบาดแผลด้วยยาขนานอื่นอีกต่อไป ๑

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบชาจีน (ใบชาที่ใช้ชงน้ำร้อน) มากน้อยตามต้องการ นำมาแช่น้ำแข็ง หรือ แช่น้ำเย็นจัดๆ ให้ใบชาคลื่ออกแล้ว ใช้ใบชาที่ชงน้ำร้อนพอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำร้อนลวก ทิ้งไว้สักครู่หนึ่ง แล้วแกะออกเปลี่ยนยาพอกใหม่อีก มีสรรพคุณจะดูดพิษปวดแสบร้อนให้พ้นหายไ้ และทำให้ไม่เกิดเป็นบาดแผลอีกด้วย เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดมาแล้ว ๑

- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา สำลีแปะลงบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำร้อนลวก แล้วเอา แอลกอฮอล์เทราดลงบนสำลีนั่น ประมาณ ๓ นาที อาการปวดแสบร้อนจะพลันหายไป และจะไม่เป็น บาดแผลอีกด้วย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์ไว ธีรจิตโต วัดไผ่จระเข้ อ.บางเลน นครปฐม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นทางจระเข้ นำมาคั้นเอาน้ำเมือกของต้นทางจระเข้นั้น ใช้ทา บริเวณอวัยวะที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำร้อนลวก ให้ทั่ว มีสรรพคุณบำบัดอาการปวดแสบร้อนให้หายไป ทันที เคยใช้ได้ผลดีอย่างชะงัดมาแล้ว ฯ

- พระอธิการบุญมี รมณียะ วัดหนองเต่า อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา เกือบ (เกลือใส่แกง) นำมาพอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำ ร้อนลวก แล้วใช้น้ำสะอาดประพรมพอเปียก จะทำให้เกิดความเย็นสบาย ไม่ปวดแสบร้อน และจะทำให้ ไม่เกิดอาการฟองอีกด้วย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิจิตรศาสนคุณ วัดหนองบอนแดง อ.บ้านบึง ชลบุรี.

ยารักษาแผลไฟลวกน้ำร้อนลวก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เหล้า ๑ น้ำมันมะพร้าว ๑ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ๑ ตัว ยาทั้ง ๓ อย่างนี้ กำหนดเอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาผสมกวนให้เข้ากันเป็นอย่างดี จนมีลักษณะคล้าย น้ำมันข้น ใช้สำลีพันปลายไม้จุ่มทายาบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกน้ำร้อนลวก อาการเจ็บปวดแสบร้อน จะพลันหายไปเป็นปกติทั้งทันที และใช้เป็นยารักษาบาดแผลให้หายไปอีกด้วย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนัก แล ฯ ขณะที่กวนผสมยา และขณะทายานี้ ท่านให้บริกรรมภาวนาด้วยบทพระพุทธานุ พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ตลอดเวลาจนกว่าตัวยาจะเข้ากันเป็นอย่างดี และจนกว่าจะทายาเสร็จ ขณะทายาพึง ทาเบา ๆ ระวังอย่าให้หนังกำพร้าถลอก ยาขนานนี้ ใช้เป็นยาดับพิษและรักษาบาดแผลได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ ยาขนานนี้ ควรทำเตรียมไว้จำนวนมาก ๆ เก็บใส่โหลปิดฝาให้มิดชิด เพื่อให้บริการ ช่วยเหลือประชาชนได้ทันทั่วทั้งที่แล ฯ

- พระราชสุเมธธารณ์ วัดบางหลวง ปทุมธานี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เหล้า ๑ น้ำมันมะพร้าว ๑ น้ำฝน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาผสมกับ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) เพียงเล็กน้อย กวนให้เข้ากันเป็นอย่างดี จนมีลักษณะคล้ายน้ำมันข้น ใช้ทาบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูประสาทธรรมคุณ วัดสี่ร้อย อ.วิเศษชัยชาญ อ่างทอง.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำมันมะพร้าว ๒ ส่วน น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ๒ ส่วน น้ำมันยาง ๑ ส่วน นำมาผสมกัน กวนให้เข้ากันเป็นอย่างดีแล้ว ใช้สำหรับชุบน้ำยาทาบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก หรือ ถูกร้อนลวก มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เมล็ดมะขาม นำมาคั่วไฟให้ไหม้ กะเทาะเอาเฉพาะเปลือกเท่านั้น บดให้ละเอียด ผสมกับน้ำกะทิมะพร้าวข้นกะลา (เวลาคั้นกะทิไม่ต้องใส่น้ำ คั้นเอาเฉพาะน้ำกะทิมะพร้าวเท่านั้น) ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล รับรองว่าจะไม่เกิดเป็นแผลเป็นอย่างเด็ดขาด ฯ

- คุณประยงค์ วีรวงศ์ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ข้าวเปลือกข้าวเหนียว ๓ กำมือ นำมาใส่กระบอกไม้ไผ่ให้เต็มหนึ่งปล้อง เผาไฟให้ไหม้ เอาเฉพาะข้าวเหนียวไหม้ นั้น นำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันมะพร้าวพอสมควร ใช้ขมิ้นไก่ หรือ ใช้สาลีพันปลายไม้ ชุบน้ำยาทาบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก ใช้ทาทุกวันจนกว่าแผลจะหายสนิท มีสรรพคุณรักษาบาดแผลได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระฉันทิโก วัดบางสะแก อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ใบผักบุ้งไทย กับ น้ำตาลโตนด พอสมควร นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก ถ้าถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวกทั้งตัว ใช้พอกเฉพาะที่หน้าอกและที่กลางหลังเท่านั้น อาการปวดแสบจะพลันหายไปทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากเจตมูลเพลิงสด ๗ ท่อน, พริกชี้ฟ้าสด ๗ เม็ด, ข่าสด ๗ ท่อน, ใบพลู (พลูกินกับหมาก) สด ๗ ใบ, ดัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก อาการปวดแสบร้อนจะพลันหายไปทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีมาก ชะงัดมานานแล้วแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา แผ่นทองคำเปลว ชนิด ๑๐๐% นำมาปิดบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวกให้ทั่วแล้ว ใช้ผ้าสะอาดพันปิดแผลให้มิดชิด ระวังอย่าให้ถูกน้ำเป็นอันขาด บาดแผลจะหายไปแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา ยางไม้ตะเคียน กับ น้ำมันมะพร้าว ดัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่กะทะตั้งไฟเคี่ยวให้ละลายเข้ากันดีแล้ว ใช้สำลีพันปลายไม้จุ่มน้ำยาทาบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก ทาวันละหลาย ๆ ครั้ง รับรองว่าจะไม่มีแผลเป็น เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดยิ่งนักแล ฯ

- พระครูใบฎีกากมล ยมโก วัดหุบบอนวนาราม อ.ศรีราชา ชลบุรี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา น้ำมันมะพร้าว ผสมกับ ขี้เถ้าขาว กวนให้เข้ากันแล้ว ปล่อยให้ขี้เถ้านอนก้น ใช้น้ำมันทาบริเวณอวัยวะที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก มีสรรพคุณจะทำให้หายปวดแสบร้อน จะไม่เป็นแผลเป็น จะไม่เกิดรอยด่าง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเรียน ลขชิต วัดพิหารแดง อ.เมือง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ใบผักบุ้ง มากพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก มีสรรพคุณบำบัดอาการปวดแสบร้อนให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูนิ้ง ดิสุสวโส วัดห้วยเจริญสุข อ.บางระจัน สิงห์บุรี.

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๑ ชีก ผานเอาเฉพาะผิว กับ พริกไทยร้อน ๒๐ เม็ด นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ครึ่งถ้วยชา ใช้รับประทานทันทีในขณะที่ท้องเดินอย่างแรง จะหยุดท้องเดินทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้วแล ฯ

- พระครูวิสุตธรรมรส วัดดอนเมือง กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เปลือกทะเล (เปลือกใส่แกง) กับ เนื้อมะขามเปียก ด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาผสมกันแล้ว ใช้รับประทาน มีสรรพคุณจะทำให้ถ่ายเอาพิษออกมาจนหมดท้อง ยาขนานนี้เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดมาแล้ว ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เมล็ดในลูกกะบูน กับ การบูร ด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอประมาณ นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้รับประทาน มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เปลือกมังคุด (สด หรือ แห้ง ก็ได้) กับ การบูร ด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้รับประทาน มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ผ้าขี้ริ้ว (ผ้าเช็ดถูบ้านเรือน ยิ่งสกปรกมาก ๆ ก็ยิ่งดี) นำมาเผาไฟ แล้วบดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา หรือ ผสมกับ น้ำร้อน ก็ได้ ใช้รับประทาน มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เมื่อหยุดท้องเดินแล้ว ให้รับนำตัวผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลต่อไป ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา พริกไทยร้อน ๗ เม็ด พริกขี้หนู ๗ เม็ด เกลือตัวผู้ (เกลือทะเลที่เม็ด ยาว ๆ) ๗ เม็ด ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ๑ ช้อนโต๊ะ กวนให้เข้ากัน ใช้ รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้หิวาตโรคได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสุตใจ อธิญาโณ วัดสว่างเนตร อ.ชายแดน เพชรบูรณ์.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากต้นสลอด นำมาล้างน้ำให้สะอาดแล้ว หั่นเป็นแว่นบาง ๆ ใส่ หม้อดินต้มกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) มากพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา เมื่อรับประทานยาแล้ว ท้องก็ยังจะถ่ายอยู่ แต่น้อยลง ไม่ต้องตกใจ มีสรรพคุณแก้หิวาตโรคได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว แม้จะเป็นมากอย่างไรก็หายแล ฯ

- พระครูเทพสุวรรณธัช วัดสระพังลาน สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา กาแฟดำ ๑ ช้อนชา (ขงให้แก่ ๆ ช้อ ๆ จนเป็นยางเหนียว ไม่ต้องใส่ นม ไม่ต้องใส่น้ำตาล) นำมาให้ผู้ป่วยรับประทาน ถ้าผู้ป่วยอาการหนักจนหมดสติไม่รู้สีกตัว ให้พยายาม งดอาหารกรไกร กรอกน้ำยาทีละน้อย ๆ จนน้ำยาหมดถ้วยชา ผู้ป่วยจะหายจากโรคหิวาตได้อย่างน่า อัศจรรย์ เคยใช้รักษาหายมาแล้ว มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ เมื่อหลังจากหายโรคแล้ว ๗ วัน ให้ รับประทานยาระบายท้องอ่อนๆ เพื่อให้ระบบการขับถ่ายเป็นไปตามปกติ ฯ

- พระครูสิริเลขาการ วัดด่านสำโรง อ.เมือง สมุทรปราการ.

ยาแก้คนกินยาพิษ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ไข่ขาว (ไข่ไก่ หรือ ไข่เป็ด ก็ได้ คัดเอาแต่ไข่แดงออกเสีย) นำมา กวนให้ละลายดีแล้ว ใช้รับประทาน ชั่วเวลาครู่หนึ่งเท่านั้น ผู้กินยาพิษนั้นจะอาเจียนเอายาพิษออกมาจน หมดท้อง แล้วรีบนำตัวผู้ป่วยนั้นส่งโรงพยาบาลต่อไป ฯ

- บุญผ่อง ชัยนาท (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา น้ำปลาร้าหลน (ที่เย็นลงแล้ว กรองเอาเฉพาะน้ำปลาร้าเท่านั้น) นำมากรอกลงในปากของคนกินยาพิษนั้น ชั่วโมงเพียง ๓-๔ นาที เท่านั้น ผู้กินยาพิษนั้นจะอาเจียนเอายาพิษออกมาจนหมดท้อง แล้วรีบนำตัวผู้ป่วยนั้นส่งโรงพยาบาลต่อไป

- พุทธบุตริกขุ นครราชสีมา (หมอบชาวบ้าน)

ยาแก้พิษงูกัดทุกชนิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นกระเพราแดงทั้งห้า (เอาทั้งต้น กิ่ง ก้าน ใบ และราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ เหล้า คั้นเอาเฉพาะน้ำยาใช้รับประทาน ใช้กากยาพอกปากแผล มีสรรพคุณรักษาพิษงูกัดให้ผลดีอย่างชะงัด นักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว

- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดสุพรรณาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา รากต้นนุ่น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ฝนกับฝาละมี หม้อดิน ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ให้ผู้ป่วยรับประทาน และบดรากต้นนุ่นให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้พอกที่ปากแผล มีสรรพคุณแก้พิษงูกัดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระครูรัตนานุรักษ์ วัดปงสนุกใต้ ลำปาง

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ต้นเสลดพังพอนทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จามาล้างให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานใช้กากยาพอกที่ปากแผล หรือ ตำต้นเสลดพังพอน ผสมกับ สุรา อีกส่วนหนึ่ง ใช้พอกปากแผลก็ยิ่งดี มีสรรพคุณแก้พิษงูกัดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว

- พระครูปริชาปริยัติกิจ วัดศิลามูล อ.บางเลน นครปฐม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ยาฉุน (ยาเส้นที่ใช้ฆวนกับใบตองหรือใบจากสุบ) นำมาขยำในน้ำปัสสาวะ (ที่ไม่มีเชื้อโรค) คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้กรอกปากคนที่ถูกงูพิษกัด ใช้กากยาพอกที่ปากแผล รับรองหายเด็ดขาด เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว

- พระครูปลัดบรรจบ วัดช่องลม ราชบุรี

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นเสลดพังพอนทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปลา (น้ำปลาใส่แกล) คั้นเอาเฉพาะ น้ำยา กรองด้วยผ้าขาวบาง ใช้น้ำยา รับประทาน ผู้ป่วยที่ถูกกูพิษกัดจะอาเจียนเอาพิษออกมา มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษา ได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูปริชาปริยัติกิจ วัดคิลามูล อ.บางเลน นครปฐม

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นน้อยหน่าทั้งห้า (ถอนเอาต้นเล็ก ๆ ทั้งต้นตลอดถึงราก) กับ ต้น ก้างปลาทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะ น้ำยา รับประทาน ใช้กากยาพอกที่ปากแผล มีสรรพคุณแก้พิษงูกัดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูในฎีกาประพันธ์ วัดหงส์อรุณรัศมี สมุทรสาคร

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ต้นผักเสี้ยนผีทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ เหล้า คั้นเอาเฉพาะน้ำยา รับประทาน ใช้กากยาพอกที่ปากแผล มีสรรพคุณแก้ พิษงูกัดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ใบต้นลูกใต้ใบ ๑ กำมือ นำมาใส่ปากเคี้ยวพอแหลกแล้ว คายออกมา ผสมกับ สุรา คั้นเอาน้ำยา รับประทาน ใช้กากยาพอกที่ปากแผล อาการที่เจ็บปวดเพราะพิษงูจะพลัน หายไปภายใน ๕ นาที ยานานนี้มีสรรพคุณแก้พิษตะขาบกัด แมลงป่องต่อย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์ปักษ์ โชติปัญโญ วัดทะเล อ.สูงเนิน นครราชสีมา

ยาแก้พิษงูกัดทุกชนิด

๙

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา หัวอุตพิต นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลกผสมกับ สุรา คั้นเอา เฉพาะน้ำยา ประมาณ ๑ ถ้วยชา ให้ผู้ป่วยรับประทาน เพียงครั้งเดียว ใช้กากยาพอกที่ปากแผล มี สรรพคุณแก้พิษงูกัดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลเคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูประสาธน์นวกิจ วัดโพธิ์งาม อ.เขาย้อย เพชรบุรี

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอาต้นฟ้าทะลายโจรทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำ ให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ประมาณ ๑ ถ้วยชา รับประทาน ใช้กากยา พอกที่ปากแผล มีสรรพคุณแก้พิษงูกัด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาสุเทพ ผุสฺสธมฺโม วัดพระปฐมเจดีย์ นครปฐม

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ใบเสลดพังพอน ๑ กำมือ นำมาล้างให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ น้ำขาวข้าว คั้นเอาเฉพาะน้ำยาประมาณ ๑ ถ้วยชา รับประทาน ใช้กากยาพอกที่ปากแผล มีสรรพคุณ แก้พิษงูกัดได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ ยาขนานนี้ ใช้รักษาโรคพิษไฟลามทุ่ง โรคเรื้อรัง งามิ่ว ได้ผลตัวอย่าง ชะงัด เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูไพศาลธรรมวาที วัดดอนยายหอม อ.สามพราน นครปฐม

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ต้นผักกะเจต ๑ ต้นผักคราด ๑ ต้นผักเสี้ยนผี ๑ ต้นผักขี้ใหญ่ ๑ ตัวยา ทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ สุรา หรือน้ำขาวข้าว เป็นกระสาย คั้นเอาน้ำยาประมาณ ๑ ถ้วยชา รับประทาน ใช้กากยาพอกที่ปากแผล มีสรรพคุณแก้ พิษงูกัด แก้เลือดดำ ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญส่ง กิตติญาณ วัดป่าพระเจ้า อ.ศรีประจันต์ สุพรรณบุรี

๑๐

ยาแก้พิษงูกัดทุกชนิด

ยาแก้พิษงูกัดทั้ง ๑๒ ขนานนี้ มีสรรพคุณแก้พิษงูกัดทุกชนิด แก้ได้ทุกกรณี แม้ผู้ถูกงูกัดนั้น จะ สลบหมดสติแน่นิ่ง ไม่รู้สึกตัวแล้วก็ตาม ก็พึงช่วยกันกัดปากให้อ้าออก แล้วรอกน้ำยาให้เข้าสู่ท้องให้ได้ ผู้ป่วยจะฟื้นขึ้นมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ เคยใช้รักษาได้ผลดีมามากแล้ว ฯ

ยาแก้พิษงูกัดในขณะตั้งครรภ์

ท่านให้เอา สารส้ม มากพอสมควร นำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา รับประทานเวลาหลังจากคลอดลูกแล้ว มีสรรพคุณแก้พิษงูกัดได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการสาคร วรมงคล วัดวังหิน อ.ตรอน อุตรดิตถ์

ยาห้ามเลือดออก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบแห้วหมู (มาน้อยตามต้องการ) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) หรือ ผสมกับ ปูนแดงกินกับหมาก (พอสมควร) ก็ได้ ใช้พอกที่เป็นบาดแผล ให้ทั่ว เลือดจะหยุดไหลทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการไพโรจน์ ปวทุณโน วัดโพธิ์เกรียบ อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา น้ำตาลทรายขาว ๑ หัวกระเทียม ๑ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ๑ ใบ พลุสด ๑ ผักบุ้งไทย ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันมะพร้าว ใช้พอกที่บาดแผลเลือดจะหยุดไหลทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาศรีเวียง โชติปาโล สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นกะเม็งสดทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้ทาที่เป็นบาดแผล เลือดจะหยุดไหลทันที และใช้เป็นยารักษาบาดแผลได้ดีอีกด้วย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสงวน ฐิตปัญโญ วัดไผ่ อ.ท่าม่วง ลพบุรี

ยาห้ามเลือดออก

๑๑

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ไม้รวก นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว นำไปแช่ในน้ำข้าว (ที่รินออกมาจากหม้อหุงข้าว) แล้วยกขึ้น เอาถ่านไม้รวกนั้นบดให้ละเอียดผสมกับ พิมเสน พอสมควร ละลายกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) หรือ ละลายกับ สุรา ใช้ทาบริเวณที่เป็นบาดแผล เลือดจะหยุดไหลทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ใบหมาหลง นำมาล้างน้ำให้สะอาด ขยี้ผสมกับปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ใช้พอกที่บาดแผล เลือดจะหยุดไหลทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เพิ่มพร ลักษณะสุด บางละมุง ชลบุรี(หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แคง) จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ เหล้า ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณทำให้เลือดหยุดไหลทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูวิธานปริยัติธรรม วัดโบสถ์ราษฎร์ศรัทธา อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ยาแก้โรคอาเจียน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เปลือกส้มโอ ๑ หัวจุ๊กหอม ๑ หัวจุ๊กกระเทียม ๑ หัวตะไคร้ ๑ รากแพงพวย ๑ มะคำไก่ ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้ช้อนยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวรกิจ ธมมธโช วัดราษฎร์บำรุง อ.หันคา ชัยนาท

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา น้ำผึ้งแท้ กับ ดิงเกลือ ผสมกัน ประมาณ น้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้
รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนให้หยุดทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดมาแล้ว ฯ

- พระครูเกษมโศภน วัดปियาราม อ.ยะหริ่ง ปัตตานี

๑๒

ยาแก้โรคอาเจียน

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ลูกยอดิบ ๑ ผล นำมาเผาไฟไหม้เกรียมแล้ว นำลงแช่ในน้ำที่ต้มสุก
แล้ว ชั่วเวลาครู่หนึ่ง แล้วรินน้ำยาให้ผู้ป่วยรับประทานบ่อย ๆ อาการอาเจียนจะหายไปแล ฯ

- เพิ่มพร ลักษณะสุด บางละมุง ชลบุรี (หมอดชาบ้าน)

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ดิบลิ ๑ พริกไทยดำ ๑ ว่านน้ำ ๑ จิงแห้ง ๑ หัวหัวหมู ๑
เปราะหอม ๑ แผลหอม ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ
พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนที่เกิดจากโรคลมกล้าให้
หายไปได้อย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- พระครูบวรวิชัย วัดไชยภูมิ อ.ไชโย อ่างทอง

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นบอระเพ็ด นำมาเผาไฟไหม้แล้ว นำไปแช่น้ำต้มสุกแล้ว ใช้น้ำยาให้
ผู้ป่วยรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา รากผักหวาน ๑ หัวตะไคร้ ๑ หัวว่านน้ำ ๑ แก่นไม้จันทน์ขาว ๑
แก่นไม้จันทน์แดง ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาฝนกับหินลับมีด ผสมกับ น้ำสะอาด ให้มีน้ำยา
ประมาณ ๑ ถ้วยแกง แล้วใส่ข้าวสารเจ้า ๑ หยิบมือลงผสม ใช้น้ำยารับประทาน และ ใช้น้ำยาลูบ
หน้าและข้อมือศีรษะ มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุวรรณคณาภิรักษ์ วัดบุญเกิด อ.ดอกคำใต้ พะเยา

ยาแก้โรคอาเจียนเป็นเลือด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เทียนดำ ๑ หยิบมือ, พริกไทยร้อน ๗ เม็ด, พญาลิ้นงูเห่า ๑ กำมือ,
ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำผสมกันแล้ว ผสมกับน้ำต้มสุกคั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานเพียงครั้ง
เดียว โรคอาเจียนจะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคอาเจียนเป็นเลือด

๑๓

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ฝางเสน หนัก ๕ ตำลึง, เลือดแรด หนัก ๑ บาท หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แคง) ๕ หัว ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทาน เมื่อยังไม่หยุดอาเจียน ห้ามรับประทานน้ำเย็นเด็ดขาด เมื่อหยุดอาเจียนแล้ว จึงจะรับประทานน้ำเย็นได้ตามปกติ มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนเป็นเลือดได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เถาบระเพ็ด นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำ ๑ ขอนโต๊ะ ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ๑ ขอนโต๊ะ กวนให้เข้ากันแล้ว รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนเป็นเลือดได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบต้นมะเกลือสด ๑ กำมือ, นำมาตำให้แหลก ผสมกับ น้ำข้าวข้าว คั้นเอาน้ำยาประมาณ ๑ แก้วกาแฟ รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคอาเจียนเป็นเลือดสด ๆ ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิบูลกิตติวัฒน์ วัดวิมลโมคราม อ.สามชุก สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา รากต้นกำจาย ๑ รากต้นมะเฟือง ๑ อ้อยดำ ๑ รากต้นเชื่องโตน (มีลักษณะเป็นเถาคล้ายต้นมันเสา มีหนามอ่อน ๆ ใบคล้ายต้นหนอนตายอยาก) ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มน้ำกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้อาการอาเจียน เป็นเลือดสด ๆ ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูนิพัทธบุญญากร วัดท่าเดื่อ ลพบุรี

ยาแก้โรคลมป่วง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวข่าตาแดง (มีลักษณะต้น ใบ ดอก ลูก หัวเหมือนกับข่าใหญ่ แต่ย่อมกว่าเล็กน้อย ที่หัวแตกขึ้นเป็นตาสีแดงเข้ม มีสรรพคุณพิเศษทางแก้โรคลมป่วง) นำมาล้างให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ น้ำปูนใส

ยาแก้โรคลมป่วง

(น้ำปูนแดงกินกับหมาก) แล้วกรองด้วยผ้าขาวบาง ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณ แก้โรคลมป่วง ซึ่งมีอาการท้องถ่ายท้องทั้งอาเจียน (ทั้งลงทั้งราก) ให้พลันหายไปทันทีที่เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา แก่นประดู่ส้ม ๓ ชิ้น, หางจาก (จากที่ใช้มุงหลังคาบ้าน) ๓ หาง, ถ่านไม้รวก ๓ ก้อน, เหยี่ยวสลิ้ง ๑ อัน, นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทาน โรคลมป่วงจะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ตะไคร้ ๕ ต้น (ทุบพอแตก) กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ประมาณให้เค็มจัด ๆ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ แก้ว เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานให้หมดแก้ว เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคลมป่วงทุกชนิด ซึ่งมีอาการปวดท้องอย่างรุนแรง ทำให้ทั้งลงทั้งราก คือ ทั้งถ่ายท้อง และ อาเจียน ให้หายไปอย่างพลิดทิ้งทันที ฯ

- พระธรรมปิฎก วัดชนะสงคราม กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ฝักบัวไทย ๑ กำมือ, ข้าวเปลือกข้าวเหนียว ๓ หยิบมือ, ขี้เถ้ากลางเตาไฟ ๓ หยิบมือ, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่ในกำฝักบัวแล้ว ใช้ตอกมัดเป็น ๓ เปลาะ แล้วใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้ฝักบัวสุกและแล้ว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ๓ ครั้ง ระยะเวลาใกล้ ๆ กัน เมื่อรับประทานยาครั้งหนึ่ง ให้แก้ตอกที่มัดไว้ออกเปลาะหนึ่ง มีสรรพคุณแก้โรคลมป่วง ซึ่งมีอาการปวดท้อง ถ่ายอุจจาระออกเป็นสีขาว ให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระอธิการเรียน ลขุขิต วัดพิหารแดง อ.เมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา มะละกอสุก ๑ ลูก (ใหญ่) นำมาผ่าและเอาเฉพาะเมล็ด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำขาวข้าว ใช้ผ้าขาวบางกรองเอาเฉพาะน้ำยาประมาณครึ่งถ้วยแกง ให้ผู้ป่วยรับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคลมป่วงได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุนทรวิจิตรเวท วัดเขื่อนเพชร อ.ท่ายาง เพชรบุรี

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอาเปลือกส้มโอแห้ง นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว บดให้ละเอียด ผสมกับ กำมะถัน เล็กน้อย ละลายกับ น้ำต้มสุก ๑ ส่วน สุรา ๑ ส่วน ประมาณน้ำยาครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคลมป่วง ซึ่งมีอาการจุกเสียดแน่นท้อง ให้หายไปอย่างพลิดทิ้งทันทีแล ฯ

- พระครูทองอยู่ ญาณสาโร วัดพรหมบุรี อ.พรหมบุรี สิงห์บุรี

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา เศษผงทุกอย่างในเขียนหมาก (โดยเอาเต้าปูน กรรไกร หมาก พลุ ออกเสียก่อน เหลือนอกนั้นคว่ำเขียนหมากเทใส่ลงในหม้อทั้งหมด) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ถ้วยชา เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยา ๑ ถ้วยชา นั้นให้ผู้ป่วยรับประทานให้หมด รับประทานเพียงถ้วยชาเดียวหายเป็นเหมือนคนไม่ได้ป่วย ภายในเวลาไม่เกิน ๓๐ นาที เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระวินัยบัณฑิต วัดวรดิศถาราม อ.เมือง ตราด

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา พริกไทยร้อน ๑ หยิบมือ นำมาต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้พริกไทยสุกและแล้ว ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานไม่เกิน ๓ ครั้ง ระยะห่างกัน ๓๐ นาที มีสรรพคุณแก้โรคลมป่วงที่มีอาการท้องอืดท้องอาเจียน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา ถ่านไม้สัก หนัก ๑ บาท, ถ่านไม้รวก หนัก ๑ บาท, กำมะถันเหลือง หนัก ๑ บาท, มหาหิงค์ หนัก ๒ บาท, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำเป็นผง ปั่นเป็นเม็ดขนาดเท่า เมล็ดพุทรา เก็บใส่ขวดโหลไว้ ฯ ใช้แก้โรค

ท้องเดินทั้งลงทั้งราก ท่านให้ใช้ยานี้ ๓ เม็ด บดละลายผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ประมาณครึ่งแก้วกาแฟ คั้นผิวมะกรูดลงผสม กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทานได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ใช้แก้โรคอาเจียน ท่านให้ใช้ยานี้ ๓ เม็ด บดละลายผสมกับ น้ำลูกยอต้ม ประมาณครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทาน มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ ใช้แก้โรคลมจุกเสียด ท่านให้ใช้ยานี้ ๓ เม็ด บดผสมกับ

หัวกระเทียม ๕ กลีบ ละลายกับน้ำร้อน ใช้รับประทาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ใช้แก้โรคท้องเดิน
ท่านให้ใช้นี้ ๓ เม็ด บดละลายกับ น้ำต้มเปลือกต้นแคแดง ประมาณครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทาน
มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูคำหล้า อติเปโม วัดปากฝาง อุดรดิตถ์

ยาแก้โรคเด็กเป็นชางชัก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวปลาหมอน้ำจืด ๓ หัว นำมาเผาไฟให้ไหม้ เป็นขี้เถ้า บดให้
ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้กวาดในลำคอเด็กที่เป็นโรคชางชัก มีสรรพคุณแก้โรคชางชักได้ผลดีอย่าง
ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิเศษสรุฒิ วัดใหม่ชัยมงคล อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา กาฝากต้นมะรุมน นำมาฝนกับฟาละมีหม้อดิน ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำ
ปูนแดงกินกับหมาก) ให้น้ำยาข้นพอสมควร แล้วใช้กวาดในลำคอของเด็กที่เป็นโรคชางชัก โรคชางชัก
จะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ เมื่อเด็กหายจากโรคชางชักแล้ว พึงทำบุญใส่บาตร
อุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าของยาขนานนี้ด้วย ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นกระเพราแดง ๑ หัวพล ๑ ว่านน้ำ ๑ มหาหิงคุ์ ๑ รากบะ
ชาติ ๑ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง ผสมกับ สุรา และผสมกับ
น้ำข้าวข้าว เป็นกระสาย ใช้ทาตัวเด็กที่เป็นโรคชางชักและใช้กวาดในลำคอด้วย ถ้าเด็กยังเล็ก พึงใส่
สุราผสมแต่น้อย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เปลือกหอยขม นำมาเผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า บดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ให้กรอกใส่ปากเด็กที่เป็นโรคซางซึก มีสรรพคุณแก้โรคซางซึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยสงวนนาม

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา รากระย่อม นำมาฝนกับฝาละมี ผสมกับ สุรา ใช้ป้ายที่ลิ้นเด็กที่เป็นโรคซางซึก มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยสงวนนาม

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นกระเพราแดงทั้งห้า กับ ต้นชุมเห็ดทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ คั่วไฟให้สุกเหลือง ใส่หม้อดินต้มน้ำครึ่งหนึ่ง สุราครึ่งหนึ่ง ใช้น้ำยารับประทาน ครั้งแรกให้รับประทานแต่น้อย ๆ และเพิ่มน้ำยามากขึ้นตามลำดับ มีสรรพคุณแก้โรคซางซึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาสำเริง พลธมโม วัดธารน้ำร้อน อ.ทองผาภูมิ กาญจนบุรี

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากต้นมะขาม นำมาฝนกับฝาละมี ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดง กินกับหมากที่ไม่ใส่สีเสียด) ฝนให้น้ำยาข้นพอสมควร ใช้นิ้วแต่น้ำยา กวาดในลำคอเด็กที่เป็นโรคซางซึก เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคซางซึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระครูสมุทรบุญฐาน อาจารย์ชนิดิโก วัดสนามเหนือ อ.ปากเกร็ด นนทบุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา หัวหอมสด ๓ หัว นำมาเคี้ยวให้แหลก อมสุราผสมกันในปาก ใช้พ่นที่ศีรษะของเด็กที่เป็นโรคซางซึกนั้น ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคซางซึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี

ยาแก้เป็นตะคริว

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมารับประทานชั่วเวลาครู่หนึ่งเท่านั้น อาการเป็นตะคริวจะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัดอย่างน่าอัศจรรย์แล ฯ

- จารุรัตน์ เลหาไพฑูรย์ หนองแขม กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ขี้เถ้ากลางเตาไฟ นำมาผสมกับ น้ำมันก๊าด ใช้ทาบริเวณอวัยวะที่เป็นตะคริว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระทองพูน ขยาลงกาโร วัดบ้านกลาง อ.เสนาให้ สระบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำมันก๊าด นำมาทาบริเวณอวัยวะที่เป็นตะคริวแล้วบีบนวดคลึงประมาณ ๕ นาที อาการเป็นตะคริวที่ขาและที่ท้องจะพลันหายไปเคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้อาการเมาเห็ด

ท่านให้เอา ใบชุมเห็ดไทย นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการเมาเห็ดให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เพิ่มพร ลักษณะสุต บางละมุง ชลบุรี (หมอชาวบ้าน)

ยาแก้โรคสะอึกชักตาเหลือกไม่รู้สีกตัว

ท่านให้เอา เมนธอล พอสมควร นำมาละลายกับน้ำร้อน แล้วรอให้น้ำยาพออุ่น ๆ ใช้กรอกปากคนป่วย เพียงเวลาชั่วครู่เดียวเท่านั้น โรคสะอึกมีอาการชักตาเหลือกไม่รู้สีกตัว จะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้งแล มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีแก้คนถูกไฟฟ้าช็อต

๑๙

วิธีแก้คนถูกไฟฟ้าช็อต

ท่านให้นำตัวผู้ป่วย (ที่หมดสติแล้ว หรือ แม้จะไม่หายใจแล้วก็ตาม) นั้นให้นอนหงายบนแผ่นสังกะสี (ที่ยาวตลอดตัวผู้ป่วย) แล้วช่วยกันเอาน้ำเย็นเทรดร่างกายของผู้ป่วยนั้นให้ทั่วตัว โดยเทรดน้ำซ้ำ ๆ ให้มาก ๆ (ระวังอย่าให้น้ำเข้าปากและจมูกของผู้ป่วย) กระแสไฟฟ้าจะไหลออกจากร่างกายของผู้ป่วยนั้นลงสู่แผ่นสังกะสีที่เป็นสื่อ ชั่วเวลาไม่เกิน ๓๐ นาที คนป่วยนั้นจะฟื้นขึ้นได้อย่างน่าอัศจรรย์ได้ เคยช่วยแก้คนถูกไฟฟ้าช็อตมาแล้ว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ แต่ต้องรีบช่วยแก้ไขทันที อย่างช้าต้องไม่เกิน ๑ ชั่วโมง นับแต่ถูกไฟฟ้าช็อตมา และเมื่อฟื้นขึ้นมาแล้ว ให้รีบนำตัวผู้ป่วยนั้นส่งโรงพยาบาลรักษาต่อไป ฯ

- นายสละ แสงวิภาต อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร

หมวดยาบำบัดโรคภายในท้อง

ยาแก้โรคท้องเดิน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผลมะตูมดิบ ๓ ผล นำมาตำให้แหลก ผสมกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดง กินกับหมากที่ไม่ใส่สีเสียด) คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดิน ท้องร่วง ลงท้องให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พ.ต.มงคล ชื่นศรี ร.พ.พระมงกุฎเกล้า กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เปลือกต้นเต็งรัง นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสนั่น ญาณุตตโร วัดหนองกิ้ง อ.หนองกิ้ง บุรีรัมย์

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เปลือกทะเล (เกลือใส่แกง) กับ น้ำตาลทรายขาว ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละ ๑ ช้อนควว ผสมกับ น้ำต้มสุก ๔ ช้อนควว กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา น้ำมะพร้าว (อ่อน หรือ แก่ ก็ได้ ห้ามใส่ภาชนะที่เป็นโลหะ) นำมา รับประทานให้อิ่ม อาการโรคท้องเดินจะหยุดทันที มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ เคยใช้รักษาได้ผลดีมาทุกรายแล ฯ

- พระครูธรรมกิจวรคุณ วัดบางเคย เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ยอดต้นฝรั่ง ๗ ยอด นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร เมื่อต้มสุก แล้วรินน้ำยาใส่ถ้วยชา ใส่ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ลงผสมพอสมควร ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยสงวนนาม

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ยาต้มใจ ๑ ยาประสะนอแรด ๑ ยาฤาษีทรงม้า ๑ ยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละครึ่งห่อ นำมาผสมกับ น้ำร้อน ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินไม่หยุด ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการจ้วน พุทธสาโร วัดชีธาราราม อ.ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ใบกาบหมาก นำมาเผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า ผสมกับพิมเสน พอสมควร บดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการนาค ขนติญาโณ วัดห้วยเจริญผล อ.บ้านโป่ง ราชบุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้กลั่นใจใช้มีดถากเปลือกต้นมะม่วง (ถากขึ้น ๑ เปลือก ถากลง ๑ เปลือก) ๒ เปลือก นำเปลือกต้นมะม่วงทั้ง ๒ เปลือกนั้น มาทุบพอแตกใช้เกลือป่น (เกลือใส่แกลง) ทาที่เปลือกต้นมะม่วงทั้ง ๒ เปลือกนั้นให้ทั่วดีแล้ว ย่างไฟให้สุกเหลือง นำมาแช่น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้น้ำยาประมาณ ๑ ถ้วยชา รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาประมวล ธมฺมวโร วัดพุทธภูมิ ยะลา

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา ตะไคร้ ๓ ต้น, ต้นกระเพรา ๑ กำมือ, หญ้าแพรก ๑ กำมือ, ขมิ้น อ้อย ๕ แว่น (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ องค์ละ ๑ แว่น) นำตัวยาทิ้ง ๔ อย่างนี้ มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดิน (โดยเฉพาะเด็กและคนชรา) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูเมธีสารเขต วัดตึกมหาชาราม สมุทรสาคร

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา พริกแห้ง ๕ เม็ด (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ องค์ละ ๑ เม็ด) กลั่นใจเด็ดเม็ดพริกแห้งทั้ง ๕ เม็ดนั้นให้ขาดจากกัน, หัวข่าสด (กลั่นใจหั่นเป็น แว่น) ๗ แว่นนั้น, เกลือทะเลตัวผู้ (เกลือที่เม็ดยาว ๆ) กลั่นใจหยิบด้วยนิ้วมือทั้ง ๓ (คือ นิ้วหัวแม่มือ ๑ นิ้วชี้ ๑ นิ้วกลาง ๑)

๑ หยิบมือ, นำตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา (ยาขานานี้เป็นยาฝีบอก ก่อนต้มยา ให้จืดรูป ๓ ดอกในที่กลางแจ้ง บอกขออนุญาตเจ้าของยาขานานี้ด้วย) มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินอย่างรุนแรงมีอาการทั้งลงทั้งราก จนคนป่วยมีอาการตัวเย็นซีดเหลือง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลเคยใช้รักษาได้ผลดีมานานแล้ว ฯ

- พระอธิการกุศล ธีรธมโม

วัดหนองกระทุ่ม (สมานสามัคคี) อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขานานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ยาแก้ปวดทมิใจ ๑ ห่อ นำมาผสมกับ น้ำปลา หรือ ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ก็ได้ พอประมาณ ใช้น้ำยารับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคปวดท้อง โรคท้องเดิน (โรคท้องร่วง โรคลงท้อง) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุทธจริตรังสี วัดรังสีสุทธาวาส อ.ศรีราชา ชลบุรี

ขานานที่ ๑๒ ท่านให้เอา เปลือกต้นขี้้อยย พอประมาณ นำมาใส่หม้อดินต้มกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดินได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูศรีวรพินิจ วัดบางนาใน เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร

ขานานที่ ๑๓ ท่านให้เอา ชั่งข้าวโพด (ฝักข้าวโพดที่ต้มสุกกินเนื้อหมดแล้ว) ๑ ฝัก กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดิน โรคท้องร่วง โรคท้องเสีย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์อ่อน จุลลวโส วัดนิคมวาฬ อ.พระพุทธบาท สระบุรี

ขานานที่ ๑๔ ท่านให้เอา กล้วยตึบดิบ ๆ ๑ ผล กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุก ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องเดิน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์อ่อน จุลลวโส วัดนิคมวาฬ อ.พระพุทธบาท สระบุรี

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา เปลือกส้มโอ ๑ เปลือกต้นพุทรา ใบฝรั่ง ๑ หวายลิง ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาย่างละ ๑ กำมือเท่ากัน ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะ โม พุท ธา ยะ แว่นละ ๑ พระองค์) ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา จำนวน ๓ ครั้ง ระยะห่างกันครั้งละ ๓๐ นาที ถึง ๑ ชั่วโมง ถ้าเป็นโรคท้องเดินเพราะอหิวาตกโรค ให้แทรกผิวมะกรูด กับ กำมะถันเล็กน้อย ๆ ยาขนานนี้มีสรรพคุณแก้เด็กถ่ายเป็นมูกเลือด แก้ใช้รากสาธ ใช้อยติสาร ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระธรรมปิฎก วัดชนะสงคราม กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา ยอดต้นฝรั่ง ๔ - ๕ ยอด นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ลงผสมเล็กน้อย ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคท้องร่วงของเด็กและผู้ใหญ่ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- จำลอง ศิริเพ็ญพงศ์ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา ใบต้นฝรั่ง มากพอสมควร นำมาตำให้ละเอียดคั้นเอาน้ำ ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้น้ำรับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องร่วง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ประพันธ์ พัทธาวรรณ จ.ตาก

ขนานที่ ๑๘ ท่านให้เอา ผลมะเฟืองสุก (ที่มีรสเปรี้ยวจัด ๆ) จำนวนมากพอสมควร นำมาคั้นเอาน้ำ ๑ ถ้วยกาแฟ ผสมกับ น้ำตาลทรายขาว พอมีรสหวานใช้น้ำยารับประทานครั้งเดียวให้หมด แล้วนอนพักผ่อน หลังจากรับประทานยานี้แล้ว จะถ่ายอุจจาระอีก ๑ - ๒ ครั้ง แล้วจะหยุดท้องร่วงและหายปวด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอินสม เรือนเพชร วัดพระธาตุคว่าหม้อ อ.เมือง ลำปาง

ขนานที่ ๑๙ ท่านให้เอา ใบชาจีน (ใบชาใช้ชงน้ำร้อน) ๑ หัวหอมแดง (หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ) ๑ น้ำตาลทรายแดง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน ห่อผ้าขาวบางแช่ในน้ำร้อน ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ประมาณวันละ ๓ - ๔ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคท้องร่วง ท้องเดิน โรคบิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสมจิตต์ นิเทศโก วัดตาล อ.ปากเกร็ด นนทบุรี

ขนานที่ ๒๐ ท่านให้เอา ผิวมะกรูด ๑ ผล นำมาตำให้แหลก ผสมกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดง กินกับหมาก) และแทรก พิมเสน เล็กน้อย ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยา รับประทาน มีสรรพคุณแก้ โรคท้องร่วง โรคจุกเสียดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิบูลรัตน์กร วัดสามก้อ อ.เสนา อ.อยุธยา

ขนานที่ ๒๑ ท่านให้เอา ใบต้นข่อย ๑ กำมือ นำมาตำให้แหลก คั้นเอาน้ำประมาณค่อน แก้วกาแฟ ผสมกับ สุรา ใช้น้ำยาประมาณ ชั่วโมงเวลา ๑๐ นาที อาการโรคท้องร่วงและอาเจียนจะ หายลงทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระทองใบ เตชบุญโญ วัดสำนารายณ์ อ.ชัยบาดาล ลพบุรี

ยาแก้ปวดท้อง - เจ็บท้อง - เสียท้อง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวข่าแก่ ๆ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับ หมาก) ประมาณ ๒ ถ้วยแก้ว กวนให้เข้ากันดีแล้ว กรองด้วยผ้าขาวบาง ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาการปวดท้อง - เจ็บท้อง - เสียท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- น้ำฝน ทองเพชร กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ตะไคร้ ๕ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับ เป็นท่อน ๆ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ใส่เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ลงผสมพอสมควร ถ้าท้องผูก ฟังใส่ เกลือให้เค็มจัด ๆ ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ แก้ว มีสรรพคุณแก้โรคปวดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เมล็ดขนุนดิบ ๆ (ปอกเปลือกออกเสีย) ๑ เมล็ด กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) พอสมควร นำมาใส่ปากเคี้ยวให้ละเอียดแล้ว กลืนลงท้อง มีสรรพคุณแก้โรคปวดท้องให้หายไปที่ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระเอื้อน เถรธมโม วัดสี่แยกบ่อนอก อ.เมือง ประจวบคีรีขันธ์

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบมะนาว ๑๐๘ ใบ, ก้านสะเดา ๑๐๘ ก้าน, ใบมะกา ๑ กำมือ, ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น, บอระเพ็ด ๗ องคุลี, ฝักคูณ ๗ ฝัก, ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคปวดท้องของคนสูงอายุ ซึ่งปวดเป็นประจำ กินยาอะไร ๆ ก็ไม่หาย เคยใช้รักษาหายมาหลายคนแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี

ยาแก้ปวดท้อง – ท้องขึ้น – ท้องเสีย

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบสะระแหน่ มาพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ เหล้า กรองเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคปวดท้อง – ท้องขึ้น – ท้องเสีย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๓ ผล นำมาฝานทางด้านหัวจุกออกคว้านเอาเนื้อในออก ให้หมดทั้ง ๓ ผล ใส่หัวกระเทียมบดให้เต็ม ๑ ผล, แล้วเอาฝาที่ฝานออกนั้นปิดไว้ตามเดิม ใช้ไม้กลัดเย็บไว้ให้สนิท นึ่งให้สุก ตำให้ละเอียด ปั่นเป็นลูกกลอน ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคท้องขึ้นอืดเพื่อเรอเหม็นเปรี้ยว และเป็นยาอายุวัฒนะ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการจำเนียร อภินนโท วัดดอนไร่ อ.สามชุก สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา หัวงิงเก่า ๆ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ทูบพอแตก ผสมกับ น้ำร้อน หรือ ผสมกับ เหล้า กรองเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคปวดท้อง - ท้องขึ้น - ท้องเฟ้อ - ขับลม ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคท้องอืดเฟ้อ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา อบเชยเทศ ๑ อบเชยญวน ๑ อบเชยไทย ๑ ชะเอมเทศ ๑ กานพลู ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน การบูร กับ เมนธอล เอาหนักอย่างละ ๒ สลึง ฯ

วิธีปรุงยา พึงคั่วกานพลูให้สุกเหลืองเสียก่อนแล้ว นำตัวยาทั้ง ๗ อย่างนั้นมาตำผสมกันให้ละเอียด ห่อด้วยผ้าขาวบาง ใส่โหลไว้ ต้มน้ำให้เดือดแล้วยกลงรอให้น้ำอุ่น ๆ แล้วเทลงในโหลยานั้น ปิดฝาโหลยาให้สนิทเก็บไว้ ๓ คืน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคท้องอืด - ท้องเฟ้อ - ปวดท้อง - จุกเสียดแน่นท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวรกิจจาภิรม วัดทองคู้ อ.บ้านหมี่ ลพบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ข่า ๑ ตะไคร้ ๑ ใบมะกรูด ๑ หัวกระชาย ๑ ใบโหระพา ๑ พริกสด ๑ หัวหอมแดง (เผาไฟ) ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้กำหนดเอาอย่างละพอสมควร นำมาต้มยากับ ปลากระป๋อง ใช้รับประทานเป็นอาหารประจำวัน มีสรรพคุณแก้โรคท้องอืด ท้องเฟ้อ ในฤดูร้อน ให้หายไประยะหนึ่งนักแล ฯ

- นายสานิต เนตรฤาชา โรงงานน้ำตาลอุดรดิตถ์

ยาแก้โรคจุกเสียดแน่นท้อง

ท่านให้อา หัวงิงเก่า ๆ มากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคจุกเสียดแน่นท้องให้หายไประยะหนึ่งนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคอาหารเป็นพิษ ยาแก้โรคอาหารเป็นพิษ

๒๗

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากต้นตะไคร้ (ต้นตะไคร้ใส่แกง) ๑ รากต้นหญ้านาง ๑ รากต้นว่านน้ำ ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ผนกับฝาละมีหม้อดิน ผสมกับ น้ำต้มสุก ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคอาหารเป็นพิษ เพราะผดสำแลงที่เกิดจากรับประทาน อาหารเข้าไปแล้ว ทำให้เกิดอาการปวดท้อง คลื่นเหียนอาเจียน ท้องเสียให้หายได้ ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- พระราชวิสุทธิโสภณ วัดศรีโคมคำ พระยา

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา กะลามะพร้าว นำมาเผาไฟให้ไหม้จนแดงแล้วใช้คีมคีบใส่ปิบ (ที่สะอาด) ปิดฝาปิบเพื่อให้ไฟดับ เอาถ่านกะลามะพร้าวนั้น นำมาบดให้เป็นผง ใช้น้ำสะอาด ๑ ช้อนควา ผสมกับ น้ำสะอาด มีสรรพคุณแก้โรคท้องเสีย เพราะอาหารเป็นพิษ อาหารไม่ย่อย ให้ หายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคท้องขึ้นอยู่ไฟไม่ได้

ท่านให้เอา หัวบัวบก ๑ พริกไทยร้อน ๑ หัวแห้วหมู ๑ กัญชา ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอา หนักอย่างละ ๕ ตำลึงเท่ากัน บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าที่เมลิ็ด พุทรา ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ท้องขึ้นอืดเพื่อหลังการคลอดลูก แก่ปวดเมื่อยตามร่างกาย แก่กระษัยเส้น เป็นยาเจริญอาหาร ทำให้กินได้นอนหลับ แก่ความคิด ฟุ้งซ่าน เป็นยาระงับประสาท ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคลงแดง

ท่านให้เอา ลูกมะกอก ๑ ใบต้นทับทิม ๑ ใบต้นเทียน ๑ ผลมะตูม ๑ รากต้นแก้ว ๑ ขมิ้น อ้อย ๑ บอระเพ็ด ๑ ใบมะกา ๑ ต้วยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลงแดง ซึ่งมีอาการถ่ายท้องอย่างแรง ขนาดเข้าชามออกชาม คล้ายลำไส้ตรง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคท้องผูก

ขนานที่ ๑ ท่านให้รับประทานผลมะละกอสุกบ่อย ๆ ทำให้ท้องไม่ผูก ถ่ายอุจจาระสะดวก จะไม่เป็นโรคริดสีดวงทวารหนัก มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิรัตน์ แซ่เต๋ สิงห์บุรี (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลสมอเทศ ๑ ผลสมอไทย ๑ ผลสมอพิเภก ๑ (ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาเฉพาะเนื้อ เอาเม็ดออกเสีย) ผิวมะกรูด ๑ มหาหิงคุ์ ๑ ยาดำ ๑ ต้วยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาตากแดดให้แห้งบดให้ละเอียด ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา ใ้รับประทานกับ น้ำร้อน ครั้งละ ๒ - ๓ เม็ด วันละ ๒ เวลา เช้า - เย็น มีสรรพคุณเป็นยาระบายอ่อน ๆ แก้อาการท้องผูก ขับลมในลำไส้ และเป็นยาช่วยเจริญอาหารอีกด้วย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคบิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบฝรั่งสด กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุก คั้นเอาน้ำยารับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา โรคบิดจะหายไปเป็นปลิดทิ้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ส้มมะขามเปียก ๑ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ๑ น้ำตาลโตนด ๑ ต้วยตัก ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำเอาปูนแดง กับ น้ำตาลโตนด มาผสมกัน ปั่นเป็น ลูกกลอน เอาส้มมะขามเปียกห่อหุ้ม ขนาดเม็ดยาพอกลิ้นได้สะดวก รับประทานครั้งละ ๓ - ๕ เม็ด จะปรากฏผลดีภายใน ๓๐ นาที เจ้าของยาขนานนี้ใช้รักษาอยู่เป็นประจำ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาสำเริง พลธมโม วัดธารน้ำร้อน อ.ทองผาภูมิ กาญจนบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เนื้อมะขามเปียก กับ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ต้วยตัก ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกันให้ละเอียดปั้นเป็นลูกกลอน รับประทานวันละ ๓ เวลา โรคบิดจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบกะทกรก ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุกครึ่งแก้วกาแฟ ใช้ผ้าขาวบางกรองเอาเฉพาะน้ำยา ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ๑ ช้อนควว กวนให้เข้ากัน รับประทาน โรคบิดจะหายขาดมีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ผลกล้วยดิบดิบ ๆ นำมาปอกเปลือกออกแล้ว ฝนกับฝาละมีหม้อดิน ผสมกับ เหล้า ใช้ນ้ำยารับประทาน ประมาณ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคบิดให้หายไปได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูรัตนานุรักษ์ วัดปงสนุกใต้ ลำปาง

(กล้วยดิบ มีลักษณะคล้ายกล้วยตานี แต่ใบและลูกเป็นสีเหลือง ๆ คล้ายต้นที่จะตาย เครือหนึ่งมีประมาณ ๑-๒ หวี มีอยู่ตามชายเขาทางภาคเหนือ และที่อื่น ๆ ทั่วไป)

ขนานที่ ๖ ท่านให้กลั่นใจ ใช้มือเด็ดยอดสะแก ๗ ยอด นำมาใส่ปาก เคี้ยวแล้วกลืนเฉพาะ น้ำล้นท้องคายกากทิ้งเสีย มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการใจคำ ดิถีขปญญะ วัดหนองบัวหึ่ง อ.โคกสำโรง ลพบุรี

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ใบขี้เหล็ก ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) คั้นเอาเฉพาะน้ำยารับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ โรคบิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระอธิการแสงจันทร์ กมโล วัดหนองกลางดำน อ.บ้านโป่ง ราชบุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา หัวมันเทศ หนักครึ่งกิโลกรัม นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มกับน้ำ ใส่เกลือทะเล พอสมควร ใช้หัวมันเทศที่ต้มสุกแล้วนั้น นำมารับประทานให้อิ่มเต็มที่ เพียงครั้งเดียวเท่านั้น โรคบิดจะพลันหายไปอย่างเด็ดขาด มีสรรพคุณชะงัดนักและ ฯ

- พระอธิการวิเชียร จิตลีโล วัดราษฎร์บำรุง อ.หนองแค สระบุรี

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา หัวข่า นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียดผสมกับ สุรา คั้นเอา เฉพาะน้ำยาประมาณ ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- พระรักษ พุทธปญญะ วัดจุฬามณี อ.บางบาล อยุธยา

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา เมล็ดแมงลัก มากพอสมควร นำมาควนกับน้ำ ให้พอตัวเต็มที่แล้ว ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ พอสมควร ใช้รับประทานให้อิ่มเต็มที่เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคบิดชนิดตก มูกเลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปัญญาวชิราภรณ์ วัดศรีบุญญาวาส อ.เมือง กำแพงเพชร

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา มะนาว ๑ ผล (ปอกเปลือกออกเสีย) นำมาบีบน้ำ ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ และ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) พอสมควร ควนให้เข้ากัน ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบิดตกมูก เลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปัญญาวชิราภรณ์ วัดศรีบุญญาวาส อ.เมือง กำแพงเพชร

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ผงกันเชียนหมาก (ห่อผ้าขาวบาง) ๑ ชี้ได้ (สำหรับจุดไฟ) ก้อนขนาด หัวแม่มือ ๑ ก้อน ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ เมื่อโรคหายแล้ว ให้ทำบุญใส่บาตร ด้วยข้าวปากหม้อ ไข่ต้ม ๑ ฟอง กลัวย่น้ำว่า ๑ หวี แล้วอุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าของยาขนานนี้ ฯ

- นายเชื้อ ช่างภู อ.ปากเกร็ด นนทบุรี

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา สารส้ม ๑ โพล ๑ ฝักราชพฤกษ์ ๑ มะขามเปียก ๑ ดีเกลือ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาตำให้แหลก ผสมกับ น้ำสะอาด คั้นเอาน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใ้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอัมพวันพิทักษ์ วัดอัมพวัน อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา หัวกระชาย ๑ หัว นำมาทุบพอแตก ใส่หม้อดินต้มกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูกิตติธรรมากร วัดหินปักใหญ่ อ.บ้านหมี่ ลพบุรี

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา น้ำมะนาว ๑ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ๑ น้ำผึ้งแท้ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน กวนให้เข้ากัน ใ้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยตะไล เพียง ๒ – ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- อาจารย์เชื้อ ขจรมาลี

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา ต้นผักเสี้ยนผีทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ใบต้นโคนทิสอ ๑ ดีปลี ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ ว่านน้ำ ๑ เกลือทะเล ๑ พริกไทยร้อน ๑ บอระเพ็ด ๑ หัวกระเทียม ๑ ตัวยาทั้ง ๙ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาท เท่ากัน

นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคบิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอัมพวันพิทักษ์ วัดอัมพวัน อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา หญ้าวงช้าง ๑ ต้นกะเม็ง ๑ หญ้าแพรก ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้เหลก ผสมกับ สุรา กรองเอาน้ำยาประมาณครึ่งแก้ว กาแฟ ใช้น้ำยารับประทาน ๒-๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคบิดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิชัยวรคุณ วัดทุ่งพิชัย อ.ดอนตูม นครปฐม

ขนานที่ ๑๘ ท่านให้เอา หัวกระชาย ๒-๓ นำมาล้างน้ำให้สะอาดต้มให้เหลก ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้น้ำยารับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคบิดถ่ายท้องปวดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูบรรพตประชาวสัย วัดหนองหญ้าปล้อง เพชรบุรี

ขนานที่ ๑๙ ท่านให้เอา หัวกระชาย (ล้างน้ำให้สะอาด) กับ กะปิ (เผาไฟให้ไหม้) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอามาอย่างละพอสสมควร ต้มผสมกันให้ละเอียดผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าปลายนิ้วก้อย ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ เม็ด รับประทาน ๓ ครั้ง ระยะห่างกันประมาณ ๖ ชั่วโมง มีสรรพคุณแก้โรคบิดมูกเลือดให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุกิจจาทร วัดดอนตาล อ.เดิมบางนางบวช สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒๐ ท่านให้เอา ยอดต้นฝรั่งอ่อน ๆ ๗ ยอด กับ เกลือตัวผู้ (เกลือที่เม็ดยาว ๆ) ๗ เม็ด นำมาเคี้ยวรับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบิดชนิดถ่ายเป็นมูกเลือดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเรียน ลขชีโต บัดพิหารแดง อ.เมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒๑ ท่านให้เอา หัวข่าสด ๆ นำมาเผาไฟให้ไหม้ ผสมกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ประมาณน้ำยาครึ่งแก้วกาแฟ ใช้น้ำยารับประทานมีสรรพคุณแก้โรคบิดชนิดถ่ายเป็นมูกเลือดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเรียน ลขชีโต บัดพิหารแดง อ.เมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒๒ ท่านให้เอา หนังกวาย นำมาเผาไฟ ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกันหมาก) ประมาณน้ำยาครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเรียน ลชุขิโต บัดพิหารแดง อ.เมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒๓ ท่านให้เอา ท่อนเหล็กที่เป็นสนิมมาก ๆ นำมาเผาไฟให้แดงแล้ว จุ่มลงในน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกันหมาก) ใช้น้ำยาประมาณครึ่งแก้วกาแฟ รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเรียน ลชุขิโต บัดพิหารแดง อ.เมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒๔ ท่านให้เอา หัวข่า กับ หัวกระชาย ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละ พอสมควร นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว นำมาฝนในฝาละมีหม้อดิน กับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกันหมาก) ประมาณน้ำยา ๓ ถ้วยชา เอาท่อนเหล็กที่เป็นสนิมมาก ๆ นำมาเผาไฟให้แดงแล้ว นำเอาท่อนเหล็กนั้นจุ่มลงในน้ำยานั้น รอให้น้ำยานั้นพออุ่น ๆ ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน ๓ ครั้ง ระยะเวลาห่างกันครั้งละ ๓๐ นาที มีสรรพคุณแก้โรคบิดเรื้อรัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอดุลธรรมธาดา วัดบางแขม อ.เมือง นครปฐม

ขนานที่ ๒๕ ท่านให้เอา หัวข่า นำมาเผาไฟให้ไหม้ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกันหมาก) พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานประมาณครึ่งแก้วกาแฟ เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคบิดรากสาด ซึ่งมีอาการปวดท้องถ่ายท้องอย่างหนัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิบูลกิตติวัฒน์ วัดวิมลโมคาราม อ.สามชุก สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒๖ ท่านให้เอา ลูกทับทิม ๑ ลูก ฝ่ำเป็น ๔ ชิ้น เอา ๓ ชิ้น (ทิ้งเสีย ๑ ชิ้น) กับ ดอกบุนนาค ๕ ดอก ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับ

น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้น้ำยารับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคบิด รากสาด ซึ่งมีอาการท้องเสีย ถ่ายอุจจาระออกกะปริบกะปรอย มีกลิ่นเหม็นคล้ายหัวกุ้งเน่า ๆ ถ้าอาการโรคไม่หนัก ให้ใช้ต้มกับ น้ำปูนใสครึ่งหนึ่งน้ำธรรมดาครึ่งหนึ่ง ใช้รักษาได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระอธิการนิพนธ์ อตฺถกาโม วัดจันเจริญสุรี อ.สรรคบุรี ชัยนาท

ยาแก้โรคบิดหัวลูก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบต้นฝิ่น ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้น้ำยารับประทาน เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคบิดหัวลูก คือ โรคบิดที่เกิดแก้งูท้องแกไถ่จะคลอตุลกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระปลัดแจ่ม ปณฺญาโร วัดนามชัย อ.สรรคบุรี ชัยนาท

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา สารส้ม ๑ พริกไทยร้อน ๑ ฝาง ๑ ขันทศกร ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคบิดหัวลูก แก้อาการอุจจาระเป็นเลือดแก้โรคบิดปวดเบ่งขณะที่หญิงตั้งครรภ์ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคถ่ายอุจจาระเป็นเลือด

ท่านให้เอา ฝักข้าวโพดสด ๑ ฝัก กับ ขมิ้นชัน ๓ แ่ง (ทุบให้แตก) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวนาน ประมาณ ๑๕ นาที ใช้น้ำยารับประทาน ๓ ครั้ง ๆ ละ ๑ ถ้วยชา ระยะเวลาห่างกัน ประมาณ ๑ ชั่วโมง มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายอุจจาระเป็นเลือดได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จันทโสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี

ยาแก้โรคเด็กถ่ายเป็นมูกเลือด

๓๕

ยาแก้โรคเด็กถ่ายเป็นมูกเลือด

ท่านให้เอา ลำอ้อยสด ๓ ลำ (คั้นเอาน้ำอ้อย หรือ ใช้น้ำอ้อยยบ ละลายน้ำ แทนก็ได้) กับ ต้นลูกใต้ใบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ล้างน้ำให้สะอาดตากแดดพอเหี่ยว ๆ ใช้เชือกมัดเป็น ๓ เปลาะ นำมาใส่หม้ออะลูมิเนียม ต้มเคี่ยวให้น้ำงวดลงพอสมควร ใช้น้ำยาให้เด็กรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๒ เวลา ก่อนอาหารเช้า – เย็น เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคเด็กถ่ายเป็นมูกเลือดจะหายไป มีสรรพคุณชงัดนักแล ฯ

- พระครูโพธารักษ์ วัดโพธิ์ผือก อ.ผักไห่ อโยธยา

ยาระบายท้อง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบมะขามแขก ๑ หยิบมือ, ลูกสมอไทย ๗ ผล ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ถ้วยชา ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ถ้วยชา ใส่ดีเกลือฝรั่ง ๑ ช้อนคาลงผสม ใช้น้ำยารับประทานให้หมด ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนเข้านอน มีสรรพคุณช่วยระบายท้องได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิบูลรัตน์ วัดสามก่อก อ.เสนา อโยธยา

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๓ ผล นำมาควักเอาไส้ออกทิ้งเสีย ใส่พริกไทยร้อนบรรจุ ให้เต็ม ๑ ผล ใส่หัวกระเทียมบรรจุให้เต็ม ๑ ผล ใส่เกลือทะเล บรรจุให้เต็ม ๑ ผล ยาดำหนัก ๒ บาท นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ปั้นเป็นลูกกลอนใช้รับประทานครั้งละ ๑ – ๒ ก้อน มีสรรพคุณเป็นยาระบายท้องได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอ่วม วัดทองกลาง อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ผลสมอไทย ๕ – ๖ ผล นำมาต้มกับน้ำ ๑ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เดือด ประมาณ ๑๕ นาที เทน้ำยาใส่ถ้วย ใส่เกลือป่นประมาณ ๑ ช้อนชา ลงผสมจนให้เกลือละลายแล้ว รับประทานให้หมด มีสรรพคุณจะช่วยให้อาเจียรภายใน ๒ ชั่วโมง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- น.พ. กรุงไกร เจนพาณิชย์ (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา มะขามเปียก นำมาคลุกเคล้ากับ เกลือทะเล พอสมควร ปั้นเป็น ลูกกลอน ขนาดเท่านี้หัวแม่มือ ๒ - ๓ ลูก ใช้รับประทานกลืนพร้อมกับน้ำสะอาด (โดยไม่ต้อง เคี้ยว) มีสรรพคุณช่วยระบายท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ประจิต เคลือบเพชร อ.หาดใหญ่ สงขลา (หมอชาวบ้าน)

ยาแก้โรคขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่ออก)

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากต้นกล้วยน้ำว้า ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้ม กับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำ มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ปัสสาวะไม่คล่อง) ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสมยศ ปิยวณโณ ลพบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวผักกาด ๑ หัวไพล ๑ ดินปะสิว ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละ พอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกที่หัวเหน่า (คือ อวัยวะใต้ท้องน้อยลงไป) ชั่วเวลาเพียงเล็กน้อย จะทำให้การถ่ายปัสสาวะออกมาได้โดยสะดวก มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นมะแว้งเครือทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาศรีเวียง โชติปาโล สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ยอดสับปะรด ๓ ยอด, ตำไม้ไผ่สีสุก ๓ ตา, สารส้ม (พอสมควร) ตัว ยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือดสักครู่หนึ่ง แล้วรินน้ำยา รับประทาน ๓ ถ้วยชา มีสรรพคุณทำให้การถ่ายปัสสาวะคล่อง ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นหญ้าขัดมอญทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่น้ำตาลทรายแดง ลงผสมพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน ต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอนันต์ อธิโชโต วัดปากคลอง อ.บ้านแหลม เพชรบุรี

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา รากหญ้าคา ๑ กำมือ, แกลบข้าวเหนียว ๓ กำมือ (ห่อผ้าขาวบาง) สารส้ม หนัก ๑ บาท, เถาตำลึงแก่ ๆ ๑ กำมือ, ต้นบานไม่รู้โรยสีขาว ๑ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน เมื่อเวลาถ่ายปัสสาวะขัด มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระเกจิวิกรม สิงห์บุรี

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากต้นหญ้าคา นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟพอเหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อนดื่มต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่สะดวก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ต้นแจงทั้งห้า หนัก ๓ ตำลึง, ชะพลู หนัก ๓ ตำลึง แขนไม้สัก หนัก ๓ ตำลึง, ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยา รับประทานเวลาเช้า - เย็น มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา ต้นหางนกยูง ๑ รากสะแก ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยา ข้าวเย็นใต้ ๑ ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหลักอย่างละ ๕ บาท เท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานมีสรรพคุณแก้โรคขัดเบาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา เจ้าสับปะรด กับ รากต้นมะละกอ (ซึ่งออกนอกทางทิศตะวันออก) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกากรีก กิตติโสภี วัดห้วยกระเจา อ.พนมทวน กาญจนบุรี

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้อา ดอกบานไม่รู้โรยสีขาว ๗ ดอก, หัวตะไคร้ ๓ หัว, สารส้ม หนัก ๑ เพื้อง, ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำประมาณ ๑ แก้วกาแฟ ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา เป็นยาขับน้ำปัสสาวะ ปัสสาวะกะปริบะปรอย ปัสสาวะไม่ค่อยออก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุนทร อลโม วัดท่าจัด อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้อา ต้นตะไคร้ทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๓ ต้น กับ ฐูปหอม (ฐูปบูชาพระ) ๕ ดอก ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสังฆรักษ์กิจพงษ์ ปญญาสาโร วัดจันทร์ลาด อ.ท่ามะกา กาญจนบุรี

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้อา ว่านหางจระเข้สด นำมาปอกเปลือกออกแล้ว หั่นเป็น ๓ ชิ้น ๆ ละ ๑ องคุลี คลุกกับน้ำตาลทราย ใช้รับประทานให้หมดทั้ง ๓ ชิ้น ช่วงระยะเวลาประมาณ ๓๐ นาที จะถ่ายปัสสาวะออกได้สะดวก เคยใช้รักษาตัวเองหายมาแล้ว มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุห์บุญช่วย นนทิโย วัดศิรีษะทอง อ.นครชัยศรี นครปฐม

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้อา ก้านบัวหลวง กับ สารส้ม ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้วกาแฟ วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดจันทร์ วราโม วัดลั่นทอง (สะแกราบ) อ.โคกสำโรง ลพบุรี

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา ตาไม้ไผ่ ๓ ตา เงามัสปะรด ๕ เงาม, รากมะละกอ ๕ ราก, ลงด้วย พระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะ โม พุท ธา ยะ) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยแกง หรือ ๑ แก้วกาแฟ มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอาจารย์ อุดตโม วัดสมอ อ.สรรพยา ชัยนาท

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา ต้นหญ้าขัดมอญทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ต้น นำมาล้างน้ำ ให้สะอาด ย่างไฟให้แห้งแล้ว นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรต้มเคี่ยวให้นาน ๆ หน่อย ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบา (ปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวรพตบริหาร วัดสิงห์ จันทบุรี

ยาแก้โรคขัดหนักขัดเบา

ท่านให้เอา คนทา ๑ ข่าแก่ ๑ มหาหิงค์ ๑ รงทอง ๑ ยาดำ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาฝน กับฝาละมีหม้อดิน มีสุราเป็นน้ำกระสายยา ใช้ทาที่ท้องน้อยและหัวเหน่า มีสรรพคุณแก้โรคขัดหนัก ขัดเบา (คือ ถ่ายอุจจาระและถ่ายปัสสาวะไม่ออก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยสงฆาวาม

ยาแก้โรคขัดเบาถ่ายเป็นเลือดเป็นหนอง

ท่านให้เอา มะขามป้อม (เอาทั้งลูกและใบ) ๑ ฝางเสน ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอา หนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยา รับประทาน วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคขัดเบาถ่ายออกมาเป็นเลือดเป็นหนอง ได้ผลดีชะงัด นักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะขุ่นข้น

ท่านให้อา สารส้มหนัก ๔ บาท, ฟักเขียว (ครึ่งลูก หั่นเป็นชิ้น ๆ), ผลมะกรูด ๑๓ ผล, (ผ่าเป็น ๒ ซีก), เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ถ้วยแกง, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอท่วมตัวยา แล้วยกหม้อนั้นไปตากแดด – ตากน้ำค้างไว้ ณ ที่กลางแจ้ง (โดยไม่ต้องปิดฝาหม้อยา) ตลอด ๗ วัน ๗ คืน แล้วใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๓ ครั้ง เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะขุ่นข้น มีสีเหลืองจัด ปัสสาวะไม่สะดวก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะเป็นเลือด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นตะไคร้ทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๓ ต้น, นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้เหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะเป็นเลือดสด ๆ เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูสาครบุญวัฒน์ วัดท่ากระเป๋อ อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ใบมะกอก กับ ผักโขมแดง ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๕ ตำลึงเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ลงผสมพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะเป็นเลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะบ่อย ๆ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นทองพันชั่งทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ

พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะบ่อย ๆ และมีกลิ่นเหม็น ผิดปกติ ให้หายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอนันต์ อิทธิโชโต วัดปากคลอง อ.บ้านแหลม เพชรบุรี

ขนานที่ ๒ ทานให้เอา เปลือกหอยแครง ๗ ฝา (เผาไฟให้เป็นขี้เถ้า) กับ ต้นชะพลูทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาย่างไฟให้กรอบ ตำผสมกันให้ละเอียด ใช้ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะ บ่อย ๆ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ทานให้เอา ต้นขลุ่ย (หรือ ต้นพยัพหมอก หรือ ต้นหญ้าหนวดแมว) นำมาล้างน้ำให้ สะอาด หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้เหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่างน้ำชา มี สรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะบ่อย ๆ ไม่ปกติ ให้หายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคถ่ายปัสสาวะกระปิบกระปอย

ทานให้เอา รากตะโกนา (ต้นตะโกตัด) มากพอสมควร นำมาหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้ แห้ง คั่วไฟให้เหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคถ่ายปัสสาวะกระปิบกะ ปรอย ให้หายไ้ เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูถาวรวิทยาคม วัดสรรเพชญ์ อ.สามพราน นครปฐม

ยาแก้โรคนี้่ว

ขนานที่ ๑ ทานให้เอา ต้นบานไม่รู้โรยทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ต้น, ยอดต้นอ้อ ๙ ยอด, สารส้ม หนัก ๑ บาท, ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดิน

ต้นกับน้ำ ๓ ส่วน ต้นเคี้ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคนิว เมื่อเริ่มเป็นใหม่ ๆ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญส่ง ฐิตธมโม วัดบางปลา สมุทรสาคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา แขนงสับประดลูกเขียว นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่สารส้มลงผสมเล็กน้อย ใช้น้ำยารับประทานเป็นประจำ เวลาก่อนนอน หรือ เวลาท้องว่าง มีสรรพคุณแก้โรคนิว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาถาวร เขมรลีโย วัดสุทธาวาส อ.ไชยา สุราษฎร์ธานี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หัวขิงสด (เลือกเอาเฉพาะแง่งขิงที่มีลักษณะงอ ๆ คล้ายรูปเบ็ดตกปลา) มากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ผ่านเป็นชิ้นบาง ๆ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคนิวให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูชินานุวัฒน์ วอรัญญิกาวาส ประจวบคีรีขันธ์

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา สารส้ม (ก้อนขนาดเมล็ดพุทรา) นำมายัดใส่ในผลแตงกวาทั้งลูก นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำรับประทานทั้งเนื้อยาและน้ำยา มีสรรพคุณแก้โรคนิว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสามารถ วัดกลางเหนือ สมุทรสงคราม

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา หัวน้ำส้มสายชู ๑ ขวด เทใส่โถ หรือ ใส่โหลใส่เบียร์จัน ๓ ตัว ลงแช่ในน้ำส้มสายชูนั้น แช่ไว้ ๑ คืน ใช้น้ำยารับประทาน ๑ ถ้วยชา เพียงครั้งเดียวเท่านั้น มีสรรพคุณแก้โรคนิวให้หายไปอย่างชะงัดนักแล ฯ เมื่อหายโรคแล้ว ให้ใส่บาตรพระสงฆ์ พร้อมกับถวายกล้วย ๑ หวี และอุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้ากรรมนายเวรด้วย

- พระอธิการเตี้ยม เดชวโร วัดพญาญาติ อ.บางปะอิน อยุธยา

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา มะพร้าวไฟ (มะพร้าวอ่อนสี่เหลือง) ๑ ลูก นำมาตัดหัวออกแล้วใส่ สารส้ม (พอสสมควร) ลงในผสมมะพร้าวอ่อนนั้น นำไปตั้งไฟเผาให้สุก ให้ผู้ป่วยรับประทานมะพร้าวนั้น ทั้งเนื้อและน้ำให้หมดลูก มีสรรพคุณทำให้ก้อนนิ่วละลายออกมาพร้อมกับน้ำปัสสาวะ เคยใช้รักษา ได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- เจ้าอธิการเสริม สุภทโท วัดมณีมัญญี อ.สว่างแดนดิน สกลนคร

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา หัวจุกสับปะรด (ชนิดเปรี้ยว) ๓ หัวจุก (โดยปอกเอากาบออกเสียจน เหลือแต่แกน) นำมาหั่นเป็นชิ้น ๆ หัวจุกละ ๓ ชิ้น กับถั่วเขียวดิบ ๑ ลิตรเล็ก ล้างน้ำให้สะอาด นำตัวยาทัง ๒ อย่างนี้ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ต้มเคี่ยวให้ถั่วเขียวแตกและแล้ว ยกลง ใส่น้ำตาลทรายแดง กับ สารส้มอย่างละเท่านี้หัวแม่มือ ลงผสมในหม้อนั้น ต้มเคี่ยวให้เดือดอีกครั้งหนึ่ง ใช้น้ำยา รับประทานต่างน้ำ เมื่อน้ำยาหมดแล้ว ให้ปรู้งยาต้มซ้ำอีก รับประทานเพียง ๓ หม้อประมาณ ๑๕ วัน เท่านั้น โรคนี้วในถุงน้ำดี ซึ่งมีอาการแน่นหน้าอก จุกเสียด หรือ โรคนี้วในไต ซึ่งมีอาการปวดบั้นเอว ปวดสันหลัง และถ่ายปัสสาวะน้อยลง หรือ โรคนี้วในกระเพาะปัสสาวะ ซึ่งมีอาการจะถ่ายปัสสาวะไม่ค่อยออก มีอาการปวดร้าวบริเวณหัวเหน่า จะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการทองดี ฐานธมโม วัดโพธิ์บ้านอ้อย อ.ปากเกร็ด นนทบุรี

ยาแก้โรคนี้วในกระเพาะปัสสาวะ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากต้นบานไม่รู้โรยสีขาว ๑ กำมือ กับ รากต้น มะละกอต้มผู้ ๑ กำมือ ตัวยาทัง ๒ อย่างนี้นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับให้เป็นท่อน ๆ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้ เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทาน ๑ แก้วกาแฟ เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคนี้วในกระเพาะ ปัสสาวะ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา รากลำเจียก ๗ ราก, หน่อตันอ้อ ๗ หน่อ, ดินปะสิว(พอสสมควร) ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควรใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคนิวในกระเพาะปัสสาวะ จะกัดก้อนนิ่วให้หลุดออกมา เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้วอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอินทพัฒนกิจ วัดวังน้ำเย็น อ.แสวงหา อ่างทอง

ยาแก้โรคนิวในไตและในถุงน้ำดี

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา จาวตาลโตนดอ่อน ๆ นำมารับประทาน เวลาบ่าย ๒ โมงตรง วันละ ๓ จาว ทุกวัน เพียง ๓ วันเท่านั้น มีสรรพคุณแก้โรคนิวในไต หรือ โรคนิวในถุงน้ำดี ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดสุวรรณาาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นลูกใต้ใบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุก ๓ ถ้วยชา (ซึ่งแกว่งสารส้มให้มีรสฝาดจัด ๆ แล้ว) กวนให้เข้ากันแล้ว คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา พึ่งปรุยานี้รับประทานติดต่อกัน ๓ วัน ฯ

ระยะที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นลูกใต้ใบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) พอสสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานวันละ ๓ เวลา ติดต่อกันอีก ๓ วัน ฯ

ระยะที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำอ้อยสด นำมารับประทานวันละ ๑ ขวดใหญ่ ติดต่อกันอีก ๓ วัน มีสรรพคุณแก้โรคนิวในไต ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการผดุงกิจ วัดศรีไพศาล อ.ขามเฒ่าลักษ์ณ์ กำแพงเพชร

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากมะเฟือง ๑ รากลูกเดือยหิน ๑ รากสับปะรด ๑ หัวยาข้าวเหนียว ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหน้อยอย่างละเท่า ๆ กัน ข้าวเปลือกเจ้า ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร

ยาแก้โรคนิวไนโตและในถุงน้ำดี

๔๕

ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา ประมาณ ๑๐ วัน ก้อนนิ่วจะละลายออกมาพร้อมกับน้ำปัสสาวะ มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูเมธีธรรมคุณ วัดราชคฤห์ อ.เมือง จ.พะเยา

ยาขับน้ำปัสสาวะ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา สารส้ม บรรจุในผลแตงกวา นำมาหมกไฟถ่านอ่อนๆ แล้วคั้นเอาน้ำใช้รับประทาน มีสรรพคุณเป็นยาน้ำช่วยขับปัสสาวะ ทำให้ถ่ายปัสสาวะได้สะดวกดีนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา สารส้ม บรรจุในผลแตงกวา นำมาหมกไฟถ่านอ่อน ๆ แล้วนำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกที่หัวเหน่า (คือ อวัยวะใต้ท้องน้อยลงไป) ช่วงระยะเวลาเพียง ๑๐ นาที มีสรรพคุณจะทำให้ถ่ายปัสสาวะได้คล่องดีนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ใบต้นสัก ๓ ใบ, ใบต้นเตย ๙ ใบ, ใบชุมเห็ดเทศ ๗ ใบ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาสดๆ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ย่างไฟให้สุกเหลือง ตันตะไคร้ทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๕ ต้น, อ้อยแดง ๑ ปล้อง, นำตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคปัสสาวะเหลือง ขุ่นข้น แก้ปวดปัสสาวะถ่ายไม่ออก เป็นยาขับน้ำปัสสาวะให้ถ่ายสะดวก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมานานแล้ว ฯ

- พระครูใบฎีกาบุญเยี่ยม วัดท่ากระท้อน ต.ราด

ยาแก้โรคกระษัย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา เถารางแดง กับ ต้นโดไม่รู้ล้ม ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน มาล้างให้สะอาด ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้เหลือง ใช้

ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคระษี แก้อาการขัดเบา (ถ่ายปัสสาวะไม่สะดวก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุวรรณวิริยะ วัดทุ่งคอก อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นกะเม็งทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาเฉพาะน้ำ กรองด้วยผ้าขาวบาง ผสมกับน้ำร้อนประมาณครึ่งแก้ว และผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ๑ ใน ๓ ส่วนของน้ำร้อน ใช้น้ำยารับประทาน ในวันพระสิ้นเดือน มีสรรพคุณแก้โรคระษี เป็นยาขับน้ำปัสสาวะ เป็นยาอายุวัฒนะ เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวินิตชัยคุณ วัดไชโยวรวิหาร อ่างทอง.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอาหัวข่า ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ ใบมะกา ๑ ยาดำ ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคระษีได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบมะกา ๑ กำมือ, ฝักคุณ (ฝักราชพฤกษ์) ๓ ฝัก ยาดำ หนัก ๑ บาท, แก่นขี้เหล็ก หนัก ๑ บาท, เมล็ดพันธุ์ฝักกาด หนัก ๑ บาท ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น, ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคระษี ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

- **ขนานที่ ๕** ท่านให้เอา ผลมะตูมอ่อน ๑ วานน้ำ ๑ ยาดำ ๑ ราก บัวหลวง ๑ หัวเหว้หมู ๑ ใบมะกา ๑ ฝักราชพฤกษ์ ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน นำตัวยาทั้ง ๘ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคระษีได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการนาค ขนติญาโน วัดห้วยเจริญผล อ.บ้านโป่ง ราชบุรี

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา หัวเถาคัน ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ ข้าวสาร ๑ เกลือทะเลตัวผู้ (ที่เม็ดยาวๆ) ๑ ตัวยาทั้ง ๔ นี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ใช้รับประทานเวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคกระษัยได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวรวิจิ ธมมธโช วัดราชบวรบำรุง อ.หันคา ชัยนาท

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา งวงตาล ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ แกแล ชุมเห็ด ๑ แก่นแสมสาร ๑ ใบมะกา ๑ แก้วเหล็ก ๑ ฝาง ๑ แก่นลั่นทม ๑ ฝักคุณ ๑ ยาตำ ๑ ดีเกลือ ๑ ตัวยาทั้ง ๑๒ อย่างนี้เอาหน้อยอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานเวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคกระษัยทุกชนิดได้ผลอย่างดีชะงัดแล ฯ

- พระอธิการคำผาย ธมมธีโร วัดหนองรี อ.หนองแคสระบุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา รากแง ๑ รากแดง ๑ หัวกระชาย ๑ หัวเหว้หมู ๑ ตะโกนา ๑ มะคำไก่ ๑ สมอไทย ๑ เปลือกทิ้งถ่อน ๑ ดีเกลือ ๑ ตัวยาทั้ง ๙ อย่างนี้เอาหน้อยอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคกระษัยเห็บขา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดธรรมานุวัตร วัดหนองเกษร อ.วัดเพลง กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา หัวข่า ๕ ส่วน ข้าวกล้องข้าวเหนียวดำ ๒ ส่วน พริกไทยร้อน ๑ ส่วน นำหัวข่ามาหั่นเป็นท่อน ๆ ตำพอแหลก ตากแดดให้แห้ง นำเอาข้าวกล้องข้าวเหนียวดำมาคั่วไฟให้สุก นำตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้มาตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ หรือ ผสมกับ น้ำร้อน ก็ได้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทานกับ สุรา หรือ น้ำร้อน ก็ได้ เวลาก่อนนอนทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคกระษัยกร่อน แก้วปวดท้อง บำรุงกำลัง ทำให้เลือดลมเดินสะดวก เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูธรรมกิจวรคุณ วัดบางเตย เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา ชิง ๑ ข่า ๑ ไพล ๑ ใบมะกา ๑ พริกไทย ร้อน ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ดีเกลือ ๑ ฝักคุณ ๑ หัวแห้วหมู ๑ ยาดำ ๑ ตัวยาทั้ง ๑๑ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาท เท่ากัน (ถ้าเป็นโรคมก ให้เอาหนักอย่างละ ๔ บาท เท่ากัน) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้น้ำงวดลงพอสมควร ก่อนใส่ตัวยาลงหม้อ ให้ลงกันหม้อด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะ โม พุทธ ะ ยะ) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคระษัยลงฝัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวิโรจน์ เขมโก วัดท่าดินแดง อ.ผักไห่ อโยธยา

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา แก่นขี้เหล็ก ๑ เงาม้าประด๑ ใบมะกา ๑ เถาคัน ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ หัวข่า ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่เกลือทะเล ๑ กำมือ ใช้น้ำยารับประทาน (ถ้าต้องการให้ถ่ายมากๆ ให้ใส่เกลือผสมน้ำยาก่อนรับประทาน) มีสรรพคุณแก้โรคระษัย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูทองอยู่ อายุวฑฒโก วัดหัวสำโรง อ.ท่าเรือ ลพบุรี

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา รากต้นขี้กาแดง ๑ ลูกคัดเคี้ยว ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ เถาคันแดง ๑ รากต้นเสาไห้ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างเอามาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคระษัย ซึ่งมีอาการภายในท้องเป็นก้อนดานแข็ง ให้หายไปอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปิยศักดิ์ ที่ขามเฒ่า อ.เมือง พิษณุโลก

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา แก่นขี้เหล็ก ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ ข่าสด ๑ ใบมะกา ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๕ ตำลึงเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน (ถ้าธาตุหนัก คือ ท้องผูก ให้แทรกดีเกลือพอสมควร) มีสรรพคุณแก้โรคระษัย ซึ่งมีอาการเส้นท้องตึง ปวดหลัง มีเหงื่อออกตามมือและเท้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูใบฎีกาบุญเยี่ยม วัดท่ากระท้อน ต.ราด

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา ต้นหญ้าคาทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) มากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำมากพอสมควร ใช้น้ำยาผสมกับ น้ำตาลทรายขาว (พอสมควร) รับประทานครั้งละ ๑ แก้วกาแฟ วันละ ๓ เวลา หลังอาหาร มีสรรพคุณแก้โรคกระษัย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการปิ่น สิริธมโม วัดโคกเจริญ อ.โคกสำโรง ลพบุรี

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา รากต้นเหงือกปลาหมอ ๑ รากต้นมะพร้าว ๑ รากต้นหมาก ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละ ๑ กำมือเท่ากัน นำมาล้างให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา โรคกระษัยจะหายภายใน ๗ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จทนสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา หัวแห้วหมู ๑ ผักเป็ดแดง ๑ ใบมะคำไก่ ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหน้อยอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ใบชุมเห็ดเทศ ๑๕ ใบ ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคกระษัย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูบรรพตประชาวลัย วัดหนองหญ้าปล้อง เพชรบุรี

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา ยาดำ หนัก ๕ บาท ดีปลี หนัก ๖ บาท มหาหิงค์ หนัก ๓ บาท จิงแห้งหนัก ๓ บาท พริกไทยร้อน หนัก ๓ บาท การบูร หนัก ๕ สลึง การพลู หนัก ๕ สลึง ลูกกระวาน หนัก ๒ สลึง ต้วยาทั้ง ๘ อย่างนี้นำมาตำเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลาก่อนนอน มีสรรพคุณแก้โรคลมกระษัยมือเท้าเย็น จุกเสียดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการมานพ ธมมสาโร วัดคลองระมาน อ.ค่ายบางระจัน สิงห์บุรี

ขนานที่ ๑๘ ท่านให้อา งวงตาลตัวผู้ ๑ เจ้าสับประรด ๑ รากมะละกอ รากไม้รวก ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน สารส้ม (พอประมาณ) ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคระชัยก่อน มีอาการขัดเบา เบา ขุ่นข้น ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์บุญเหลือ เตชวโร วัดทุ่งท่าช้าง กิ่งอ.สระโบสถ์ ลพบุรี

ขนานที่ ๑๙ ท่านให้อา หัวกระเทียม ๑ พริกไทยร้อน ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกลง) ๑ การบูร ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาใส่ผลมะกรูด ๔ ลูก ให้เต็ม อย่างละลูก โดยคว้านเอาเนื้อมะกรูดออกให้หมดเสียก่อน เหลือไว้เฉพาะเปลือก นำ ผลมะกรูด ๔ ลูกนั้นมาตำให้ละเอียด เป็นยาสด ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ด พุทราใช้รับประทานเวลาเช้า – เย็น และก่อนนอน วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณ แก้โรคระชัยชนิดที่เป็นก้อนแข็งเป็นดานอยู่ในท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาบุญส่ง อดตทีโป วัดลักษณาราม อ.บ้านแหลม เพชรบุรี

ยาแก้โรคไต

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา เปลือกต้นจิวแดง มากพอสมควร นำมาสับเป็น ชิ้นเล็ก ๆ คั่วไฟให้เหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน ใช้รับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคไต ซึ่งมีอาการทำให้มือและเท้าอ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง เป็นยาช่วยเพิ่มเลือด เป็นอย่างดีเยี่ยม นักแล ฯ

- พระอธิการบุญลือ ฐิตบุญโญ วัดใหม่วังเดือน (ปึงประจักษ์)

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ลูกพุทราจีน (ตากแห้ง) ๑๕ ลูก ต้นลูกใต้ใบ ทั้ง ๕ (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑๕ ต้น (ล้างน้ำให้สะอาด) ลูกเกาลัด ๑๕ ลูก หมูเนื้อสัน หน้า ๖ ชีด ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำ รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานได้ตลอดเวลา เป็นเวลา ๗ วัน มีสรรพคุณแก้โรคไต ซึ่งมีอาการปวดหลัง ปัสสาวะเหลือง ขุ่นข้น มือและเท้าอ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง ให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูศิริเลขาการ วัดด่านสำโรง อ.เมือง สมุทรปราการ

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ยาตำ ๑ ข้าตาแดง ๑ หัวหอมหัวแดง ๑ ใบส้มป่อย ๑ ใบส้มเลี้ยว ๑ ใบมะกา ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ เปลือกต้นขี้เหล็ก ๑ รากต้นขี้เหล็ก ๑ ต้วยาทั้ง ๙ อย่างนี้เอามาหนกอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณ แก้โรคกระษัยไตพิการ ซึ่งมีอาการปวดตามร่างกาย ได้ผลดีอย่างชะงัดแล ฯ

- พระอาจารย์แย้ม จานยุติโต วัดสามง่าม อ.ดอนตูม นครปฐม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ข้าวกล้อง ๒ กำมือ ถั่วแดง ๒ กำมือ หัวกระเทียม ๒ หัว (ทุบให้แตก) ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาล้างให้สุก ใช้น้ำปรับประทานแทนข้าว วันละ ๒ มื้อ เวลาเช้า – เย็น หรือ จะปรับประทานพร้อมกับข้าวอย่างอื่นด้วยก็ได้ แต่กับข้าวนั้นจะต้องไม่มีรสเค็มจัด ปรงยานี้ปรับประทานทุกวัน ประมาณ ๑๕ วัน โรคไตซึ่งมีอาการบวมตามมือเท้า และร่างกาย จะหายไป เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ เมื่อปรับประทานยานี้ จะทำให้ถ่ายปัสสาวะบ่อย ๆ จะทำให้อาการบวมยุบลงทันที ฯ

- พระครูวินัยธรชั้น แป้นเพชร วัดพร้าว อ.เมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ข้าแก่ แก่นลิ้นทม ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอามาหนกอย่างละ ๒๐ บาทเท่ากัน เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) หนัก ๑๐ บาท ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณ แก้โรคไตพิการ ซึ่งมีอาการทำปัสสาวะขุ่นข้น กะปริบกะปรอย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคกระเพาะ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง ชนิดเม็ด) ๓ กำมือ (ของคนไข้) โดยให้คนไข้ยิบด้วยตนเอง ขณะยิบพึงกลืนใจ นึกบริกรรม ดังนี้

หยิบครั้งที่ ๑ บริกรรมว่า “พุทธัง ปัจจักขามิ” หยิบเกลือ ๑ กำมือ
 หยิบครั้งที่ ๒ บริกรรมว่า “ธัมมัง ปัจจักขามิ” หยิบเกลือ ๑ กำมือ
 หยิบครั้งที่ ๓ บริกรรมว่า “สังคัง ปัจจักขามิ” หยิบเกลือ ๑ กำมือ
 นำเกลือทั้ง ๓ กำมือนั้นมาใส่หม้อดิน ปิดฝาหม้อเสีย ยกขึ้นตั้งไฟสะท้อนให้สุก
 (ไม่ต้องใส่น้ำ) นำไข่ไก่มา ๓ ฟอง ทูบเอาเฉพาะไข่ขาว (โดยคัดเอาไข่แดงออกเสีย)
 นำมาผสมกับเกลือที่สะท้อนสุกดีแล้วนั้น ใส่ภาชนะเก็บไว้ ใช้รับประทานครั้งละ ๑
 ช้อนกาแฟ โดยตักใส่ปากแล้วดื่มน้ำตาม เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณ
 แก้โรคกระเพาะได้ผลดีอย่างชะงัด เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูภาวนาวิสุทธิ วัดอัมพวัน สิงห์บุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบต้นยอ (ชนิดไม่อ่อนหรือแก่เกินไป) ๑
 พริกไทยร้อน ๑ ชิงแห้ง ๑ ดีปลี ๑ ตัวอย่างทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ บาท
 เท่ากัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ หรือผสมกับ น้ำร้อน
 ปั่นเป็นลูกกลอน ใช้รับประทานเวลาหลังอาหาร มีสรรพคุณแก้โรคกระเพาะได้ผลดี
 อย่างชะงัดแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เปลือกหอยแครง ๓๐ ฝา เปลือกหอยขม ๓๓ ตัว
 นำมาใส่หม้อดินเผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า บดให้ละเอียด ใส่ดินสอพอง ราคา ๒ บาท
 กับ พิมเสน ราคา ๒ บาท (ซื้ออย่างละ ๒ บาท ได้เท่าไรเอาเท่านั้น) นำตัวยา
 ทั้ง ๔ อย่างนี้มาตำผสมกันเป็นผง ผสมกับน้ำต้มสุก หรือผสมกับน้ำเย็นธรรมดา
 ก็ได้ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคกระเพาะจะหายขาดภายใน ๔๐ วัน เคยใช้
 รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ห้ามของแสลง คือ เนื้อเต่า ตะพาบน้ำ ปลาไหล
 เนื้อสัตว์ทะเลทุกชนิด ของหมักดองทุกชนิด ห้ามรับประทานเด็ดขาด ฯ

- พระครูอธิการบุญลือ ฐิตปัญโญ วัดใหม่วังเดียน (ปึงประจำรัง)

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอาข้าวตัง (ก้นหม้อ หรือ ก้นกะทะ) มากพอสมควร
 นำมาตากแดดให้แห้ง ทูบให้แตกออกเป็นเม็ดเล็ก ๆ นำมาคั่วไฟให้สุกเหลือง ตำให้

ละเอียด เก็บรักษาให้มิดชิด ใช้ผสมกับน้ำข้าว (น้ำที่รินออกจากหม้อหุงข้าว) อย่างละครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทานก่อนอาหารเช้า – เย็น และก่อนนอน วันละ ๓ เวลา รับประทานติดต่อกันทุกวัน ประมาณ ๑๕ วัน โรคกระเพาะจะขาดหาย เจ้าของยานี้ได้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- พระราชรัตนกวี วัดอนงคาราม กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา กล้วยน้ำว่าดิบ มากพอสมควร นำมาปอกเปลือก แล้วหั่นเป็นชิ้นบางๆ ตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง เก็บรักษาไว้ให้มิดชิด ใช้ผง กล้วยน้ำว่านนั้น ๑-๒ ช้อนโต๊ะ ละลายกับน้ำต้มสุก ๑-๒ ช้อนโต๊ะ กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทานวันละ ๒-๓ ครั้ง และเวลาก่อนนอน ติดต่อกันประมาณ ๑๕ วัน โรคกระเพาะจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา หัวขมิ้นชัน มากพอสมควร นำมาล้างให้ สะอาด ตากแดดให้แห้ง บดละเอียดผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาด เท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทานวันละ ๓ เวลา ประมาณ ๑๕ วัน โรคกระเพาะ จะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา เปลือกต้นเรียน ๓ เปลือก เปลือกต้นยาง ๓ เปลือก เปลือกต้นพิกุล ๓ เปลือก ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรค กระเพาะได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุทรบุญทรง นิพโย วัดแหลมคาง อ.บางระจัน สิงห์บุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา หัวขมิ้นอ้อย ๑ หัวไล ๑ หัวกระทือ ๑ ตัวยา ทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำไปตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทานครั้งละ ๓ เม็ด หรือ ละลายกับน้ำร้อนใช้รับประทานก็ได้ รับประทานเวลาหลังอาหาร วันละ ๓ เวลา

ชั่วระยะเวลาเพียง ๑๕ วันโรคกระเพาะจะหายขาด ในระหว่างรับประทานยานี้ห้ามดื่มเหล้าเด็ดขาด เคยใช้รักษาได้ผลดีมานานแล้ว ฯ

- พระครูอดุลย์ธรรมาภรณ์ วัดภูเขาหลัก อ.ท่งใหญ่ นครศรีธรรมราช

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา รกผา หนัก ๑ บาท แขน้ำฝิ่งแท้ ๑ ขวด แขน้ ๓ คืบ ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๑๕ วัน โรคกระเพาะ โรคลำไส้ จะหายขาด มีสรรพคุณ ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสิริมงคลวัฒน์ วัดบ่อแก้ววนาราม อ.สะเมิง เชียงใหม่

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา หัวไพล มากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับเกลือทะเล (เกลือใส่แกลง) ประมาณให้มีรสเค็มเล็กน้อย นำไปใส่กะทะ ผสมกับน้ำฝิ่งแท้ ให้ท่วมยา ตั้งไฟเคี่ยวให้แห้งพอปั้นเป็นลูกกลอนได้ สะดวก ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด ก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคกระเพาะ ซึ่งมีอาการปวดท้อง เป็นประจำให้หายป่วยอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูทอด สุทธิจิตโต วัดหนองสุม อ.อินทร์บุรี สิงห์บุรี

ยาถ่ายพยาธิ (ตัวตืด)

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ผลมะเกลือ (จำนวนเท่าอายุของเด็ก หรือ จำนวนไม่เกิน ๒๕ ผล) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แหลก คั้นเอาน้ำ ผสมกับ หัวน้ำกะทิสด ประมาณน้ำยา ๑ แก้วกาแฟ รับประทาน เวลาก่อนอาหารเช้า มีสรรพคุณถ่ายพยาธิตัวตืดทุกชนิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการน้ำค้าง สุจิตโต วัดโคกลำพาน อ.เมือง ลพบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ลูกมะเกลือ (ชนิดใช้ย้อมผ้า จำนวนเล็กน้อย ตามต้องการ) นำมาต้มให้แหลก คั้นเอาเฉพาะน้ำ กับ น้ำกะทิมะพร้าว ต้มยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน ผสมกับเกลือทะเล (เกลือใส่แกลง)พอสมควรใส่

หม้อดินตั้งไฟเคี่ยวจนเหนียวดีแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็นลงแล้ว ปั้นเป็นลูกกลอน ตากแดดให้แห้ง เก็บใส่ขวดโหลไว้ ใช้รับประทานวันละ ๓ - ๔ เม็ด มีสรรพคุณเป็นยาถ่ายพยาธิตัวตืด ให้ออกมาจนหมดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ลูกมะเกลือสด (จำนวนเท่าอายุของเด็กที่ป่วย) มาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ใส่เกลือป่นลงผสมพอมีรสเค็มเล็กน้อย ใส่น้ำตาลสุกผสมประมาณ ๑ แก้วกาแฟ รับประทานเวลาก่อนนอน มีสรรพคุณเป็นยาถ่ายพยาธิตัวตืดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ เมื่อต้องการจะให้หยุดถ่าย ให้อาบน้ำเสีย ฯ

- พระครูสมุห์สุภาพ พยตโต วัดเม็งรายมหาราช เชียงราย

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอาลูกมะขามป้อม ๑ ลูกสมอติ่ง ๑ ลูกสมอเทศ ๑ ลูกสมอไทย ๑ ด้วยยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอามาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน โปะกระเพราะหนัก ๔ บาท ด้วยยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๑ ส่วน และเหล้า ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - เย็น มีสรรพคุณเป็นยาถ่ายพยาธิไส้เดือนของเด็กให้ออกมา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- อาจารย์เจื้อย ขจรมาลี

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา หัวน้ำมันยาง ๑ ช้อนควา ขมิ้นอ้อยสด (ตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำ) ๑ ช้อนควา นำด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาผสมกัน ใช้รับประทานเวลาก่อนนอน หรือ เวลาเช้ามืด มีสรรพคุณเป็นยาถ่ายพยาธิได้ผลอย่างชะงัดนักแลฯ ถ้าผู้ป่วยเป็นเด็ก พึงลดส่วนด้วยาลงครึ่งหนึ่ง ฯ

- พระครูเมธีสาครเขต วัดดึกมหาราชาราม สมุทรสาคร

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ลูกสะแก (นำมาตัดกลีบรอบๆลูกทิ้งเสีย เอาเฉพาะเมล็ด ตำให้ละเอียด) ๑ ช้อนโต๊ะ ผสมกับ ไข่เป็ด ๑ ฟอง กวนผสมให้เข้ากันดีแล้ว ใส่กะทะทอดให้สุก (โดยไม่ต้องใส่เกลือ หรือน้ำปลา) ให้เด็กรับประทาน (ให้รับประทานเปล่า ๆ) ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะรับประทานได้ ชั่วเวลาเพียงครั้งเดียว

เท่านั้น เด็กจะถ่ายพยาธิไส้เดือนตัวกลมออกมาพร้อมกับอุจจาระมากมาย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- นายวนิช วนาพงษ์ (หมอชาวบ้าน)

ยาแก้โรคลมทุกชนิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นบัวบก ๒ ส่วน กีบ พริกไทยร้อน ๑ ส่วน ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับน้ำร้อน ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคลมทุกชนิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาบาง ถาวรธมโร วัดดงสัก อ.หนองโดน สระบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ดอกบัวหลวง ๕ ดอก ดอกมะลิแห้ง หนัก ๕ บาท ดอกเข็มสีขาวย หนัก ๕ บาท ดอกเข็มสีเหลือง หนัก ๕ บาท ดอกเข็มสีแดง หนัก ๕ บาท จันทน์แดง หนัก ๒ บาท จันทน์ขาว หนัก ๒ บาท ต้วยาทั้ง ๗ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๒ เวลา หรือรับประทานต่างน้ำชา ก็ได้ มีสรรพคุณแก้โรคลมทุกชนิดให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการแสงจันทร์ กมโล วัดหนองกลางด่าน อ.บ้านโป่ง ราชบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำตาลทรายขาว ประมาณ ๔ ช้อนโต๊ะ นำมาผสมกับ น้ำฝน ประมาณครึ่งแก้ว กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้รับประทานให้หมด ชั่วโมงเดียว ๓๐ นาที อาการเป็นลมปัจจุบันจะพลันหายไปทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระศรีปริยัติโยดม วัดนาราม สุราษฎร์ธานี

ยาแก้โรคเด็กเล็กเป็นลมชักตาเหลือก

ท่านให้เอา ใบสะระแหน่ ๑ กำมือ (ล้างน้ำให้สะอาด) กับขี้แมลงสาบ ๑ หยิบมือ (คว่ำไฟให้สุกไหม้) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาบดเป็นผง ผสมกับ น้ำต้มสุก

ใช้ปายที่ลิ้นเด็กเล็ก มีสรรพคุณแก้โรคเด็กเล็กเป็นลมชักตาเหลือกตลอดเวลา ให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอุดม สมานิตี วัดท่าหลวงพล อ.โพธาราม ราชบุรี

ยาแก้โรคเด็กเป็นตาลขโมย

ท่านให้เอา ต้นตะไคร้ ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ต้นเหือกปลาหมอ ๑ เปลือกสนุ่น (มีลักษณะใบโต หน้าใบสีเขียว ท้องใบสีขาวนวล ดอกสีนวล เล็กแหลม เป็นช่อยาว) ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคเด็กเป็นไข้ตัวร้อน เป็นตานขโมย พุงโรกันปอด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุนทรกิจจารักษ์ วัดราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร

ยาแก้โรคลมสันนิบาต

ท่านให้เอา สะค้าน ๑ สะพลู ๑ สมุลแว้ง ๑ ลูกจันทน์ ๑ ดอกบุนนาค ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน พริกไทยร้อน หนัก ๕ บาท นำตัวยาทั้ง ๗ อย่างนำมาตำผสมกันเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอน ใ้รับประทานได้ทั้ง ๓ เวลา (เช้า – กลางวัน – เย็น) รับประทานได้ทั้งหญิงและชาย มีสรรพคุณแก้โรคลมสันนิบาต ซึ่งมีอาการสันและเพ้อคลั่ง ฯ คนที่กำลังเป็นไข้ ห้ามรับประทานยานี้เด็ดขาด ฯ

- พระอธิการสะอาด กิตติญาโณ วัดใหม่ลำบัว อ.บางปลาม้า สุพรรณบุรี

ยาแก้อาการร้อนในกระหายน้ำ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ลูกต้นไต้ใบทั้ง ๕ (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) มากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา

รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาการร้อนในกระหายน้ำ ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสมยศ ปิยวณโณ ลพบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมาละลายกับน้ำ ต้มสุก ๑ แก้ว ปรมาณให้มีรสเค็มพอสมควร ใ้รับประทานเวลาก่อนนอน เมื่อ ตื่นนอนตอนเช้า อาการร้อนในกระหายน้ำ จะหายไปได้อย่างน่าอัศจรรย์แล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้ธาตุพิการ

ท่านให้เอา ลูกสมอไทย จำนวนเท่าอายุของคนไข้ เถาวัลย์เปรียง หนัก ๔ บาท ใบมะขาม หนัก ๔ บาท ใบส้มป่อย หนัก ๔ บาท หัวหอมแดง ๓ หัว ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใ้ใช้น้ำยาผสมกับเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) เล็กน้อย พอมีรสเค็ม ใ้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อน อาหารเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคธาตุพิการ ทำให้อุจจาระ ไม่ปรกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการคุณ ธมมิโก วัดช้อยกลาง อ.เมือง ลพบุรี

ยาแก้อาโปธาตุพิการ

ท่านให้เอา ข้าวเปลือกข้าวเหนียว ๑ ผลมะขามป้อม ๑ ฝางเสน ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยว ใ้ให้น้ำเหลือน้ำ ๑ ส่วน ใ้ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาโปธาตุ พิการ ซึ่งมีอาการถ่ายปัสสาวะผิดปกติ วันละหลายสิบครั้ง ใ้รักษาได้ทั้งหญิงและชาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ดอกดีปลี (ประจำธาตุดิน) ๑ รากชะพลู (ประจำธาตุน้ำ) ๑ เถาสะค้าน (ประจำธาตุลม) ๑ รากเจตมูลเพลิง (ประจำธาตุไฟ) ๑ เจ้าชิ่งแห้ง (ประจำอากาศธาตุ) ๑ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาเสมอภาค (คือเอาน้ำอย่างละเท่า ๆ กัน) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำให้ท่วมตำยา ต้มเคี่ยวให้น้ำงวดลง ใช้น้ำยารับประทาน (ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ ๓ - ๕ ช้อนโต๊ะ เด็กอายุไม่เกิน ๕ ขวบ ครั้งละ ๑ ช้อนชา เด็กอายุ ๖ - ๑๒ ปี ครั้งละ ๑ ช้อนโต๊ะ อายุเกิน ๑๒ ปี ขึ้นไป ครั้งละ ๑ - ๒ ช้อนโต๊ะ) วันละ ๓ ครั้ง เวลาก่อนอาหารเช้า - กลางวัน - เย็น มีสรรพคุณช่วยปรับธาตุในร่างกายให้สมดุลย์กัน ทำให้ร่างกายสมบูรณ์มีสุขภาพอนามัยดี ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- อาจารย์ประเสริฐ พรหมณี

อดีตนายกสมาคมแพทย์แผนโบราณวัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา การบูร ๑ พิมเสนเกรดอย่างดี ๑ กานพลู ๑ ผิวนะมูต (คว่ำไฟให้เหลือง) ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน นำมารวมกันห่อผ้าขาวบาง ใส่โหล หรือ โถ สำหรับดอง ใส่น้ำร้อนที่ต้มสุกดีแล้ว พอสมควร หมักดองไว้ ๒-๓ วัน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาหลังอาหารเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคท้องขึ้น ท้องเฟ้อ จุกเสียดท้องปวดท้อง เป็นยาบำรุงธาตุ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิพิธพัฒนคุณ วัดใหม่พรตน์ อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ฝางเสน ๑ กานพลู ๑ แสมสาร ๑ อบเชยเทศ ๑ อบเชยไทย ๑ อบเชยญวน ๑ การบูร ๑ พิมเสน ๑ เมนทอล ๑ ตำยาทั้ง ๙ อย่างอย่างนี้เอาน้ำอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำตำยาพวกสมุนไพรมาตำให้ละเอียดแล้ว ห่อผ้าขาวบาง ใส่หม้อดินต้มกับน้ำสะอาด ๒๐ ขวด (แม่โขง) เมื่อต้มเดือดดีแล้ว ยกลงจากเตาไฟ รอประมาณ ๒๐ นาที เมื่อน้ำยาเย็นลงพอสมควรแล้ว จึงนำเอาตำยา

๓ อย่าง คือ การบูร ๑ พิมเสน ๑ เมนธอล ๑ ใส่ลงในหม้อยานั้น แล้วรินน้ำยาใส่ขวดเก็บไว้ ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคท้องขึ้น ท้องอืด เพื่อ เรอเปรี้ยว รับประทานก่อนอาหาร เป็นยาทำให้เจริญอาหาร รับประทานหลังอาหาร เป็นยาช่วยย่อยอาหาร ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสุริย์วัฒน์ ปุณฺณกาโม วัดบางนางเพลิง อ.บางบ่อ สมุทรปราการ

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ข้าวสาร (คั่วให้สุก) ๑ เกลือทะเล (สะตุ) ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด วันละ ๓ เวลา ก่อนอาหารเช้า – เย็น และ ก่อนนอน มีสรรพคุณช่วยบำรุงธาตุ ทำให้เลือดลมเดินสะดวก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระวินัย เปมสีโล วัดหนองรี อ.เมือง ชลบุรี

หมวดยาบำบัดบาดแผล

ยาแก้แผลอักเสบ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แคง) กับน้ำตาลกรวด
ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกัน ใช้พอกที่บริเวณเป็นแผล
เพราะถูกตะปูตำ ถูกหนามตำ เป็นต้น ซึ่งมีอาการเจ็บปวดบวม มีสรรพคุณแก้แผล
อักเสบได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดสุวัฒนโพธิคุณ สัตถุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ลำลี ชุบน้ำผึ้งแท้ ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล
เพราะเสี้ยนไม้แทงเข้าได้เจ็บ ใช้ผ้าสะอาดพันไว้ให้แน่น (อย่าให้ถูกน้ำ) มีสรรพคุณ
แก้อาการแผลอักเสบปวดบวมให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสุเทพ ฉนทสีโล วัดยายฉิม อ.บางสะพาน ประจวบคีรีขันธ์

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ยางมะละกอ (ที่กรีดออกจากลูกมะละกอ) นำมา
ยัดใส่ให้เต็มบาดแผลที่ถูกตะปูตำ มีสรรพคุณป้องกันอาการอักเสบ ไม่เกิดการปวด
บวม ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการจางงค์ สุธมโม วัดมูลเหล็ก อ.เมือง พิจิตร

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เมล็ดถั่วเขียวสด ๆ นำมาเคี้ยวให้ละเอียด ใช้พอก
ปากแผลที่ถูกตำพุตำ มีสรรพคุณเป็นยารักษาบาดแผลให้หายเร็ว และป้องกันโรค
บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี

ยาป้องกันและแก้บาดทะยัก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา น้ำส้มสายชู ชุบสำลีให้ชุ่มแล้ว ใช้ปิดที่ปากแผล
มีสรรพคุณแก้อาการอักเสบ ปวดบวม มีอาการชักกระตุก ซึ่งมีบาดแผลเพราะ
ถูกตะปูตำ หรือ เพราะถูกของแหลมคมเป็นบาดแผล ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดสุวัฒนโพธิคุณ วัดสุวรรณาราม เขตบางกอก กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นสาบเสือทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับเหล้า คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา ใช้กากยาพอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยักได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูศรีรัตนภิบาล วัดเขาแก้ววรวิหาร อ.เสนาให้ สระบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากกระชาย (หัวกระชายมาเอา เอาเฉพาะราก) ๗ ราก กับ กะปิอย่างดี (กะปิใส่น้ำพริก) ๑ ช้อน (ตักแกง) ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาตำผสมกัน ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยักได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ถ้าผู้ป่วยมีอาการแน่นหน้าอก ท่านให้เอา รากกระชาย ฝนกับฝาละมีหม้อดิน ผสมกับ น้ำชาขาว ประมาณน้ำยาครึ่งถ้วยชา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้การแน่นหน้าอก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูชินานุวัฒน์ วัดอรัญญิกาวาส ประจวบคีรีขันธ์

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบส้มเช้า ๓ ใบ หัวหอมโทน ๑ หัว ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาตำให้แหลก ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยาประมาณ ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาทุกรายแล ฯ

- พระครูเกษมโชติวัฒน์ วัดคุ้งเกษมสโมสร อ.เมือง ฉะเชิงเทรา

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา มหาหิงค์ หนัก ๔ บาท นำมาใส่หม้อดิน ใส่ น้ำสะอาด พอสมควร ต้มจนเดือดดีแล้ว ยกหม้อลงจากเตา ใช้ควันมหาหิงค์รมบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ทำให้ปากแผลเปิด มีน้ำหนองไหลออก อาการปวดจะหายไปทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- หมอเจริญ พงษ์มาลา กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ผักบู่ไทย (ที่เกิดตามท้องนา) มากพอสมควร นำมาล้างให้สะอาด ตำผสมกับสารส้ม (พอสมควร) ให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่

เป็นบาดแผล ถ้ามีอาการอักเสบ เป็นไข้ด้วย ท่านให้คั้นเอาน้ำยารับประทาน ใช้กากยาพอกที่เป็นแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการประพล อินโท

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ผักบุงนา (ที่ขึ้นตามท้องนา) กับขี้วัวแห้ง ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน ใช้กากยาพอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาลำเริง พลธมม วัดธารน้ำร้อน อ.ทองผาภูมิ กาญจนบุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ต้นสระแหน่ทั้ง ห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับสุรา คั้นเอาน้ำยารับประทาน ใช้กากยาพอกที่เป็นแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมาน อภิวิฑฒโม วัดสระลอย อ.ท่าม่วง กาญจนบุรี

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา หัวปลากุเลาเค็ม นำมาตำให้แหลก ผสมกับน้ำมะนาว ให้เปรี้ยวจัด ๆ ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล เมื่อยาแห้งแล้ว ให้ปรุงยาพอกใหม่ ประมาณ ๕ - ๖ วัน บาดแผลจะหายขาด มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- พระสมุห์ปิ่น ฉตติโก วัดขำราก อ.เมือง ตรัง

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา ข้าวตอก (ข้าวเปลือกที่นำมาคั่วไฟให้แตก) มากพอสมควร นำมารับประทานกับ น้ำกะทิ ให้อิ่มในขณะที่บาดแผลกำลังกำเริบ มีเลือดไหลออก มีอาการชกกระตุก มีสรรพคุณจะทำให้เลือดหยุดไหล และอาการปวดชกกระตุกจะพลันหายไปทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมังกร จันทปัญโญ วัดใหม่ลีธาวาส อ.อุ้มเมือง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ดอกข่า หรือ หัวข่า ก็ได้ มากพอสมควร นำมาล้างให้สะอาด หั่นเป็นชิ้นบาง ๆ คั่วไฟให้สุกกรอบ บดเป็นผง กรองด้วยผ้าขาวบาง เก็บใส่ขวดโหลไว้ ใ้ยา ๑ ซ่อนกาแฟ ผสมกับ สุรา หรือผสมกับ น้ำต้มสุก ก็ได้ จำนวน ๓ ซ่อนโตะ กวนให้เข้ากัน ใ้รับประทาน มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูจรรยา อุปสนโท วัดหัวจี่ว อ.พยุหะคีรี นครสวรรค์

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ใบว่านมหากาฬ ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำล้างให้สะอาด ตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำ ผสมกับสุรา ประมาณน้ำยา ๑ ซ่อนโตะ ใ้รับประทานเอากากยาพอก ที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- พระครูจรรยา อุปสนโท วัดหัวจี่ว อ.พยุหะคีรี นครสวรรค์

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา ยางสน หนัก ๒๐ บาท กับเมล็ดละหู่ ๒๐ เม็ด ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณป้องกันและแก้บาดทะยัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ยารักษาบาดทะยักและฝีตะมอย

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แคง) กับการบูร ต้วยา ทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาตำรวมกันให้ละเอียด ให้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณรักษา บาดทะยักและฝีตะมอย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นผักกระเฉด ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา คั้นเอาน้ำยาใ้รับประทาน ใช้กากยาพอกที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณรักษาบาดทะยักและฝีตะมอย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ข้าวเหนียวหนึ่งสูก ๑ ปั้น ดอกชะบา ๕ ดอก ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น ตัวอย่างทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณ ที่เป็นบาดแผล ซึ่งเกิดจากถูกตะปูตำ หรือถูกของแหลมคมเป็นบาดแผล มีสรรพคุณ รักษาอาการเจ็บปวดบาดแผลให้หายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ยารักษาแผลสด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผ้าแห้งที่สะอาดเช็ดบริเวณที่บาดแผลให้สะอาด (ห้ามใช้น้ำชำระบาดแผลอย่างเด็ดขาด) ใช้น้ำผึ้งแท้ ทาบริเวณที่เป็นบาดแผลให้ทั่ว ใช้ผ้าแห้งที่สะอาดพันแผลให้สนิท ทิ้งไว้ ๗ วัน ในระหว่างนี้ห้ามแก้ผ้าพันแผลออก และอย่าให้น้ำถูกเด็ดขาด เมื่อครบ ๗ วันแล้ว แก้อาการพันแผลออก แผลจะหายสนิท มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระศรีปริยัติโยดม วัดพัฒนาราม สุราษฎร์ธานี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผ้าแห้งที่สะอาดเช็ดบริเวณที่บาดแผลให้สะอาด เอน้ำมันยาง กับ น้ำตาลทรายขาว ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาทวน ผสมกันแล้ว ใช้ทาบริเวณที่เป็นบาดแผลให้ทั่ว ใช้ผ้าแห้งที่สะอาดพันแผลไว้ให้สนิท ทิ้งไว้ ๗ วัน ในระหว่างนี้ห้ามแก้ผ้าพันแผลออก และอย่าให้ถูกน้ำเด็ดขาด เมื่อครบ ๗ วันแล้ว แก้อาการพันแผลออก บาดแผลจะหายสนิท มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระศรีปริยัติโยดม วัดพัฒนาราม สุราษฎร์ธานี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นน้ำค่างหมากดิบ จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับเหล้า ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณรักษาบาดแผลให้หายได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอ่วม วัดทองกลาง อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ตันบัวบก จำนวนมาน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณจะช่วยสมานบาดแผลให้หายสนิทเป็นเนื้อเดียวกัน ชั่วระยะเวลาไม่นานเลย ได้ผลอย่างดี ชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา พิมเสน กับสารส้ม ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ใช้โรยบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณช่วยรักษาบาดแผลสด เช่นถูกมีดบาด ถูกสุนัขข่วนกัด เป็นต้น ได้ผลอย่างดี ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูทองอยู่ आयวฑฒโน วัดหัวลำโพง อ.ท่าม่วง ลพบุรี

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา ผักแว่นไทย ๑ ผักแว่นเทศ ๑ (บัวบกใหญ่และบัวบกใบเล็ก) หัวกระเทียม ๗ กลีบ เกลือทะเล (เกลือใส่แกล) ๗ เม็ด ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาตำให้ละเอียด ใส่กะทะเคี่ยวกับ น้ำมันมะพร้าว (มากพอสมควร) เคี่ยวให้สุกเหลืองใช้น้ำยาใส่บาดแผลสด เช่น ตะปูตำ เป็นต้น เป็นยารักษาบาดแผลสด และเป็นยาป้องกันเกิดเป็นหนองด้วย มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ เมื่อรักษาบาดแผลหายแล้ว ให้รับทายานี้ทิ้งทันที ฯ

- พระบำรุง ปุณณธมโม วัดบางปรือ ตราด

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา มันมะพร้าว ๑ ขามก้วยเตยว พริกไทยร้อน ๗ เม็ด หัวกระเทียม ๗ กลีบ (ทุบพอแตก) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่ในน้ำมันมะพร้าว เอาตะกั่วหนั ๒ บาท นำมาเคี่ยวไฟให้ละลายแล้ว เทลงผสมในน้ำมันมะพร้าว นั้น ใช้ทาบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณรักษาบาดแผลสด แผลเรื้อรัง ผิวดมอย แผลหัวไส้ (ริดสีดวงทวารหนัก) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุทรวัฒนาทร วัดบางจะเกร็ง อ.เมือง สมุทรสงคราม

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา กำมะถัน ๑ ขมิ้นผง ๑ ยาสูบ (ยาเส้นที่ใช้ม้วนกับใบตองหรือใบจากยาสูบ) ๑ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ๑ ด้วยยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันมะพร้าว (พอสมควร) ใส่ภาชนะตั้งไฟเคี่ยวให้เดือด ใช้ทาบริเวณที่เป็นบาดแผล มีสรรพคุณรักษาแผลเน่าเปื่อยได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ถ้าเป็นแผลโรคริด ท่านให้ใส่ หัวกระเทียม ผสมเล็กน้อย มีสรรพคุณรักษาแผลโรคริดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบต้นมะละกอสด มากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล มีสรรพคุณรักษาแผลเน่าเปื่อยเรื้อรังให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองหายมาแล้ว ฯ

- เอกวุฒิ สัมพันธรัตน์ อ.เมือง สงขลา

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบต้นลำโพง (ที่ไม่อ่อนหรือแก่เกินไป) ๗ ใบ ขมิ้นอ้อย ๓ แว่น เกลือตัวผู้ (เกลือใส่แกงที่เม็ดยาว ๆ) ๓ เม็ด ข้าวสุก (ป็นเป็นก้อน) ๑ กำมือ (เผาไฟให้ไหม้แดงทั้งก้อน) ด้วยยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล วันที่ ๓ - ๔ ครั้ง เมื่อน้ำหนองแห้งแล้ว จึงหยุดพอก ชั่วระยะเวลาประมาณ ๗ วัน แผลเป็นหนองเรื้อรังจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ยาจืด (ยาสำหรับกินหมาก) จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาผสมกับ ไข่ขาวของไข่ไก่ (คัดเอาไข่แดงออกเสีย) กวนให้เข้ากันจนเหนียวข้น ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล แล้วใช้ผ้าพันแผลพันไว้ มีสรรพคุณบำบัดอาการปวดและเป็นหนองจะแห้งหายไปในวันรุ่งขึ้น ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยารักษาแผลพุพอง

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา เปือกมั่งคุด ที่ตากแห้งแล้ว นำมาฝนกับฝาละมี หม้อดิน ผสมกับ น้ำสะอาด หรือผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ฝนให้น้ำยาข้นพอสมควร ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผลพุพอง มีสรรพคุณรักษาแผลพุพอง ให้หายไปในเวลาไม่ช้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- สายใจ เพชรบุรี (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ใบต้นเต็งรัง จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมา ตากแดด ให้แห้ง บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำด่างทับทิม ให้น้ำยาข้นพอสมควร ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผลพุพอง ใช้รักษาได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสนั่น ญาณตตโร วัดหนองกี่ อ.หนองกี่ บุรีรัมย์

ยารักษาแผลกลายทุกชนิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ยางสน (ชนิดที่ใช้ติดขอ) จำนวนเล็กน้อยตาม ต้องการ นำมาบดให้ละเอียด ผสมกับพิมเสน (พอสมควร) กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล ปิดด้วยผ้าพันแผลให้สนิท เมื่อพอกยาไว้ครบ ๒๔ ชั่วโมง แล้ว ให้เปลี่ยนยาพอกใหม่ เพียง ๓ วันเท่านั้น แผลกลายจะหายขาดแล ฯ ก่อน พอกยาทุกครั้ง ต้องชำระแผลให้สะอาด และซับน้ำให้แห้งเสียก่อน ยาขนานนี้ใช้ พอกรักษาแผลที่เกิดจากโรคเบาหวานได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เจ้าของยานี้ ได้ใช้ รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- นายสละ แสงวิภาต อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ต้นน้ำค่างหมากดิบ กับ ดินสอพอง ดัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลาย มีสรรพคุณรักษาแผลกลายได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอ่วม วัดทองกลาง อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบเสลดพังพอน ๑ กำมือ ใบต้นเหนียว ๑ กำมือ ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับสุรา ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลาย ปรงยานี้พอกวันละครั้ง ประมาณ ๗ วัน มีสรรพคุณรักษาโรคแผลกลาย หรือ โรคแผลที่ริมฝีปากแผลหนาขึ้นผิดธรรมดา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม วัดดอนมะเกลือ อ.อุทุมพรพิสัย สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ข้าวสุก ๕ ก้อน (เผาไฟให้ไหม้) สีเสียด ๑ ก้อน ถ่านไม้กระป๋อง ๑ ก้อน ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ) ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำเป็นผง ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลาย มีสรรพคุณรักษาแผลกลายได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระแสง ฐานปญโญ วัดลาวทอง อ.เมือง จ.สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ใบต้นยอ จำนวนมากพอสมควร นำมาลวก น้ำร้อนเสียก่อน ตำให้แหลก ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลาย พอกวันละครั้ง ประมาณ ๗ วัน แผลกลายจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระครูโกมุทสมานคุณ วัดราชฎ์สามัคคี อ.บางเลน นครปฐม

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ปูนแดง (ปูนกินกับมากที่ไม่ใส่สีเสียด) จำนวนมากพอสมควร นำมาละลายกับน้ำฝน แล้วทิ้งไว้ให้ปูนแดงนอนกัน ใช้ปูนนี้ หรือสำลี ก็ได้ ชุบน้ำปูนใสให้ชุ่ม ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลายนั่น เมื่อ น้ำยาแห้งแล้ว ให้เปลี่ยนยาพอกใหม่ ประมาณวันละ ๓ - ๔ ครั้ง ทุกวันติดต่อกัน ประมาณ ๑๐ วัน แผลกลายจะหายไป ฯ ก่อนพอกยานี้ ต้องใช้น้ำด่างทับทิม ขำระล้างแผลให้สะอาดเสียก่อน ฯ มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามาก รายแล้ว ฯ

- พระอรรถนพ อริยกุล วัดสระเกศ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา กะลามะพร้าว (ที่ขูดเนื้อออกหมดแล้ว) นำมาขูดให้เป็นผงละเอียด ผสมกับพิมเสน ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควรบดให้ละเอียด ใช้โรยบริเวณที่เป็นแผลกลาย มีสรรพคุณรักษาแผลกลายได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิบูลวิหารการ วัดทองกลาง อ.บางปะหัน ออยุธยา

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ใบเถาวัลย์เขียว (อ่อน ๆ) ๔ - ๕ ใบ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่ปากเคี้ยวให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลาย เมื่อยาแห้งแล้ว ก็เปลี่ยนยาพอกใหม่ แผลกลายจะหายภายใน ๗ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระจรัญ ปญญาสาโร วัดบ้านช้าง อ.พนัสนิคม ชลบุรี

ขนานที่ ๙ ท่านให้ ใบเสลดพังพอน จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลกลาย มีสรรพคุณรักษาแผลกลาย และรักษาโรคคัน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอ่วม วัดทองกลาง อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา กำมะถัน ๑ ก้อน (ขนาดเท่านี้ว่องคุลี) ใบพลู (พลุกับหมาก) ๗ ใบ, พิมเสน ๑ หยิบมือ, ยาฉุน ๑ ก้อน (พอสมควร) ขี้วัว (คั่วไฟให้ไหม้) ๑ ก้อน, ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำกะทิ มะพร้าวสด ๑ กระป๋องนมข้น กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผลกลาย หรือ บริเวณที่เป็นโรคคันทุกชนิด รวมถึงโรคสังคังด้วย มีสรรพคุณรักษาแผลกลาย โรคคันทุกชนิดให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาผลดีมากแล้ว ฯ

- พระปลัดล้อมชัย ชยธมโม วัดไผ่ร่มเย็น อ.กำแพงแสน นครปฐม

ยาแก้พิษบาดแผล

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากต้นลำเจียก ๑ บอระเพ็ด ๑ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละ ๕ บาท เท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยว

ให้น้ำเหลือ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้พิษบาดแผล พิษไข้ ทำให้เกิดอาการชักกระตุก ทำให้เกิดอาการปวดทรมานทุราย ได้ผลดีอย่างชะงัด ฯ

- วิทยาลัยทางสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ไบตันเสลดพังพอน มากพอสมควร นำมาล้างน้ำ ให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ น้ำมะนาว ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผล ซึ่งเป็นพิษปวดบวม ชั่วระยะเวลาประมาณ ๕ นาที อาการปวดบวมจะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระอธิการระหวย สุปาโล วัดเกาะลอย อ.เขาสมิง ทราย

ยาแก้พิษฝีตะมอย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา แป้งข้าวหมาก กับต้นบานเย็น ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเอียดพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝีตะมอย มีสรรพคุณเป็นยาถอนพิษให้หายปวดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยทางสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ข้าวกล้องข้าวเหนียว (อย่าให้มีเปลือกปน) จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาคั่วไฟให้ไหม้กรอบแล้ว ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝีตะมอย มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยทางสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้ ไล่ฟักทอง ๑ ต้นฝักเปิดแดง ๑ น้ำตาลทรายขาว ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเอียดพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝีตะมอย มีสรรพคุณถอนพิษร้ายให้หายปวด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ห้วตะพบน้ำ (ตากแดดแห้ง) นำมาฝนกับ ฝาละมีหม้อดิน ผสมกับ น้ำมะนาว ฝนจนมีน้ำยาข้น ใช้น้ำยาทาบริเวณที่เป็น ฝีตะมอย หรือ เป็นหัวดาวหัวเดือน มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวดอย่างปลิดทิ้ง ภายในเวลา ๕ นาที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูนนทเขมนิจ วัดพิกุลทอง นนทบุรี

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา ต้นหญ้าพระจันทร์ครึ่งซีก จำนวนเล็กน้อยตาม ต้องการนำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับสุรา ใช้พอกบริเวณที่เป็น ฝีตะมอย ซึ่งมีอาการปวดบวม มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวดได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระสมุห์นิตย ปณณภาโร วัดวาปีสุทธาวาส อ.จอมบึง ราชบุรี

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา ใบมะตูม จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมา ล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับน้ำข้าวข้าว ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝีตะมอย มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวดทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิมลศีลากร วัดหนองกะขะ อ.พานทอง ชลบุรี

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา เห็ดโคน จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมา ล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แห้ง ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่เป็นหัวพิษ เป็นหัวกาฬ เป็นหัวดาวหัวเดือน เป็นฝีตะมอย มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวดทันที ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูประเดิม ฐิตบุญโญ วัดโสภณาราม อ.อุทอง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา ต้นว่านลิ้นเป็ด จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แห้ง ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่เป็นหัวพิษ (หัวล้ามะกอก) มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวดทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิบูลกิตติวัฒน์ วัดวิมลโกศาราม อ.สามชุก สุพรรณบุรี

ยาแก้พิษฝีดาษ

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา ดกจอกใหญ่ ๓ ดอก กับ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ขนาดเท่า ปลายนิ้วก้อย ๑ ก้อน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ เหล้า ใช้พอกบริเวณที่เป็นหัวกาฬ เป็นหัวฝี ดาษนอย มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวดคันที่ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระอธิการสุริย์วัฒน์ ปุณฺณกาโม วัดบางนางเพ็ง อ.บางบ่อ สมุทรปราการ

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อาหน่อไม้สด นำมาตำผสมกับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ให้มีรสเค็ม พอสมควร ใช้พอกบริเวณอวัยวะที่เป็น หัวดาวหัวเดือน หัวลัมะลอก หัวพิษ หัวกาฬ ฝีดาษนอย ใช้ผ้า สะอาดพันให้แน่น เมื่อยาแห้งคอยหยดน้ำให้เปียกอยู่เสมอ หลังกายพอกยาแล้ว ๑๕ นาที อาการ เจ็บปวดจะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล

- พระครูพิทักษ์นันทเขต วัดไทรใหญ่ อ.ไทรน้อย นนทบุรี

ยาแก้หัวพิษทุกชนิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นทองสามย่าน ๑ ใบต้นพงดอ ๑ ใบต้นตำลึง ๑ ใบต้นพุทรา ๑ (ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ล้างน้ำให้สะอาด) ดินสอพอง ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมา ตำให้ละเอียด ทำเป็นแท่งตากแดดให้แห้ง เก็บไว้ใช้นี้ผสมกับ น้ำขาวข้าว ใช้สำลีชุบน้ำยาปิด บริเวณอวัยวะที่เป็นหัวพิษ ที่เป็นหัวฝี คอยเอาน้ำยาชุบสำลีให้ชุ่มอยู่เสมอ มีสรรพคุณถอนพิษให้หาย ปวด ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว

- พระครูภาวนาวัชรโรภาส วัดโตนดหลวง อ.ชะอำ เพชรบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แกง) ๒ หัว กับ ลูกกะลิงปิง ๒ ลูก นำมาตำ ผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นหัวพิษ (หัวลัมะลอก) มีสรรพคุณถอนพิษเจ็บปวดแสบร้อนจะ หายไปภายในเวลา ๒๐ นาที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาลัยสงฆาวาม.

ยาแก้หัวพิษทุกชนิด

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นผักเป็ดแดงทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๓ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แห้ง ผสมกับ สุรา ครึ่งแก้วกาแฟ คั้นเอาน้ำยารับประทานประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้กากยาพอกบริเวณที่เป็นหัวพิษ มีสรรพคุณถอนพิษให้หายปวด ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ โดยเฉพาะคือ หัวพิษที่เกิดในลำคอ ได้ผลชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอัมพวันพิทักษ์ วัดอัมพวัน อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ยารักษาโรคฝี

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอาปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ๑ มะขามเปียก ๑ น้ำตาลมะพร้าว ๑ ต้มยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาคุกเกล้าให้เข้ากันดีแล้ว ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝี มีสรรพคุณจะทำให้หัวฝีฝ่อยุบหายไป ภายใน ๓ วัน ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบมะเอ็ก จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับเหล้า ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝี มีสรรพคุณบำบัดโรคฝีให้ฝ่อยุบหายไป เคยใช้รักษาได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากเจตมูลเพลิงแดงสด ๆ ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) และผสมกับน้ำผึ้งแท้ พอสมควร ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝี เมื่อยาพอกแห้งแล้วให้แกะออก ปรงยาพอกใหม่ ไม่เกิน ๓ ครั้ง มีสรรพคุณบำบัดโรคฝีให้ฝ่อยุบหายไป ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- หมอเจริญ พงษ์มา

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ถั่วเขียวดิบ จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาแช่น้ำให้อ่อนตัว บดผสมกับ มันเปลวหมู ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝี เมื่อยาพอกแห้งแล้ว

ยารักษาโรคฝี

ให้แกะออก ปรงยาพอกใหม่ ไม่เกิน ๓ ครั้ง มีสรรพคุณบำบัดโรคฝีให้ฝอยุบหายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- หมอเจริญ พงษ์มาลา

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา เปลือกลูกสำโรงแห้ง ๑ ลูก นำมาเผาไฟให้ไหม้ โชนแล้ว บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้ทาที่หัวฝีวันละ ๒-๓ ครั้ง มีสรรพคุณบำบัดโรคฝีให้ฝอยุบหายไป ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูโอสถธรรมวัฒน์ วัดพิรุณโสคันธ อ.บางบา อ.อุทัย.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นโทงเทง หรือ ต้นโคมลอย ทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๒ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำครึ่งแก้ว ใช้น้ำยาปรับประทานให้หมดเพียงครั้งเดียว รับรองว่าจะไม่เป็นฝี เช่น ฝีหัวขาด ฝีฝักบัว ฝีลำเส้า หรือ ฝีอื่น ๆ ตลอดไม่น้อยกว่า ๑๐ ปี (ยาขนานนี้เป็นของ พระครูวินัยธรจ้อย วัดอนงคาราม กรุงเทพมหานคร) เมื่อโรคหายแล้วจงทำบุญอุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าของยานี้ด้วย ฯ

- พระมหากิตติ กิตติญาณ วัดปราสาท อ.ป่าโมก อ่างทอง

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ใบต้นนุ่น จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แห้ง ผสมกับ น้ำต้มสุก (เล็กน้อย) ใช้พอกหัวฝีที่สุกแล้ว (มีน้ำหนองสุกแล้ว) ปล่อยทิ้งไว้ประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมง เมื่อยาพอกแห้งหมด ๆ แล้ว จึงแกะยาออก หัวฝีและน้ำหนองจะติดตัวยาหลุดออกมา แล้วทำความสะอาดแผล ใส่ยาเหลือง หรือ ยาแดง รักษาแผล จะหายเป็นปกติภายใน ๒ - ๓ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว

- พระครูศรีปัญญาคุณ วัดม่วงสามสิบ อ.ม่วงสามสิบ อ.อุบลราชธานี

ยารักษาฝีที่ฝ่ามือ

ท่านให้เอา ใบเสลดพังพอน จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝี มีสรรพคุณบำบัดโรคฝีที่ฝ่ามือ ซึ่งมีอาการคันและปวดให้หายได้ ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพุทธฉายาภิบาล วัดพระพุทธฉาย สระบุรี

ยารักษาฝีที่รารวมหญิงและชาย

ยารักษาฝีที่รารวมหญิงและชาย

ท่านให้อา ใบฝ้ายสด ๑ แปะข้าวหมาก ๑ ข้าวสุกใหม่ ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาอย่างะ ๑ กำมือเท่ากัน นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝี วันละ ๒ ครั้ง มีสรรพคุณถอนพิษเจ็บปวดทำให้ฝีฝ่อยุบหายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร .

ยารักษาฝีมะคำร้อย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ลูกเบญจกานี ๑ ผล กับ หนึ่งจระเข้ นำมาฝนในฝาละมีหม้อดิน ผสมกับ เหล้า ใช้น้ำยาทาบริเวณที่เป็นฝี วันละหลาย ๆ ครั้ง มีสรรพคุณบำบัดโรคฝีมะคำร้อย ซึ่งเกิดที่ลำคอ ให้ยุบหายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา เจตมูลเพลิงแดง ๑ กำมือ รากพงดอ ๑ กำมี ว่านหางช้าง ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝีมะคำร้อย มีสรรพคุณบำบัดให้หายปวดบวม ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยารักษาฝีคันธมาลา (ฝีในลำคอ)

ท่านให้อา รากแจง (ที่เป็นหัวอ่อน ๆ) นำมาเผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า บดให้ละเอียด ผสมกับ พิมเสน (พอสมควร) กวนให้เข้ากันดีแล้ว บรรจุใส่หลอดกาแฟใช้เป่าเข้าในลำคอ หรือ ใช้สำลีชุบน้ำ ต้มสุกแล้ว ชุบยาคลึงในลำคอ มีสรรพคุณรักษาฝีคันธมาลา (ฝีในลำคอ) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพุทธมัญญจาภิบาล วัดพระแท่นดงรัง กาญจนบุรี.

ยารักษาฝีมะม่วง

ยารักษาฝีมะม่วง

ท่านให้อา ยอดต้นขี้เหล็ก ๗ ยอด ผักบุ้งไทย (ผักบุ้งที่เกิดตามท้องนา) ๗ ยอด ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น ข้าวสุกบด ๑ หยิบมือ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นฝีมะม่วง (ซึ่งเกิดที่โคนขา) มีสรรพคุณชะงัดนักแล

-วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคน้ำเหลืองเสีย (เป็นฝีทั้งตัว)

ท่านให้อา หว่ายาข้าวเย็นเหนือ ๑ หว่ายาข้าวเย็นใต้ ๑ หญ้าตีนนก ๑ ต้น เหยือกปลาหมอ ทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคน้ำเหลืองเสีย ทำให้เป็นฝีไปทั้งตัว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

-วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคปวด

ท่านให้อา เมล็ดเกี๋ยมบัว ๑ เมล็ด กานพลู ๗ เม็ด ผิวไม้ไผ่สด ๆ ชูด ออก ๑ ก้อน ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกแผลที่เป็น ปวด (แผลที่มีหนองเป็นก้อนแข็งอยู่ในเนื้อ) วันละ ๑ ครั้ง เพียง ๓ วัน โรคปวดจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

-พระบุญเลิศ จนสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี

ยารักษาโรคมะเร็งที่เต้านม

ท่านให้อา ใบว่านมหากาฬ ๑๔ ใบ, ไพลสด ๗ แว่น, ยาตำหนัก ๑ บาท, พิมเสน ๒ สลึง การบูร ๒ สลึง ข้าวสุก (ประมาณเท่านี้หัวแม่มือ) ๑ ก้อน ตำยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด (โดยตำยาตำให้ละเอียดเสียก่อน จึงใส่ไพลสด ใบว่านมหากาฬ และข้าวสุก ตำผสมกันให้ละเอียดแล้ว

ยารักษาโรคมะเร็งที่เต้านม

จึงใส่ พิมเสน และ การบูรลงตำผสม) ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล มีสรรพคุณแก้อาการเจ็บปวดให้หายไ้เป็นอย่างดี และใช้พอกรักษาโรคฝีได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว

-พระครูพรหมสร วัดใหม่บุญกุล อ.บ้านบัว สมุทรสาคร.

ยารักษาแผลโรคมะเร็งภายนอก

ท่านให้เอา เนื้อสัตว์อย่างใดอย่างหนึ่ง (คือ เนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อควาย เนื้อไก่ เนื้อเป็ด อย่างไม่ได้) จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาสับให้ละเอียดเอารากต้นลำโพง ๑ ราก นำมาฝนใน ฝาละมีหม้อดิน กับ น้ำขาวข้าว ประมาณน้ำยาครึ่งถ้วยชา ฝนให้น้ำยาข้นพอสมควร นำน้ำยาที่ฝนข้นแล้วนี้ ผสมกับเนื้อสัตว์ที่สับละเอียดแล้วนั้น ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลโรคมะเร็ง เวลาตอนหัวค่ำ รุ่งขึ้นเช้า ก่อนสว่าง จงแกะยาออก นำไปเผาไฟทิ้งเสีย พึ่งปรุงยาพอกและนำไปเผาไฟทิ้งเสียอย่างนี้ ทุกวัน ประมาณ ๒๐ วัน แผลโรคมะเร็งภายนอกจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล

-พระอธิการศักดิ์ดา คุณตรมโม วัดป่าหวาย (เก่า) อ.เมือง จ.ลพบุรี

ยารักษาโรคตึงพัง

ท่านให้เอา ผลแพง ๑ ลูก (มีขนาดเล็กกว่าลูกฟัก) นำมาปอกเปลือก แล้ว หั่นเป็นท่อน ๆ ละประมาณ ๑ องคุลี จำนวน ๔ ท่อน กำมะถันเหลือง หนัก ๔ บาท พิมเสน หนัก ๑ บาท การบูร หนัก ๑ บาท น้ำตาลทรายแดง ๑ ก้อน (ประมาณเท่าไข่เป็ด) ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร (โดยใส่เนื้อแพง ๔ ชิ้น วางเรียงกันไว้ที่ก้นหม้อ บดกำมะถันเหลืองให้ละเอียดแล้ว โรยลงบนชิ้นแพงนั้น และโรยพิมเสน การบูร น้ำตาลทรายแดง ลงบนชิ้นแพงนั้น) ต้มเคี่ยวจนเนื้อแพงเปื่อย ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณรักษาโรคแผลพุพองเน่าเปื่อย ซึ่งมีอาการบวม ปวด มีน้ำเหลืองไหลออก เป็นแผลเน่าเปื่อยจนเนื้อหลุดออกคล้ายตึงพัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว

-พระครูพรหมสร วัดใหม่บุญกุล อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ยารักษาบาดแผลสุนัขนธรรมดากัด

ยารักษาบาดแผลสุนัขนธรรมดากัด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบตองแห้งกล้วยน้ำว้า จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาใส่หม้อดิน (ที่สะอาด) ปิดฝาเสีย ยกขึ้นตั้งไฟจนใบกล้วยไหม้เกรียมเป็นขี้เถ้า กับ สารส้ม ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน บดให้ละเอียด กรองด้วยผ้าขาวบาง ใช้โรยบาดแผลที่ถูกสุนัขนธรรมดากัด (ก่อนโรยยา ควรชะล้างบาดแผลด้วยน้ำด่างทับทิมเสียก่อน) พันด้วยผ้าที่สะอาดจนกว่าบาดแผลจะหายสนิท มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

-พระครูปลัดบรรจบ วัดช่องลม ราชบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบตองแห้ง (ใบกล้วยอะไรก็ได้) นำมาเผาไฟให้ไหม้ บดให้ละเอียด ใช้ทาบาดแผลที่ถูกสุนัขนธรรมดากัด (ไม่ใช่ถูกหมาบ้ากัด) มีสรรพคุณป้องกันความอักเสบ ทำให้ไม่ปวดไม่เป็นไข้ และทำให้บาดแผลหายเร็ว เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

-พระครูสุทธิสารนันท์ วัดท่าสุทธาวาส อ.บางบาล อ.อยุธยา.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำตาลทรายขาว จำนวนเล็กน้อยตามต้องการนำมาบดให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผลที่ถูกสุนัขนธรรมดากัดนั้น มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

-พระครูบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ยอดหญ้าเค็ม ๗ ยอด นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) เล็กน้อย ใช้พอกบริเวณที่เป็นบาดแผลที่ถูกสุนัขนธรรมดากัด ซึ่งมีอาการเป็นหนอง มีสรรพคุณจะทำให้บาดแผลแห้ง ปรงยานี้พอกรักษาวันละครั้ง เพียง ๓ - ๕ วัน บาดแผลจะหายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

-พระครูวิชิตคุณาธาร วัดในกลาง อ.บ้านแหลม เพชรบุรี.

ยาแก้พิษสุนัขบ้ากัด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นสาบแร้งสาบกาทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ประมาณเนื้อยา ๑ กำมือ ผสมกับ สุรา คั้น

ยาแก้พิษสุนัขบ้ากัด

เอน้ำยารับประทาน ก่อนอาหาร ใช้กากยาพอกที่ปากแผล ประมาณวันละ ๓ ครั้ง (เวลา ๔ ชั่วโมงต่อครั้ง) ใช้เวลารักษา ๑๔ วันขึ้นไป จนกว่าแผลจะหายสนิทดีแล้ว (คือ แผลไม่เป็นไตแข็ง) ยาขานานี้ใช้รักษาได้ผลดีมาก เฉพาะถูกหมาบ้ากัดใหม่ ๆ ในวันนั้นเท่านั้น ถ้าถูกหมาบ้ากัดมาหลายวันแล้ว ควรนำตัวผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลเพื่อรับการรักษาแผนปัจจุบันจะปลอดภัยกว่า ยาขานานี้เป็นที่นิยมใช้กันมากในจังหวัดราชบุรี ฯ

- คุณวัฒนา ราชบุรี.

ขานานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นผักโขมหนามทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แห้ง คั้นเอาน้ำประมาณครึ่งถ้วยแกง ผสมกับสุราพอประมาณ กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคกลัวน้ำ เพราะถูกหมาบ้ากัด แม้ถึงจะมีอาการบ้าคลั่งแล้วก็ตาม ก็สามารถบำบัดให้หายขาดได้อย่างชะงัดนักแลฯ

- พระครูสีลคุณากร วัดโสภา อ.ท่าช้าง.

ขานานที่ ๓ ท่านให้เอา ลูกหัวลิง (แห้ง) จำนวนมากน้อยตามต้องการนำมาฝนกับฝาละมีหม้อดิน ใส่น้ำสุราเป็นน้ำกระสายยา ฝนน้ำยาขึ้น ๆ ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เมื่อผู้ป่วยรับประทานยานี้แล้วนอนหลับ ตื่นขึ้นแล้วให้ปรุรงยานี้รับประทานซ้ำอีก วันละ ๒ ครั้ง ให้ปรุรงยานี้รับประทานเรื่อย ๆ ไปจนกว่าเมื่อรับประทานยานี้แล้ว นอนไม่หลับ โรคกลัวน้ำที่เกิดจากถูกหมาบ้ากัดจึงจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแลฯ

- วิทยาลัยสงฆาวาม

ยาแก้พิษคางคกกัด

ท่านให้เอา กะลาตัวผู้ (กะลาซีกที่ไม่มีรู) นำมาฝนกับฝาละมีหม้อดิน ใส่ น้ำท่า (น้ำในบ่อในคลอง เป็นต้น) ใช้น้ำยาทาบริเวณแผลที่ถูกคางคกกัด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสวัสดิ์ ปภสสโร วัดหนองกะพ้อ อ.แกลง ระยอง.

ยารักษาฝ่ามือฝ่าเท้าแตก

ยารักษาฝ่ามือฝ่าเท้าแตก

ท่านให้รับประทานกล้วยหอม แล้วเอาเปลือกกล้วยหอมนั้น นำมาถูฝ่ามือฝ่าเท้า วันละ ๒ - ๓ ครั้ง ใช้ระยะเวลาเพียง ๒ - ๓ วันเท่านั้นโรคฝ่ามือฝ่าเท้าแตกจะพลันหายไปทันทีแล้

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยารักษาโรคน้ำกัดเท้า

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา มะนาวสด ผ่าซีกแล้ว บีบน้ำมะนาวให้หยดลงบริเวณที่เป็นแผล เพียง ๒ - ๓ ครั้งเท่านั้น อาการคันและบาดแผลที่ถูกน้ำกัดจะพลันหายไปทันทีแล้

- กฤษณ์ มณีรัมย์ (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลมะเกลือ นำมาทุบให้แตก ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผล เพราะถูกน้ำกัดเพียง ๓ - ๔ ครั้งเท่านั้น โรคน้ำกัดเท้าซึ่งเกิดเป็นแผลซึ่งมีอาการแสบ ๆ คัน ๆ นั้น จะพลันหายไปทันทีแล้

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา กำมะถัน จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันก๊าส ใช้ทาบริเวณที่ถูกน้ำกัดเท้า อาการคันจะหายไป มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ผลมะกอก ๒ - ๓ ลูก นำมาปอกเปลือกออกแล้วใช้มีดฝานเนื้อมะกอกนั้น ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลเน่าเปื่อยเพราะถูกน้ำกัดเท้า นั้น มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม

ยารักษาโรคเป็นหนองที่ฝ่าเท้า

ยารักษาโรคเป็นหนองที่ฝ่าเท้า

ท่านให้อา ประسوب่าน (ที่ใช้เป็นที่เช็ดเท้า ยิ่งสกปรกมาก ๆ ก็ยิ่งดี)
นำมาวางบนแผ่นสังกะสี เผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า หนัก ๑๐ บาท เอากำมะถันเหลือง (ตำเป็นผง)
หนัก ๕ บาท นำมาใส่ภาชนะเคลือบ ใส่น้ำมันเครื่องยนต์เก่า ๆ (ที่ไม่ใช้แล้ว) ลงผสมให้เข้ากันดีแล้ว
ใช้สีขุบน้ำยา ปิดบริเวณที่เป็นหนอง มีสรรพคุณจะดูดเอาหัวหนองออก จะทำให้หายปวด ได้ผลดีอย่าง
ชะงัดนักแล ฯ

- หมอเจริญ พงษ์มาลา.

ยารักษาโรคตาปลา

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นบอน (บอนสำหรับแครงรับประทัน) ๑ ต้น นำมาเผาไฟให้ไหม้
ใช้ถูบริเวณที่เป็นโรคตาปลานั้น ชั่วระยะเวลาไม่นาน โรคตาปลานั้นจะลอกและหัวหลุดไปทันที มี
สรรพคุณชะงัดดีนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ผักกาดดอง นำมาหั่นใบออกเสีย เอาลำต้นมาหั่นเป็นแว่นบาง ๆ
นำไปย่างไฟอ่อน ๆ แล้วใช้ปิดบริเวณที่เป็นโรคตาปลานั้นเมื่อน้ำแห้ง ก็นำไปจุ่มน้ำผักกาดดอง นำมา
ปิดที่ตาปลานั้น ทำวันละหลาย ๆ ครั้ง ไม่ช้าโรคตาปลาก็จะหลุดออกเอง เคยใช้รักษาตัวเองได้ผลดี
มาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- กมลรัตน์ แซ่อ้อย กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา เห็ดหอม นำมาแช่ใน น้ำส้มสายชู (แช่ไว้สักครู่หนึ่ง) นำมาปิด
บริเวณที่เป็นโรคตาปลานั้น ใช้พลาสติกปิดทับไว้ตลอดคืน เพียงไม่กี่ครั้ง โรคตาปลาจะหายไป เคย
ใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณอย่างชะงัดแล ฯ

- พงษ์ธร จรรย์ญากรณ์ กรุงเทพมหานคร.

ยารักษาโรคนิ้วเท้าเน่าเปื่อย

ยารักษาโรคนิ้วเท้าเน่าเปื่อย

ท่านให้อา เปือกมั่งคุดแห้ง นำมาฝนกับฝาละมีหม้อดิน กับ น้ำสะอาด ผสมกับ สารส้ม (พอสมควร) ใช้น้ำยาทาตามซอกนิ้วเท้าที่เป็นแผลเน่าเปื่อย มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแลฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยารักษาโรคเล็บขบเป็นหนอง

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ไพลสด ๑ แ่ง (ยาวประมาณ ๒ นิ้ว) แกลือตัวผู้ (เกลือทะเลที่เม็ดยาวๆ) ๗ เม็ด ข้าวสุก ๑ กำมือ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล ภายใน ๒๐ นาที มีสรรพคุณจะทำให้หนองแตกออกมา และจะทำให้หายปวดทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ใบฝรั่งสด ๒ ใบ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๒ เม็ด ข้าวสุก ๒ ช้อนโต๊ะ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณ ที่เป็นโรคเล็บขบเป็นหนอง ใช้ผ้าสะอาดพันไว้ มีสรรพคุณแก้โรคเล็บขบเป็นหนองได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยารักษาเชื้อราที่เล็บเท้า

ท่านให้อา น้ำมันยาง (ที่ใช้ผสมกับชันยาเรือ) นำมาทาบริเวณที่เป็นโรคเชื้อรา มีสรรพคุณแก้โรคเชื้อราที่เล็บเท้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลฯ

- ศจ.นพ. ประเวศ วะสี ร.พ.ศิริราช กรุงเทพมหานคร.

ยาพอกเรียกเนื้อ

ท่านให้อา ข้าวสารข้าวเหนียว กับ หัวเปราะหอม (มากน้อยตามต้องการ) นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผล มีสรรพคุณเรียกเนื้อให้แผลหายเป็นปกติได้โดยไม่ช้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสุริย์วัฒน์ ปุณฺณกาโม วัดบางนางเพ็ง อ.บางบ่อ สมุทรปราการ.

ยารักษาโรคพยาธิตัวจิ๊ด

ขนานที่ ๑ ท่านให้ใช้ น้ำมันเบนซิล ทาบริเวณที่เป็นผื่นคัน ปวดบวม ตามข้อเท้า ทาซ้ำหลาย ๆ ครั้ง มีสรรพคุณเป็นยาฆ่าพยาธิตัวจิ๊ดให้ตาย โรคพยาธิตัวจิ๊ดจะหายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดแล

- พระอธิการบัว เขมายุโส วัดหาดชม อ.กุยบุรี ประจวบคีรีขันธ์.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ลูกกระเจี๊ยบขาว (ลักษณะคล้ายลูกกระเจี๊ยบแดง) เอาฝักอ่อน ๆ ประมาณ ๑ กำมือ นำมาย่างไฟ (พอผิวนอกไหม้หือย) จะใช้ต้มจิ้ม น้ำพริก หรือ จะใช้แกงส้มก็ได้ ใช้รับประทานติดต่อกัน ๒ – ๓ วัน มีสรรพคุณแก้โรคพยาธิตัวจิ๊ด ซึ่งอาการบวมแดง ปวด ๆ คัน ๆ ที่มือ ที่นิ้วมือ ที่ใบหน้า เป็นต้น ให้หายไปอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองหายมาแล้ว

- คุณจำรูญ คชแสง อดีตข้าราชการกรมศิลปากร กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบต้นกุ่มบก จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับน้ำข้าวข้าว ใช้พอกบริเวณอวัยวะที่เป็นโรคพยาธิตัวจิ๊ด แล้วใช้ผ้าสะอาดพันไว้ สักครู่หนึ่ง จะเกิดอาการร้อนขึ้น จงพยายามทน อย่าแกะยาออก ให้ปรู้งยานี้รักษาวินละครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคพยาธิตัวจิ๊ดจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

หมวดยาบำบัดโรคภายในปาก

ยาป้องกันและแก้โรคปากเหม็น

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา กานพลู สัก ๒ – ๓ ดอก นำมาเคี้ยวอมไว้ หรือ เคี้ยวสักพักหนึ่ง แล้วคายทิ้ง บ้วนปากด้วยน้ำ มีสรรพคุณกำจัดโรคปากเหม็น และป้องกันโรคปากเหม็น ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- น.พ. กรุงไกร เจนพาณิชย์ (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบฝรั่งสด นำมาเคี้ยวสักครู่หนึ่ง แล้วคายทิ้ง (อย่ากลืนลงท้อง) แล้วบ้วนปากด้วยน้ำ มีสรรพคุณบำบัดกลิ่นเหม็นภายในปากให้พลันหายไปทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พุทธบุตรภิกขุ นครราชสีมา (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมาอมไว้สักครู่หนึ่ง แล้วบ้วนปากด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้ง มีสรรพคุณกำจัดกลิ่นเหม็นภายในปากให้หายหมดไปได้เป็นอย่างดีแล ฯ

- เณลิมศรี เวชพิศ ม.เกษตร บางเขน กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบฝรั่งสด ๆ จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ย่างไฟให้สุกเหลือง ใช้ชงน้ำร้อนรับประทานต่างน้ำชา ทุกวันติดต่อกัน ชั่วระยะเวลาไม่นาน ลมหายใจเหม็น และ กลิ่นตัวเหม็นจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทาสงวนนาม.

ยาแก้โรคปากเปื่อย

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมาอมไว้สักครู่หนึ่ง แล้วบ้วนปากด้วยน้ำเพียงไม่กี่ครั้ง โรคปากเปื่อยจะหายไปเป็นปลิดทิ้งแล ฯ

- ทศนีย์ ยงยุทธมีชัย บางซื่อ กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้โรคปากเปื่อย

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา น้ำประสานทอง ๑ ฝักส้มป่อย ๑ สมุดดำ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างะเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดิน หรือ ใส่บาตรเก่า ๆ สุมไฟให้ไหม้ บดเป็นผงเก็บไว้ ใช้ทาปาก และ ลิ้นที่เปื่อย ชั่วระยะเวลาไม่เกิน ๓ วัน โรคปากเปื่อย จะหายไปแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุนทรธรรมวาที วัดธรรมจริยาภิรมย์ อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หว้าขาวเย็นเหนือ ๑ หว้าขาวเย็นใต้ ๑ หัวเปราะหอม ๑ แผลหอม ๑ ขันทองพยาบาท ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๓ บาทเท่ากัน นำมาใส่กับหม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานบ้าง ใช้อ้อมบ้าง มีสรรพคุณแก้โรคปากเปื่อย ลิ้นแตกเป็นแผลภายในปาก กินของเผ็ดกินของร้อนไม่ได้ ให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา รากบัวหลวง ๑ เกสรบัวหลวง ๑ ลูกเบญจกานี (ทุบให้แตก) ๑ สีสียด ๑ พญามือเหล็ก ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาที่ยังอุ่น ๆ อมวันละ ๒ - ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคปากเปื่อยลิ้นเปื่อย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- นายบุตร พิมพ์สะอาด อ.บ้านแหลม เพชรบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา น้ำเกลือ กับ น้ำชาจีน (ที่ขงเก่า ๆ) นำมาอมสลับกัน คือ อม น้ำเกลือ ชั่วครู่หนึ่ง แล้วบ้วนทิ้ง อมน้ำชาจีน ชั่วครู่หนึ่ง แล้วบ้วนทิ้ง สลับกันไปอย่างนี้สัก ๔ - ๕ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคปากเปื่อย ลิ้นเปื่อย ปากเป็นแผล ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาทำให้ฟันคงทน

ยาทำให้ฟันคงทน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา น้ำปัสสาวะ (ที่ไม่มีเชื้อโรค) นำมาใช้ออมเวลาตื่นนอนเช้า ทุกวัน ๑
ละครั้ง เพียง ๓ ครั้ง เท่านั้น มีสรรพคุณทำให้ฟันคงทนไปได้จนตลอดชีวิตแล ฯ

- พระครูเมธีสาครเขต วัดดึกมหาราชอาราม สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ยางต้นลั่นทม กับ ดีจระเข้ ตัวยาทั้ง ๒ อย่าง นี้เอาอย่างละ
พอสมควร นำมาผสมกวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้สีฟันปลายไม้ชุบน้ำยาจิ้มที่โคนฟันให้ครบทุกซี่
สัก ๒ - ๓ ครั้ง ในวันหนึ่ง ก่อนจิ้มยานี้ ต้องอมน้ำเกลือ ทะเล (เกลือใส่แกง) ชำระล้างปากให้
สะอาดเสียก่อน มีสรรพคุณช่วยรักษาฟันให้คงทน ไม่หัก ไม่โยกคลอน ไม่ถอนหลุด ไปจนตลอดชีวิต
เคยใช้รักษาได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- คุณสะอึ่ง นิมสมบุรณ์ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เปลือกต้นยาง ๑ เปลือกต้นข่อย ๑ เปลือกต้นสมอทะเล ๑ ตัว
ยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน เกลือทะเล ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดิน
ต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาอมเวลาเช้าสัก ๒ - ๓ วัน มีสรรพคุณช่วย
ทำให้ฟันคงทนไปจนตลอดชีวิตแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ลูกพิณสุก ๓๐ ลูก กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) มากพอสมควร
ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ประมาณให้มีรสเค็มจัด ๆ ใช้น้ำยาอมเวลาเช้า
ประมาณ ๕ นาที ทุกวัน ประมาณ ๑๕ วัน มีสรรพคุณจะทำให้ฟันไม่ผุ ไม่โยกคลอน ทำให้ฟัน
คงทนไปตลอดชีวิต ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคปวดฟัน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ สารส้ม ๑ การบูร ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำเกลือ กับ สารส้ม มาสะตุไฟให้สุกเสียก่อน แล้วนำตัวยาทั้ง ๓ อย่างนั้น มาบดผสมกันให้ละเอียด ใช้สำลีห่อยาปิดบริเวณที่ปวดฟัน อาการปวดฟันจะพลันหายไปภายใน ๑๐ นาที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอาบ อาทโร วัดม่วง อ.โพธาราม ราชบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เปลือกมะขามเทศ กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) จำนวนมาก พอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวสักครู่หนึ่ง ใช้น้ำยาอมเวลาปวดฟัน อาการปวดฟันจะพลันหายไปแล ฯ

- นันทวัน สุททโร วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เปลือกมะขามเทศ ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ หัวข่าตาแดง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวสักครู่หนึ่ง ใช้น้ำยาอมเวลาเช้าสัก ๕ นาที ทุกวัน โรคปวดฟันจะหายขาดแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบหนอนตายอยาก นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ใช้อมประมาณ ๑๕ นาที อาการปวดฟันจะหายไปแล ฯ

- ผดุง สงวนนาม ถนนอิสรภาพ กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ดินปะสิว ๑ ถ้วยตะไล กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) พอสมควร นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้นานสักพักหนึ่ง ใ้บ่น้ำยาไว้ ใช้อมเวลาเช้าทุกวัน อาการปวดฟันจะหายไปแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ใบพุทรา ๑ กำมือ กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือด

ยาแก้โรคปวดฟัน

นานสักครู่หนึ่ง ใช้น้ำยาอมเวลาปวดฟัน มีสรรพคุณแก้โรคปวดฟันจะพลันหายไปและทำให้ฟันคงทนดีนักแล ฯ

- พระครูวิธานปริยัติธรรม วัดโบสถ์ราชบุรีครุฑธำ อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา เปลือกต้นมะละกอ กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือดนานสักครู่หนึ่ง ใช้น้ำยาอมเวลาเช้า - เย็น โรคปวดฟันจะหายไปในภายใน ๓ วัน เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระราชปริยัติโมลี วัดชนะสงคราม กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ยาทมใจ ๑ สารส้ม ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้สำลีห่อยาพอกฟันที่ปวด มีสรรพคุณแก้โรคปวดฟันได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล และจะทำให้ไม่เป็นโรคปวดฟันไปได้ชั่วนานแล ฯ

- พระธีการไพรัช ภูริปัญโญ วัดหนองสรวง อ.วิหารแดง สระบุรี.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา รากต้นรัก (ที่ใช้ดอกกรักร้อยพวงมาลัย) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) มากพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาอมเวลาตื่นนอนเช้า ประมาณ ๒ - ๓ วัน โรคปวดฟันจะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูโสภณรัตนกร วัดบ้านฆ้องน้อย อ.บ้านโป่ง ราชบุรี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา สารส้ม กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่ปวดฟัน มีสรรพคุณแก้โรคปวดฟันได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองได้ผลดีมากแล้วแล ฯ

- สมพงษ์ เกตุรัตน์ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ลูกมะเขือขึ้นสุก ๑ ลูก นำมาเจาะรูที่หัวชั่วคราวเอาเม็ดข้างในออกให้หมด เอายาแก้ปวด (คือ ยาแอสไพริน ยาทัมใจ ยาประสะบอแรต หรือยาเม็ดสีชมพูก็ได้) แบ่งมาเสี้ยวหนึ่ง (๑ ใน ๔ ส่วนของห่อ) บดผสมกับสารส้ม ๒ ส่วน แล้วยัดใส่ในลูกมะเขือขึ้นที่คว้านเม็ดออกแล้วนั้น ใช้ไม้เสียบลนไฟเทียน จนเฉพาะที่ก้นลูกมะเขือขึ้นเท่านั้น เมื่อน้ำในลูกมะเขือขึ้นนั้นเดือดแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็น ใช้ลิ้นชุบน้ำมะเขือขึ้นนั้น นำไปอุดฟันซี่ที่ปวด อุดไว้ตลอดคืน รุ่งขึ้น ให้ปรงยานี้อุดอีกครั้งหนึ่ง อาการปวดฟันจะหายไปชั่วกาลนาน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ใบพลูสด (พลูกินกับหมาก) กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมาตำให้แหลก ใช้อมไว้ อาการปวดฟันจะพลันหายไป ภายในเวลา ๕ นาที ถ้าปรงยานี้อมบ่อย ๆ โรคปวดฟันจะหายขาดแล ฯ

- พระวิสุทธิรังสี วัดราษฎร์ประชุมชนาราม กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา ยาสีฟันวิเศษนิยม ผสมกับเกลือป่น ใช้อมไว้ อาการปวดฟันจะพลันหายไป ถ้าอมบ่อย ๆ จะทำให้ฟันคงทนดีนักแล ฯ

- พระวิสุทธิรังสี วัดราษฎร์ประชุมชนาราม กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา ใบต้นมะนาว ๑ กำมือ มัดเป็น ๓ เปลาะ กับเกลือทะเล จำนวนมากพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาอมไว้ มีสรรพคุณแก้โรคปวดฟัน แก้โรครำมะนาด และทำให้ฟันคงทน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระวิสุทธิรังสี วัดราษฎร์ประชุมชนาราม กาญจนบุรี.

ยาแก้โรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน)

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เขาวัว หรือ เขาควาย ก็ได้ นำมาเผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า ๑ ฟางเสน ๑ น้ำผึ้งแท้ ๑ นำเอาฟางเสนมาฝนในฝาละมีหม้อดิน

กับ น้ำผึ้ง แล้วนำขี้เถ้าเขาวัว หรือ ขี้เถ้าเขากวายเป็นผงผสมกันดีแล้วใช้สำลีชุบน้ำยาปิดที่ไรฟัน มีสรรพคุณแก้โรคเลือดออกตามไรฟัน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้วนักแล ฯ

-พระครูอุดมพิทยาภรณ์ วัดบางช้างใต้ อ.สามพราน นครปฐม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผักแว่น ๑ ผสมคน ๑ เปลือกตะโกนา ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาคั่วไฟให้กรอบแล้ว ตำเป็นผง ผสมกับสุรา ใช้พอกบริเวณฟันที่เลือดออก มีสรรพคุณแก้โรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปริยัติวรารักษ์ วัดอัมพวัน อ.ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หัวหอมแดงโทน ๖ หัว นำมาตำให้ละเอียด ใช้อมโรคเลือดออกตามไรฟัน จะพลันหายไปทันทีแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เปลือกต้นตะเคียน ๑ เปลือกต้นมะกอกน้ำ ๑ เปลือกทะเล ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาอมเวลาเช้าและเย็น ครั้งละ ๑๐ นาที มีสรรพคุณแก้โรคเลือดออกตามไรฟัน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา หัวหอมแดง ๓ ส่วน กับ สารส้ม ๑ ส่วน (เท่าหัวหอม ๑ หัว) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาตำให้ละเอียด ใช้สีฟัน อาการเลือดออกตามไรฟัน จะหายไปเป็นปกติทั้งเลยาขนานเคยใช้รักษาได้ผลดีมาากแล้วแลฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ใบกะดัง นำมาเคี้ยวแล้ว ใช้ปิดบริเวณฟันที่เลือดออก โรคเลือดออกตามไรฟัน จะหายขาดแลฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา เปลือกต้นคูณแก่ ๆ ๒ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวนานๆ แล้วรินเอาแต่น้ำยา นำมาใส่กะทะตั้งไฟเคี่ยวให้เหนียวเป็นตังเม บดซินสี ประมาณเท่าเมล็ดข้าวโพด ลงผสมให้เข้ากันดีแล้ว ยกกะทะลงวางไว้ให้เย็นเสียก่อน แล้วปั้นยาให้เป็นก้อนยาว ๆ ใช้ปิดบริเวณฟันที่เลือดออก (โดยล้างปากให้สะอาดเสียก่อน) ชั่วโมง ๕ นาที เลือดจะหยุดไหลทันที มีสรรพคุณแก้โรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสังฆรักษ์บุญเรือง วัดตะพานหิน อ.ตะพานหิน พิจิตร.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา มะนาวสด ๒ - ๓ ลูก นำมาผ่าปิบเอาน้ำใส่ภาชนะเอาท่อนเหล็กเผาไฟจนแดงแล้ว แชลงในน้ำมะนาวนั้น ทิ้งไว้ให้เย็นแล้ว ใช้นิ้วมือแต่น้ำยาถูตามไรฟัน ๓ - ๔ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา หัวหอมแดง ๑ สารส้ม ๑ พิมเสน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ไซ้หอม ชั่วโมงเพียงชั่วครู่เดียว โรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน) จะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา ลูกมะเขือขึ้นสุก ๑ ลูก นำมาขะยี้ให้ลูกมะเขือขึ้นนั้นขำแล้วเอาสตางค์แดงและตะปู (ที่เป็นสนิมมาก ๆ) ปักลงในลูกมะเขือขึ้นนั้นนำไปย่างไฟให้สุกแล้ว ผ่าลูกมะเขือขึ้นนั้นเป็น ๒ ซีก นำมะเขือขึ้นทั้ง ๒ ซีกนั้น ไปปิดบริเวณที่เลือดออก หรือ บริเวณที่เป็นโรครำมะนาด มีสรรพคุณรักษาโรคลักปิดลักเปิด (เลือดออกตามไรฟัน) และ รักษาโรครำมะนาดให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการมั่ง ปิยาภิธมโม วัดสว่างศรีโพธาราม อ.ประทาย นครราชสีมา.

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอาเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำไปใส่ไว้ในรูต้นข่อย (ที่เจาะ หรือ ขุด เติร์มไว้ก่อนแล้ว) ให้ผ้าที่สะอาดพันปิดปากรูไว้ให้มิดชิด ทิ้งไว้สักหนึ่งวัน แล้วนำเอาเกลือออกมา ใช้ อมเวลาก่อนนอน ทุกวัน มีสรรพคุณป้องกันโรคฟันผุได้เป็นอย่างดีแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระสุวิน สุวโจ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เปลือกต้นข่อย ๓ ชิ้น (ให้เถากชิ้น ๑ ชิ้น เถากล ๒ ชิ้น) เปลือกมะขามเทศ ๓ ชิ้น (ให้เถากชิ้น ๑ ชิ้น เถากล ๒ ชิ้น) ต้นสะลัดได (พอประมาณ) นำมา ตำผสมกันให้ละเอียดแล้ว กลั่นใจหีบด้วยยาที่ตำละเอียดแล้วนั้น ๓ หยิบมือ (คือ หยิบด้วยนิ้วมือทั้ง ๓ นิ้วหัวแม่มือ ๑ นิ้วชี้ ๑ นิ้วกลาง ๑) กลั่นใจหีบเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๓ หยิบมือ กลั่นใจหีบดิน ๓ หยิบมือ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วนใช้น้ำยา อมครั้งละประมาณ ๕ นาที เวลาก่อนนอน ก่อนล้างหน้าเวลาเช้า และหลังจากรับประทานอาหาร แล้ว มีสรรพคุณทั้งป้องกันรักษาโรคฟันผุ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูวรกิจโสภณ วัดโพธาราม อ.อุททอง สุพรรณบุรี.

ยาแก้โรคฟันเป็นรำมะนาด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ การบูร ๑ เถาว์ลย์ ยอดดวน ๑ ด้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นรำมะนาดปวดฟัน มีสรรพคุณแก้โรครำมะนาดปวดฟันทุกชนิด ถ้าใช้สัฟฟันเป็นประจำทุกวัน จะทำให้ฟันคงทนดีนักแล ฯ

- พระใบฎีกาสำเริง พลธมโม วัดธารน้ำร้อน อ.ทองผาภูมิ กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๒ ส่วน การบูร ๑ ส่วน สารส้ม ๑ ส่วน ด้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาตำผสมกันให้ละเอียดใช้สัฟฟันหลังจากแปรงฟันเวลาเช้า ทุกวัน โรคฟัน เป็นรำมะนาดจะหายขาดแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หัวกระเทียม ๑ กำมือ กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กำมือ นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นร้ำมะนาต ชั่วโมงครึ่ง อาการปวดฟันจะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ดินประสิว (พอสมควร) กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ชาม นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน บรรจุขวดเก็บไว้ ใช้อมเวลาเช้าทุกวัน โรคร้ำมะนาต จะหายไป และจะไม่เป็นโรคร้ำมะนาตอีกแล ฯ

-ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา เปลือกต้นข่อยหนัก ๑ ตำลึง กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ชาม นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน บรรจุขวดเก็บไว้ ใช้อมเวลาเช้าทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคร้ำมะนาตได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอาเปลือกข่อย หนัก ๔ บาท กานพลู หนัก ๒ บาท เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) หนัก ๖ บาท การบูร พอสมควร ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือดนานพอสมควร เก็บน้ำยาไว้ ใช้อมเวลาเช้า ทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคร้ำมะนาตได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากต้นมะพลับ กับ รากต้นกล้วยตานี ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาเผาไฟให้ไหม้ดีแล้ว เอาสารส้ม (สะตุไฟเสียก่อน) นำมาผสมกับตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ให้เข้ากันดีแล้ว บดให้ละเอียด ผสมกับการบูร พอสมควร ใช้สำหรับยาปิดบริเวณที่เป็นโรคร้ำมะนาต มีสรรพคุณแก้โรคร้ำมะนาตได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๘ ทานให้เอา กานพลู ๕ ก้าน (แยกด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ) พิมเสน ๒๐ เกล็ด มุกทะเล สุธา นำเอากานพลูมาฝนในฝาละมีหม้อดิน ใส่สุราเป็นน้ำกระสาย ยา ฝนไปเรื่อย ๆ ไปจนหมดกานพลูทั้ง ๕ ก้าน ใส่พิมเสนลงผสม เอามุกทะเลมาฝนให้สีพอสมควร เอาสาลิซุน้ำยาใช้อุดที่ฟันเป็นรู ถ้าเป็นร่ามะนาดเหงือกบวม ใช้สาลิซุน้ำยาถูบริเวณเหงือกที่บวมให้ทั่ว ใช้ดูทาเพียง ๒ – ๓ ครั้ง โรคร่ามะนาดปวดฟันจะหายสนิท เคยใช้รักษาได้ผลชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสมจิตต์ ชินวโร วัดคลองน้ำขาว อ.นครหลวง อ.อยุธยา.

ขนานที่ ๙ ทานให้เอา ต้นสลัดได ๑ กำมือ เปลือกข่อยสด ๒ กำมือ (ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ หั่นเป็นชิ้นเล็กๆ) เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๓ กำมือ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยาอม เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคร่ามะนาด มีอาการเหงือกบวมเป็นหนองให้หายไปได้อย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูใบฎีกากมล ยมโก วัดหุบบอนวนาราม อ.ศรีราชา ชลบุรี.

ยาแก้โรคเหงือกบวมเป็นหนอง

ขนานที่ ๑ ทานให้เอา เปลือกไม้แดง กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอา อย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาอม เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคเหงือกบวมเป็นหนองให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวาปีปทุมรักษ์ วัดหนองกลับ อ.หนองบัว นครสวรรค์.

ขนานที่ ๒ ทานให้เอา ใบมะนาว ๑ กำมือ กับ กำมะถัน หนัก ๑ บาท นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาอม สรรพคุณแก้โรคเหงือกบวมเป็นหนอง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสามารถ วัดกลางเหนือ สมุทรสงคราม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ขมิ้นสด นำมาตำผสมกับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ให้เค็มจัด ๆ ผสมกับพิมเสน และ การบูร พอสมควร บดให้ละเอียด ใช้สีพื้นเวลาเช้าทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคเหื่ออกบวมเป็นหนองให้หายได้ ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา เปลือกต้นข่อยสด ๑ หัวกระเทียม ๑ เกลือทะเล ๑ (เกลือใส่แกง) ๑ พริกไยร้อน ๑ การบูร ๑ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกันเป็นยาสด ใช้้อม มีสรรพคุณแก้โรคเหื่ออกบวมเป็นหนอง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา ใบมะนาว กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาอม มีสรรพคุณแก้โรคเหื่ออกบวมเป็นหนอง ปวดฟัน ฟันเป็นโพรง เป็นรำมะนาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา เปลือกต้นข่อยสด ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ให้เค็มจัด ๆ ใส่สารส้มลงผสมเล็กน้อย ต้มเคี่ยวให้เดือดประมาณ ๕ นาที แล้วยกหม้อลง รินน้ำยาใส่ขวดเก็บไว้ ใช้น้ำยาอมเวลาปวดฟันเหื่ออกบวม มีสรรพคุณแก้โรคเหื่ออกบวมปวดฟัน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิชิตคุณากร วัดในกลาง อ.บ้านแหลม เพชรบุรี.

ยาแก้โรคเจ็บคอ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา พริกไทยร้อน ๓ เม็ด ดีปลี ๓ ดอก หัวกระเทียม ๓ กลีบ ผิวมะนาว ๑ ลูก (ปอกเอาเฉพาะผิว) ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด

ผสมกับ น้ำมะนาว กวนให้เข้ากันเป็นอย่างดี ปั้นเป็นลูกกลอน ไข้อม หรือ ใช้กวาดคอ เพียง ๒ - ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคเจ็บคอได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระใบฎีกาฉนวน สิริปาโร วัดประดู่ยืน กิ่ง อ.ลานสั๊ก อุทัยธานี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ขนไก่เผาไฟ ผสมกับ สุรา ใช้กวาดในลำคอ มีสรรพคุณแก้โรคเจ็บคอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา กระจงตตะพานน้ำ (เผาไฟ) ๒ ส่วน น้ำตาลกรวด ๑ ส่วน นำมา บดให้ละเอียด ผสมกับ พิมเสน พอสมควร ใช้เป่าเข้าในคอของผู้ป่วย มีสรรพคุณแก้โรคเจ็บคอ เพราะเป็นฝีในลำคอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระครูปัญญารัต วัดปรมย์ยิกาวาส อ.ปากเกร็ด นนทบุรี.

ยาแก้โรคคอตีบ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) นำมาตากแดดให้แห้ง กับ พริกไทย ร้อน ๗ เม็ด บดเป็นผง ใช้รับประทานกับน้ำร้อน มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ (โรคไขข้อ) ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา แมลงมุมตากซาก ๗ ตัว (เป็นอย่างน้อย) นำมาบดให้ละเอียด ผสม กับ พิมเสน ใช้เป่าลงในลำคอของผู้ป่วย มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ (โรคไขข้อ) ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ผักบั้งไทย (ผักบั้งที่ขึ้นตามท้องนา) นำมาล้างน้ำให้สะอาด เผาไฟ ให้ไหม้เป็นขี้เถ้า ผสมกับ น้ำส้มสายชู ใช้กวาดในลำคอ มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ลูกมะคำดีควาย ๑ ขนเม่น ๑ ขนแหวหางนกยูง ๑ กระจูดงูเหลือม ๑ พริกไทยร้อน ๑ ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว ตำเป็นผงเก็บไว้ ใช้ผสมกับ น้ำมะนาว ใช้กวาดในลำคอเด็ก หรือ ใช้พอกทาหัวฝี หัวพิษ ตามบริเวณร่างกาย ก็ได้ หรือ ผสมกับ พิมเสน (เล็กน้อย) บรรจุหลอดกาแฟ หรือ หลอดไม้้อ ใช้เป่าเข้าไปในลำคอของเด็ก ผู้ป่วยก็ได้ มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบนักแล ฯ

- พระครูอุทัยปัญญาคูณ วัดโพธิ์ตรุ อ.ท่าม่วง ลพบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา รากต้นโงเทง นำมาฝนกับเหล้า ให้น้ำยาข้นพอสมควร ใช้สีฟันปลายไม้ คลึงกับยาที่ฝนแล้วนั้น ใช้กวาดในลำคอผู้ป่วยและใช้สำลีชุบน้ำยาให้ผู้ป่วยอมไว้ มีสรรพคุณแก้โรคซางจ้อ ตั้วจ้อ แซงจ้อ ที่เกิดในลำคอ มีอาการทำให้ปากและคางแข็ง น้ำลายไหลยืด พูดไม่ได้ ให้น้ำยาไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุทรการโกวิท สมุทรสงคราม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา กำมะถันแดง หนัก ๑ บาท ขี้แมลงสาบ หนัก ๑ บาท สนิมเหล็ก หนัก ๑ บาท ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาตำให้ละเอียด ใส่กะทะคั่วไฟบิบน้ำมะนาวลงผสม คั่วให้แห้ง ๓ ครั้ง (คือ เมื่อน้ำมะนาวแห้งแล้ว บิบน้ำมะนาวลงผสมอีก รวม ๓ ครั้ง) แล้วยกลงทิ้งไว้เย็น ใส่ พิมเสนหนัก ๑ บาทลงผสม บดให้ละเอียด ใช้เป่าเข้าไปในลำคอผู้ป่วย มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ ซึ่งมีเม็ดขึ้นในลำคอ ทำให้กินข้าวกินน้ำไม่ได้ เคยใช้รักษาหายมาแล้วทุกรายแล ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา แหวหางนกยูง ๑ ผ้าแพรดำ ๑ หัวปลาไหลสด ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาเผาไฟให้ไหม้ บดให้ละเอียด ละลายกับสุรา พอมีน้ำยาข้น ๆ ใช้ นิ้วมือแตะยากวาดในลำคอของเด็ก มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา กระดองเต่า (ที่เขากินเนื้อแล้ว หรือ เต่าตายเอง) นำมาเผาไฟ โดยวางไว้บนแผ่นสังกะสี บดให้ละเอียด ๑ น้ำตาลกรวด ๑ พิมเสน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดละเอียด ใช้อ้อมและกลืนเข้าไปในลำคอด้วย มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ แก้โรคปากเปื่อย แก้โรคไอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิบูลรัตนกร วัดสามกอ อ.เสนา อ.อยุธยา.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา รากต้นโทงเทง นำมาฝนกับฝาละมีหม้อดิน ใช้น้ำส้มสายชูเป็นน้ำกระสายยา เมื่อฝนข้นดีแล้ว ใช้น้ำยาให้ผู้ป่วยอมไว้ ห้ามกลืนลงท้อง อมไว้ประมาณ ๕ นาที แล้วบ้วนทิ้ง มีสรรพคุณแก้โรคคอตีบ ทำให้หายเจ็บปวด และทำลายหัวพิษให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวรกิจวิจารณ์ วัดพระพิเรนทร์ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคหละ (โรคซาง)

ท่านให้เอา ใบต้นขี้กาแดง หน้า ๑ บาท ใบหญ้าพันธุ์แดง หน้า ๑ บาท ใบผักคลาดหัวแหวน หน้า ๑ บาท น้ำประสานทอง (สะตุไฟแล้ว) หน้า ๑ สลึง แทรกดีงูเหลือม บดเป็นผง ปั่นเป็นเม็ดเก็บไว้ ใช้น้ำลายกับ น้ำข้าวข้าว ใช้น้ำกวาดในปากของเด็กผู้ป่วย หรือ ให้เด็กผู้ป่วยรับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคหละ โรคซางเด็ก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูประยุตวรคุณ.

ยาแก้โรคเด็กเป็นซางชัก

ท่านให้เอา ปูนแดงแห้ง (ปูนแดงกินกับหมาก) ประมาณเท่านี้หัวแม่มีอนำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมะนาว ให้มีน้ำยาข้น ใช้น้ำขี้ปายน้ำยา กวาดในลำคอของเด็กที่เป็นโรคซางชักเพียงครั้งเดียว โรคซางชักจะหายไป เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสิทธิวัชรคุณ วัดห้วยโรง อ.เขาย้อย เพชรบุรี.

ยาแก้ต่อมทอมซิลอักเสบ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นโทงเทงทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้สำลีชุบน้ำยา อมไว้ข้าง ๆ แก้ม และค่อย ๆ กลืนน้ำยาผ่านลำคอทีละน้อย ๆ มีสรรพคุณแก้ต่อมทอมซิลอักเสบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบต้นหนุมานประสานกาย ๗ ใบ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคต่อมทอมซิลอักเสบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระวันชัย ปญญาวโร วัดราษฎร์ประชุมชนาราม กาญจนบุรี.

หมวดยาบำบัดโรคผิวหนัง

ยาแก้โรคเรื้อรัง - งูสวัด - ขยี้มดันทมา

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ใบน้ำเต้าสด กับ ขี้วัวแห้ง จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ ด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - งูสวัด - ขยี้มดันทมา ใช้พอกทาวนละ ๑ ครั้ง ประมาณ ๓ วัน โรคหายแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูโกมุทธรรณธาดา วัดบ่อมิเชียรโชติการาม อ.เมือง สมุทรสาคร.

- เจ้าอธิการเทพ คุณวโร อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ตาข่ายแห หรือ ตาข่ายสวิง ก็ได้ (ที่เก่าขาดเล็กใช้แล้ว) นำมาเผาไฟในกะลามะพร้าว (ที่ขุดใหม่ ๆ) ให้ไหม้เป็นขี้เถ้า ผสมกับน้ำคร่ำ กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้ชนไก่ หรือ ใช้สำลีพันปลายไม้ จุ่มน้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - งูสวัด - ขยี้มดันทมา - ไฟลามทุ่ง ทา เพียง ๒ - ๓ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากรายแล้ว ฯ

- พระอธิการวิรัตน์ กิตติคุณ วัดคลองสุทธาวาส อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา เปลือกหอยโข่ง (ที่ตายแล้ว) นำมาฝนกับหินลับมีดโกน ผสมกับ น้ำฝน ฝนจนน้ำยาข้นแล้ว ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - งูสวัด ทาเพียงครั้งเดียว โรคหายแล มี สรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพรหมสร วัดใหม่บุญกุล อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ขี้ห่าน จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาเผาไฟให้ไหม้ดีแล้ว ผสม กับ เหล้า ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - งูสวัด - ขยี้มดันทมา ทาเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณอย่างชะงัด นักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา ขอบชะนางแดง ฝนกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงก้นกับหมาก) ให้น้ำยาชั้นพอสมควร ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ภูสวัต - ขยุมตีนหมา มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา หญ้าวงช้าง จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับน้ำ น้ำคร่ำ (ที่ใส ๆ) ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง-ภูสวัต-ขยุมตีนหมา มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา ใบเสลดพังพอน ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้ชนไก่ป้ายยาทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ภูสวัต - ขยุมตีนหมา ทาวันละหลาย ๆ ครั้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพุทธฉายาภิบาล วัดพระพุทธฉาย สระบุรี.

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา หญ้าพันงูแดง ๗ ยอด กับ ขี้เถ้ากลางเตาไฟ ๓ หยิบมือ ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาตำผสมกัน ละลายกับน้ำมูตรเด็ก หรือละลายกับ น้ำคร่ำ (ใต้ถุนเรือน) ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ภูสวัต - ขยุมตีนหมา มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา กระดุกกระด่าย นำมาฝนกับเหล้า ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ภูสวัต- ขยุมตีนหมา มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- แพนหมอชาวบ้าน จ.อุดรธานี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา กำมะถันแดง จำนวนมากน้อยตามต้องการนำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ เหล้าโรง (พอสมควร) ใช้ชนไก่ชุบน้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ภูสวัต - ขยุมตีนหมา ทาวันละหลาย ๆ ครั้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระธรรมกิตติโสภณ วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้อา รากต้นพงดอ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ เหล้าโรง ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ฐสวัด - ขยุมตีนหมา มีสรรพคุณชะงัดนักแลฯ

- พระทองพูน ขยาลงกาโร วัดบ้านกลาง อ.เสนาให้ สรรบุรี.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้อา เปลือกหอยมุก กับ น้ำมะนาว ผนกับหินลับมีดโกน ผนให้มีน้ำยา ช้น ใช้ น้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ฐสวัด - ขยุมตีนหมา จะหายไ้ทันที มีสรรพคุณอย่างชะงัด นักแลฯ

- พระสมุห์ประมวล เขมวโร วัดตะวันเย็น อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้อา หินลับมีดโกน ๒ ก้อน นำมาล้างน้ำให้สะอาดแล้ว ใช้หินลับมีดโกน ๒ ก้อนนั้นผนกับ น้ำขาวข้าว ผนให้มีน้ำยาช้นแล้ว ใช้ น้ำยาพอกบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ฐสวัด - ขยุมตีนหมา เวลาเช้า - เย็น เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคจะหายไ้ เคยใช้รักษาได้ผลดีมาากแล้ว มี สรรพคุณชะงัดนักแลฯ

- พระครูสิริพัฒนกิจ วัดโคกเสทอ อ.เสนา อุดยยา.

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้อา หล้าแพรก ๑ หล้าปากควาย ๑ ใบบอระเพ็ด ๑ ใบน้ำเต้า ๑ ตัว ยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด คั้นเอาพาดน้ำ ผสมกับ น้ำขาวข้าว ใช้สำลีชุบน้ำยาพอกบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ฐสวัด - ขยุมตีนหมา คอยหยอดน้ำยาอยู่เสมอ อย่าให้น้ำยาแห้ง ชั่วเวลา ๓๐ นาที จะหายปวดแสบร้อน มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- อาจารย์เจอ ขนรมาลี.

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้อา ผลน้ำเต้าแห้ง (ชนิดคอกอด) ๑ ลูก นำมาใส่ปิบเผาไฟไหม้เป็นถ่าน บดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคเรื้อรัง - ฐสวัด - ขยุมตีนหมา ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- พระครูใบฎีกาสมศักดิ์ ฐานธมโม วัดช่องลม อ.เมือง สมุทรสงคราม.

ยารักษาโรคไฟลามทุ่ง

ยารักษาโรคไฟลามทุ่ง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบผักบั้งไทย (ผักบั้งที่ขึ้นตามท้องนา) ๑ กำมือนำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ ดินสอพอง (ที่เผาไฟสุกแล้ว) พอสมควร กวนผสมให้เข้ากันและให้เหลวพอสมควร ใช้ขมิ้นไก่ หรือ สาลีพันปลายไม้ ชุบยาทาบริเวณที่เป็นโรคไฟลามทุ่ง ซึ่งมีอาการเป็นผื่นแดงๆเป็นเม็ดพองใส เป็นน้ำหนอง เป็นแผลเน่า ทาวันละหลายๆ ครั้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมาแล้วทุกรายแล ฯ

- พระสมุห์ดำรงค์ จก.กวโร วัดหนองใหญ่ศิริธรรม กิ่งอ.หนองใหญ่ ชลบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบต้นระงับพิษ ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาดกับ ดินสอพอง พอสมควร ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับสุรา กวนให้เข้ากัน ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคไฟลามทุ่ง ทาบ่อยๆ เมื่อน้ำยาแห้งแล้วก็ทาซ้ำอีก มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิพิธสารคุณ วัดหนองนา อ.บางระกำ พิชณุโลก.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ขี้ใต้ (ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงจุดไฟ) จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันมะพร้าว กวนให้เข้ากัน (ก่อนทานยานี้ ให้เอา ใบสะเดา ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ใช้น้ำสะเดาต้มนี้ ชะล้างแผลให้สะอาดเสียก่อนทานยาทุกครั้ง) ใช้นานี้ทาบริเวณที่เป็นโรคไฟลามทุ่ง มีสรรพคุณแก้โรคไฟลามทุ่ง ซึ่งมีอาการน้ำเหลืองไหลไปถึงไหน ก็เน่าเปื่อยพังไปถึงที่นั้น ได้ผลอย่างดีชะงัดนักแล ฯ

- อาจารย์เจอ ขจรมาลี.

ยาแก้โรคเด็กออกหัด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หอยโข่ง (เป็นๆ) กับ ต้นผักโขมหนาม นำมาแช่น้ำไว้สัก ๒-๓ ชั่วโมง ใช้น้ำยานั้นอาบตัวเด็ก และให้เด็กรับประทานน้ำนั้นบ้างเล็กน้อย มีสรรพคุณแก้โรคเด็กออกหัด แก้โรคหัดหลบใน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูแป๊ะ จิตตเสโน วัดญาณเสน อ.เมือง ลพบุรี.

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากหญ้าคาแห้ง ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับ น้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า- กลางวัน - เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคเด็กออกหัด มีอาการกระหายน้ำ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมาน อภิวิฑฒโน วัดสระลอย อ.ท่าม่วง กาญจนบุรี.

ยาแก้โรคอีสุกอีใส

ท่านให้เอา ไม้สัก นำมาผ่าเป็นชิ้นเล็ก ๆ ประมาณ ๑ กำมือ กับ เมล็ดมะขาม ๑ กำมือ ตัว ยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือดนานประมาณ ๕ นาที ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - เย็น เมื่อครบ ๓ วันแล้ว ในตอนเย็นวันที่ครบ ๓ วันนั้น ให้ เติมน้ำลงในหม้อยานั้นสัก ๒-๓ เท่า ต้มให้เดือด ใช้น้ำยารับประทานอีก ๑ ถ้วยชา ส่วนน้ำยาที่เหลือ นั้นผสมกับน้ำสะอาดประมาณ ๑ ปีบ ใช้อาบผู้ป่วยให้ทั่วตัว มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาเด็ก เป็นโรคอีสุกอีใสหายมามากแล้วแล ฯ

- พระครูสิริพัฒนกิจ วัดเสือโคก อ.เสนา อ.อยุธยา.

ยาแก้โรคประดง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ไพร ๑ ใบเสนียด ๑ เมล็ดราชดัด ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนัก อย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคประดง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูเขมวริยกิจ วัดสามัคคีธรรม อ. บางปلام้า สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา รากตาล ๑ งวงตาล ๑ เปลือกต้นสำโรง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอา อย่างละเท่าๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานด้วย ใช้อาบด้วย มี สรรพคุณแก้โรคประดง ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคประดง

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากต้นขี้เหล็ก ๑ รากต้นพงดอ ๑ รากต้นฟักข้าว ๑ ดินสอพอง ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาฝนกับฝาละมีหม้อดิน มีน้ำขาวข้าวเป็นน้ำกระสายยา ใช้ทาบริเวณที่เป็นเม็ดผื่นคัน สรรพคุณแก้โรคประดง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ไพล ๑ รากต้นหญ้านาง ๑ จันทน์หอม ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอา อย่างละเท่าๆกัน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำขาวข้าว ใช้ทาบริเวณที่เป็นเม็ดผื่นคัน มีสรรพคุณแก้โรคประดง ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา หัวขิง หน้า ๔ บาท, หัวดองดึง หน้า ๔ บาท, ดอกอัญชันขาว หน้า ๔ บาท, รากเจตมูลเพลิงดอกแดง หน้า ๔ บาท, เมล็ดสลอดหน้า ๑ บาท, ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้ถ้วยรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา ประมาณ ๗ วัน โรคประดงจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูนนทปัญญาวิมล วัดชะลอ อ.บางกรวย นนทบุรี.

ยารักษาโรคผิวหนังทั่วไป

ท่านให้เอา ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ปั้นเป็นก้อนแล้ว นำไปเผาไฟให้สุกดีแล้ว ละลายกับ น้ำมันหมู ใช้ทารักษาโรคผิวหนังทั่วไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยารักษาโรคเป็นเม็ดผื่นคันตามตัว

ท่านให้เอา ต้นบัวบก กับ ใบส้มป่อย จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาห่อผ้าขาวบาง ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือดเป็นไอ ใช้ไอน้ำ

ยานี้รักษาบริเวณที่เป็นเม็ดผื่นคัน มีสรรพคุณแก้โรคเป็นเม็ดผื่นคันตามตัว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยารักษาผื่นคันเพราะถูกพิษต่าง ๆ

ท่านให้อา ไบตำลึง จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาขยี้ให้แหลก ใช้ถูทาบริเวณที่เป็นผื่นคัน เพราะถูกพิษพวกหมามุ่ย ตำแย หรือ บึ้งร่วน เป็นต้น อาการที่เป็นผื่นคันจะค่อย ๆ หายไปแล ฯ

- สุรัชย์ ไชยทิพย์ ศรีสะเกษ (หมอชาวบ้าน).

ยารักษาผื่นคันเพราะยุงและริ้นกัด

ท่านให้อา ขมิ้นผง กับยาสูบ (ยาสูบที่ใช้ร่วมกับใบตอง หรือ ใบจากสูบ) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันมะพร้าว ตั้งไฟเคี่ยวให้สุก ใช้ทาบริเวณที่เป็นผื่นคัน ทาเพียงวันละ ๒-๓ ครั้งเท่านั้น อาการผื่นคันจะพลันหายไปแล ฯ

- ภิญญา ตัณติกุล บางซื่อน กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้พิษสัตว์กัดต่อย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา มะนาวสด ๑ ซีก นำมาจิ้มลงในผงขุส (ยี่ห้ออะไรก็ได้) บีบน้ำมะนาวลงที่ปากแผลที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อยนั้น มีสรรพคุณแก้อาการบวมปวดแสบร้อน ได้ผลชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการบุญมา อินทญาโณ วัดใหม่จำปาทอง อ.เมือง ลพบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวหอมแดง นำมาปอกเปลือกออกแล้ว ใช้ขยี้ทาบริเวณที่ถูกแมลงมีพิษกัดต่อย อาการปวดแสบร้อนจะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้งแล ฯ

- กาหลง ลุ่มแม่น้ำวัง (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้พิษสัตว์กัดต่อย

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หัวหอมแดง กับ มะขามเปียก นำมาตำผสมกันแล้ว ใช้ทาบริเวณที่ถูกตะขาบกัด หรือ ถูกแมลงป่องต่อย อาการปวดแสบร้อนจะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้งทันทีแล ฯ

- กมล ทวยเจริญ สุทธิสาร กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา พริกขี้หนู นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่ถูกแมลงมีพิษกัดต่อย (ต้องทนอาการแสบร้อนเอาหน่อยนึง) อาการเจ็บปวดเพราะพิษร้ายจะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้งแล ฯ

- รัศมี อ.สรรพบุรี ชัยนาท (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา เหล้าแอมโมเนีย ใช้ทาบริเวณที่ถูกแมลงป่องต่อย หรือ ถูกตะขาบกัด หรือ ถูกพิษบึ้งร่าน เป็นต้น อาการเจ็บปวดแสบร้อนจะพลันหายไปทันทีแล ฯ

- ร.อ. ยิ่งวัฒนา บัวเพชร ผู้ช่วยสัสดี จ.พัทลุง (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นและใบหญ้าตะขาบ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับสุรา ใช้พอกบริเวณที่ถูกแมลงมีพิษกัดต่อย อาการเจ็บปวดแสบร้อนจะพลันหายไปภายใน ๑๐ นาทีแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ใบมะละกอสด นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ใช้พอกบริเวณที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย อาการปวดแสบร้อนจะพลันหายไปภายใน ๕ นาที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสิทธิรินนทเขต วัดศรีเขตนันทาราม อ.ปากเกร็ด นนทบุรี.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา เมล็ดมะขามแห้ง นำมาตัดกลางเป็น ๒ ท่อน ใช้เมล็ดมะขามท่อนหนึ่งฝนกับหินมีดโกน ผสมกับ น้ำมะนาว ฝนจนมีน้ำยาข้นแล้วใช้เมล็ดมะขามอีกท่อนหนึ่งแกะเยาะที่แผล มีสรรพคุณบำบัดอาการปวดแสบร้อนให้หายไปใน ๒ นาที เคยใช้รักษาได้ผลดีมากรายแล้ว ฯ

- เจ้าอธิการวีระ วีรบุญโณ วัดหนองตาแดง อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา ยางต้นมะละกอ นำมาทาบริเวณที่แผลที่ถูกสัตว์มีพิษกัดต่อย อาการเจ็บปวดแสบร้อนจะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา สีเหลือง (สีสำหรับย้อมจีวรพระ) นำมาผสมกับ น้ำธรรมดา ให้ข้นเล็กน้อย ใช้ทาบริเวณอวัยวะที่ถูกตะขาบกัด มีสรรพคุณแก้พิษตะขาบกัดให้หายไปใน ๕ นาที เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- เจ้าอธิการบุตติ โชติญาโณ วัดหนองบัว อ.หนองกุงศรี กาฬสินธุ์.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ไม้ตบปังปลา นำมาฝนกับ น้ำมะนาว ในฝ่าละมือนอดิน ฝนให้มีน้ำยาข้น ใช้พอกบริเวณที่ถูกตะขาบกัด ทาเวลาเช้า – เย็น (ถ้าผู้ป่วยเป็นหญิง ให้ใช้ด้านปลายไม้ตบปังปลา ถ้าผู้ป่วยเป็นชาย ให้ใช้ด้านโคนไม้ตบปังปลา นำมาฝน) อาการเจ็บป่วยจะหายไปใน ๑ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสิริพัฒนกิจ วัดโคกเลื้อ อ.เสนา อโยธยา.

ยาแก้โรคผื่นคันต่าง ๆ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวไพล ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กานพลู ๑ การบูร ๑ ขันไม้ตะเคียน ๑ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหาก) ๑ น้ำมันมะพร้าว ๑ น้ำมันงา ๑ ตัวยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่ภาชนะรวมกัน ตั้งไฟเคี่ยวให้เดือด ใช้น้ำยาทาบริเวณที่เป็นผื่นคัน อาการ

ยาแก้โรคผื่นคันต่าง ๆ

ผื่นคันจะหายไปภายใน ๕ นาที มีสรรพคุณทั้งแก้คันและเป็นยาสมานแผลให้หายเร็วอีกด้วย เคยใช้ยารักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูเกษมโศภณ วัดปิยาราม อ.ยะหริ่ง ปัตตานี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นไมยราบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๗ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้ไฟทอดกมดเป็น ๗ เปลาะ แช่น้ำอาบ ๗ วัน มีสรรพคุณแก้โรคผื่นคันตามร่างกาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการไพโรวัลย์ ปณฺญาวโร วัดแคนเมือง อ.เขียงคำ พะเยา.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา แก่นฝาง ๑ รากมะนาว ๑ เขากวาง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาฝนกับผลมะขามเปียก ผสมกับ น้ำสะอาด ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใส่ข้าวสารเจ้า ๑ หยิบมือ ใช้รับประทานทั้งเนื้อและน้ำยาให้หมด รับประทานเวลาเช้า – กลางวัน- เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคผื่นคันตามร่างกาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการไพโรวัลย์ ปณฺญาวโร วัดแคนเมือง อ.เขียงคำ พะเยา.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เปลือกกล้วยน้ำว้าสุก นำมาถูทาบริเวณอวัยวะที่เป็นผื่นคันต่างๆที่เกิดจากยุกัด มดกัด ลมพิษ เป็นต้น ชั่วระยะเวลาเพียง ๑ นาที อาการผื่นคันจะพลันหายไปทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- สุธานี ทองชั้น จ.นครราชสีมา.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ใบฝรั่ง (พอสมควร) กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) เล็กน้อย นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร เมื่อน้ำยาเย็นแล้ว นำมาทาบริเวณอวัยวะที่เป็นผื่นคัน ทาบ่อยๆ ไม่กี่ครั้ง โรคผื่นคันจะหายไป เคยใช้รักษาตัวเองได้ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วน สระชัยรัตน์ศรี พิษณุโลก.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นและใบเสลดพังพอน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ สุรา หรือ ผสมกับ แอลกอฮอล์ ใช้ทาบริเวณอวัยวะที่เป็นโรคผื่นคัน มีสรรพคุณแก้ โรคผื่นคันได้ผลได้อย่างชัดเจนนักแล ฯ

- พระอธิการวินัย เปมสิโล วัดหนองรี ชลบุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา เปลือกส้มโอ นำมาแตกแดดให้แห้ง นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับน้ำมากพอสมควร รอให้น้ำยาอุ่นแล้ว ใช้อาบ มีสรรพคุณแก้โรคผื่นคันให้ หายไปได้ผลได้อย่างชัดเจนนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา รังมด (ที่ทำรังอยู่กับกิ่งไม้ ที่ไม่มีตัวมดแล้วเรียกว่า รังมดลีบ) ๑ รัง นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำมากพอสมควร ใช้น้ำยาอาบ ขณะที่น้ำยากำลังอุ่นๆ ใช้อาบเพียงครั้ง เดียว โรคผื่นคันต่าง ๆ จะพลันหายไป มีสรรพคุณชัดเจนนักแล ฯ

- เรณู คลองสาน กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้โรคลมพิษ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบต้นเสลดพังพอน กับ ดินสอพอ นำมาตำผสมกับ น้ำต้มสุก เล็กน้อย ใช้ทาบริเวณที่เป็นลมพิษ มีสรรพคุณชัดเจนนักแล ฯ

- ปวีณา จิระภาณุวัฒน์ บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบพลูสด (พลูกินกับหมาก) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคลมพิษ มีสรรพคุณชัดเจนนักแล ฯ

- วัฒนา ชุนทรัพย์ ดุสิต กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หัวข่าแก่ ๆ นำมารล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคลมพิษ มีสรรพคุณชัดเจนนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบคื่นฉ่าย ๑ กำมือ นำมาต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาต้ม และเอา ใบคื่นฉ่ายอีก ๑ กำมือ นำมาต้ม ใช้น้ำยาอาบ และนำกากยานั้นมาตำให้ละเอียด ใช้ทาบริเวณที่เป็น โรคลมพิษ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคเม็ดผื่นคันในตัวเอง

ท่านให้เอา ดินสอพอง ผสมกับ น้ำที่คั้นออกจากผลมะระ (มะระที่ใช้ต้มแกงนั้นแหละ) ใช้ทาให้ทั่วบริเวณหน้าผากและหนังศีรษะที่เป็นเม็ดผื่นคัน เพื่อสะดวกแก่การทายา ควรโกนผมเด็กเสียก่อน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- สุเมธ หนูตันติวงศ์ ยานนาวา กรุงเทพมหานคร.

ยารักษาโรคเกลื้อนต่างชนิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบพิกุลสด กับ กำมะถัน นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ห่อด้วยผ้าขาวบางจุ่มน้ำเหล้า ใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน แม้จะเป็นมาเป็นเวลานานแล้วก็ตาม ใช้ทาเพียง ๓ วัน โรคเกลื้อนจะพลันหายไป เจ้าของยานานนี้เคยใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุวรรณวิมล วัดทองสะอาด ปทุมธานี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หมากสด (หมากกินกับพลู) นำมาผ่าซีก ใช้น้ำหมากสดนั้น ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน (ควรใช้ไม้ขีดบริเวณที่เป็นเกลื้อน ก่อนทายา) ใช้ทาเวลาเช้า – เย็น ทุกวัน โรคเกลื้อนจะหายไป ฯ

- ปัญญา วงศ์วิเศษก่อ บางรัก กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำประสานทอง หน้า ๑ สลึง กับ น้ำฝน ๑ ขวด (แม่โขง) ผสมกัน ใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน เมื่อเวลาหลังจากอาบน้ำแล้วใช้ทาเพียง ๓ ครั้ง โรคเกลื้อนจะพลันหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา น้ำประสานทอง หนัก ๒ บาท กับ ใบชา (ชาจีนที่ใช้ชงกับน้ำร้อน) ๒ กำมือ นำตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำฝน ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน กรองน้ำยาด้วยผ้าขาวบาง ใส่ขวดเก็บไว้ ใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน วันละ ๒ ครั้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทราการ.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา มดแดง (ตัวมดแดงเป็น ๆ) นำมาใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน (ควรใช้ไม้ไผ่บาง ๆ ขูดบริเวณที่เป็นเกลื้อน ก่อนทายา) ใช้ทาวันละ ๒ ครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคเกลื้อนหายแล ฯ

- จ.อ. สำเนียง ศรีกันหา สพานใหม่ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา หัวกระเทียม นำมาทุบให้แตก ใช้ถูทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน ใช้ถูทาทุกวัน เมื่อเวลาหลังจากอาบน้ำแล้ว เพียงไม่กี่วัน โรคเกลื้อนจะพลันหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา โคนต้นตะไคร้ ๑ หัว กับ เกลือตัวผู้ (เกลือทะเลที่เม็ดยาว ๆ) ๓ เม็ด นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน เวลาเช้า – เย็น – และก่อนนอน วันละ ๓ ครั้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา กำมะถัน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมะนาว (เล็กน้อย) ใช้ทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน หลังจากอาบน้ำแล้วก่อนเข้านอน ทุกวันประมาณ ๕ วัน โรคเกลื้อนจะพลันหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา กำมะถัน นำมาบดให้ละเอียด กับ มะเขือยาวสด ๑ ลูก (ตัดครึ่งให้เฉียง ๆ) ใช้มะเขือด้านที่ตัดนั้นจุ่มผงกำมะถัน ใช้ถูทาบริเวณที่เป็นเกลื้อน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยารักษาโรคเกลื้อนดอกหมาก

ขนานที่ ๑ ท่านใส่ให้เอา สีคราม (ชนิดใช้ย้อมผ้า) นำมาผสมกัน น้ำส้มสายชู ประมาณ ๒ ช้อนโต๊ะ กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้สำลีพันปลายไม้จุ่มน้ำยาทาบริเวณที่เป็นเกลื้อนดอกหมาก มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวข่าแก่ๆ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ทูบพอแตก แขน้ำมะนาว ใช้ น้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคเกลื้อนดอกหมาก (ก่อนทายา ควรทำความสะอาดอวัยวะที่เป็นเกลื้อน เสียก่อน) ใช้ทาวันละครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้นโรคเกลื้อนดอกหมากจะหายไปแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูศิริธรรมรักษ์ วัดคีมราษฎร์ธรรม อ.บางระจัน สิงห์บุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบชุมเห็ดเทศสด ๑ ใบทองพันชั่งสด ๑ หัวกระเทียม ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้แหลกผสมกัน ใช้ทาบริเวณอวัยวะที่เป็นโรคเกลื้อนดอกหมาก เป็นขี้กลาก ทายานี้ประมาณ ๓ วัน โรคเกลื้อนดอกหมาก โรคขี้กลากจะหายขาดแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระอธิการชงค์ ติสสวโสวัตกกโก อ.เมือง จ.ลพบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา หัวข่าแก่ๆ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำพอแหลกผสมกับ เหล้า หรือ แอลกอฮอล์ แช่ว ๑ คืน ใช้น้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคเกลื้อน หรือ เป็นโรคขี้กลาก มีสรรพคุณรักษาโรคเกลื้อนและโรคขี้กลากให้หายไป ได้ผลดีมาก อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยารักษาโรคเกลื้อนน้ำนม

ท่านให้เอา ใบแมงลัก ๑๐ ใบ นำมาขยี้ผสมกับ น้ำนม (ของแม่เด็ก) ใช้ทาบริเวณหน้าของเด็กเล็ก (อายุประมาณ ๑ - ๕ เดือน) ที่เป็นโรคเกลื้อนน้ำนม

ซึ่งมีลักษณะเป็นผื่นแดง ๆ ทาวันละ ๑ ครั้ง เพียง ๗ วันเท่านั้น โรคเกลื่อนน้ำมันจะหายไปแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- หมอชาวบ้าน.

ยารักษาโรคกลาก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบทองพันชั่ง นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำมันก๊าด ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคกลาก วันละ ๑ ครั้ง เพียง ๓ วัน โรคกลากจะหายขาดแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาสายทอง สุธรรมโม วัดพุทธภูมิ ยะลา.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบชุมเห็ดเทศ ๓ ใบ หัวกระเทียม ๓ กลีบ เกลือตัวผู้ (เกลือทะเลที่เม็ดยาวๆ) ๓ เม็ด นำมาตำให้ละเอียด ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคกลาก หรือ เป็นโรคเกลื่อน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ขมิ้นผง ผสมกับ น้ำฝน กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคกลาก เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- สุรินทร์ ตั้งปกาศิต ยานนาวา กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ใบชุมเห็ดเทศ ๓ ใบ (ซึ่งเตรียมหาไว้ก่อนแล้ว) เมื่อตื่นนอนเข้ามิดห้ามมิให้พูดกับใครๆ นำเอาใบชุมเห็ดเทศ ๓ ใบนั้น มาเคี้ยวให้แหลกแล้ว ใช้กากยานั้นทาบริเวณที่เป็นกลากวันละครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคกลากจะพลันหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ใบชุมเห็ดเทศ นำมาตำให้ละเอียด ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคกลาก หรือ เป็นโรคสังคัง เพียงไม่กี่ครั้ง โรคกลาก หรือ โรคสังคังนั้น จะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วันชัย อีระภักทรนนท์ สงขลา (หมอชาวบ้าน).

ยารักษาโรคเรื้อนกวาง

ท่านให้เอา กระสอบป่าน (ที่ใช้เช็ดเท้า ยิ่งสกปรกมาก ๆ ก็ยิ่งดี) ๑ ลูก (นำมาใส่ปีปเผาไฟให้ไหม้) กำมะถัน (ตำให้ละเอียด) ๑ กำมือ น้ำมันเครื่องยนต์ (ที่ใช้แล้ว) มากพอสมควร นำตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้มาผสมกันจนทำให้เข้ากันดีแล้ว ใส่ น้ำมันเครื่องยนต์ผสมให้เป็นอย่างเหนียว ใช้ผิวไม้ขีดบริเวณที่เป็นแผลให้สะเก็ดร่อนออกเสียก่อน แล้วใช้ยาพอกตัวให้ทั่วบริเวณที่เป็นแผล พอกวันละครั้ง ประมาณ ๗- ๑๕ วัน โรคเรื้อนกวางจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ เจ้าของยานี้ได้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- พระครูประยุตธรรมคุณ รองเจ้าคณะอำเภอบ้านหมี่ วัดเขาวงกต อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ยารักษาโรคพุพองน้ำเหลืองเสีย

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ขมิ้นผง ๑ ช้อนควา, รงทอง หนัก ๑ บาท, (บดให้ละเอียด), ชินสี ๓ เกล็ด, ผสมกับ น้ำกะทิสด ๔ ช้อนควา กวนให้ละลายเข้ากันดีแล้ว ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคพุพอง น้ำเหลืองเสีย และ ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคซีกลากเหล็ก มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นบัวบก ๑ ดิปลี ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตากแดดให้แห้ง ตำให้ละเอียดเป็นผง ใช้ละลายกับ น้ำร้อน ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคพุพองน้ำเหลืองเสียให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา กล้วยฉัตรพระอินทร์ ๑ กล้วยปากควาย ๑ ต้นบานไม่รู้รุ่ย ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ชั่งข้าวโพด (ที่ดิบ ๆ ไม่ต้ม ๑) เถ้าสับปะรด ๑ สารส้ม ๑ ตัวยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน วันละ ๓ เวลา หรือเวลา

ยารักษาโรคพุพองน้ำเหลืองเสีย

๑๑๗

หิวน้ำเมื่อใด ก็รับประทานเมื่อนั้น มีสรรพคุณแก้โรคน้ำเหลืองเสีย มีอาการคันตามผิวหนัง เป็นเม็ดผื่นคันยิ่งเกาก็ยิ่งเป็นเม็ดผื่นคันมากขึ้น ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระสงวน สุจิตโต วัดขุนอินทประมูล อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ หล้าดินนก ๑ ต้นเหงือกปลาหมอทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคน้ำเหลืองเสีย เป็นฝีทั้งตัว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยารักษาโรคสังคัง

ท่านให้เอา ลูกต้นลำโพง (เผาไฟให้ไหม้ บดให้ละเอียด) ๑ ยาฉุน (ยาเส้นใช้มวนกับใบตองหรือใบจากสุบ) ๑ น้ำกะทิมะพร้าว ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันดีแล้ว คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคสังคัง มีสรรพคุณชะงัดนักแล

- พระครูวิบูลสังฆการ วัดชัยมงคล เมืองพัทลุง ชลบุรี.

ยารักษาโรคหิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา กล้วยน้ำว่าสุก (ไม่อม) นำมาปอกเปลือกแล้วคลุกกับผลกำมะถันเหลือง ชุบแป้งข้าวเจ้า ทอดด้วยน้ำมันมะพร้าว (แบบทอดกล้วยแขก) ใช้รับประทาน และใช้น้ำมันมะพร้าวที่ทอดกล้วยนั้นทาบริเวณที่เป็นโรคหิด มีสรรพคุณชะงัดนักแล

- พระครูประนอม โชติญาโณ วัดจุฬามณี อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ชันที่ไ้ยาเรือ กับ กำมะถัน ตำยา ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาตำผสมกันแล้ว ผสมกับน้ำมันมะพร้าว ตั้งไฟเคี่ยวให้เดือด ใช้น้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคหิด มีสรรพคุณชะงัดนักแล

- เหลียง บางเขน กรุงเทพมหานคร (หมอข้าวบ้าน).

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบต้นรัก ๕-๖ ใบ, ใบชุมเห็ดเทศสด ๑๐ - ๑๕ ใบ, ยาสูบ (ยาสูบที่ใช้มวนกับใบตองหรือใบจากสูบ) ๒ ห่อเล็ก, กำมะถัน หนัก ๒ บาท, น้ำมันมะพร้าว ๑ กระป๋องนมข้น นำตัวยาทั้ง ๔ อย่างนั้นมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันมะพร้าว ตั้งไฟเคี่ยวให้เดือดแล้วทิ้งไว้ให้เย็นลงแล้ว ใช้น้ำยาทาบริเวณที่เป็นโรคหิด (ต้องอุ่นยาก่อนทาทุกครั้ง) ช่วงเวลาเพียง ๓ วันเท่านั้น โรคหิดจะพินาศหายไปแล ฯ

- จำเริญ กุลทวี ยะลา (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา กะลามะพร้าวที่ขูดเนื้อหมดแล้วใหม่ ๆ เอาซีกหัวที่มีตา นำมาวางหงายบนถ้วย หรือ บนชาม สำหรับรองรับน้ำมัน ใส่ถ่านไฟแดง ลงในกะลามะพร้าว นั้นถูกความร้อนจากถ่านไฟเผา น้ำมันจะไหลออกจากกะลามะพร้าว นั้น ถ้าต้องการน้ำมันจำนวนมาก พึงเปลี่ยนกะลามะพร้าว หลายๆ ซีก (ระวัง อย่าให้ไฟไหม้กันกะลามะพร้าว นั้น น้ำมันจะหายหมดไป) ใช้น้ำมันกะลามะพร้าว นั้น ทาบริเวณที่เป็นโรคหิดด้าน (ก่อนทายา ควรทำความสะอาดเสียก่อน) มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเจริญ วรุตโธ วัดเจ็ดเสมียน ราชบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ใบต้นมะลิสด ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำ กับ หัวน้ำกะทิมะพร้าว จำนวนเท่า ๆ กัน ผสมกับเกลือป่น (เกลือใส่แกลง) จำนวนมากพอสมควร กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคหิด ทาวันละ ๒-๓ ครั้ง ทุกวัน ประมาณ ๑ สัปดาห์ โรคหิดจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วีรศักดิ์ อมรินทร์ ร้อยเอ็ด.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา กำมะถันเหลือง หนัก ๑ บาท กับ เกลือตัวผู้ (เกลือทะเลที่เม็ดยาว ๆ) ๑ เม็ด ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาบดผสมกันให้ละเอียด เอาเปลมันหมูและผงยา ใช้ทาบริเวณที่เป็นโรคหิดเปื่อยนั้น ใช้ทาวันละ ๓ - ๔ ครั้ง ทุกวัน ประมาณ ๗ วัน โรคหิดเปื่อยจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสนิท อสโม วัดท่าจัด อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบงาสด นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปัสสาวะ (ที่ไม่มีเชื้อโรค) ใช้พอกที่หูด (ก่อนพอกยา ควรใช้มีดคม ๆ ที่ลนไฟฆ่าเชื้อโรคแล้ว ผ่านหูดเสียก่อน) มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการเทพ คุณวโร อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นกระเพราแดง หรือ ต้นกระเพราเขียว ก็ได้ นำมาขยี้ที่หูดบ่อย ๆ หูดจะหลุดหายไปแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ศจ. นพ. ประเวศ วะสี ร.พ. ศิริราช.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เข็มเย็บผ้าที่สะอาด (พึงลนไฟ เพื่อฆ่าเชื้อโรคเสียก่อน) ใช้แทงที่หูดให้เป็นรูพรุน ๆ (ถ้าเลือดออก ก็ยิ่งดี) ใช้ยางต้นพญาไร้ใบ หยดลงที่หูดนั้นบ่อย ๆ พร้อมกับใช้นิ้วมือถูที่หูดนั้นบ่อย ๆ ด้วย หูดจะเปื่อยหลุดหายไปแล ฯ

- นศพ. ดวงกมล วัตราดุลย์ ร.พ. จุฬาลงกรณ์ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ยางต้นบอน ทาบริเวณหูดบ่อย ๆ หูดจะหลุดหายไปในวันแล มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา เข็มเย็บผ้าที่สะอาด (พึงลนไฟ เพื่อฆ่าเชื้อโรคเสียก่อน) ใช้แทงสะกิดรอบ ๆ หูด ให้เลือดออกเล็กน้อย ใช้สบู่กรด (ยี่ห้ออะไรก็ได้) ผสมกับ ปูนแดง (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) พอสมควร ใช้พอกที่หูดเพียง ๒ – ๓ ครั้งเท่านั้น หูดจะหลุดหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา สารส้ม ๑ ดินประสิว ๑ ชินสี ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ใช้เข็มแทงบริเวณหูดพอเลือดออกเล็กน้อย ใช้ยาพอกให้ทั่วบริเวณที่เป็นหูด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ยางมะละกอ (ที่กรีดออกจากผลมะละกอ หรือจากต้นมะละกอ ก็ได้) นำมาทาที่หูด วันละครั้ง ประมาณ ๓- ๕ วัน หูดจะหลุดหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- *วิทยาทานสงวนนาม.*

ยารักษาโรคผิวหนังตกสะเก็ด

ท่านให้เอา ผลมะนาวสด นำมาผ่าซีก ใช้ถูทาบริเวณร่างกายที่มีผิวหนังแห้งตกสะเก็ดเป็นคราบขาว ๆ มีสรรพคุณแก้โรคผิวหนังตกสะเก็ดให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *วิทยาทานสงวนนาม.*

หมวดยาบำบัดไข้ต่างชนิด

ยาลดความร้อนจากอาการไข้สูง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา น้ำมะพร้าวอ่อน นำมาต้มมาก ๆ มีสรรพคุณช่วยลดอาการไข้สูง มีอาการปวดหัว ตัวร้อน ให้บรรเทาลงได้เป็นอย่างดี ทั้งเป็นยาบำรุงกำลังคนไข้ให้มีเรี่ยวแรงดีขึ้นอีกด้วยแล ฯ

- ส. แสงหา (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอ น้ำเย็น ๒ ส่วน กับ น้ำส้มสายชู ๑ ส่วน นำมาผสมกัน ใช้ผ้าขนหนูจุ่มน้ำยาพอเปียกหมาด ๆ ใช้เช็ดตามร่างกายให้ทั่ว ช่วงเวลาสักครู่หนึ่ง ความร้อนในร่างกายก็จะคลายลงอย่างน่าอัศจรรย์ เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา บอระเพ็ด ๑ คืบ (คืบของคนไข้) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำ ปัสสาวะ (ที่ไม่มีเชื้อโรค) คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูเมธีสารเขต วัดตึกมหาชยาราม สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ ลูกกระดอม ๑ ฝักราชพฤกษ์ ๑ แผลงหอม ๑ ชะลูดหอม ๑ รากมะปราง ๑ รากมะนาว ๑ หัวเห็ดหมู ๑ รากชะพลู ๑ บอระเพ็ด ๑ รากท้าวยายม่อม ๑ เถาตำลึง ๑

๑๒๒

ยาแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน

รากต้นแก้ว ๑ ตัวยาทั้ง ๑๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า - กลางวัน - เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูภัทรโกวิท วัดนาประดู่ ปัตตานี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ รากท้าวยายม่อม ๑ รากลิ้นจี่ ๑ รากมะเดื่อชุมพร ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหน่อก้อย่างละ ๒ บาทเท่านั้น ตะไคร้ ๓ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาใส่หม้อดินต้มน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- คุณโนรี (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ตันหญาลูกใต้ใบทั้งห้า (เอาทั้งตันตลอดถึงราก) ๑ กำมือ (ใหญ่ๆ) นำมาล้างน้ำให้สะอาด บริกรรมเศกด้วย “ นะโม พุทธายะ นะมะพะทะ จะกะกะสะ ” ๓ จบ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทาน ขณะน้ำยาเย็นๆ เมื่อรับประทานยาแล้ว พึงนอนคลุมโปง เพื่อช่วยอบให้เหงื่อออกมากๆ รับประทานวันละ ๔ ครั้ง ๓ ชั่วโมงต่อ ๑ ครั้ง มีสรรพคุณแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อนจัด ให้น้ำยาไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ใช้รักษาได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ฯ

- *คุณวัฒนา ราชบุรี*

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา เถาวัลย์เขียว หนัก ๑ บาท, รากคนทา หนัก ๑ บาท, ท้าวยายม่อม หนัก ๑ บาท, มะเดื่อชุมพร หนัก ๑ บาท, หัวคล้า หนัก ๑ บาท, ยาดำ หนัก ๒ บาท, ดีเกลือ หนัก ๔ บาท, ฝักคูณ ๓ ฝัก, ใบมะก่า ๑ กำมือ, ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, ดัวยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้ไข้ปวดหัวตัวร้อน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *พระครูพินิตธรรมคุณ อ.พนัสนิคม ชลบุรี.*

ยาแก้หวัดหวัด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบมะกาศ ๑ หล้าแพรก ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละเท่าๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้หวัด คือ ไข้ที่เกิดจากการเปลี่ยนฤดูจากฤดูฝนจะย่างเข้าฤดูหนาวเคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูบุญรอด สิทธิกาโร วัดวังน้ำเขียว อ.กำแพงแสน นครปฐม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา สมอทั้ง ๓ (คือ สมอไทย ๑ สมอเทศ ๑ สมอพิเภก ๑) เอาอย่างละ ๗ ลูก, มะขามป้อม ๑๕ ลูก, ใบมะกาศ ๑ กำมือ, ฝักคุณ ๓ ฝัก, ตำยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวนานๆ ใช้น้ำยาผสมกับ ดีเกลือ (พอสมควร) รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนชา ก่อนอาหารวันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้หวัด ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อจะเปลี่ยนเข้าฤดูหนาว เป็นยาแก้ไข้ ระบายไข้ ขับพิษไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิจิตรธรรมสาร วัดสุทธาวาส อ.บางละมุง ชลบุรี.

ยาแก้ไข้ป่า

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากไม้รวก ๑ รากหญ้านาง ๑ หัวเหวหมู ๑ รากมะหาระจับ ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ป่า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการบุญช่วย อินทโชโต วัดหนองสาหร่าย อ.ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ตะไคร้ ๓ ต้น, ต้นข่า ๓ ยอด, ต้นกระเพรา ๓ ยอด, ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ป่า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากต้นสะเดา ๑ รากต้นควินิน ๑ บอระเพ็ด ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้แห้ง คั้นเอาน้ำ ๓ แก้วกาแฟ นำไปเคี่ยวไฟให้ เหลือน้ำ ๑ แก้วกาแฟ ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา เมื่อ รับประทานยานี้แล้ว จะถ่ายอุจจาระออกมาเป็นสีดำ อย่าตกใจ เมื่อหายโรคแล้ว ให้ทำบุญใส่บาตร อุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าของยาขนานนี้ด้วย มีสรรพคุณแก้ไข้ป่าเรื้อรัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิจิตรวรวิ วัตรห้วงน้ำขาว อ.เมือง ตรวด.

ยาแก้ไข้จับสั่นเรื้อรัง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบโพธิ์ ๕ ใบ (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ ใบละ ๑ พระองค์) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้ว เพียง ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้ไข้จับสั่นเรื้อรัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดทองย้อย ธิรบุญโญ วัดดอนแจง อ.เมือง ราชบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา รากท้าวยายม่อม ๑ รากชิงช้า ๑ รากมะเดื่อชุมพร ๑ เถาหญ้านาง ๑ จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหน่ออย่าง ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้ม กับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้จับสั่นเรื้อรัง และเป็นยาลดไข้ตัวร้อนอีกด้วย อาการเป็นไข้จะ หายไปภายใน ๗ วัน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอุดมสมาธิวัตร วัดอัมพวา อ.บางบาล อยุธยา.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา สับปะรด ๓ ลูก (ลูกใหญ่ๆ) นำมาปอกเปลือกและคว้านเอาไส้ออก เสีย หั่นเป็นชิ้นยาวๆ ตามลูก ขนาดพอดีคำหนึ่งๆ ปรงเครื่องจิ้มคือ น้ำตาลทรายขาว เกลือ และ พริกขี้หนูป่น ผสมกันแล้ว ใช้ชิ้นสับปะรดจิ้ม รับประทานเวลาเที่ยงวัน ขณะแดดร้อนๆ รับประทานสับปะรดให้หมดทั้ง ๓ ลูก

เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้ไข้จับสั่นเรื้อรังให้หายขาด และจะไม่กลับเป็นใช้อีกตลอดกาลนาน เคยใช้รักษาได้ผลดีหายมามากแล้ว ฯ

- พระสายสมุทร ธรรมธโว วัดหนองกรวง อ.เมือง ตรัง

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ต้นเสื่อหมอบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำ ให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับ น้ำมะพร้าวอ่อน ๑ ลูก (ถ้าเป็นมะพร้าวไฟ ก็ยิ่งดีมาก) ต้มให้เดือด แล้ว ใช้น้ำยารับประทานให้หมดเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้ไข้จับสั่นเรื้อรัง ซึ่งมีอาการสามวันดีสี่วันไข้ ตัวเหลือง หน้าซีดเขียว ไม่มีเรี่ยวแรง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมายรายแล้ว ฯ

- พระครูปิยคุณวัตร วัดดอนมูล อ.แม่สอด ตาก.

ยาแก้ไข้เหนือ

ท่านให้เอา เกสรทั้ง ๕ (คือ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุนนาค ๑ ดอกมะลิ ๑ ดอกสารภี ๑ เกสรบัวหลวง ๑) ๑ สมอทั้ง ๓ (คือ สมอไทย ๑ สมอเทศ ๑ สมอพิเภก ๑) ๑ ผลมะขามป้อม ๑ มะแว้งทั้ง ๒ (คือ มะแว้งต้น ๑ มะแว้งเครือ ๑) ๑ บอระเพ็ด ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ ลูกกระดอม ๑ รากหญ้าคา ๑ เถาหญ้านาง ๑ ท้ายายม่อม ๑ หัวคล้า ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตำยาทั้ง ๒๑ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารวันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้เหนือ ซึ่งมีอาการร้อนใน คลุ้มคลั่ง เพื่อกำลังได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระเลื่อน คนธโร วัดจันทร์นิมิตร อ.เมือง อ่างทอง

ยาแก้ไข้หวัดใหญ่

ท่านให้เอาลูกกระดอม ๑ หนุ้าแพรก ๑ บอระเพ็ด ๑ จันทน์แดง ๑ จันทน์เทศ ๑ โกรฐสอ ๑ กรุงเขมา ๑ ชะเอม ๑ ก้านสะเดา ๑ ตำยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน ใบมะกา ๑ กำมือ นำมาใส่หม้อดิน

ต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้หวัดธรรมดา และ แก้ไข้หวัดใหญ่ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาศรีเวียง โชติปาโล สุพรรณบุรี.

ยาแก้ไข้ไทฟอย

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ยอดผักข้าว ๗ ยอด, เถาวัลย์เปรียง ๗ ท่อน, หางจาก (จากมุงหลังคาบ้าน) ๗ หาง, หนากดิบ (หมากกินกับพลู) ๗ แว่น, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ไทฟอย หรือ โรคเป็นไข้ลงท้องได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระใบฎีกาณัต ปโยโค วัดนเรศวรสุพรรณาราม อ.ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา รากต้นหมาก ๑ รากต้นมะพร้าว ๑ รากต้นตาล ๑ ตากต้นมะเดื่อชุมพร รากต้นรูกฟ้า ๑ หนุ้าขั้ดมอญ ๑ หนุ้าพันธุ์แดง ๑ รากคันทร้ง ๑ รากหนุ้านาง ๑ ตัวยาทั้ง ๙ อย่างนี้ เอาหนั้ก้อย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ไทฟอย ซึ่งมีอาการร้อนใน เป็นไข้ท้องเดิน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- น.อ. (พิเศษ) แยม ประพัฒน์ทอง กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้ไข้มาลาเรีย (ไข้จับสั่น)

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นหนุ้าลูกต้นใบทั้งห้า, หนุ้าหุบลาซอนทั้งห้า, หนุ้ากระต๊ิบยอดทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละ ๑ กำมือเท่ากัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ๑ ถ้วยชา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา รับประทาน ก่อนถึงเวลาไข้จับประมาณ ๓๐ นาที ยาขนานนี้

มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรียได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ถ้าเป็นไข้จับสันเรื้อรัง ท่านให้เอา ตัวยาทั้ง ๓ อย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผล ผสมกับ น้ำสุรา หรือ ผสมกับน้ำร้อน เป็น กระสาย ใช้รับประทานเวลาหลังอาหารเช้า – เย็น ครั้งละ ๑ ช้อนควา มีสรรพคุณแก้ไข้จับสันเรื้อรัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบมะขาม ๑ กำมือ นำมาตำให้แหลก ผสมกับสุรา ครึ่งแก้วกาแพ คั้นเอาน้ำยาใช้รับประทานครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรียที่เริ่มเป็นใหม่ ฯ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการธงชัย อายุวฑฒโก วัดหนองไม้เอื้อย อ.บ่อพลอย กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากคนทา ๑ รากหญ้านาง ๑ รากเปล้า ๑ รากตะเคีต ๑ ตัวยา ทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร (ที่ปาก หม้อยาให้ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรียเรื้อรัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมาแล้ว ฯ

- พระอธิการธงชัย อายุวฑฒโก วัดหนองไม้เอื้อย อ.บ่อพลอย กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เถาบอระเพ็ด นำมาวงรอบศีรษะของผู้ป่วย ๑ รอบ ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำบอระเพ็ดนั้น ผสมกับ น้ำปัสสาวะของเด็ก ประมาณ ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยารับประทานครั้ง เดียวให้หมด มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรียเรื้อรังให้หายขาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเอง หายขาดมาแล้ว ฯ

- พ.อ. (พิเศษ) วิชัย ภูเจริญยศ รพอ. ปค. กอ. รমন. เพชรบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นเถาคันแดง (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่ หม้อดินต้มกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ประมาณ ๓ ขวด (แม็โขง) ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ขวด ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา

วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรียเรื้อรังให้หายขาด ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ยาขนานนี้ได้ใช้รักษาทหารและประชาชนชายแดนหายมามากแล้ว

- พระครูพิศิษฐ์ปัญญาคูณ วัดใหม่ อ.เมือง จันทบุรี.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา หนุ้าแรพก ๑ หรือ มุลกระบือสด ๑ (ตากแดดให้แห้งเสียก่อน) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ละลายกับ น้ำค้ำ (ซึ่งเตรียมหาไว้ก่อนแล้ว) ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานเวลาก่อนอาหารเช้า และ เวลาก่อนเข้านอน มีสรรพคุณแก้ไข้ป่า คือ ไข้จับสั่น หรือ ไข้มาลาเรียเรื้อรัง ให้หายขาด ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการบันฑิต ชินวโส วัดกลาง อ.นางรอง บุรีรัมย์.

ขนานที่ ๗ ท่านให้ทำการพลิเอาต้นผักเสี้ยนผี ๓ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) โดยการพูดเองเออเองกับต้นผักเสี้ยนผีนั่นว่า “พ่อหมอจำ อยู่หรือเปล่า” ตอบเองว่า “อยู่จะ มีธุระอะไรละจ๊ะ” ตอบเองว่า “มาหาพ่อหมอ เพื่อขอต้นผักเสี้ยนผี เอาไปทำยารักษาไข้จับสั่นจ้ะ” ตอบว่า “เอาไปซิ จ๊ะ เอาไปกินเถอะ ยานี้กินแล้วหายจ๊ะ” แล้วถอนต้นผักเสี้ยนผีมา ๓ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำครึ่งถ้วยชา ผสมกับ สุรา ครึ่งถ้วยชา กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทานเวลาเช้า – เย็น เพียง ๒ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรีย (ไข้จับสั่นเรื้อรัง) ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา เถาบอระเพ็ดตัวผู้ (ที่เถามีหนาม) จำนวนมาก พอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ใช้พอกให้ทั่วศีรษะของผู้ป่วย แล้วใช้ผ้าพันศีรษะไว้ มีสรรพคุณแก้ไข้มาลาเรียขึ้นสมอง ซึ่งมีอาการปวดศีรษะอย่างแรง ไข้ขึ้นสูง ตัวร้อนจัด ให้หายป่วยอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระราชรัตนมุนี วัดพระบาทมิ่งเมือง แพร่.

ยาแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้
ยาแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้

๑๒๙

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวจุกมะพร้าว ๓ จุก นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดง กินกับหมาก) พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาสำเริง พลธมโม วัดธารน้ำร้อน อ.ทองผาภูมิ กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นลูกใต้ใบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ประมาณ ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการชั้น นรินทโม วัดคีรีวงก์ อ.เมือง ลพบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ฝัวยอโข่ง จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาเผาไฟให้ไหม้เป็น ขี้เถ้า บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม จ. อุทัยธานี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ต้นลูกใต้ใบ ๗ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด กับ หัวหอมโทน (หัวหอมที่ต้นหนึ่งมีหัวเดียว) ๑ หัว นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้ เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูวิจิตรธรรมภาณี วัดสำราญนิเวศ อ.อานาจเจริญ อุบลราชธานี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา แก่นประดู่ดอกเหลือง ๑ กำมือ กับ ขี้ใต้ (ขี้ใต้สำหรับจุดเป็นคบเพลิง หรือ จุดเป็นเชื้อเพลิงก่อไฟ) ตัดเป็นท่อน ๕ ท่อน ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะ โม พุท ธา ยะ ท่อนละ ๑ พระองค์) นำมาใส่หม้อดิน

ต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดูและ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิธานปริยัติกิจ อ.ยะหริ่ง ปัตตานี.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ผางเสน (สับเป็นชิ้นเล็กๆ) ๑ กำมือ ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ แว่นละ ๑ พระองค์) ผลมะกรูด ๑ ผล (ผ่าเป็น ๔ ส่วน เอา ๓ ส่วน) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาบุญมี อภิปสนโน วัดหนองกระทุ่ม อ.มโนรมย์ ชัยนาท.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ต้นลูกใต้ใบ ๑ กำมือ, หัวหอมแดง ๓ หัว, ว่านเปราะหอม ๓ แว่น, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานครั้งเดียวให้หมด มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาช่วยชีวิตคนมาจำนวนมากแล้ว ฯ

- พระอธิการเตี้ยม เตชวโร วัดพญาญาติ อ. บางปะอิน อโยธยา.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา รังผึ้งร้าง (ไม่มีตัวผึ้งจับอยู่แล้ว) ๑ รัง หญ้าโคก กะสุน ๑ เปลือกส้มโอ ๑ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเตี้ยม ปสนโน วัดหัวเขา อ. ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา หมากดิบ (หมากกินกับพลู) ๓ ลูก ปอกเอาเฉพาะผิวเปลือก ๑ เทียนดำ ๓ หยิบมือ ๑ ขี้แมลงสาบ ๓ หยิบมือ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาคั่วไฟให้สุกแล้วบดเป็นผง ผสมกับ สุรา ๑ ส่วน น้ำร้อน ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เพียง ๒-๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดู ทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระโศภนธรรมคุณ วัดนาประดู่ ปัตตานี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา รากมะลิลา หรือ รากมะลิซ้อน ๑ รากอังคาบ ๑ รากท้าวยายหม่อม ๑ รากหญ้าพันธุ์แดง หรือ รากผักเป็ดแดง ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พ.ท. สุรัชย์ ภิรมย์นันท์ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา รากฝาง หรือ ต้นฝาง สับเอา ๗ แว่น, ยอดผักเป็ดแดง ๗ ยอด, เขาคายเผือก สับเอา ๓ แว่น, ชั่งข้าวโพด ๑ ฝัก (หักออกเป็น ๔ ท่อน เอา ๓ ท่อน) ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการบุญเรือง กคปัญญ โวหารัตนศิริ อ.หนองฉาง อุทัยธานี.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา คำฝอย ๑ แผลกหอม ๑ รกฟ้า ๑ ไม้เพกา ๑ รากมะเฟือง ๑ รากมะไฟ ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละครั้งแก้ว เวลาเช้า – เย็น เวลาก่อน หรือ หลังอาหาร ก็ได้ มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู แล ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเสื่อ โสภโณ วัดใหญ่วันนา อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา ใบมะขาม ๑ ใบส้มป่อย ๑ ใบไม้ไผ่สีสุก ๑ ใบมะกา ๑ หญ้าไทร ๑ ฝางเสน ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสาครบุญวัฒน์ วัดท่ากระเปือ อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา ดีปลี ๑ ไพลแห้ง ๑ หัวกระเทียมแห้ง ๑ หัวขิงแห้ง ๑ หัวกระเทียม ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละ ๔ บาทเท่ากัน พริกไทยร้อน หนัก ๑ บาท ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาตำเป็นงูล ใช้ละลายกับน้ำร้อน

ผสมกับ น้ำตาลทรายขาว เล็กน้อย และผสมกับ สุรา นิดหน่อย ใช้รับประทานครั้งละครึ่งช้อน
กาแฟ รับประทานได้ทุกเวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ และ ถอนพิษผิดสำแลง
ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาทุกรายแล รับประทานไม่เกิน ๓ ครั้ง โรคหายแล ฯ

- พระครูเกษมโชติวิวัฒน์ วัดคู์เกษมสโมสร อ.เมือง ฉะเชิงเทรา.

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา สะค้าน ๑ เทียนดำ ๑ กระเทียม ๑ ไพล ๑ บอระเพ็ด ๑ ชะพลู ๑
รากชะงัดแดง ๑ ตำยาทั้ง ๗ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้
น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดู
ทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูฉนวน วัดทรงธรรม อ.พนัสนิคม ชลบุรี.

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา เกสรบัวหลวง ๑ ดอกสารภี ๑ ดอกบุนนาค ๑ ดอกมะลิ ๑ เทียน
ทั้ง ๕ (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาวเปลือก ๑ เทียนตักแตน ๑) ๑ โกรฐ
๑ โกรฐหัวบัว ๑ ผลกระวาน ๑ กานพลู ๑ ตำยาทั้ง ๑๓ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละเท่า ๆ กัน (เฉพาะ
เทียนดำเอามากหน่อย) นำมาตำเป็นผง ใช้รับประทานกับน้ำร้อน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณ
แก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พ.ท. สุรัชย์ ภิรมย์นิม กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา จันทน์ทั้ง ๒ (คือ จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ เทียนทั้ง ๕ คือ
เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาวเปลือก ๑ เทียนตักแตน ๑) สมุลแว้ง ๑ ชะลูด
๑ อบเชย ๑ กฤษณา ๑ เบญจกูล (คือ รากชะพลู ๑ เถาสะค้าน ๑ ดีปลี ๑ หัวขิง ๑ ราก
เจตมูลเพลิง ๑) ผลกระดอม ๑ ตำยาทั้ง ๑๗ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อ
ดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้ยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดู
ทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พ.ท. สุรัชย์ ภิรมย์นิม กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๘ ท่านให้เอา ใบมะกาสด ๑ กำมือ, ใบขนุนละมุดสด ๗ ใบ, (ลงด้วยหัวใจพระอิทธิธรรม ๗ คัมภีร์ คือ สัง วิ ธา ปุ กะ ยะ ปะ ใบละอักษร) ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ แว่นละ ๑ พระองค์) หัวจุกหอมแดง ๑ กระจุก ข้าวเปลือก ข้าวเหนียว ๑ หยิบมือ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *วิทยาทานสงวนนาม.*

ขนานที่ ๑๙ ท่านให้เอา เสืออก (ที่ไม่ยอมสี ยิ่งเก่า ก็ยิ่งดี) ตัดเอาขนาดกว้างและยาว ๑ คืบ นำมาใส่กาต้มน้ำ ใส่ น้ำ ๓ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานให้หมดแล้ว ก่อนรับประทานยานี้ ให้เสกด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะโม พุทธายะ) กลั้นใจภาวนา ๓ ครั้ง เมื่อรับประทานยาแล้ว ให้นอนคลุมโปงให้เหงื่อออก มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *พระครูสังฆรักษ์สนั่น สุขุมมาโล วัดอุททยานนที อ.เมือง ชลบุรี.*

ขนานที่ ๒๐ ท่านให้เอา จันมะพร้าว ๑ (ที่ยังไม่แตกบาน) ตัดเอาขนาดประมาณ ๑ คืบ นำมาสับเป็นท่อน ๆ กับข้าวสาร หนัก ๑ สลึง (ประมาณ ๑ หยิบมือ) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๑ ขัน ต้มเคี่ยวให้เดือดนานพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละครึ่งแก้ว เพียง ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *พระอธิการบุญมี ธีรสีโล วัดระเวียงธรรม อ.ศรีราชา ชลบุรี.*

ขนานที่ ๒๑ ท่านให้เอา ไม้ประดู่ (สับเป็นชิ้นเล็กๆ) กับ ขี้ได้ (ที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง) ๑ ลูก (สับเป็นท่อนๆ) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๔ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานให้หมดแก้ว เพียงครั้งเดียว อาการเป็นไข้ทัพระดู ระดูทับไข้ จะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้ง เคยใช้รักษา ได้ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- *พระอธิการทองสุข อมโร วัดตะเคียน อ. บางปะหัน ออยุธยา.*

ขนานที่ ๒๒ ท่านให้เอา ต้นข้าทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ต้น กับ ต้นตะไคร้ ๓ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำครึ่งหนึ่ง สุราครึ่งหนึ่ง (คือ น้ำธรรมดา ๑ ส่วน สุรา ๑ ส่วน) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสว ยสชาโต วัดท่าป่างาม อ. สนามชัยเขต ฉะเชิงเทรา.

ขนานที่ ๒๓ ท่านให้เอา เปลือกต้นไผ่น้ำ ๑ ต้น โศกกะสุน ๑ วานน้ำ ๑ หัวเห้วหมู ๑ (ทุบให้แตก) ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละ ๑ กำมือ ผลมะตูมอ่อนหนัก ๒ บาท นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดเตี้ยม อาภสโร วัดดอนบุปผาราม อ. ศรีประจันต์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๒๔ ท่านให้เอา รากหญ้าคา ๑ รากหญ้านาง ๑ รากต้นเหม็น ๑ รากต้นคล้า ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ต้วยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน (เสกด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะโม พุทธายะ) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูธรรมมาภิจิต วัดป้อมแพ็ก อ.เมือง สระบุรี.

ขนานที่ ๒๕ ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ เทียนขาว ๑ เทียนแดง ๑ ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๆ เท่ากัน และเอาต้นแมงลักทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้เชือกมัดต้นแมงลักเป็น ๓ เปลาะ นำต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ถ้วยแกง ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยแกง เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น เมื่อกินยาครั้งหนึ่ง ให้แก้เชือกมัดต้นแมงลักออกเปลาะหนึ่ง เมื่อกินยาครบ ๓ ครั้ง และแก้เชือกมัดออกหมด ๓ เปลาะแล้ว ให้ทยาทั้งทันที ผู้เป็นไข้ทัพระดู และระดูทับไข้ จะหายเป็นปกติ เคยใช้รักษาได้ผลดีมาากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูมงคลประสารณ์ วัดโบสถ์ อ.บางบาล อยุธยา.

ขนานที่ ๒๖ ท่านให้เอา ลูกกระดอม หนัก ๑ บาท, ลูกสมอไทย หนัก ๑ บาท, ใบต้นโค่น ที่สอ ๑ กำมือ, บอระเพ็ด ๗ ท่อน ๆ ละองคุลี, ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น, โศกกะสุน ๑ กำมือ, ก้านสะเดา, (รูดใบออกเสีย) ๗ ก้าน, ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้นำมาใส่กระป๋องนมต้มกับน้ำพอสมควร ณ ที่กลางแจ้ง ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละครั้ง เพียง ๓ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ถึงแม้จะมีอาการเพ้อคลั่งเพราะพิษไข้ขึ้นสูง เมื่อรับประทานยาครั้งนี้ครั้งแรก อาการไข้ก็จะสงบลงทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระครูวินัยธรรมพิทักษ์ เขมพิมโป วัดนิวิฐธรรมาราม อ.ลาดยาว นครสวรรค์.

ขนานที่ ๒๗ ท่านให้เอา ต้นหญ้าไต้ใบทั้งห้า (ถอนเอามาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้ดอกมัดเป็น ๓ เปลาะ หัวหอมขาว ๓ หัว และเปราะหอม ๓ หัว (ทุบให้แตก) ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เมื่อรับประทานครั้งหนึ่ง ให้แก้ดอกมัดดอกเปลาะหนึ่ง เว้นระยะห่างกัน ๒๐ นาที รับประทานครั้งหนึ่ง รับประทานเพียง ๓ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมาหลายครั้งแล้ว ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๒๘ ท่านให้เอา ใบมะกาศ ๑ กำมือ กับ หญ้าแพรก ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้ดอกมัดเป็น ๓ เปลาะ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรที่ปากหม้อลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เมื่อรับประทานยาครั้งหนึ่ง ให้แก้ดอกมัดดอกเปลาะหนึ่ง เมื่อรับประทานครบ ๓ ครั้ง และแก้ดอกมัดดอกหมด ๓ เปลาะแล้ว อาการไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ จะหายไป เคยใช้รักษาหายมาหลายครั้งแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการธงชัย อายุวฑฒโก วัดหนองไม้เอื้อย อ.บ่อพลอย กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๒๙ ท่านให้เอา กะลามะพร้าวแก่นกรวง ๑ ซีก (ผ่าออกเป็น ๔ ส่วน เอา ๓ ส่วน) กับ สารส้ม (พอสมควร) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน

ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน (คือ น้ำ ๓ ถ้วยแกง เอา ๑ ถ้วยแกง) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยแกง เพียง ๓ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณแก้ไข้ทัพระดู และ ระดูทับไข้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการพะยอม ญาณวโร วัดท่าหลวง กิ่ง อ. ท่าหลวง ลพบุรี.

ยาแก้พิษไข้ลิ้นกระด้างคางแข็ง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใส่ขุ่นละมุด ๑ ใบตำลึง ๑ สะค้าน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ ดิงูเห่า (พอสสมควร) คั้นเอาเฉพาะน้ำยาให้ผู้ป่วยรับประทานโดยจัดปากให้อ้าออกแล้ว กรอกน้ำยาเข้าไป และใช้กากยาทาที่คางและที่คอ มีสรรพคุณแก้พิษไข้ ซึ่งมีอาการทำให้ลิ้นกระด้างคางแข็ง อ้าปากไม่ออก และทำให้สลับ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *วิทยาทานสงวนนาม.*

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใส่ขุ่นละมุด ๑ สะค้าน ๑ ใบตำลึงตัวผู้ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผล แทรกดิงูเห่าทำเป็นแท่งเก็บไว้ ผสมกับ สุรา ใช้กรอกเข้าปากผู้ป่วย และใช้ทาลำคอ มีสรรพคุณแก้พิษไข้ลิ้นกระด้างคางแข็ง อ้าปากไม่ออก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- *วิทยาทานสงวนนาม.*

ยาแก้ไข้บาดทะยัก

ท่านให้เอา จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ หัวขิง ๑ หัวข่า ๑ หัวตะไคร้ ๑ หัวหญ้านาง ๑ หัวโกฐเขมา ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งถ้วยแกง มีสรรพคุณแก้ไข้บาดทะยัก ซึ่งมีอาการชักดิ้นชักงอ ตาเหลือก หลังแข็ง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระครูไพศาลชัยธรรม วัดหัวสะพาน อ. ท่าศาลา นครศรีธรรมราช.

ยาแก้ไขเลือดออก

๑๓๗

ยาแก้ไขเลือดออก

ท่านให้เอา ต้นกะเม็งทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด มัดเป็น ๓ เปลาะ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาผสมกับเหล้า เป็นกระสายยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เพียง ๓ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณแก้ไขเลือดออกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระปลัดสาคร โมนะโย วัดท่าโขลง อ.ท่าเรือ ลพบุรี.

ยาแก้ไขจอมประสาท

ท่านให้เอา ใบต้นหญ้านาง กับ ดินสอพอง ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกัน ใช้พอกให้ทั่วศีรษะ มีสรรพคุณแก้ไขจอมประสาทซึ่งมีอาการปวดประสาท และ มีอาการตัวร้อนจัด โดยเฉพาะที่กระหม่อมร้อนมากที่สุด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูถาวรธรรมวินิต วัดราชบรรพต อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ยาแก้ไขรากสาด

ท่านให้เอา หญ้ารากดำ (เป็นยางไม้ มีสีดำ) ประมาณครึ่งกำมือ ใส่ลงในหม้อดิน (ซึ่งต้มน้ำเดือดแล้ว) เมื่อพญารากดำละลายแล้ว รินน้ำยานั้นใส่ถ้วยแกงครึ่งถ้วยแกง ผสมกับ น้ำปัสสาวะเด็กชาย (อายุไม่เกิน ๕ ขวบ) ครึ่งถ้วยแกงกวนให้เข้ากัน ให้ผู้ป่วยรับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยแกง เวลาก่อนอาหารเช้า- กลางวัน และ ก่อนนอน วันละ ๓ ครั้ง ติดต่อกันทุกวัน ประมาณ ๓ - ๗ วัน มีสรรพคุณแก้ไขรากสาด ซึ่งมีอาการเป็นไข้ตัวร้อนจัด เพื่อกำลัง ไม่รู้สึกตัว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

ถ้าผู้ป่วยมีอาการไข้หนักมาก คือ มีเหงื่อออกทั่วตัวแล้ว ท่านให้เอาดินสอพอง นำมาเผาไฟให้สุกเหลืองบดให้ละเอียดผสมกับ พิมเสน หน้า ๒ สลึง

ใช้ทาตัวผู้ป่วยให้ทั่วตัว เหยื่อจะหยุดไหลออกทันที แล้วจึงปรุรงยาขนานนี้ให้รับประทาน ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- นายศักดิ์ สงวนศักดิ์ ๔๗๘/๑ ซอยไผ่ลิงโต คลองเตย กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้ไข้เส้นปวดเมื่อย

ท่านให้เอา ใบส้มป่อย ๑ ขี้เหล็กทั้งห้า (คือ ดอก ใบ เปลือก แก่นราก) ๑ ราก หญ้าคา ๑ รากหวายขม ๑ รากไม้รวก ๑ สักขี ๑ จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ ดีเกลือ ๑ ตัวยาทั้ง ๙ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ใบมะกาหนัก ๕ บาท ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน

ตัวยาทั้ง ๑๑ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้เส้น ซึ่งมีอาการปวดเมื่อยตามแขนขาและข้อต่างๆ ปวดหลัง ปวดเอว ปัสสาวะมาก และมีสีขุ่น ท้องเป็นก้อนด้นแข็ง ท้องผูกรับประทานยานี้ประมาณ ๗-๑๐ วัน อาการไข้เส้นจะหายขาด ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสังฆรักษ์จรัส อธิญาโณ วัดบัวหล่น อ.บางเลน นครปฐม.

ยาแก้ไข้โรคไข้เนื้อขาด

ท่านให้เอา น้ำเต้าแตก ๑ สาแหรกขาด ๑ หัวคล้า ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ เท่าๆกัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละครึ่งถ้วยแกง มีสรรพคุณแก้ไข้เนื้อขาด คือ ไข้กลับเพราะทำงานหนัก เช่น การเสพกาม เป็นต้น ในขณะที่เป็นไข้ใหม่ๆ ให้หายไปได้อย่างวิเศษนักแล ฯ

หมายเหตุ น้ำเต้าแตก คือ น้ำเต้าแห้งแตกเอง หรือ ดีให้มันแตก ฯ สาแหรกขาดนั้น ถ้าไม่ขาดเอง ก็ ทำให้มันขาดเสียเอง ฯ

- พระครูสุทธิสารนันท์ วัดท่าสุทธาวาส อ. ป่าโมก อ่างทอง.

ยาถ่ายพิษไข้

ท่านให้เอา ใบมะกา ๑ กำมือ, กลั่นในหยิบข้าวเปลือก ๓ หยิบมือ, ใส่ในใบมะกานั้น ใช้ดอกมัดเป็น ๓ เปลาะ เอาปลายดอกที่มัดนั้นหันไปทางเดียวกัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เมื่อรับประทานยาครั้งหนึ่ง ให้แก้ดอกมัดออกเปลาะหนึ่ง ถ้าธาตุหนัก (คือ ท้องผูก) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๒-๓ ถ้วยชา พร้อมกับแก้ดอกมัดออก ๒-๓ เปลาะด้วย มีสรรพคุณเป็นยาถ่ายพิษไข้ และ เป็นยาถ่ายอาการท้องผูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอดุลธรรมธาดา วัดบางแหลม อ.เมือง นครปฐม

ยาแก้ไข้สันนิบาตหน้าเพลิง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นสระแห่น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้น้ำยารับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้สันนิบาตหน้าเพลิง ซึ่งมีอาการเพ้อคลั่ง กระสับกระส่าย กระวนกระวาย เป็นต้น ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หญ้าयोगไฟ (คือ หยากไยที่ติดอยู่เหนือเตาไฟ) ๑ หนึ่งปลากะเบน (เผาไฟ) ๑ สารส้ม ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) (สะอาด) ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาบดให้ละเอียด ห่อด้วยผ้าขาวบาง แขนในน้ำสุรา ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา หรือ บดเป็นผงเก็บไว้ ผสมกับ สุรา เป็นน้ำกระสายยา ใช้น้ำยารับประทานก็ได้ มีสรรพคุณแก้ไข้โรคลี้สันนิบาตหน้าเพลิง ซึ่งมีอาการเพ้อคลั่ง กระสับกระส่ายกระวนกระวาย เป็นต้น เพราะน้ำคาวปลาไม่ตก หลังจากคลอดบุตรแล้ว และเป็นยาใช้น้ำยารับประทานทำให้มีน้ำนมมาก เป็นยาประสะน้ำนมได้ดีมาก เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดมามากแล้ว ฯ

- พระครูอุดมพิทยาภรณ์ วัดบางช้างใต้ อ. สามพราน นครปฐม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบมะกา หน้า ๕ ตำลึง, ยาดำ หน้า ๒ บาท, ใบส้มป่อย ๓ กำมือ, ฝักคูน (ทุบให้แตก) ๓ ฝัก, ลูกมะค่าดีควาย ๗ ลูก, กาฝากมะม่วง ๑ กำมือ, ผลมะกรูด ๓๓ ลูก (ผ่า ๔ ส่วน เอา ๓ ส่วน) ต้วยาทั้ง ๗ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้ง ละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้สันนิบาตหน้าเพลิง แก้กษัยบนกระดานไฟ แก้อยุไฟไม่ได้ แก้กุ่ม คลั่ง เพ้อคลั่ง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา รากต้นตองแตก ๑ ตากต้นมะขาม ๑ รากต้นมะยม ๑ รากต้น หนาด ๑ ต้วยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาหั่นเป็นชิ้นเล็กๆ ใส่โถตุ้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ไข้สันนิบาตหน้าเพลิง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

หมวดยาบำบัดโรคทั่วไป

ยาแก้โรคปวดศีรษะ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ผลมะนาวสด นำมาฝานเป็นชิ้นบาง ๆ เอาปูนทา (ปูนแดงกินกับหมาก) ละเลงด้านหน้าซีกมะนาวนั้นบาง ๆ ใช้ปิดขมับข้างที่ปวด ถ้าปวดทั้งสองข้าง ก็ปิดขมับทั้งสองข้าง ปล่อยทิ้งไว้จนหายปวด หรือ จนมะนาวแห้งหลุดออกเอง ถ้ายังไม่หายปวดศีรษะ พึงทำปิดซ้ำอีก ฯ

- น.พ. กรุงไกร เจนพาณิชย์ (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวหระเทียมตัวผู้ (กระเทียมโทน ไม่มีกลีบ) ๓ หัว กับดินเหนียว พอสมควร นำมาตำผสมกัน ใช้พอกที่ขมับทั้งสองข้าง มีสรรพคุณแก้โรคปวดศีรษะ ได้ผลได้อย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดสมบุรณ์ ตโมนุโท วัดทับกวาง อ.แก่งคอย สระบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ลูกมะยม จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้เหลก ผสมกับ น้ำตาลทรายแดง และ ใส่เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ผสมพอสมควร ประมาณให้มีรสหวานและ รสเค็มพอสมควร แล้วนำมาใส่โหล ปิดฝาให้สนิท นำไปหมกไว้ในข้าวเปลือก ๓ คืนแล้ว นำมา รับประทานทั้งเนื้อและน้ำยา ประมาณ ๗ วัน อาการโรคปวดศีรษะ ซึ่งปวดเป็นประจำเวลาบ่ายทุกวัน จะบรรเทาลงและจะหายไป เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการกิมเฮง นาคสโม วัดตาก้อง อ.เมือง นครปฐม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา หัวหอมแดง ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้เหลก คั้นเอาน้ำครึ่ง แก้วกาแฟ ผสมกับ น้ำอ้อยสด ๑ ช้อนโต๊ะ กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคปวดศีรษะ ได้ผลได้อย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษามามากแล้ว ฯ

- พระครูใบฎีกาติเรก ธมมธีโร วัดแก้วมงคล อ.สูงเม่น แพร่.

ยาแก้โรคปวดศีรษะเรื้อรัง

ท่านให้อา แก่นขี้เหล็ก ๑ ผักเสี้ยนผี ๑ ต้นแมงลัก ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่าง นี้อาหนักอย่างละ ๑ บาท เท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๔-๕ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคปวดศีรษะเรื้อรังให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้หญิงปวดศีรษะหลังคลอดลูก

ท่านให้อา ขี้ควายแห้ง จำนวนมากพอสมควร ผสมกับ เครื่องเทศ (เครื่องปรุงแกงเผ็ด) พอสมควร นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำข้าวข้าว ใช้พอกให้ทั่วศีรษะหญิงผู้ป่วยนั้น อาการปวดศีรษะนั้นจะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้ง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จันทโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ยาแก้โรคนอนไม่หลับ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ลูกมะตูมอ่อน ๑ บอระเพ็ด ๑ พริกไทยร้อน ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ใช้รับประทาน มีสรรพคุณทำให้นอนหลับสนิท เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูถาวร ธรรมสาร วัดลาดทราย อ.วังน้อย ออยุธยา.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ลูกสมอไทย ๑ ลูกสมอเทศ ๑ รากชะพลู ๑ กัญชา ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคนอนไม่หลับ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากชั่งแมว ๑ รากต้นโคทิสอ ๑ รากเสนียด ๑ เปลือกผลมะตูม ๑ ขิง ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาขับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคนอนไม่หลับ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ขิงแห้ง ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ รากหญ้าขมอม ๑ หญ้าตีนนก ๑ หัวเหว้หมู ๑ ลูกผักชีล้อม ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาขับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - เย็น และ ก่อนนอน มีสรรพคุณแก้โรคนอนไม่หลับ และแก้ไขเลือดกำเดาออกของเด็ก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสังฆรักษ์จรัส อธิญาณโน วัดบัวหล่น อ.บางเลน นครปฐม.

ยาแก้โรคกินไม่ได้นอนไม่หลับ

ท่านให้เอาหัวเหว้หมู ๑ กระป๋องนมข้น กับพริกไทยร้อน ๑ กระป๋องนมข้น, ตัวยาทั้งสองอย่างนี้นำมาบดให้ละเอียด เนย ๑ กระป๋อง, น้ำผึ้งแท้ ๑ กระป๋องนมข้น, ตั้งยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่กะทะตั้งไฟกวนให้เข้ากันเป็นตังเม ปั้นเป็นลูกกลอน ขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทานเลาก่อนนอนทุกคืน มีสรรพคุณเป็นยาช่วยให้กินได้นอนหลับ เป็นยาบำรุงกำลัง แก้อาการอ่อนแอแห่งแรงน้อย เป็นยาอายุวัฒนะอีกด้วย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการหน่วง เตชปัญโญ วัดเขาพนมนาง อ.พนมทวน กาญจนบุรี.

ยาแก้โรคหวัด

ท่านให้เอา ยาฉุน (ยาเส้นใช้มวนกับใบตองหรือใบยาสูบ) ๑ ดอกมะลิ ๑ ผิวมะกรูด ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน ตากแดดให้แห้ง นำมาบดรวมกันให้ละเอียด ผสมกับ พิมเสน การบูร หรือเมนทอล พอสมควร ใช้น้ำนี้เป็นยานัตถ์ มีสรรพคุณแก้โรคหวัดคัดจมูก มีกลิ่นหอมสดชื่น ปวดประสาท ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ เจ้าของยานี้ใช้รักษาตัวเองมาแล้ว ไม่เคยเป็นหวัดคัดจมูกอีกเลยแล ฯ

- พระครูใบฎีกาประพันธ์ วัดหงษ์อรุณรัศมี อ.เมือง สมุทรสาคร.

ยาแก้โรคเตี้อ่อนเป็นหวัด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แคง) จำนวนมากพอสมควร นำมาทุบให้แตก ใส่หม้อดินต้มกับน้ำให้สุกแล้ว ใช้กากหัวหอมแดงที่ต้มสุกแล้วนั้น พอกศีรษะของเด็กอ่อนให้ทั่ว มีสรรพคุณแก้โรคหวัดคัดจมูก หายใจไม่สะดวก และขับลมในท้องของเด็กอ่อน ให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวหอมแดง ๑ ใบมะขาม ๑ ใบส้มป่อย ๑ ขมิ้นผง ๑ ดินสอพอง ๑ พิมเสน ๑ ตำยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้สุ่มศีรษะเด็กอ่อนที่เป็นหวัด มีสรรพคุณแก้โรคเด็กอ่อนเป็นหวัด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคไอ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เปลือกทะเล (เกลือใส่แคง) นำมาอมไว้ มีสรรพคุณแก้อาการไอ ให้หายไอย่างน่าอัศจรรย์นักแล ฯ

- สำนักราย พรรณนรรถ บางปะอิน อยู่ธยา (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลมะนาวสด นำมาผ่าซีก โรยเกลือป่น (เกลือทะเล สำหรับใส่แคง) รอให้เกลือละลายซึมซาบเข้าไปในเนื้อมะนาวแล้ว เหยยหน้าอ้าปาก บีบน้ำมะนาวลงในปาก ให้ไหลเข้าสู่ลำคอ มีสรรพคุณบำบัดอาการไอได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- น.พ. กรุงไกร เจนพาณิชย์ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ผลมะนาวสด นำมาผ่าซีกแล้ว เอาด้านหน้าของซีกมะนาวรมควันไฟ ชี้ไฟ จนวนไฟดับแล้ว โรยเกลือป่น (เกลือทะเล สำหรับใส่แคง) รอให้เกลือละลายซึมซาบเข้าไปในเนื้อมะนาวแล้ว เหยยหน้า อ้าปากบีบน้ำมะนาวลงไปปาก ให้ไหลลงสู่ลำคอ มีสรรพคุณบำบัดอาการไอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- น.พ. กรุงไกร เจนพาณิชย์ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ลูกมะแว้งเครือสด ๆ ๕ - ๖ ลูก นำมาเคี้ยวกลืนเฉพาะน้ำ จนหมด รสขมแล้ว คายกากทิ้งเสีย มีสรรพคุณบำบัดอาการไอได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- น.พ. กรุงไกร เจนพาณิชย์ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอาเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) กับใบพลู (ใบพลูกินกับหมาก) ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาเคี้ยวอมไว้ กลืนน้ำยาลงลำคอบ้าง ๒ - ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคไอ เพราะเป็นหวัด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูโกมุทธรรณธาดา วัดป่าอมวิเชียรโชติการาม อ.เมือง สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา น้ำผึ้งแท้ ๒ ช้อนควว กับน้ำมะนาว ๑ ชีก นำมาบีบน้ำมะนาวลง ผสมกับน้ำผึ้ง กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้รับประทานครั้งเดียวให้หมด อาการไอจะพลันหายไปทันที มี สรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาวิสุทธิ์ มหาวิโร วัดพิชัยสงคราม อ.เมือง สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ใบต้นรางจืด ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำ ผสมกับ น้ำข้าวข้าว ประมาณครึ่งแก้วกาแฟ กวนให้เข้ากันใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคไอให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมามากแล้ว ฯ

- พระครูวิบูลจริยาวัตร วัดสิงห์ทอง อ.เมือง ลพบุรี.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา แ่งขิง ๑ หัวหอม ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำผึ้งแท้ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการไอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอาหัวข่า ๑ ผลมะนาว ๑ น้ำตาลทรายขาว หรือ น้ำตาลทรายแดง ๑ ตัว ยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำหัวข่ามาทุบพอขำ ๆ

ผ่านเป็นชั้นบาง ๆ บีบน้ำมะนาวและ ใส่น้ำตาลทรายขาวลงผสม แล้วใช้อมไว้ค่อย ๆ เคี้ยวกลืนลงสู่ลำคอบ้าง มีสรรพคุณแก้อาการไอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนัก แล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา ส้มมะขามเปียก นำมาผสมกับ น้ำผึ้งแท้ กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการไอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตำยาทั้งสองอย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๕ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาประมาณ ๑ ถ้วยชา ใส่เกลือทะเล (เกลือใส่แกลง) ลงผสมเล็กน้อย รับประทาน เวลาเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้อาการไอ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุทรวร ธาตุกาโม วัดศาลวัน อ.นครชัยศรี นครปฐม.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา เมนธอล หนัก ๔ บาท, การบูร หนัก ๒ สลึง, พิมเสน หนัก ๒ สลึง, นำตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้มาบดให้ละเอียด ใส่ขวดแล้วปิดฝาไว้ให้แน่น เก็บไว้ ๑ คืน ตำยานั้นจะละลายเป็นน้ำ ใช้ดื่มและทาบริเวณลำคอ อาการโรคหัดและอาการโรคไอจะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุทรวร อุลโก วัดไร่ใน อ.ทับสะแก ประจวบคีรีขันธ์.

ยาแก้โรคไอเรื้อรัง

ท่านให้เอา หัวอุตพิตสด (พอสมควร) ๑ หัวกระเทียม ๗ กลีบ ๑ พริกไทยร้อน ๗ เม็ด ๑ ดีปลี ๗ ดอก ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดข้าวโพด ใช้รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด มีสรรพคุณแก้โรคไอเรื้อรัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการบัว เขมสาโย วัดหาดขาม อ.กุยบุรี ประจวบคีรีขันธ์.

ยาแก้โรคไอบีเป็นเลือด

ท่านให้อาไอบีเมกา ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ เถาคันแดง ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหลักอย่างละ ๕ ตำลึง นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคไอบีเป็นเลือดให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้เสียงแหบแห้ง

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นบัวบก กับชะเอม ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใ้รับประทานกับน้ำร้อน มีสรรพคุณแก้เสียงแหบแห้งให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ผลมะนาว ๑๐๘ ลูก (คลึงให้นิ่มแล้วล้างน้ำผ่ากลางคั่นเอาน้ำ) ส้มกุ่ม น้อยหน่า ๑๐ บาท, เบี้ยจั่น ๓ ตัว (เผาไฟให้ไหม้กรอบ) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ บดเป็นผง นำมาแช่ในน้ำมะนาวที่คั่นเตรียมไว้แล้วนั้น ปิดฝาให้มิดชิด นำไปหมกไว้ในข้าวเปลือก หรือ นำไปตากแดดไว้ ๗ วันแล้ว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๒ - ๓ ครั้ง ภายในเวลา ๗ วัน เสียงจะกลับแจ่มใสขึ้นแล้วใช้เป็นยาบำรุงเสียง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคตาเจ็บช้ำบวม

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ขมิ้นผง นำมาโรยในเตาถ่าน ให้มีควันลอยขึ้น ใ้ผู้ป่วยลืมตาอมควันไฟ วันละครั้ง เพียง ๒ - ๓ วันเท่านั้น อาการโรคตาเจ็บช้ำบวมจะพลันหาย มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ฝางเสน (สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ) ๑ พิมเสน (พอประมาณ) ๑ น้ำฝน (ที่สะอาด) ๑ นำเอาฝางเสนกับพิมเสน มาใส่ภาชนะเคลือบ (เล็ก ๆ) ใส่ น้ำฝนลงผสมให้ท่วมตัวยา แช่ไว้ประมาณ ๓ วัน เมื่อน้ำยามีสีแดงแล้ว ใช้ผ้าขาวบางกรองเอาเฉพาะน้ำยา ใช้สำลิจับน้ำยาหยอดตา หรือ ใส่หลอดสำหรับหยอดตา (ถ้ามี) มีสรรพคุณแก้โรคตาเจ็บเข้าบวมทุกชนิด และ รักษาโรคตาแดง ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดล้อมชัย ชยธมฺโม วัดไผ่ร่มเย็น อ.กำแพงแสน นครปฐม.

ยาแก้โรคตาแดง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นผักเบี้ย นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้ก้อนสารส้มจุ่มลงแกว่งให้ละลายในน้ำผักเบี้ยนั้น ชั่วครู่หนึ่ง แล้วกรองด้วยผ้าขาวบาง ใช้สำลิจับน้ำยา ใช้หยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาแดง และโรคตาเป็นลมแดง ให้หายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ขมิ้นผง กับน้ำมันคน ผสมกัน ตั้งไฟให้ร้อนแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็น ใช้สำลิจับน้ำยาหยอดตา หรือ ใช้หยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาแดง และ โรคตาเป็นลมแดง ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำผึ้งเดือน ๕ ประมาณ ๑ ขวด (เล็ก) ใส่เกลือทะเลตัวผู้ (เกลือใส่แกงที่เม็ดยาว ๆ) ๓ เม็ด แซ่รวมกันไว้ประมาณ ๓ ชั่วโมง ใช้น้ำยาหยอดตาวันละ ๓ ครั้ง ๆ ละ ๒ หยด เพียงเวลา ๓ วัน มีสรรพคุณแก้โรคตาแดง ตาฝ้า ตาฟาง ตาแฉะ ตาเป็นต้อเนื้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระจำรัส อาภากรโร วัดท่าสมอ อ.สรรคบุรี ชัยนาท.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอาใบพลู (พลูกินกับหมาก) นำมาย่างไฟจนตายหนึ่ง แช่ในน้ำฝนกลางหา (น้ำฝนที่รองกลางแจ้ง) ใส่พิมเสนผสมเล็กน้อย ใช้หยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาแดง โรคตามัว โรคตาอักเสบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวินัย เปมสิโล วัดหนองรี ชลบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอาขมิ้นอ้อย ๑ บอระเพ็ด ๑ ใบตำลึง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้ผ้าขาวบางกรองเอากากทิ้งเสีย เหลือไว้เฉพาะน้ำยา ใส่สารส้มลงผสมเล็กน้อย ใช้น้ำยาหยอดตา สรรพคุณแก้โรคตาแดง ตามืด ตามัว ตาฟาง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ยาขนานนี้เป็นยาสด ประยุกต์เฉพาะวันหนึ่ง ๆ เท่านั้น ห้ามใช้น้ำที่เก็บไว้ค้างคืนอย่างเด็ดขาด ฯ

- พระครูวุฒินิพนวิมล วัดกุฎยาราม อ.เมือง ตรัง.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ใบต้นดีหมี ๔ - ๕ ใบ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้มือบีบเอาน้ำใบดีหมีนั้นให้หยดลงนัยน์ตาข้างละ ๑ - ๒ หยด เวลาเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา เพียง ๒ - ๓ วัน โรคตาแดงจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระเสน่ห์ ธมมานนุโธ วัดคงลัทธิ อ.ท่ามะกา กาญจนบุรี.

ยาแก้โรคตาเป็นต้อ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ดอกมะลิ ๑ กำมือ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับพิมเสนแท้ ๒ เกล็ด ห่อผ้าขาวบาง คั้นเอาน้ำยา ใช้หยอดตา วันละ ๔ - ๕ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคตาเป็นต้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา บอระเพ็ด ๑ สารส้ม ๑ พิมเสน ๑ ดีหมีคน ๑ (หรือดีหมีหมากก็ได้) ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหน้อยอย่างละ ๑ สลึงเท่ากัน ผสมกับสุรา (พอสมควร) หมักดองไว้ ๓ วัน ใช้หยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาเป็นต้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสามารถ วัดกลางเหนือ สมุทรสงคราม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบข่า ๓ ใบ (ใบเล็ก) ขมิ้นอ้อย ๑ หัว (หัวใหญ่ๆ) ผักบุ้งไทย (ที่ขึ้นตามท้องนา) ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับน้ำพอสมควร ต้มให้เดือดแล้ว ยกหม้อลง เปิดฝา ใช้ผ้าขาวบางคลุม

ปากหม้อ ให้ผู้ป่วยก้มลง ลืมตารมไอน้ำยาที่ปากหม้อ ทำเช่นนี้วันละครั้ง ติดต่อกัน ๓ - ๔ วัน ถ้าตมหม้อหนึ่งโรคยังไม่หาย ให้ปรุขยาต้มใหม่อีกหม้อหนึ่ง มีสรรพคุณแก้โรคตาเจ็บ ตาเป็นต้อ ให้อาหายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ขมิ้นอ้อย ๑ รากหางนกยูง ๑ รากอัญชัน ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน นำมาตำให้ละเอียด ห่อผ้าขาวบางแช่น้ำฝน ใช้น้ำยาหยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาเป็นต้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา รากอัญชัน ๑ หัวไพล ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน นำมาบดให้ละเอียด ปั้นเป็นแท่งเก็บไว้ใช้ละลายกับน้ำฝนกลางหา (น้ำฝนที่รองในทีกกลางแจ้ง) ใช้หยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาเป็นต้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ขมิ้นอ้อย ๑ รากอังกาบ ๑ รากพญางูแดง ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน เกลือตัวผู้ (เกลือทะเลที่เม็ดยาว ๆ) ๓ เม็ด นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำ ถ้าได้น้ำยาน้อย ให้เติมน้ำฝนลงผสมเล็กน้อย ควรเก็บไว้ในตู้เย็น ระวังอย่าให้บูด ใช้หยอดตา มีสรรพคุณแก้โรคตาเป็นต้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากหญ้าพญางูแดง ๑ รากหญ้าพญางูขาว ๑ รากผักโขมหิน ๑ รากอัญชัน (ชนิดดอกขาว) ๑ ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน เมล็ดมะกล่ำตาช้าง เอาเท่ายาทั้ง ๔ อย่าง นำเอาต้วยาทั้ง ๔ อย่าง อย่างที่เป็นรากนั้น มาหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ เมล็ดมะกล่ำตาช้างตำให้ละเอียด นำมาใส่หม้อดินต้ม

กับน้ำพอสสมควร ต้มให้เดือดแล้ว ใ้บน้ำยาใส่ภาชนะที่สะอาดไว้ ๗ วัน ใ้ใช้น้ำยาหยอดตา วันละหลาย ๆ ครั้ง มีสรรพคุณทำให้มีขี้ตาออกมามาก ซึ่งเป็นการลอกเยื่อตาที่เป็นต้อให้ออกมาพร้อมกัน แก่โรคตาเป็นต้อเนื้อ ต้อลำไย ต้อลิ้นหมา ตาฝ้าฟาง ตาแดง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการลมูล ปิยาจาโร วัดดอนสาลี อ.บางแพ ราชบุรี.

ขนานที่ ๘ ท่านใ้เอา สารส้ม ๑ สีเสียด ๑ ครั้ง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาหน้กอย่างละ ๒ สลึงเท่ากัน ยาแดง (ที่คนจีนใ้สูบ) หนัก ๑ บาท ใบพลู (พลูกินกับหมาก) ๗ ใบ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใ้หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร กรองเอาน้ำใ้สะอาด ใ้ขวดเก็บไว้ ใ้ใช้น้ำยาหยอดตา เวลา เช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคตาเป็นต้อ มีอาการเจ็บปวดตามาก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ยาแก้โรคปวดตาดังจะแตก

ท่านใ้เอา ใบต้นฝ้าย กับ ใบตำลึง จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาตำใ้ละเอียด ใ้พอกที่หัวแม่ตีน ปวดตาข้างไหน ใ้พอกยาที่หัวแม่ตีนข้างนั้น ถ้าปวดตาทั้งสองข้าง ใ้พอกยาที่หัวแม่ตีนทั้ง ๒ ข้าง มีสรรพคุณแก้โรคปวดตาดังจะแตก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ยาแก้โรคตาฟาง

ท่านใ้เอา ใบมะขาม ๒ กำมือ นำมาตำใ้ละเอียด กับ น้ำฝน ๔ แก้ว นำมาใ้ภาชนะเคลือบ ใ้พิมเสน กับ เกลือทะเล (เกลือใ้แ่ง) ลงผสมเล็กน้อย หมักดองไว้ประมาณ ๑๐ วันแล้ว กรองด้วยผ้าขาวบาง ใ้ใช้น้ำยาหยอดตา มีสรรพคุณ แก่โรคตาฟาง ตาฝ้า ตามัว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดสมชาย อนุติปาโล วัดโพธิ์งาม อ.ชัยบาดาล ลพบุรี.

ยาแก้โรคหูเป็นน้ำหนวก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผงขี้รูป (ร่อนให้ละเอียด) กับ พิมเสน ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาบดกันให้ละเอียด บรรจุหลอดกาแฟใช้เป่าเข้ารูหู วันละ ๒ - ๓ ครั้ง เพียง ๒ - ๓ วัน โรคหูเป็นน้ำหนวกจะหายขาด มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ตอ. เปี่ยม บุญยโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบกะเลาะลอน (มีลักษณะคล้ายต้นกล้วย แต่มีใบเล็กและยาวกว่า) นำมาย่างไฟพอเหี่ยวเล็กน้อยแล้ว ปีบเอาน้ำจากใบกะเลาะลอนนั้น ผสมกับ พิมเสน เล็กน้อย ใช้หยอดหู วันละ ๒ ครั้ง โรคหูเป็นน้ำหนวกจะหายไปภายใน ๗ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบกล้วยไม้ (ที่นิยมเล่นกันมาก) ๑ ใบ นำมาย่างไฟเทียน (เทียนที่จุดไฟ) พอตายนึ่ง ทิ้งไว้ให้เย็นลงแล้ว ปีบน้ำในใบกล้วยไม้นั้น ใช้หยอดลงในช่องหู วันละ ๑ - ๒ ครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคหูเป็นน้ำหนวกจะหายอย่างเด็ดขาด เคยใช้รักษามากแล้ว ก่อนหยอดยานี้ ต้องใช้สำลีชุบน้ำเกลือ (คือ น้ำต้มสุก ผสมกับ เกลือ) ขำระล้างช่องหูให้สะอาดเสียก่อนหยอดยาทุกครั้ง ฯ

- พระมหากิตติ กิตติญาณโน วัดปราสาท อ.ป่าโมก อ่างทอง.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ผลมะกอกสด นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้ปีบน้ำผลมะกอกนั้นหยอดลงในช่องหู สัก ๓ - ๔ หยด วันละ ๒ - ๓ ครั้ง (ก่อนหยอดยาให้ทำความสะอาดช่องหู โดยใช้สำลีชุบน้ำหนวกออกให้หมดเสียก่อนทุกครั้ง) ภายใน ๔ - ๕ วัน โรคหูน้ำหนวกจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ว่านหอยแครง นำมาล้างน้ำให้สะอาด อย่างไฟพอตายนึ่ง บีบเอาน้ำใช้ สำลึชุน้ำยาหยอดในช่องหูข้างที่เป็นน้ำหนวก เวลา เช้า – เย็น โรคหุเป็นน้ำหนวกจะหายไป ภายใน ๑๒ ชั่วโมง มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวงษ์ โกวิท วัตรราษฎร์บำรุง อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร.

ยาแก้โรคหุอี้อ

ท่านให้เอา ข้าวสาร ๖ ส่วน พริกไทยร้อน ๔ ส่วน เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๓ ส่วน ตัวยา ทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาคั่วไฟให้สุกดีแล้ว บดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา หรือ ผสมกับ น้ำร้อน ก็ได้ ใช้ รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา อาการโรคหุอี้อและ โรคหุเป็นน้ำหนวก จะหายไป มีสรรพคุณชะงัด นักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคหุตึง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบมะเฟือง ๑ ใบมะยม ๑ ใบขนุน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาหนัก อย่างละเท่า ๆ กัน นำมาเผาไฟให้เป็นขี้เถ้า ผสมกับ พิมเสน พอสมควร บดให้ละเอียด ผสมกับน้ำมัน มะพร้าว เล็กน้อย ใช้หยอดช่องหู อาการโรคหุตึง โรคหุหนวก จะค่อย ๆ หายไป มีสรรพคุณชะงัด นักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวกระเทียม จำนวนมากน้อยพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำ ใช้หยอดช่องหู วันละครั้ง ประมาณ ๗ น มีสรรพคุณแก้โรคหุตึง หุอี้อ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ปอดหมู (ปอดของหมู) นำมาล้างน้ำให้สะอาดใช้ต้มกับ ผักกาดขาว พอสมควร (โดยไม่ต้องใส่เกลือ) ใช้รับประทานทั้งเนื้อและน้ำ

วันละครึ่ง ปรงยานี้รับประทานเพียง ๓ ครั้ง อาการโรคหูตึง เพราะกระทบเสียงดัง จะหายไประยะหนึ่ง ๓ วัน มีสรรพคุณอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จันทโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ยาแก้โรคหูหนวก

ท่านให้เอา ใบต้นโคณฑิสอ ๑ ใบต้นหูขวาง ๑ ใบต้นตะขบป่า ๑ พิมเสน ๑ การบูร ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกันให้ละเอียดแล้วย่างไฟให้สุกกรอบ บดให้ละเอียด ละลายกับ น้ำมันมะพร้าว พอสมควร ใช้หยอดช่องหูวันละครึ่ง ทุกวัน ติดต่อกันไปเรื่อย ๆ อาการโรคหูหนวกจะค่อย ๆ หายไปมีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยสงฆาวน.

ยาแก้โรคความดันโลหิตสูง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นกาฝากมะม่วงทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมาก พอสมควร นำมาตากแดดให้แห้ง ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลง อาการปวดศีรษะจะพลันหายไป ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เชาวลิศ มานะกิจ มีนบุรี กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นกาฝากมะม่วงกะล่อน (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้สุกเหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงเป็นปกติ ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระแวว กตสาทร วัดป้อมแก้ว อ.บางไทร อ.อยุธยา.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นกาฝากมะม่วงแก้ว (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) กับ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดิน

ต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงเป็นปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลฯ

- เจ้าอธิการเทพ คุณวโร อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ต้นและรากระย่อม จำนวนมากพอสสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้ว เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงเป็นปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสายทิพย์ ปิยสิโล วัดหนองสองตอน อ.พระพุทธบาท สระบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา รากมะละกอตัวผู้ (เอารากทางทิศตะวันออก ตัดหัวและปลายรากทิ้งเสีย) ๑ กำมือ กับ สารส้ม (ก้อนขนาดเท่าหัวแม่เท้า) ๑ ก้อน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้ว วันละ ๒ – ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงเป็นปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นลิ้นมังกร (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากพอสสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ผสมกับ น้ำตาลกรวด (พอมือรสหวานเล็กน้อย) ใช้น้ำยารับประทานเป็นประจำทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงเป็นปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา คื่นฉ่าย (ที่ใช้รับประทานกับข้าวต้ม หรือ ใช้ใส่ก๋วยเตี๋ยว) นำมาคั้นเอาเฉพาะน้ำ ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงเป็นปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ชาวลิต มานะกิจ มีนบุรี กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา ตันคั้นฉ่ายดิบ ๆ นำมาหั่นเป็นท่อนเล็ก ๆ ใช้รับประทานพร้อมกับอาหารเป็นกับแกล้มด้วยทุกครั้ง มีสรรพคุณช่วยลดความดันโลหิตสูงให้เป็นปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- สมพิศ ลินเปรม ราษฎร์บุรณะ กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา ดีไก่ (ดีของไก่) นำมารับประทาน วันละ ๒ ดี ชั่วโมง ๑๕ วัน รวมจำนวนดีไก่ได้ ๓๐ ดี อาการโรคความดันโลหิตสูงจะหายไปเป็นปกติ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา ตันสาบเสือทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด กับ พริกไทยร้อย ๗ เม็ด นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า - กลางวัน - เย็น วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๗ วัน โรคความดันโลหิตสูงจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทลโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้อา รากฝอยต้นข้าวเจ้า (โดยถอนต้นข้าวเจ้านำมาล้างน้ำให้สะอาด แล้วตัดเอาเฉพาะรากฝอย) ประมาณ ๑ - ๒ กำมือ ตากแดดให้แห้ง กับผักเขียว (หั่นเป็นชิ้นใหญ่ ๆ) ๕ ชิ้น ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้สุกแล้ว รินน้ำยาใส่กระติกน้ำร้อนเก็บไว้ ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้ว โดยใส่น้ำตาลทรายขาวลงผสมเล็กน้อย ใช้รับประทานวันละ ๓ เวลา ก่อนอาหาร เช้า - กลางวัน - และก่อนนอน ติดต่อกันทุกวัน ประมาณ ๒ เดือน มีสรรพคุณแก้โรคความดันโลหิตสูงให้ลดลงได้ผลอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ ถ้าผู้ป่วยมีอาการชูก้อม ไม่มีแรง ท่านให้อา เนื้อสันหมู ๓ ชิ้น (แทนผักเขียว) กับ รากฝอยข้าวเจ้า ต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานเช่นเดียวกัน ฯ

- นายศักดิ์ สงวนศักดิ์ ๔๗๘/๑ ซอยไผ่ลิงหิโต คลองเตย กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคความดันโลหิตต่ำ

ท่านให้อา หมูเนื้อแดง หน้า ๑ ก.ก. กับพริกไทยร้อน ๑ กระป๋องนมข้น ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาบดผสมกัน ใส่โถ หรือ ใส่โหล ใส่ผ้าฝ้ายแพ้วท่อม

ยา หมกข้าวเปลือกไว้ ๑๕ วันขึ้นไป ใช้น้ำยาตองนี้รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนโต๊ะ วันละครั้ง ทุกวัน เพียง ๕ วันเท่านั้น อาการโรคความดันโลหิตต่ำ หรือโลหิตจาง จะหายเป็นปกติ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระวินัยบัณฑิต วัดวรดิศถาราม อ.เมือง ตราด.

ยาแก้โรคโลหิตจาง

ท่านให้เอา ผลมะนาวสด ผ่าซีก บีบเอาเฉพาะน้ำ นำมาผสมกับ น้ำหวาน และปรุงด้วยเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) พอสมควร ใส่น้ำแข็ง รับประทานบ่อย ๆ เป็นยาบำรุงโลหิต และ แก้โรคโลหิตจาง ทำให้มีผิวพรรณผุดผ่องมีน้ำมีนวล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคเบาหวาน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รังผึ้ง (เอาทั้งรังพร้อมทั้งตัวอ่อน) ๑ รัง เหล้า ๑ ขวด, หัวกระชาย ๑๒ หัว, เปลือกตะโกนา (ต้นตะโกตัด สด หรือ แห้ง ก็ได้) ๓ เปลือก, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาดองรวมกัน โดยนำรังผึ้งใส่ลงในโถ หรือ ใส่ในโหล เทเหล้าผสมพอท่วมรังผึ้ง ใส่หัวกระชาย (ซึ่งปอกเปลือกและทุบให้แตกเสียก่อน) และ ใส่เปลือกตะโกนา ลงผสม หมกดองไว้ ๓ วัน ใช้น้ำยาตองนี้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชาจีน เวลาก่อนอาหาร เข้า – เย็น วันละ ๒ เวลา ทุกวัน ติดต่อกันจนครบ ๑ เดือนแล้ว ฯ

ท่านให้เอา ต้นเหืองปลาหมอ (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนพอสมควรนำมาล้างให้สะอาด หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง จำนวน ๖ ถ้วยชาจีน เอาพริกไทยร้อน จำนวน ๓ ถ้วยชาจีน บดให้ละเอียด ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา จำนวน ๑๐๘ เม็ด รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลาก่อนอาหาร เข้า – เย็น ทุกวัน ติดต่อกันจนครบ ๕๔ วันแล้ว โรคเบาหวานจะหายขาด เจ้าของยานี้ได้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว สรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- นายสละ แสงวิภาด อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ตันครอบจักรวาล (หรือ ตันพันสี) กับตันไมยราบ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้สุกเหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน ใช้ น้ำยารับประทานต่างน้ำชา โรคเบาหวานจะค่อย ๆ หายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ตันเหวี่ยงปลาหมอ (ชนิดแดง เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) หนัก ๑๐ บาท , กับพริกไทยร้อน หนัก ๕ บาท, ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็น ลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทาน เวลาก่อนนอนทุกวัน โรคเบาหวานจะหายขาดแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา รากต้นมะดัน หนัก ๑ ก.ก. นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับ น้ำพอสมควร ใส่เกลือทะเล (เกลือใส่แกล) ผสมให้มีรสเค็มพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วย ชา วันละ ๓ ครั้ง ทุกวัน โรคเบาหวานจะค่อย ๆ หายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา ยอดขี้เหล็ก ๑๐ ส่วน, กับ สารส้ม ๑ ส่วน, ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมา ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอน ใช้รับประทานวันละ ๑ ก้อน ถ้าเป็นโรคเบาหวานน้อย รับประทานเพียง ๓๐ วัน โรคก็หายขาด ถ้าเป็นมาก ต้องรับประทานนานวันหน่อย โรคเบาหวานจะค่อย ๆ หายไปอย่างแน่นอน เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา ใบโพธิ์ ๑๙ ใบ, หัวยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๑ บาท, หัวยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๑ บาท, ไม้สัก (ที่ใช้ต่อเป็นหีบบรรจุศพแล้ว) ถากเป็นชิ้นเล็ก ๆ ๑ กำมือ, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรค

เบาหวานได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ขณะจะต้มยาขนานนี้ให้จืดรูป ๑ ดอก ในที่กลางแจ้ง น้อมมะลิถึง หลวงพ่อหอม ผู้เป็นเจ้าของยาขนานนี้ด้วย ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ใบต้นอินทนิล ประมาณ ๒ - ๓ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่ หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ทิ้งไว้ให้เย็นลงแล้ว ใช้น้ำยาปรับประทุกันครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้ โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา หนวดข้าวโพด (หรือหญ้าหนวดแมว) จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทุกันต่างน้ำชาบ่อย ๆ มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ที่ เริ่มเป็นให้หายไประยะในไม่กี่วันแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา ใบทองพันชั่ง ๑ ใบชุมเห็ด ๑ พริกไทยร้อน ๑ ต้นเหงือกปลาหมอ ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาหนกอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอน ใช้น้ำยาปรับประทุกัน เวลา เช้า - เย็น มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- พระอธิการนาค ขนติญาโน วัดห้วยเจริญผล อ.บ้านโป่ง ราชบุรี.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา เปลือกต้นไผ่เฒ่า กับ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยา ปรับประทุกันครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหาร เช้า และเวลาก่อนนอน ทุกวัน เพียง ๗ วันเท่านั้น โรคเบาหวานจะหายไปแล้ว ฯ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระสายทึบ ปิยสิโล วัดหนองสองคอน อ.พระพุทธบาท สระบุรี.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ฟักเขียว ๑ ลูก กับ ปลิงทะเล ๒ - ๓ ตัว นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทุกันทั้งเนื้อและน้ำยาให้หมด รับรอง

ว่าเพียงหม้อเดียวเท่านั้น โรคเบาหวานจะหายขาดไปทันที เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ใบต้นหูกวาง (ตัดก้านใบและปลายใบออกให้เรียบร้อย) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา เป็นประจำทุกวัน มีสรรพคุณช่วยลดน้ำตาลให้เป็นปกติ ประชาชนชาวสุโขทัย-ลพบุรี นิยมต้มรับประทาน โรคหายมามากแล้ว ฯ

- พระขาว อาภัสสร วัดชลเฉลิมเขต นราธิวาส.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา แก่นขี้เหล็ก จำนวนมากน้อยตามต้องการนำมาสับให้ละเอียด ใส่โถหรือ ใส่โหล ต้มน้ำผสมเกลือทะเล (เกลือใส่แกลง) ให้มีรสเค็มพอสมควร ต้มเคี่ยวให้สุกดีแล้ว เทใส่ในโถหรือ ใส่ในโหล นั้น ปิดฝาให้สนิท หมกข้าวเปลือกไว้ ๓ คืน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหาร ๓๐ นาที วันละ ๓ ครั้ง ทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวานได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลมาแล้ว ฯ

- พระครูวิธานปริยัติกิจ วัดบูรพาราม อ.ยะหริ่ง ปัตตานี.

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา ไม้สัก ๑ ไม้รวก ๑ (ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เผาไฟให้ไหม้เป็นขี้เถ้า เอาหนักอย่างละ ๑ ชีด แห่งกิโลกรัม) ซังข้าวโพก ๗ ฝัก (ย่างไฟให้สุกเหลือง) ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาหลังอาหาร วันละ ๓ เวลา หรือ ใช้รับประทานต่างน้ำชา ก็ได้ มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวานให้หายขาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา ใบไม้สัก กับ ใบเตยหอม ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด คั่วไฟให้สุกเหลือง นำมาใส่หม้อดิน

ต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา ทุกวันประมาณ ๑ เดือน โรคเบาหวานจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา ต้นตะกลับ (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้สุกเหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณช่วยลดน้ำตาลจนเป็นปกติ ต้องหมั่นเช็คดู ถ้าน้ำตาลลดต่ำกว่าปกติ ต้องหยุดรับประทานยานี้ทันที ฯ

- พระเทพวรเวที วัดไร่ขิง อ.สามพราน นครปฐม.

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา ใบชา (ใบชาแดง หรือ ใบชาเขียว ก็ได้) ๓ - ๔ ใบ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุกแล้ว คั้นเอาเฉพาะน้ำยาใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๒ เวลา เช้า - เย็น ทุกวัน ปรึษารับประทานเรื่อย ๆ ไป โรคเบาหวานจะค่อย ๆ หายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ ก่อนจะรับประทานยานี้ ให้จืดรูป ๙ ดอก ระลึกถึงพระภูมิเจ้าที่ ร.พ. พระมงกุฎเกล้า ฯ ทุกครั้ง ฯ

- พระครูรัตนานันทน์ วัดเขาไม้แก้ว อ.บางละมุง ชลบุรี.

ขนานที่ ๑๘ ท่านให้เอา รากตาล ๑ รากมะพร้าว ๑ รากหมาก ๑ รากมะละกอ ๑ เกสรบัวหลวง ๑ สารส้ม (สะตุ) ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๕ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้ว เวลา เช้า - เย็น ทุกวัน เมื่อครบ ๑๕ วันแล้ว ให้เทยาทิ้งต้มใหม่อีกหม้อหนึ่ง รับประทานทุกวัน จนครบ ๓๐ วันแล้ว โรคเบาหวานจะหายขาด เจ้าของยานี้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- นายฉลอง ทองใส ๑๔๐ ซอยมาตานุสรณ์ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๙ ท่านให้เอา ใบอินทนิลน้ำ จำนวน ๗ ใบ นำมาล้างน้ำให้สะอาด นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานเป็นประจำทุกวัน ชั่ว

ระยะเวลาไม่กี่วัน โรคเบาหวาน และโรคความดันโลหิตสูงจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอ่วม วัดทองกลาง อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง.

ขนานที่ ๒๐ ท่านให้เอา ดอกต้นลำไย ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูศิริโสภณ วัดศรีโสภณ อ.วังทอง พิษณุโลก.

ขนานที่ ๒๑ ท่านให้เอา น้ำผึ้งแท้ ๑ น้ำมะนาว ๑ น้ำธรรมดา ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละ ๑ ช้อนโต๊ะ นำมาผสมกันแล้ว ใ้รับประทานวันละ ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการปรุง วัดดอนหวาย อ.ทัพทัน อุทัยธานี.

ขนานที่ ๒๒ ท่านให้เอา ต้นหญ้าลูกใต้ใบ ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูโสภิตธรรมธาดา วัดหนองแข้แวน อ.พานทอง จ.ชลบุรี.

ขนานที่ ๒๓ ท่านให้เอา ต้นหญ้าไทรทั้งห้า กับ ต้นหญ้าปราบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) เอาอย่างละ ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาล้างน้ำให้สะอาด มัดเป็น ๓ เปลาะ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา วันละ ๓ ครั้ง ๆ ละ ๑ ถ้วยชา ประมาณ ๑๕ วัน โรคเบาหวานจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- พระครูศิริเลขาการ วัดด่านสำโรง อ.เมือง สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๒๔ ท่านให้เอา ต้นชะพลูทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด พับเอาต้นชะพลูเป็น ๓ ทบ ใช้ดอกลิ้นเฒ่าเป็น ๓ เปลาะ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ชัน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ชัน ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดช้อย วัดตะกาง อ.เมือง ตราด.

ขนานที่ ๒๕ ท่านให้เอา เห็ดจีนแดง (โดยมากมีทางภาคอีสาน) จำนวนพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่ภาชนะปิดฝาไว้ ต้มน้ำชาจีนให้แก่ ๆ (ใส่ใบชาจีนให้มาก ๆ) ใส่น้ำตาลทรายแดง หรือน้ำตาลทรายขาว ก็ได้ ลงผสมในน้ำชาที่ต้มนั้น พอมีรสหวานเล็กน้อย ตั้งไฟเคี่ยวให้เดือดประมาณ ๑๐ นาที แล้วยกลงทิ้งไว้ให้เย็น กรองเอากากชาออกทิ้งเสีย ใช้น้ำชาที่ใส่น้ำตาลผสมกับเห็ดจีนแดงนั้น ปิดฝาภาชนะนั้น และเจาะรูให้อากาศเข้าได้ ใช้น้ำยารับประทานแทนเครื่องดื่มทุกวันเวลา เมื่อน้ำยาหมดแล้ว ต้มน้ำชาผสมกับน้ำตาลทรายลงแช่ไว้ ใช้น้ำยารับประทานต่อไป โรคเบาหวานจะหายไปภายใน ๑๕ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุห์อุดม (หนู) วัดสิงห์คูยาง อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

ขนานที่ ๒๖ ท่านให้เอา มันเทศดิบ ๆ นำมาปอกเปลือกแล้ว ล้างน้ำให้สะอาด ใช้น้ำยารับประทานดิบ ๆ วันละ ๑ หัว ติดต่อกันประมาณ ๑ เดือน สรรพคุณแก้โรคเบาหวานให้หายไป ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒๗ ท่านให้เอา ดีไก่สด ๆ นำมารับประทานครั้งละ ๒ ดี เวลาก่อนอาหาร ๓ เวลา รวมวันละ ๖ เป็นเวลา ๗ วัน มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสานิจ ชิวสุทฺธโช วัดน้ำเขียว อ.แหลมงอบ ตราด.

ขนานที่ ๒๘ ท่านให้เอา ต้นหญ้าหนวดแมวทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) รากต้นมะตูม ๑ รากต้นมะขามป้อม ๑ รากต้นมะขามป้อมดิน ๑ รากต้น

สัก ๑ ข้าวเปลือกจ้าว ๑ ตัวยาทัง ๖ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๓ เวลา ก่อนอาหาร มีสรรพคุณแก้โรคเบาหวาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมามากมายแล้ว ฯ

- พระครูวิบูลวิหารการ วัดโรงวัว อ.สันป่าตอง เชียงใหม่.

ขนานที่ ๒๙ ท่านให้เอา ลูกมะแว้งเครือ ประมาณ ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใช้ทอดกับไข่ไก่ ๑ - ๒ ฟอง รับประทานทุกวัน ติดต่อกันประมาณ ๓๐ วัน โรคเบาหวานจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสาครธรรมสถิต วัดสุนทรสถิต อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๓๐ ท่านให้เอา น้ำผึ้งแท้ ๒ ช้อนกาแฟ, น้ำส้มสายชู (อ.ส.ร.) ๒ ช้อนกาแฟ, เกลือป่น (เกลือใส่แกง) ครึ่งช้อนกาแฟ ผสมกับน้ำอุ่น ๑ แก้วกาแฟ กวนผสมให้เข้ากัน รับประทาน เวลาก่อนนอนทุกคืน รับประทานติดต่อกันไปเพียงเวลา ๗ วันเท่านั้น จะปรากฏผลดี ทำให้น้ำตาลลดลง ทำให้อาการปวดเมื่อยอาการอ่อนเพลียหายไป เมื่อรับประทานติดต่อกันไปประมาณ ๑ ปี โรคเบาหวานจะขาดหายแน่นอน ในระหว่างที่รับประทานยานานนี้ ไม่ห้ามของแสลงทุกชนิด เจ้าของยานานนี้ได้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- นายฉลอง ทองใส ๔๘๐ ซอยมาตานุสรณ์ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคหืด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผมคน (ผมคนบนศีรษะคน) จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้ไหม้ บดเป็นผง ผสมกับสุราพอประมาณ รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละครั้ง (เวลาโรคหืดกำเริบไม่ควรรับประทานยา) ประมาณ ๗ วันเท่านั้น โรคหืดที่เป็นมาไม่เกิน ๕ ปี จะหายขาดแล เจ้าของยานานนี้ได้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระราชโมลี วัดราชโอรสาราม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา แก่นลั่นทม จำนวนมากพอสมควร นำมาสับให้ละเอียด ใส่กะทะต้มกับน้ำพอสมควร แล้วกรองเอาน้ำมาเคี่ยวให้เป็นยางเหนียว (พอปั้นเป็นลูกกลอนได้) ผสมกับสุร่าอย่างดี ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใ้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคหืดให้หายขาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปัญญาสารคณี วัดแสงหา อ.แสงหา อ่างทอง.

ขนานที่ ๓ ท่านให้จัดเครื่องพลีเป็นกระทงเล็ก ๆ ๑ กระทง ใส่อาหารคาวหวาน พร้อมกับดอกไม้ รูป เทียน โดยจุดรูป ๑ ดอก จุดเทียน ๑ เล่ม ถือกระทงเดินที่กอดะไ้ (หัวเหลียวหลัง เหลียวซ้าย แลขวา อย่างเด็ดขาด) เมื่อเดินไปถึงที่กอดะไ้แล้ว วางเครื่องพลีลงบูชาที่กอดะไ้นั้น แล้วประณมมือพูดเอง เออเองว่า “คุณหมอจำ ลูกป่วยเป็นโรคหืดหอบ มาขอยาจากคุณหมอดี” ตอบเองว่า “เออ เอาไปต้มกิน โรคหืดหายขาดแล” แล้วใช้มือทั้ง ๒ จับต้นตะไคร้ที่หมายตาไว้ (เพียงต้นเดียว) ถอนขึ้น สะบัดดินให้หลุดไปแล้ว พับปลายยอดกับโคนต้นเข้าหากัน เอาเชือกผูกมัดเป็น ๓ เปลาะ ไม่ต้องล้างน้ำ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใ้รับประทานครั้งเดียวให้หมด มีสรรพคุณแก้โรคหืดให้หายขาดได้ ใช้รักษาหายขาดมาทุกรายแล ฯ

- พระครูอดุลบรรณสาร วัดไถ่ก่งวอ อ.หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา แมลงป่องข้าง ๘ ตัว นำมาคว้ไฟให้ไหม้กรอบแล้ว บดให้ละเอียด ผสมกับสุรา ใ้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๒ - ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคหืดให้หายขาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา เนื้อหมู ๓ ชิ้น นำมาใส่ไว้ในรังมดแดง ประมาณ ๒๐ ชั่วโมง แล้วนำเอาเนื้อหมูนั้นมาสับให้ละเอียด แยกกับยอดตำลึง ใ้รับประทานทั้งเนื้อและน้ำยา ทำรับประทานเพียง ๒ - ๓ ครั้งเท่านั้น โรคหืดจะหายขาดแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา ไบขนาด ๔ ไบ รากมะดันหนัก ๑๐ บาท สารส้มหนัก ๑ บาท ด้วยยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำเป็นผง ใช้ชงน้ำร้อนรับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณช่วยขับเสมหะ ละลายเสมหะ ตั้ดโรคหืด ให้หายขาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา ต้นตำแยทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำ ผสมกับน้ำผึ้งแท้ (เอาอย่างละเท่า ๆ กัน) ใช้รับประทานครั้งละ ๑ แก้ว มีสรรพคุณจะทำให้เอาเจียนจันรังหิดออกมา เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดสมบัติ วัดปากง่าม อ.บางคนที่ สมุทรสงคราม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา ต้นลูกใต้ใบทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุก คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๑ ครั้ง เป็นเวลา ๓ วัน มีสรรพคุณแก้โรคหืด ซึ่งกำเริบอยู่ให้หยุดทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- คุณประมุข สุขทรัพย์ศรี กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา ข้าวหมาก (ข้าวหมากที่นิยมรับประทานกับข้าวเหนียวตัด) ๑ ถ้วยชา กับ หนั่งปลากะเบน (เผาไฟให้ไหม้กรอบ บดให้ละเอียด) หนัก ๑ บาท, ด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาผสมกัน ใช้รับประทานให้หมดทั้งถ้วยเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้โรคหืดให้หายขาด เคยใช้รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดมาแล้ว ฯ

- พระครูใบฎีกาติก อหีสโก อ.เมือง สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา เนื่อจระเข้ (สด ๆ) จำนวนมากพอสมควร นำมาผัดกับพริกเครื่องแกง ผสมกับ สุรา พอสมควร ใช้รับประทานพร้อมกับข้าวสุก

เพียง ๓ - ๔ ครั้งเท่านั้น โรคหืดจะขาดหายไปแล มีสรรพคุณชะงัดยิ่งนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดี
มามากแล้ว ฯ

- พระครูพิศมัยธรรมวาที วัดราชบุรุษรัศมีธรรม เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา เมล็ดบวบ (บวบที่ใช้ปรุงอาหาร) ที่ตากแดดแห้งแล้ว นำมาแกะเอา
เฉพาะเนื้อข้างใน จำนวนมากน้อยตามต้องการ ตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้รับประทาน ๓ ครั้ง โดย
กำหนดปริมาณยา และระยะเวลา ดังนี้ :-

ครั้งที่ ๑ ท่านให้เอา เนื้อในเมล็ดบวบ หนัก ๑ สลึง ผสมกับสุรา ๑ กัง ใช้รับประทานให้หมด

ครั้งที่ ๒ ท่านให้เอา เนื้อในเมล็ดบวบ หนัก ๒ สลึง ผสมกับ สุรา ๑ กัง ใช้รับประทานให้หมด
ระยะห่างจากครั้งที่ ๑ เป็นเวลา ๑ วัน คือ กินวันเว้นวัน

ครั้งที่ ๓ ท่านให้เอา เนื้อในเมล็ดบวบ หนัก ๓ สลึง ผสมกับ สุรา ๑ กัง ใช้รับประทานให้หมด
ระยะห่างจากครั้งที่ ๒ เป็นเวลา ๑ วัน คือ กินวันเว้นวัน

เมื่อรับประทานยาเข้าไปแล้ว จะทำให้เกิดอาการอาเจียนมาก จนรังทิดออกมา จะต้องกำหนด
น้ำหนักของยา และ เวลารับประทานยาให้ห่างกันวันเว้นวัน ผู้ป่วยที่มีสุขภาพอ่อนแอ ไม่ควรใช้ยา
ขนานนี้เด็ดขาด ฯ

- พระอธิการเจริญ วรุตโต วัดเจ็ดเสมียน ราชบุรี.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา ยาสูบ (ยาสูบที่ใช้มวนกับใบตองหรือใบจากสูบ) กับ ปูนขาว ตัวยาทั้ง
๒ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กันโขลก ๒ - ๓ ฟอง (ทุบเอาเฉพาะไข่ขาว) ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมา
ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากันดีแล้ว ใช้พอกที่กลางหลัง ตรงกระเบนเหน็บ เมื่อพอกยาขนานนี้แล้ว จะเกิด
อาการอาเจียนออกมาเป็นสีขาว-สีเหลือง-เป็นสีเขียว-เป็นสีเขียวอ่อน รังทิดจะออกมาพร้อมกับอาเจียนสี
เขียวอ่อน เมื่อรังทิดออกมาแล้ว ให้รีบแกะยาที่พอกออกมาทันที

ในระหว่างที่อาเจียนอยู่นั้น ให้ดื่มน้ำมะพร้าวมาก ๆ หรือ ให้เอา หญ้าไทร นำมาต้มกับน้ำ
พอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน ประมาณ ๑ แก้ว ผู้ป่วยที่มีสุขภาพอ่อนแอ ห้ามรับประทานยาขนานนี้
เด็ดขาด เพราะกำลังกายต่อต้าน

ไม่เพียงพอ อาจเป็นอันตรายถึงเสียชีวิตได้ มีสรรพคุณแก้โรคหืดให้ขาดได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอริการกุศล ถิรธมโม วัดหนองกระทุ (สมานสามัคคี) อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา ไข่ไก่สด (ชนิดที่มีเชื้อตัวผู้ ฟักเป็นตัวได้) กับน้ำส้มสายชู (ชนิดกลั่น) นำมาผสมกัน โดยทุบไข่ไก่สด ๑ ฟอง ใส่ลงในแก้ว ใส่น้ำส้มสายชู ๒ ช้อนโต๊ะ ลงผสมกัน กวนให้เข้ากัน ดีแล้ว ใช้รับประทานเวลาก่อนอาหารเช้า ทุกวัน เป็นเวลา ๑๕ วัน อาการโรคหืดหอบจะบรรเทาลง ถ้าเป็นมาก ใช้ปรุรงยานี้รับประทานเวลาก่อนอาหารเช้า - เย็น วันละ ๒ ครั้ง ทุกวัน เป็นเวลา ๑๕ วัน อาการโรคหืดหอบจะดีขึ้นมาก ต่อจากนั้น ให้ปรุรงยานี้รับประทานเวลาก่อนอาหารเช้า ทุกวัน วันละ ๑ ครั้ง เป็นเวลา ๗๕ วัน รวมเป็นเวลา ๙๐ วัน โรคหืดหอบจะหายขาดแล ยานี้มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- ตำราของพระธุดงค์ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา เถาวัลย์เปรียง ๑ ใบมะคำไก่ ๑ ฝาง ๑ หัว แห้วหมู ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๒ สลึงเท่ากัน แสมสารหนัก ๖ สลึง ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอามาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เพียง ๔ - ๕ ครั้ง โรคหืดหอบจะหายขาดไปแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา ขมิ้นอ้อย ๑ ยาฉุน (ยาเส้นที่ใช้มวนกับใบตองหรือใบยาสูบ) ๑ ปูนขาว ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๘ บาทเท่ากัน นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ใช้พอกที่หน้าแข้ง (ข้างขวา หรือ ข้างซ้ายก็ได้) ใช้ผ้าพันไว้ ชั่วโมงประมาณ ๓๐ นาที จะทำให้เกิดอาการอาเจียนอาเจือโรคหืดออกมาจนหมด ยาขนานนี้ คนมีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ห้ามใช้รักษา เพราะกำลังไม่พอ จะเป็นอันตรายแก่ชีวิตได้ ฯ

- พระครูสุวรรณธรรมา วัดตรีบุญญาราม อ.พระพุทธบาท สระบุรี.

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา ใบต้นตองแตก ๕ ใบ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ น โม พุท ธา ยะ ทุกใบ) ตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ผสมกับ ปูนขาว (ร่อนเอาเฉพาะที่ละเอียด) ปั้นเป็นเม็ดขนาดเท่าไข่มุก ใช้รับประทานกับ น้ำผึ้ง เวลาก่อนเกิดอาการหอบ วันละครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคหืดหอบจะหายขาด ยาขนานนี้ให้ใช้รักษาผู้ป่วยมีอายุไม่เกิน ๔๐ ปี โรคหืดหอบจะหายไปเป็นปลิดทิ้งทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญชอบ อนุกรมบโก วัดลาดชะโด อ.ผักไห่ อ.อยุธยา.

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา หัวกระชาย ๑ ผิวมะกรูด ๑ ต้นกาบुरทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กระเพราแดง ๑ ขิง ๑ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหน่ออย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทานครั้งละ ๒ เม็ด เวลาก่อนอาหาร เข้า - เย็น มีสรรพคุณแก้โรคหืดหอบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการไพรัช ฐิริปัญโญ วัดหนองสรวง อ.วิหารแดง สระบุรี.

ขนานที่ ๑๘ ท่านให้เอา ปูเค็ม (ปูแสมดองที่เป็นปูเค็ม) ๕ ตัว นำมาคั่วไฟในหม้อดินให้ปูกสุกไหม้เกรียม บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำข้าวต้ม ๓ ช้อนโต๊ะ กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทานวันละ ๓ เวลา อาการโรคหืดหอบจะหายไปภายใน ๓ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทลโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๑๙ ท่านให้เอาเถาวัลย์เปรียง หนัก ๓ บาท ผักเป็ดแดง หนัก ๓ บาท ต้นสำมะงา หนัก ๓ บาท การบูร หนัก ๑ บาท ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๑ ส่วน สุรา ๑ ส่วน หรือจะใช้น้ำ ๒ ส่วน สุรา ๑ ส่วนก็ได้ ใช้น้ำยารับประทานก่อนอาหารเช้า - เย็น มีสรรพคุณแก้โรคหืดหอบใช้ได้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เคยใช้รักษามากมายมาแล้ว ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ขนานที่ ๒๐ ทานให้เอา หัวข่า ๑ กำมือ, ใบมะกา ๑ กำมือ, ข้าวเปลือกข้าวเจ้า ๓ หีบมือ, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้รับประทานเวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา ทุกวันติดต่อกันประมาณ ๓๐ วัน โรคหืดจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหามาหลายคนแล้ว ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ขนานที่ ๒๑ ทานให้เอา หัวกระเทียม ๑๐๘ กลีบ, พริกไทยร้อน ๑๐๘ เม็ด, หัวแห้วหมู ๑๐๘ หัว, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดข้าวโพด ใช้รับประทานครั้งละ ๒ – ๓ เม็ด เวลาเช้า – เย็น และก่อนนอน วันละ ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคหืดที่เริ่มเป็นมาไม่นาน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอินทสารสุนทร วัดนิลเพชร อ.บางเลน นครปฐม.

ยาขับเสมหะ (เสลด)

ขนานที่ ๑ ทานให้เอา น้ำผึ้งเดือน ๕ จำนวน ๓๐๐ ซีซี. (ประมาณ ๑ ใน ๓ ของลิตร) มะขามเปียก หนัก ๓ บาท มะขามป้อม (ตากแห้ง เอาเฉพาะเนื้อแกะเม็ดออกเสีย) หนัก ๒ บาท, น้ำตาลทรายแดง หนัก ๓ สลึง, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาผสมกัน โดยเทน้ำผึ้งลงในกะทะ ยกขึ้นตั้งไฟ เคี่ยวให้สุกก่อน ใส่น้ำตาลทรายแดงลงกวนผสมให้เข้ากันดีแล้ว ใส่มะขามเปียกลงกวนผสมให้เข้ากัน ใส่มะขามป้อมลงกวนผสมกัน เคี่ยวไฟให้เหนียวพอปั้นเป็นลูกกลอนได้สะดวก แล้วยกลง ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทานแก้โรคไอ เป็นยาขับเสมหะ (ขับเสลด) ของคนเป็นโรคหืด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- หมอทองอินทร์ จันทร์ตาโลก จอมทอง เชียงใหม่ (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ทานให้เอา เทียนทั้ง ๕ (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนข้าวเปลือก ๑ เทียนตาคักแตน ๑) สมอทั้งสาม (คือ สมอไทย ๑

สมอเทศ ๑ สมอพิเภก ๑) มะขามป้อม ๑ รากชะพลู ๑ แก่นสน ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ ยาดำ ๑ ใบมะขาม ๑ ตัวยาทั้ง ๑๔ อย่างนี้ อออย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้รับประทานยาครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณเป็นยาระบาย แก้อาการหอบหืดอักเสบ ขับเสมหะ (ขับเสลด) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้ได้ผลดีมาแล้ว

- พระครูอาทรธรรมนิเทศก์ วัดท่าเสา อ.กระทุ่มแบน สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบต้นกระเทียมสด จำนวนมากพอสมควร นำมาต้มกับน้ำใช้น้ำยาต้ม มีสรรพคุณจะทำให้เสมหะแห้ง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้อาการเหนื่อยหอบ

ท่านให้เรารากต้นกระดังงา หนัก ๖ บาท, รากต้นพิบูล หนัก ๕ บาท, รากต้นทองพันชั่ง หนัก ๕ บาท, หัวยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๔ บาท, หัวยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๔ บาท, ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาการเหนื่อยหอบให้หายได้ ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระครูสังัด ยโสธโร วัดพระเพลิง อ.ปทุมธานี นครราชสีมา.

ยาแก้อาการผิวดำแลง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ใบต้นข่อย จำนวนเล็กน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ น้ำขาวข้าว กรองด้วยผ้าขาวบางเอาเฉพาะน้ำยา ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้ว มีสรรพคุณแก้อาการผิวดำแลง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา รากมะขาม หรือรากสลอด อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ฝนในฝาละมีหม้อดิน กับ น้ำขาวข้าว ให้น้ำยาข้นพอสมควร ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยารับประทานเพียงครั้งเดียว สีสรรพคุณถอนพิษผิวดำคล้ำ ให้หายไ้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุทธิสารนันท์ วัดท่าสุทธาวาส อ.ป่าโมก อ่างทอง.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ใบมะขาม ๑ ใบต้นหญ้านาง ๑ ใบต้นบัวบก ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำขาวข้าว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาการผิวดำคล้ำ เพราะเป็นไข้แล้วกินของแสลง ไข้กำเริบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสว ยสชาติ วัดช้างป่าแกม อ.สนามชัยเขต ฉะเชิงเทรา.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา เถาตำลึง นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตัดเป็นท่อน ๆ ละ ๑ คืบ จำนวน ๓ - ๔ ท่อน ใส่หม้อดิน สุมด้วยไฟกลบ จนไหม้เป็นขี้เถ้า บดให้ละเอียด ผสมกับน้ำขาวข้าว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาการผิวดำคล้ำ เพราะกินของแสลง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้ช่วยคนป่วยมามากแล้ว ฯ

- พระครูสุทัศน์ วัดมหาสอน อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา กระดุกควายเผือก ๑ เปลือกต้นทองหลางทั้ง ๒ (คือ เปลือกต้นทองหลางธรรมดา ๑ เปลือกต้นทองหลางใบมน ๑) จันทน์ปาว ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๓ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้พิษผิวดำคล้ำเพราะเสมณ (เสมณ ณะที่เป็นไข้ หรือ ณะที่หายจากป่วยไข้ใหม่ ๆ) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูพินิตธรรมคุณ อ.พนัสนิคม ชลบุรี.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ใบมะระสด ๑ ใบต้นฝ้ายเทศสด ๑ รากต้นระหุ่งแดง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้

ละเอียด บ้วนเป็นเม็ดเท่าเม็ดพุทธรักษา ตากแดดให้แห้ง เก็บไว้ ใช้ละลายกับ น้ำชาข้าว รับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้พิษผิวดำคล้ำทุกชนิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูชั้นตรีธรรมโสภิต วัดโพธิ์ทอง อ.ลับแล อุตรดิตถ์.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ขี้ไก่ กับ ผิวน้ำใส่สุก ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมา คั่วไฟให้สุกแล้ว บดให้ละเอียด ละลายกับน้ำร้อน ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการผิวดำคล้ำเพราะเสมหะ ในขณะที่เป็นไข้ หรือ หรือหลังจากหายจากเป็นไข้ใหม่ ๆ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระธรรมธรรพคุณทรัพย์ เจ้าอาวาสวัดอ่างศิลา อ.เมือง ชลบุรี.

ยาแก้โรคดีซ่าน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ไม้สัก ๑ ไม้ประดู่ ๑ ผางเสน ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า - เย็น หรือ ใช้รับประทานต่างน้ำดื่ม มีสรรพคุณแก้โรคดีซ่านได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา รากต้นทับทิม ๑ กำมือ, รากต้นมะม่วงป่า ๑ กำมือ, รากต้นสัก ๑ กำมือ , หมูเนื้อแดงราคา ๕ บาท, (สำหรับใช้รักษาโรคดีซ่านของเด็ก) ราคา ๑๐ บาท (ใช้สำหรับรักษาโรคดีซ่านของผู้ใหญ่) เวลาซื้อ ห้ามต่อ ได้เท่าไรก็เอาเท่านั้น ต้วยาทั้ง ๔ อย่างนี้ มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ในระหว่างรับประทานยา ห้ามรับประทานของมัน ๆ อย่างเด็ดขาด ถ้าต้มยานี้หม้อหนึ่งรับประทานแล้ว โรคดีซ่านยังไม่หาย ให้ต้มรับประทานอีกหม้อหนึ่ง โรคดีซ่านจะหายขาดแน่นอน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา เถาขมิ้นเครือทั้ง ๕ (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๒ - ๓ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคดีซ่าน มีอาการตัวเหลือง ตาเหลือง และแก้โรคตับแข็งที่เกิดจากดื่มสุรามาก ต้องดื่มน้ำนี้รับประทานหลายครั้ง ๆ รับรองโรคดีซ่านหายขาดแน่นอน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมบุญ โสภโณ วัดทุ่งเหียง อ.พนัสนิคม ชลบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ต้นพังพวย (หรือ ต้น แพงพวย) สด ๑ กำมือ นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด คั้นเอาน้ำ ผสมกับ น้ำผึ้งเดือน ๕ อย่างละครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทานวันละ ๑ ครั้ง ประมาณ ๑๕ วัน โรคดีซ่าน ซึ่งมีอาการตาเหลือง ตัวเหลือง จะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นโทงเทงทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวน ๒ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร แล้วคั้นเอาน้ำขึ้น ๆ ผสมกับ น้ำตาลทรายแดง พอสมควร ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๒ - ๓ ครั้ง ประมาณ ๑๐ - ๑๕ วัน โรคดีซ่านจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา แก่นต้นลั่นทม ๑ ใบชะพลู ๑ หน้างวงช้าง ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคดีซ่านได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูบรรพตประชาลัย วัดหนองหญ้าปล้อง เพชรบุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ใบมะขามสด จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำ ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยาครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทาน

ทุกวัน ๆ ละครั้ง ประมาณ ๒๐ วัน อาการโรคดีซ่านจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ต้นกุ่มข่าย (ที่ใช้รับประทานกับก้วยเตี่ยวผัดไทย) สด ๆ จำนวนมาก พอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นเป็นท่อนเล็ก ๆ ใส่หม้อดิน ต้มกับ น้ำมะพร้าวอ่อน (มะพร้าวไฟที่มีเปลือกสีเหลือง) ๑ ลูก ใช้น้ำยารับประทานให้หมดภายใน ๑ วัน ใช้ปรุรงยานี้รับประทานทุกวัน ติดต่อกัน ๗ วัน โรคดีซ่านจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- นายพงษ์ จิตต์มิตรภาพ ร้านอุดมโชค ซอยร่วมพัฒนา กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๙ ท่านให้เอา พักเขี้ยวสด ๑ ผล (ปอกเปลือกแล้ว หั่นเป็นชิ้น ๆ) กับ เต้าหู้ (ที่มีขายตามท้องตลาด เป็นแท่ง ๆ) ๓ แท่ง (หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ แขน้ำให้อ่อนตัวเสียก่อน) นำตัวยา ๒ อย่างนี้มาใส่หม้อดินต้มกับน้ำมากพอสมควร ใส่น้ำตาลกรวดลงผสม ประมาณให้มีรสหวานเล็กน้อย ต้มเคี่ยวให้ตัวยาเปื่อยจนละลาย ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำดื่ม เมื่อรับประทานยานี้แล้วประมาณ ๑ ชั่วโมง ผู้ป่วยจะถ่ายปัสสาวะออกมาเป็นสีขาว ใช้รับประทานวันละหลาย ๆ ครั้ง ทุกวัน ติดต่อกันไปเพียงระยะเวลา ๗ วันเท่านั้น โรคดีซ่าน ซึ่งมีอาการเจ็บภายใต้สะดือด้านซ้าย ตาเหลือง ตัวเหลือง ท้องอืด แน่นท้อง ถ่ายปัสสาวะเป็นสีเหลืองเข้ม จะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เข้าของยานี้ได้ใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ เมื่อหายโรคแล้ว ตัวผู้ป่วยจะมีผิวดำคล้ำถูกแดดเผา ไม่ต้องตกใจ ผิวพรรณจะกลับคืนดีเหมือนเดิม ภายใน ๑ เดือน ฯ ห้ามกินของแสลง คือ อาหารที่มีรสจัด ๆ ของมัน ๆ และห้ามกินเหล้าอย่างเด็ดขาด ฯ

- นายพงษ์ จิตต์มิตรภาพ ร้านอุดมโชค ซอยร่วมพัฒนา กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคดีสีดวงจมูก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวจุกกระเทียม จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาหั่นให้ละเอียด ตากแดดให้แห้ง ผสมยาฉุน (ยาเส้นใช้มวนกับใบตองหรือ

ใบจากสุบ) และ พิมเสน พอสมควร ใช้มวนกับใบตอง จุดไฟสุบทางรูจุมก โดยใส่มวนยาในรูจุมกข้างหนึ่ง อดรูจุมกเสียข้างหนึ่ง สูดเอาควันยาให้เข้าไปรมในรูจุมกให้นาน ๆ แล้วเปลี่ยนกันสูดอีกข้างหนึ่ง สลับกันไป มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงจุมก โรคไซนัส ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ใบขนาด ๑ หัวตะไคร้ ๑ ดอกลำโพง ๑ หญ้าแพรก ๑ ไม้ซาก (ไม้ไผ่ที่สับ แผลออกเป็นแผ่น ใช้ปูพื้นแทนไม้กระดาน) ขูดให้เป็นฝอย ๑ ขี้ม้า(แห้ง) ๑ เขาควายเผือก (ขูดเป็นฝอย) ๑ ตำยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาหั่นให้ละเอียด ผสมกันดีแล้ว ใช้กระดาษรม (กระดาษที่ใช้ปิดร่มกระดาษ) มวนสุบ มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงจุมก ได้ผลชะงัดนักแลฯ

- พระอธิการดอกไม้ วัดหนองเสาธง อ.ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ใบต้นสิงหะโมรา จำนวนมากน้อยตามต้องการนำมาหั่นให้ละเอียด ตากแดดให้แห้ง ผสมกับ พิมเสน พอสมควร ใช้มวนด้วยสมุดข่อยดำ หรือ มวนด้วยใบตองสุบ มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงจุมก ให้หายไปได้ อย่างน่าอัศจรรย์ เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้วฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา รากต้นทองหลาง ๑ รากต้นรางจืด ๑ รากต้นมะกล่ำ ๑ รากต้นส้มป่อย ๑ รากต้นมะเฟือง ๑ หญ้าหนวดแมว (พยัพเมฆ) ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ ตำยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า กลางวัน เย็น วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๗-๑๕ วัน มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงจุมก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลฯ

- เจ้าอธิการเช็น เดชปญโญ วัดตำหนักธรรม อ.ร้องกวาง แพร่

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ หัวจุก หอมแดง ๑ หัวจุก กระเทียม ๑ ว่านหางช้าง ๑ ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ

๔ บาทเท่าๆกัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า กลางวัน เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงจมูก และแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูเมธีกาญจนคุณ วัดหนองโรง อ.ท่ามะกา กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ขนนกตะขาบ ๑ มะเขือขึ้น ๑ ดอกตาล ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละ เท่าๆ กัน มีวิธีปรุงยาดังนี้ ขนนกตะขาบ เผาไฟให้ไหม้เสียก่อน มะเขือขึ้น ชูดเอาเฉพาะเยื่อใน แล้วตาก แดดให้แห้ง ดอกตาลตากแดด ให้แห้ง ใช้ใบยาสูบทั้งใบ มวนตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ จุดไฟสูบทางจมูกจน หมดมวนให้ปรุงยานี้รักษาเพียง ๓ ครั้ง โรคริตสีดวงจมูกจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแลฯ

- พระเกษม เขมปัญโญ วัดกลางท่าข้าม อ.ค่ายบางระจัน สิงห์บุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา รากกระเทียมแห้ง จำนวนมากน้อยตามต้องการนำมาบดกับใบตองแห้ง สับแบบสับบุหรี ให้ความยาวออกทางจมูกให้มากๆ ปรุงยานี้สูบวันละ ๒ ครั้ง เวลา เช้า เย็น ติดต่อกัน ๗ วัน มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงจมูกได้ผลดีชะงัดแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้วฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ กานพลู ๑ ดีปลี ๑ เลือดแรด ๑ เลือด เลียงผา ๑ เกลือสินเธาว์ ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดเป็นผง เก็บไว้ใช้ รับประทาน ผสมกับ น้ำต้มสุก ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณ แก้โรคริตสีดวงทวารหนัก คือ แก้กุด แก้ก้น แก่เลือดออก แก่ตากออก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เจ้าของยาขนานนี้ใช้รักษาตัวเอง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอนุสารศาสนกรรม วัดพระธาตุทองมู อ.เมือง แม่ฮ่องสอน.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวกระชายหนัก ๔ บาท, เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) หนัก ๖ บาท เนื้อมะขามเปียก หนัก ๔ บาท ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำผสมกันแล้ว ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน รินน้ำยาใส่ขวดเก็บไว้ใช้รับประทานเวลาก่อนนอนทุกคืน ภายในเวลา ๑ เดือน โรคริตสีดวงทวารจะหายขาดไปแล้

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ต้นยาสูบทั้งห้า กับต้นงวงช้างทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ต้มเคี่ยวให้เดือดสักครู่หนึ่ง แล้วยกลง เทน้ำยาใส่ภาชนะ รอให้น้ำยาอุ่น ๆ นั่งแช่ในน้ำยานั้นวันละ ๕ นาที ทุกวัน ต้องอุ่นยาก่อนใช้น้ำทุกครั้ง โรคริตสีดวงทวารหนักจะค่อย ๆ หายไปแล้

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา แก่นพญามือเหล็ก จำนวนมากพอสมควร นำมาสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานเป็นประจำ มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้ได้ผลดีมากแล้ว

- พระครูบรรณานุศาสน์ จ.ยโสธร.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา บอระเพ็ด นำมาหั่นเป็นท่อน ๆ จำนวน ๓ ถ้วยชา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ถ้วยชา น้ำสะอาด ๓ ถ้วยชา นำมาใส่หม้อดิน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ถ้วยชา ใช้น้ำยารับประทานครั้งเดียวให้หมด มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา ใบवानเปราะหอม ๕ ใบ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา พอสมควร ห่อผ้าขาวบาง ใช้สอดเข้าทางทวารหนัก ก็ได้ หรือคั้น

เอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทาน ก็ได้ มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวิรัตน์ วุฑฒปัญโญ วัดอุ้มทอง อ.อุ้มทอง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา หัวไพล ๑ ยาดำ ๑ ดินประสิว ๑ ดีเกลือ ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ส้มมะขามเปียก ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ผลมะกรูด (ต้มให้สุกเสียก่อน) ๑ ลูก ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้ มาตำผสมกันให้ละเอียด ปั้นเป็นลูกกลอน รับประทาน เวลา ก่อนรับประทาน ฟังเศกด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะโม พุทธายะ) มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระเลื่อน คนธโร วัดจันทร์นิมิตร อ.เมือง อ่างทอง.

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา ใบสบเสื่อ นำมาขยี้ผสมกับ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) ใช้อุดที่ทวารหนัก หลังจากอาบน้ำแล้ว และ เวลา ก่อนเข้านอน เพียง ๓ คืนเท่านั้น มีสรรพคุณแก้โรคริตสีดวงทวารหนัก (ริดสีดวงลำไส้) ซึ่งมีอาการปวดท้อง ท้องร้องโครกคราก และถ่ายอุจจาระออกมาเป็นฟองเหลว ให้หายไปได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ แก่นจำปา ๑ เครือส้มกุ้ง ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ เหง้าสับประรดขาว ๑ รากลำเจียก ๑ สารส้ม ๑ พริกไทยร้อน ๑ หัวจุกกระเทียม ๑ หัวจุกหอม ๑ ตัวยาทั้ง ๑๒ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา โรคริตสีดวงทวารหนักชนิดเลือดออก จะพลันหายไปภายใน ๗ วัน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์จอม ฐานุตโตโร วัดโคสุภราช อ.เมือง อ่างทอง.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้เอา เปลือกต้นกระตุม ๓ เปลือก นำมาแช่ในภาชนะที่ใส่น้ำเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ที่มีรสเค็มจัด ๆ นั่งแช่ในภาชนะที่มีน้ำยานั้น ครั้งละประมาณ ๑๕ นาที ทุกวัน ประมาณ ๓ วัน หัวริดสีดวงทวารหนักจะหลุดออก และปรุ่ยนี้อีก ๑๐ - ๑๕ วัน โรคริดสีดวงทวารหนักจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระวันชัย ปัญญะโร วัดราษฎร์ประชุมชนาราม อ.เมือง กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้เอา ต้นและรากไม้รวก จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่เกลือแกง (เกลือทะเล) เล็กน้อย ประมาณให้มีรสเค็มเล็กน้อย ใช้น้ำยารับประทานแทนน้ำดื่ม ทุกวัน ประมาณ ๑๕ วัน มีสรรพคุณแก้โรคริดสีดวงทวารหนัก ที่เริ่มเป็น หรือเป็นมานานแล้ว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- พล.ต.ชวน ธีระวัฒน์ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา กฤษณาไม้ตาตุ่ม (คือ แก่นไม้ตาตุ่ม ที่ลงสีดำคล้าย ๆ ไม้จันทน์แดง) นำมาสับเป็นชิ้นเล็ก ใช้ดองกับสุรา ๑ ขวดใหญ่ ดองไว้ ๓ - ๗ วัน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนเข้านอน เมื่อรับประทานยานี้หมดแล้ว หัวริดสีดวงจะหลุดออก โรคริดสีดวงทวารหนักจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิจิตรวรวิมู วัดห้วยน้ำขาว อ.เมือง ตรัง.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา น้ำมะเกลือ (คั้นออกจากลูกมะเกลือ) ๑ น้ำมันยาง ๑ น้ำต้นบอระเพ็ด (คั้นออกจากเถาบอระเพ็ด) ๑ น้ำผึ้งแท้ ๑ ต้วยชาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาอย่างละ ๑ ถ้วยกาแฟ นำมาผสมกัน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า และ ก่อนนอน วันละ ๒ เวลา ระยะเวลาประมาณ ๑๕ วัน โรคริดสีดวงทวารหนักทุกชนิด และ โรคริดสีดวงจมูก จะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาบุญเหลือ ถาวโร วัดเสาชิงทอง อ.เมือง สิงห์บุรี.

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา ยาตำ ๑ มหาหิงค์ ๑ การบูร ๑ ลูกกระวาน ๑ ลูกจันทน์ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน พริกไทยร้อนหนัก ๖ บาท ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผลมะกรูด หรือผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ก็ได้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดข้าวโพด ใช้รับประทานครั้งละ ๑ - ๒ เม็ด ทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคจิตสีดวงลำไส้ แก้ปวดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วัดราชวรวิหารธรรม อ.เมือง อุทัยธานี.

ขนานที่ ๑๕ ท่านให้เอา ดอกคำฝอย ๑ ชิง ๑ ดีปลี ๑ สะค้าน ๑ ผลมะตูมแห้ง ๑ รากอังกาบ เหลือง ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคจิตสีดวงลำไส้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาเก็บ วัดลาดบัวหอม อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๑๖ ท่านให้เอา เปลือกกล้วยน้ำว้า ๓ กำมือ เปลือกทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กำมือ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร พอท่วมยาต้มเคี่ยวประมาณ ๓๐ นาที ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชาจีน เวลาก่อนอาหารเช้า - เย็น มีสรรพคุณแก้โรคจิตสีดวงลำไส้ ซึ่งมีอาการปวดท้องเป็นประจำ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษามากมายแล้ว ฯ

- พระครูกิตติยาภรณ์ วัดกรุงศรีเจริญ อ.บางกระทุ่ม พิษณุโลก.

ขนานที่ ๑๗ ท่านให้เอา หัวผักกาดขาว (หัวไชเท้า) สด ๑ - ๒ หัว นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตัดหัวจุกทิ้งเสีย ตำให้ละเอียด คั้นเอาน้ำ ๑ ช้อนโต๊ะ ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ๑ ช้อนโต๊ะ กวนให้เข้ากัน ใช้น้ำยารับประทานเวลาก่อนนอน (เวลากลางคืน) ถ้าเริ่มเป็นใหม่ ๆ ประยານี้รับประทานเพียง ๓ ครั้งเท่านั้น โรคจิตสีดวงทวารหนัก ชนิดเลือดออกและ ดากออก จะหายไปเป็นปลิดทิ้งทันที ถ้าเป็นมานานแล้ว ให้

ปรุรงยานี้รับประทานวันละ ๑ ครั้ง ทุกวันติดต่อกัน ประมาณ ๑๕ วัน โรคจิตสีดวงทวารหนัก ชนิด เลือดออกและตากออก จะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- นอ.(พิเศษ) แยม ประพัฒน์ทอง กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคเลือดออกทางทวารหนัก

ท่านให้อา ฝาง ๑ หย้าผักปราบ ๑ ต้นขลุ้ทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – เย็น หรือเวลาเลือดออกทางทวารหนัก มีสรรพคุณแก้โรค เลือดออกทางทวารหนัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอาบ อาทโร วัดม่วง อ.โพธาราม ราชบุรี.

ยาชักตาก

ท่านให้อา ต้นน้ำนมราชสีห์ หนัก ๘ บาท, ใบเสนียด หนัก ๔ บาท, หัวกระทือ หนัก ๑ บาท, หัวโพล หนัก ๑ บาท, เทียนดำ หนัก ๑ บาท, ขมิ้นอ้อยหนัก ๑ บาท, เถาบอระเพ็ด หนัก ๒ สลึง, ตัวยา ทั้ง ๗ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – เย็น มีสรรพคุณเป็นยาชักตากที่ออกมาให้กลับคืนเข้าที่เดิมตามปกติ เป็นยาสมานแผล และ แก่เด็กถ่ายเป็น มูกเลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคลมภายในท้อง

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา พริกไทยร้อน หนัก ๑๕ บาท, ดีปลีหนัก ๒๐ บาท, ว่านกีบแรดหนัก ๒๐ บาท, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผงผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนานเท่า เม็ดพุทรา ใช้รับประทานเวลา เช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคลมภายในท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิพิธชลธรรม วัดนาจอมเทียน อ.สัตหีบ ชลบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวกระเทียมหนัก ๔ บาท พริกไทยร้อนหนัก ๒ บาท ดีปลี หนัก ๒ บาท หงู้าแพรกหนัก ๑๐ บาท ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผงผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็น ลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด ก่อนเข้านอน มีสรรพคุณแก้โรคลมภายใน ท้อง แก้อโรคปวดท้อง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูบรรพตประชาวลัย วัดหนองหญ้าปล้อง เพชรบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ต้นบัวบก ๒ ส่วน กับ พริกไทยร้อน ๑ ส่วน นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับน้ำร้อน รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคลมภายในร่างกาย ทุกชนิด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุห์นวล มาณวโร วัดเนินทราย.

ยาแก้โรคลมวิงเวียนหน้ามืดตาลาย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา โกฐสอ ๑ โกฐหัวบัว ๑ เปราะหอม ๑ ลิ่นทะเล ๑ อบเชยเทศ ๑ อบ เชยญวน ๑ อบเชยไทย ๑ ชะเอมเทศ ๑ ชะเอมไทย ๑ ตำยาทั้ง ๙ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาท เท่ากัน พิมเสนหนัก ๒ สลึง ตำยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้นำมาตำเป็นผง ใช้ละลายกับน้ำร้อนรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลมวิงเวียน สวิงสวาย บำรุงหัวใจ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษา ได้ผลดีมาากแล้ว ฯ

- พระครูวรกิจจาภิรม วัดทองคั้ง อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวกระชายแก่ ๆ จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาปอกเปลือกแล้วหั่น เป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง เก็บใส่ขวดไว้ใช้ละลายกับน้ำร้อน รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วย ชา มีสรรพคุณแก้โรคลมตีขึ้น มีอาการวิงเวียน ทำให้ตาลายคล้ายจะเป็นลม ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา อบเชยเทศ ๑ เปลือกสมุลแว้ง ๑ สะค้าน ๑ รากชะพลู ๑ รากเจ็ดมูลเพลิง ๑ พริกไทยร้อน ๑ ดีปลี ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้ง ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด มีสรรพคุณแก้โรคลมวิงเวียนศีรษะ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูประยูร อินทวิโส วัดโพธิ์ทอง อ.เดิมบางนางบวช สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา จันทน์ทั้ง ๒ รากต้นกำงปลาทั้ง ๒ รากต้นมะแว้งทั้ง ๒ รากต้นมะเขือขึ้น ๑ คนทา ๑ เถาวัลย์เหี้ยนาง ๑ สะค้าน ๑ ชะพลู ๑ ตัวยา ๑๑ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น ใบมะนาว ๑๐๘ ใบ ตัวยาทั้ง ๑๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลมขึ้นเบื้องสูง มีอาการปวดศีรษะ ตาลาย หูอื้อ วิงเวียนศีรษะ แก้อโรประสาทได้ผลดีอีกด้วย เคยใช้รักษาได้ผลดีมาหลายคนแล้ว ฯ

- พระครูปัญญาวชิรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา ใบต้นกุ่ม ๑ ข่าต้น ๑ ไพล ๑ หัวหอม ๑ ดินประสีขาว ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกที่หัวแม่เท้าทั้งสองข้าง พอกไว้ตลอดวัน ทำพอกวันละครั้ง ชั่วระยะเวลา ๓ วัน โรคลมขึ้นเบื้องบน มีอาการทำให้ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยต้นคอเป็นกำลัง จะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา ชิง ๑ ไพล ๑ กานพลู ๑ ตัวยาทั้งสามอย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน เฉพาะกานพลูคว่ำไฟให้สุกเสียก่อน ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาตำให้ละเอียด ห่อผ้าขาวบางที่แช่น้ำต้มสุก ดองไว้ ๓ วัน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลมวิงเวียนหน้ามืด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา ไข่ไก่ (ที่ไม่มีเชื้อตัวผู้) ๑ ฟอง เจาะเอาเนื้อไข่ออกใส่ภาชนะไว้ เอาเกลือทะเล (เกลือใส่แกง) บรรจุให้เต็มฟองไข่นั้น แล้วเทออกเก็บไว้ บรรจุพริกไทยร้อนให้เต็มฟองไข่นั้นแล้ว เทออกเก็บไว้ นำเกลือและพริกไทยร้อนนั้นมาบดให้ละเอียด ใส่เกลือและพริกไทยที่บดแล้วนั้นลงผสมกับเนื้อไข่นั้นจนให้เข้ากัน ทอดไข่นั้นให้สุก รับประทาน (เปล่า ๆ) ให้หมด ในเวลาพระอาทิตย์จะตกดิน เฉพาะวันเดือนดับ (คือ วันแรม ๑๔ ค่ำ ของเดือนขาด) มีสรรพคุณแก้โรคลมวิงเวียน ซึ่งมีอาการไม่สามารถจะทรงตัวอยู่ได้ ทุกสิ่งทุกอย่างมันหมุนเวียนไปหมด ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- พระครูประสารันนวกิจ วัดโพธิ์งาม อ.เขาย้อย เพชรบุรี.

ยาแก้โรคลมจุกเสียดหน้ามืด

ท่านให้เอา ต้นเห็งอกปลาหมอ ๒ กำมือ หัวเห้งหมู ๒ ก.ก. พริกไทยร้อน ๒ บาท (ราคา) ดีปลี ๕ บาท (ราคา) (ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ ซื้อมา ๒ - ๕ บาท ได้เท่าไร เอาเท่านั้น) หัวกระเทียม ๑ ถ้วยแกง ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอน รับประทานเวลาก่อนนอน มีสรรพคุณแก้โรคลมจุกเสียดแน่นท้อง หน้ามืดจะเป็นลม แก้โรคโลหิตจาง เป็นยาเจริญอาหาร เป็นยาอายุวัฒนะ เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระอาจารย์ไสว เตชวโร วัดบางกะพ้อม อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ยาแก้โรคลมจุกเสียดหน้าอก

ท่านให้เอา หัวกระเทียม ๑ หัว นำมาปอกเปลือกออกแล้ว รับประทานพร้อมกับ น้ำผึ้งแท้ มีสรรพคุณเป็นยาขับลม ซึ่งมีอาการทำให้จุกเสียดหน้าอก แน่นหน้าอก ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสังเว สุมโน วัดคลองตันราษฎร์บำรุง อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ยาแก้โรคลมออกหู

ท่านให้อา บอระเพ็ด หนัก ๒ สลึง, ผักแพวแดง หนัก ๒ สลึง, ดีปลี หนัก ๒ สลึง, หัวหัวหมู หนัก ๒ สลึง, กรุงเขมา หนัก ๒ สลึง, พิลังกาสา หนัก ๒ บาท, ใบมะตูม หนัก ๒ บาท, ใบสลอด หนัก ๒ บาท, ตัวยาทั้ง ๘ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง ตำเป็นผง ละลายกับน้ำต้มสุก ปั่นเป็นลูกกลอนขนาด เมล็ดนุ่น เก็บรักษาไว้ ใ้รับประทานครั้งละ ๗ - ๑๑ เม็ด มีสรรพคุณแก้โรคลมออกหู เคยใช้รักษาหาย มามากแล้ว ๑ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ๑

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้ลมผสมเลือดกำเดา

ท่านให้อา ผลมะกรูด ๓ ผล ไพล หนัก ๔ บาท (ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ให้นำมานึ่งให้สุก) ดินประสิว ขาว หนัก ๑ บาท ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำส้มมะขามเปียก คลุกเคล้าให้เข้า กันดีแล้ว ใช้พอกศีรษะให้ทั่ว มีสรรพคุณแก้โรคลมผสมเลือดกำเดา ทำให้มีอาการเวียนจักษุ จักษุฟาง มีดมัวจักษุขาว ทำให้หนักศีรษะ เดินชวนเซ ทำให้ปวดกระบอกตา แสกหน้าและแสกผม เพราะโทษแห่ง โรคลมระคนกับเลือดกำเดา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ๑

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคลมกาลสังคลีจับหัวใจ

ท่านให้อา เปลือกต้นพิกุล ๑ กำมือ หัวกระเทียม ๗ กลีบ พริกไทยร้อน ๗ เม็ด ดีปลี ๗ ดอก ขิงสด ๗ แว่น ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน โดยใช้ช้อน ตักน้ำยารอกปากผู้ป่วย สัก ๓ - ๕ ช้อนโต๊ะ มีสรรพคุณแก้โรคลมสังคลีจับหัวใจ ซึ่งมีอาการทำให้หูตึง เรียกไม่ได้ยิน ตาค้างไม่กระพริบ อาการเข้าชั้นโคม่า อันเกิดจากไข้เพื่อเลือดเพื่อลม เคยใช้รักษาได้ผลดี มามากแล้ว ๑ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ๑

- พระครูสาธุกิจวิมล วัดหนองดินแดง อ.เมือง นครปฐม.

ยาแก้โรคลมหัวลูก

ท่านให้อา ข่า ๕ แวน ใบมะกา ๑ กำมือ เปลือกทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ กำมือ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลมหัวลูก ซึ่งมีอาการวิงเวียน หน้ามืด ตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคลมอัมพาต

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา หัวกระเทียม ๓๐ หัว (หั่นกลางออกเป็นหัวละ ๒ ท่อน) ตากแดดให้แห้ง (ซึ่งน้ำหนักเอาเท่าไร) เอาขิงแห้ง ๑ หัว หัวหมู ๑ โคกกระสุน ๑ ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาหนักเท่ากับน้ำหนักของหัวกระเทียมนั้น นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคลมอัมพาต มีอาการมือตายเท้าตาย เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการผัน ฉนฺทโร วัดโกมลภิตติ (สระลำไย) อ.พระพุทธรบาท สระบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ต้นมะเฟืองทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) หนัก ๑ บาท, ว่านร้อนทอง หนัก ๒ สลึง, ลูกจันทน์ หนัก ๒ สลึง, เทียนดำหนัก ๔ บาท, เนระพูสี หนัก ๑ สลึง, ระย่อม หนัก ๑ บาท, ว่านกีบแรด หนัก ๑ บาท, ใบมะระและใบพืชมเสน หนักอย่างละเท่ายาทั้งหลาย (คือ หนักอย่างละ ๘ บาท ๑ สลึง) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน หรือ นำมาตำเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอน รับประทาน ก็ได้ มีสรรพคุณแก้โรคลมอัมพาต ฤๅโรคลมอัมพาต ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- สิริญาโณภิกขุ วัดยางทอง อ่างทอง.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ต้นผักเสี้ยนผีทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) หนัก ๑ ก.ก. ใบต้นหนาด หนัก ๒ บาท เถาวัลย์เปรียง หนัก ๑ ตำลึง แก่นขี้เหล็ก

หนัก ๒ บาท ยาดำ หนัก ๑ - ๒ บาท ฝักราชพฤกษ์ ๓ ฝัก ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาปรับประมาณครึ่งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อน อาหาร เข้า - เย็น วันละ ๒ เวลา ให้ดื่มรับประทานประมาณ ๓ - ๔ หม้อ มีสรรพคุณแก้โรคลมอัมพาตได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสังฆรักษ์เชิญ โกลโล วัดกลางคูเวียง อ.นครชัยศรี นครปฐม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ยาดำหนัก ๒ บาท ลูกมะคำดีความ หนัก ๓ บาท กระตุงูเหลื่อม หนัก ๔ บาท ฟันสีขาวใบแสมสาร ๓ ซี่ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๔ ส่วน เคี่ยวให้เหลือ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาปรับประมาณครึ่งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลมอัมพาต ซึ่งมีอาการลิ้นแข็ง ปากเบี้ยว ตาแฉก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสาย อมร วัดหนองกระทิงทองสุทธาราม อ.อุทุมพร สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา สารส้ม ๑ เกลือสินเธาว์ ๑ ยาดำ ๑ เกลือทะเล ๑ (เกลือใส่แกง) เกลือหินส้ม ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน ผลมะกรูด ๓๓ ลูก ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ปั้นเป็นลูกกลอน รับประทานเวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคลมอัมพาต มีอาการมือตายเท้าตาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปิยศักดิ์ ทีฆายุโก วัดบ้านใหม่ อ.เมือง พิชญโลก.

ยาแก้โรคบวมทั้งตัว

ท่านให้อา รากไม้ไผ่สีสุก ๑ รากมะนาว ๑ รากส้มป่อย ๒ เปลือกตะโกป่า ๑ เปลือกต้นทองหลางน้ำ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาบดเป็นผง ปั้นเป็นแท่งไว้ ใช้น้ำลายกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้ทาแก้โรคบวมทั้งตัว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้เครื่องสับพันธุอ่อน

๑๘๙

ยาแก้เครื่องสับพันธุอ่อน

ท่านให้อา หัวกระชาย ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ พริกไทยร้อน ๑ ลูกกระวาน ๑ ว่านน้ำ ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๓ บาทเท่ากัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ละลายกับ น้ำผึ้งแท้ ก็ได้ น้ำตาลมะพร้าวก็ได้ น้ำตาลโตนด ก็ได้ น้ำอ้อยก็ได้ ปั้นเป็นลูกกลอน รับประทานเวลาเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้อาการเครื่องสับพันธุอ่อนให้กลับคืนเป็นปกติได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้เครื่องสืบทันธุ์ตาย

ท่านให้อา พริกไทยร้อน ๑ ผิวมะกรูด ๑ หัวกระชาย ๑ (ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน) ทุบ (ย่างไฟให้สุก) ๑ ตัว ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ใช้ละลายกับน้ำตาลโตนด รับประทานวันละ ๒ เวลา เพียงเวลา ๒ อาทิตย์เท่านั้น จะปรากฏผลดีอย่างน่าอัศจรรย์แลเคยใช้รักษาได้ผลดีมาากแล้ว ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคหัวเข้าไม่มีกำลัง

ท่านให้อา พริกไทยร้อน หนัก ๑ บาท ขิงสดแก่ ๆ หนัก ๒ บาท ผิวมะกรูดหนัก ๓ บาท กล้วยาแพรกหนัก ๖ บาท สารส้ม หนัก ๑๖ บาท ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกที่หัวเข้า มีสรรพคุณแก้โรคหัวเข้าไม่มีกำลังให้หายได้ ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคบุรุษ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ยาดำ ๑ ดีเกลือ ๑ อินประสิ่ว ๑ สารส้ม ๑ ใบมะกา ๑ ฝาค ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน ฝักราชพฤกษ์

๑๙๐

ยาแก้โรคบุรุษ

๓ ฝัก สมอทั้ง ๓ (คือ สมอไทย ๑ สมอเทศ ๑ สมอพิเภก ๑) อย่างละ ๓ ลูก เปลือกหอยแครง ๓ ฝาค ตัวยาทั้ง ๑๑ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคบุรุษ ชนิดเข้าช้อออกดอก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา รากต้นมะกรูด หนัก ๕ บาท รากต้นมะขามป้อมหนัก ๕ บาท หัวยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๑๒ บาท หัวยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๑๒ บาท กระตุกควายเผือกหนัก ๕ บาท กำมะถันเหลืองหนัก ๑๐ บาท ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคบุรุษ ชนิดเข้าช้อออกดอก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา กิ่งมะขามป้อม ๑ กำมือ กิ่งมะยม ๑ กำมือ สารส้ม หนัก ๒ บาท หัวยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๒ บาท หัวยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๒ บาท อ้อยแดง พอประมาณ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคบุรุษ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- เจ้าอธิการปา วัดบำเพ็ญธรรม อ.แก่งคอย สระบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ต้นข่อย ๑ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นท่อนเล็กหว่ายข้าวเย็นเหนือ และหว่ายข้าวเย็นใต้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา เป็นประจำทุกวัน จนกว่าโรคจะหาย ชั่วระยะเวลาไม่นาน มีสรรพคุณแก้โรคบุรุษได้ผลอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระอธิการกิตติ ดิกขวิโร วัดบางรวก อ.บางเลน นครปฐม.

ยาแก้โรคบุรุษ

๑๙๑

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นบอระเพ็ดสด จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำมันยาง (น้ำมันยางสำหรับผสมกับชันยาเรือ) พอสมควร คั้นเอาน้ำยารับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคหนองใน ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสามารถ วัดกลางเหนือ สมุทรสงคราม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ใบบัวบก ๑ กำมือ น้ำตาลทรายขาวกับสารส้ม (ซื้อราคาย่างละ ๑ สลึง คือ อย่างละ ๒๕ สตางค์ ขณะซื้อห้ามต่อ ห้ามขอเพิ่ม ได้เท่าไร เอาเท่านั้น) ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำผสมกันให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใส่หม้อดินต้มกับน้ำครึ่งขัน ต้มเคี่ยวให้เหลือประมาณ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานให้หมดแก้ว เวลาก่อนนอน เพียงครั้งเดียว โรคหนองใน มีเกิดจากกามโรคจะหายไป เป็นป्लीดทั้งทันที เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระชู วิสุทโธ วัดพระงาม อ.บางปะหัน อยุธยา.

ยาแก้โรคมะเร็ง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หว่ายข้าวเย็นเหนือ ๑ หว่ายข้าวเย็นใต้ ๑ กำมะถันเหล็อง ๑ ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนกอย่างละ ๔ บาทเท่านั้น กะลามาพรวนแก่ (ผ่าเป็น ๔ ส่วน เอา ๓ ส่วน) ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา จนน้ำยาจืด มีสรรพคุณแก้โรคมะเร็ง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระครูภาวนากิตติคุณ วัดเกษมจิตตาราม อ.เมือง อุตรดิตถ์.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา กระดุกหูเห่า ๑ หว่ายข้าวเย็นเหนือ ๑ หว่ายข้าวเย็นใต้ ๑ ings่อน ๑ แก่นมะเกลือ ๑ มะเดื่อปล้อง ๑ ตำยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ

๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคมะเร็งทุกอย่าง เป็นยาตัดรากโรคมะเร็งให้หายขาด เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ใบต้นหนอนตายยาก หนัก ๑ บาท, เปลือกต้นกุ่ม หนัก ๑ บาท, หว้ายาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๑ บาท, หว้ายาข้าวเย็นใต้ หนัก ๑ บาท, ดินประสิว หนัก ๒ สลึง, สารส้ม หนัก ๑ บาท, กำมะถัน หนัก ๑ บาท, ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๓๐ วัน มีสรรพคุณแก้โรคมะเร็งในกระดุก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- พระครูสังฆรักษ์กิจพงษ์ ปัญญาสารโร วัดจันทร์ลาด อ.ท่ามะกา กาญจนบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ต้นพลูแก่ ๆ (พลูกินกับหมาก) ๑ ใบพลูแก่ ๆ ๑ ดอกพลู ๑ รากพลู ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานเวลาเช้า – เย็น วันละ ๒ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคมะเร็ง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้อา ลูกลำโพงกาสลัก (ลูกแก่ ๆ) ๑ ลูกกระเบา (ลูกแก่ ๆ เอาเฉพาะเมล็ดใน) ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ยางไม้ตะเคียน ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง หุงด้วยน้ำมันงา บนเตาเคลบ (ใช้เคลบเป็นเชื้อเพลิง) ใช้ทารักษาแผลโรคมะเร็งผิวหนังภายนอก หรือใช้รักษาแผลเชื้อราทุกชนิด มีสรรพคุณชะงัดนักแล

- พระครูสังัด ยโสธโร วัดพระเพลิง อ.ปักธงชัย นครราชสีมา.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา รากต้นเตย ๑ หัวจุลัปปะรด ๑ รากต้นมะเฟือง ๑ หว้ายาข้าวเย็นเหนือ ๑ หว้ายาข้าวเย็นใต้ ๑ ข้าวเปลือกจ้าว ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้ง

ละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคมะเร็ง ซึ่งผู้ป่วยมีอาการท้องอืด รับประทานอาหารไม่ได้ เป็นมา เวลานานแล้ว เมื่อรับประทานยาแล้ว จะทำให้หายอาการป่วยนั้น เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระราชวิสุทธิโสภณ วัดศรีโคมคำ พะเยา.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นทั้ง ๒ (คือ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑) กระจุกควายเผือก ๑ กำมะถันเหลือง ๑ ชันทองพยาบาท ๑ หัวต้นหนอนตายอยาก ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่าง นี้ เอาหนักอย่างละ ๒๐ บาทเท่ากัน เถ้าสับประดหน้า ๑๐ บาท กระจุกม้า หนัก ๔ บาท ต้นพริกขี้หนู ๑ ต้น (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ผิวไม้รวก (ขูดเอาเฉพาะผิว) ๓ กำมือ ตัวยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาหลังอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณ แก้โรคมะเร็ง แก่โรคแผลกลาย แก่โรคฝีทุกชนิด แก่โรคไอ แก่โรคเลือดออกจากหลอดลม รักษาแผลใน หลอดลม แผลในลำไส้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทรปราการ.

ยาแก้โรคมะเร็งในมดลูก

ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ต้นหนอนตายอยาก ๑ รากนมแมว ๑ หัว พุทธรักษา (สีขาว) ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน เกลือทะเล (เกลือใส่แกลง) ๑ กำมือ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคมะเร็ง ในมดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาสมศักดิ์ โชติธุโร วัดเขยันทต อ.ธัญบุรี ปทุมธานี.

ยาแก้โรคเส้นท้องตึงเป็นเถาดาน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นตะไคร้ ๑ ต้น, ดีปลี ๑๒ ดอก, พริกไทยร้อน ๓๖๐ เม็ด ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้ง รับประทาน วันละ

๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคเส้นท้องติ่งเป็นเถาดาน รับประทานอาหารไม่ได้ ขับลมในท้อง และบำรุงเครื่องสืบพันธุ์ให้มีสมรรถภาพแข็งแรงอีกด้วย ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ข้าวเหนียวดำ (ดิบ ๆ) กับพริกไทยร้อน ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละ ๑ ฝ่าเปียร์ (อย่างละ ๑ หยิบมือ) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ รับประทานเฉพาะวันเสาร์ เวลาก่อนนอน มีสรรพคุณแก้โรคเส้นท้องติ่ง เส้นยึด เจ็บปวด ให้หายไปอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอนันต์ อธิโชโต วัดปากคลอง อ.บ้านแหลม เพชรบุรี.

ยาแก้โรคปวดหลังปวดเอว

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นบัวบก กับ ชะเอม ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำผึ้งแท้ รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคปวดหลังปวดเอวให้หายเป็นปลิดทิ้งแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นกาฝากไม้จามจุรี ๑ ฝักไม้จามจุรีแห้ง ๑ ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาย่างไฟให้แห้งดีแล้ว ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคปวดหลังปวดเอวได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- พระครูบรรณานุศาสน์ จ.ยโสธร.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นหญ้าลูกใต้ใบ (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคปวดหลังปวดเอว โรคไต ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการอนันต์ อธิโชโต วัดปากคลอง อ.บ้านแหลม เพชรบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ลูกมะเขือขึ้นสุก (ที่มีสีเหลือง) จำนวนเท่าอายุของผู้ที่ใช้ยานี้ นำมาผ่าเป็น ๒ ซีก ขูดเอาเฉพาะเมือกสีเขียวข้างใน นำไปตากแดดให้แห้ง เอาไข่ไก่ ๑ ฟอง เจาะเปลือกไข่ให้เป็นรู เทไข่ขาวออกเสีย คงเหลือไว้เฉพาะไข่แดง แล้วนำเมือกมะเขือขึ้นที่ตากแห้งแล้วนั้นมายัดใส่เข้าไปในไข่แดงให้หมด ใช้ไม้กวาดผสมกัน นำฟองไข่ที่ผสมไฟให้ไหม้เป็นถ่าน นำมาบดพอแหลก เทใส่ในขวดหล้าขาว (เหล้าโรง) ดองไว้ ๑ คืน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา ทุกวันติดต่อกันประมาณ ๑ เดือน โรคปวดหลังจะหายไป เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดยิ่งนักแล ฯ คนมีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี ห้ามรับประทานยานี้อย่างเด็ดขาด ฯ สำหรับคนที่ไม่ชอบเหล้า ท่านให้เอาฟองไข่ที่ผสมไฟไหม้เป็นถ่านแล้วนั้น บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลา เช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา ทุกวัน ก็ได้ผลดีเช่นเดียวกัน ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นกะเม็งทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำครึ่งแก้วกาแฟ ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ครึ่งแก้วกาแฟ กวนให้เข้ากันดีแล้ว รับประทานให้หมดแก้ว เวลาก่อนนอน คือวันเดือนดับ (คือ วันสิ้นเดือนทางจันทรคติ ได้แก่ วันแรม ๑๔ – ๑๕ ค่ำ) รับประทานเพียงครั้งเดียวเท่านั้น มีสรรพคุณแก้โรคปวดหลัง ปวดเอวให้หายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- พระพุทธิวงศุณี วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพมหานคร.

- พระครูศีลวิสุทธิธำรง วัดหลวง อ.บางแพะ ราชบุรี.

ยาแก้ปวดเมื่อยต่างชนิด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ลูกข่อย ๑ ทะนาน, หัวเหวหมู ๑ ทะนาน, หางไหลหัวเผือก หนัก ๒๐ บาท, กรุงขมา หนัก ๒๐ บาท, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง ตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่า

เมล็ดพุทรา ใ้รับประทานครั้งละ ๒ - ๓ เม็ด เมื่อรับประทานยานี้ได้ผลดีแล้ว ต้องกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าของยาขนานนี้ด้วย มีสรรพคุณแก้ปวดเมื่อยได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสาย อมโร วัดหนองกระทิงทองพุทธาราม อ.อุ้มทอง สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นกะเม็ง (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง บดเป็นผงผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา ใ้รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลาหลังอาหาร วันละ ๓ เวลา เพียง ๑๕ วันเท่านั้น อาการปวดเมื่อยทุกชนิดจะพลันหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ ขณะผสมยานี้ พึงบริกรรมภาวนาเศกด้วย พระเจ้า ๕ พระองค์ (คือ นะ โม พุท ธา ยะ) ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำผึ้งแท้ ๕ ช้อนกาแฟ กับ น้ำมะนาว ๑ ช้อนกาแฟ ด้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาผสมกัน ใส่ น้ำโซดาจืด (ที่แช่เย็น) ให้เต็มแก้ว กวนให้เข้ากันดีแล้ว ใช้ดื่มขณะที่เป็นฟองนั้น เวลาตื่นนอนเช้า ๑ แก้ว และเวลาก่อนนอน ๑ แก้ว วันละ ๒ แก้ว เพียง ๒ - ๓ วันเท่านั้น มีสรรพคุณแก้ปวดหลังปวดกระเบนเหน็บ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อย ไม่มีกำลัง อदनอดึก ๆ เป็นยาบำรุง กำลังชนิดพิเศษอย่างยิ่ง เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูพรหมสร วัดใหม่บุญกุล อ.บ้านแพ้ว สมุทรสาคร.

ยาแก้โรคมือเท้าไม่มีกำลัง

ท่านให้เอา ต้นบอระเพ็ดพุงช้าง นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นเป็นท่อนเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้งพอหมาด ๆ นำมาแช่กับ น้ำตาลทรายแดง หรือ นำมาแช่กับ สุรา ใ้ใช้น้ำรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคมือเท้าไม่มีกำลัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคมือเท้าตาย

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นเหงือกปลาหมอแดง หนัก ๑ ตำลึง เปลือกมะรุ้ม หนัก ๑ ตำลึง หมายาคิบ (หมากกินกับพลู) ๒ ชีก เปี้ย ๓ ตัว ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้ม เคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทาน หรือ บดเป็นผง ลายกับน้ำร้อน รับประทานก็ได้ มี สรรพคุณแก้โรคมือเท้าตาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบต้นมะขวิด ๑ ต้นผักเสี้ยนผี ๑ ว่านน้ำ ๑ ใบบัวบก ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผงผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาด เท่าเม็ดพุทรา รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลาเช้า – กลางวัน – ก่อนนอน วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๓๐ วัน มีสรรพคุณแก้โรคลมทำให้มือตายเท้าตาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระไพศาล จานจาโร อ.บางกรวย นนทบุรี.

ยาแก้โรคเหน็บชา

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวไพล ๑ การบูร ๑ ยาดำ ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ หัวกระชาย ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหนักร้อยละ ๑ บาทเท่ากันนำมาตำให้ละเอียด ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่า เม็ดพุทรา รับประทานวันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคเหน็บชา โรคกระษัย ได้ผลดีอย่างชะงัด นักแล ฯ

- พระครูถาวร ธรรมสาร วัดลาดทราย อ.วังน้อย ออยุธยา.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบส้มป่อย ๑ ดินประสิว ๑ ยาดำ ๑ ดีเกลือ ๑ ใบมะกา ๑ ใบมะขาม ๑ กำมะถัน ๑ สารส้ม ๑ การบูร ๑ ข่าตาแดง ๑ ตัวยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้ เอาหนักร้อยละ ๓ บาทเท่ากัน ผล มะกรูด ๓๓ ลูก (ผ่าเป็น ๔ ส่วน เอา

๓ ส่วน) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคเหน็บชา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ทานให้เอา ดีปลี ๑ ดินประสิว ๑ ยาดำ ๑ รากทองแตก ๑ ใบส้มป่อย ๑ กำมะถัน ๑ หัวกระชาย ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๓ บาทเท่ากัน ผลมะกรูด ๓๓ ลูก (ผ่า ๔ เอา ๓) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคเหน็บชา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ทานให้เอา รากไม้ไผ่ป่า ๑ เหง้าตะไคร้ ๑ หัวกระชาย ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคเหน็บชา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ทานให้เอา ขาหมู (ตอนข้อเท้า) กับ กิ่งมะขามหวาน (ตัดออกเป็นท่อนเล็ก ๆ) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ให้ผู้ป่วยรับประทานทั้งเนื้อหมูและน้ำยา วันละ ๓ ครั้ง ติดต่อกันประมาณ ๑๕ วัน โรคเหน็บชาจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ทานให้เอา ดีปลี หนัก ๖ บาท ยาดำ หนัก ๒ บาท พริกไทยร้อน หนัก ๒ บาท กานพลู หนัก ๕ ตำลึง มหาหิงค์ หนัก ๒ บาท กระวาน หนัก ๕ ดึง ขิงหนัก ๒ บาท ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง

ตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ก็ได้ น้ำขิง ก็ได้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดพุทรา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคเห็บขา แก้โรคลมทุกจำพวก แก้ปวดท้อง ท้องขึ้น เป็นลมหน้ามืดวิงเวียน กินอาหารไม่ได้ เบื่ออาหาร ใช้ได้ทั้งหญิงและชาย (หญิงมีครรภ์ห้ามรับประทาน) ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคขัดยอกข้อมือข้อเท้า

ท่านให้อา การบูร หนัก ๕ บาท กับเหล้าโรง ๑ ขวด ใส่การบูรแช่ในน้ำเหล้า ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ทุกวัน มีสรรพคุณแก้โรคขัดยอกและเจ็บข้อมือข้อเท้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุเลศ จันทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ยาแก้โรคปวดขาอย่างรุนแรง

ท่านให้อา เถากระทกรก หนัก ๑ บาท หล้าวงช้าง ๑ รากคนทา ๑ ขิงแห้ง ๑ หัวข่า ๑ หล้าหางช้าง ๑ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหนักอย่างละ ๑๐ บาทเท่ากัน ตำยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดิน ต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยกาแฟ เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคปวดขาอย่างรุนแรงให้หายไปได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร.

ยาถอนพิษต่าง ๆ

ท่านให้อา สารส้ม ๑ ก้อน (ขนาดเท่าปลายนิ้วก้อย) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำต้มสุก ใช้รับประทาน มีสรรพคุณจะทำให้เกิดการอาเจียนถอนพิษต่าง ๆ เช่น พิษเมาเห็ด พิษกรดต่าง ยาพิษ เป็นต้น ให้หายได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้สารพัดพิษ

ท่านให้อา ผลจันทน์ ๑ มหาหิงค์ ๑ การบูร ๑ ยาดำ ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอา หนักอย่างละ ๔ บาท หรือ ๘ บาทเท่านั้น นำมาตำเป็นผง ผสมกับ น้ำมะกรูด ปั่นเป็นเม็ดเท่าเมล็ด คัดเคี้ยว ใช้รับประทานครั้งละ ๓ - ๔ เม็ด มีสรรพคุณแก้สตรีไม่มีระดู แก้จุกเสียดท้อง ใช้รับประทานกับ น้ำร้อน แก้โรคฝีในท้อง ฝีในลำคอ แก้ถูกยาเบื่อ แก้ได้สารพัดพิษ ใช้รับประทานกับสุรา แก้โรคริดสีดวง ทวารหนัก ใช้รับประทานกับน้ำมะกรูด ทั้งกินทั้งทา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอาจารย์แสง วัดบางนมโค.

ยาแก้โรคเลือดออกทางจมูก

ท่านให้อา รากต้นฝรั่ง จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคเลือดออกทางจมูก (เลือดกำเดาออก) ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูสุนทรธรรมปิติ วัดโฆษการาม อ.ปลาปาก นครพนม.

ยาลดไขมันในร่างกาย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ต้นแห้วหมูทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) จำนวนเล็กน้อยตาม ต้องการ นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้สุกเหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่อน้ำชา มีสรรพคุณช่วยลดไขมันในร่างกาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดี มาแล้ว ฯ

- พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ วัดสุวรรณาราม เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา เมล็ดกาแฟดิบ ๆ จำนวน ๑๔ เม็ด นำมาแช่น้ำไว้ในตูเย็นตอนกลางคืน รุ่งขึ้นเช้า นำเอาเมล็ดกาแฟนั้นมาต้มกับน้ำ ประมาณ ๓ - ๔ ถ้วยแกง ต้มเคี่ยวให้นาน ๆ ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา

ยาลดไขมันในร่างกาย

๒๐๑

เช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา ติดต่อกัน ๗ วัน มีสรรพคุณช่วยลดไขมันในร่างกายได้ผลดีอย่าง
ชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาลดความอ้วน

ท่านให้อา ตันบอระเพ็ด จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาดหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตาก
แดดให้แห้ง บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทาน
ครั้งละ ๓ เม็ด เวลาก่อนอาหารเช้า ทุกวันติดต่อกันประมาณ ๑ เดือน ความอ้วนจะค่อย ๆ ลดลง
ไปตามลำดับ โดยไม่เสื่อมเสียสุขภาพและไม่เป็นการทรมานสังขารอีกด้วย มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคคันทวารเบา

ท่านให้อา ใบมะฝ่อ จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำ
พอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคคันทวารเบาของสตรี ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ
(ของ นายหนู วิญญูธิน) ฯ

- พระครูประสาธน์สาครกิจ วัดใหญ่จอมประสาท สมุทรสาคร.

ยาแก้หญิงตกเลือด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา หัวจุกมะพร้าวห้าว (มะพร้าวแห้ง) ๓ จุก นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓
ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานมีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือดไม่หยุด เพราะ
คลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูโกมุทธรรณธาดา วัดป้อวิเชียรโชติการาม อ.เมือง สมุทรสาคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบคื่นฉ่าย จำนวนมากน้อยตามต้องการ นำมาทำให้ละเอียด ผสมกับ เหล้าคั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือด เพราะคลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอ่วม วัดทองกลาง อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ขมิ้นผง ๑ ช้อนควว นำมาผสมกับน้ำต้มสุก ๑ ถ้วยชา กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือดเพราะคลอดบุตรให้หยุดทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสง่า สุธมโม วัดหนองดินแดง อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ผักกะเจต จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำคร่ำ (น้ำคร่ำได้จากบ้านเรือน) คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือดไม่หยุด เพราะคลอดบุตร ให้หายไปอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการจ้วน พุทธิสารโร วัดชีธาราม อ.ดอนเจดีย์ สุพรรณบุรี.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ไม้สัก ๒ - ๓ ชิ้น, ไม้ฟัก (เอาเฉพาะไส้ เนื้อไม้เอา) ๑ ลูก, หัวจุกหอม ๑ จุก, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือด เพราะคลอดบุตร ให้หยุดทันที ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวิทย์ กุศลจิตโต วัดชีผ้าขาว สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา เลือดของสตรีที่คลอดบุตรนั้น นำมาผสมกับ สุรา (เอาอย่างละพอสมควร) กวนให้เข้ากัน ประมาณครึ่งถ้วยกาแฟ ให้หญิงผู้ป่วยนั้นรับประทาน (แบบหนามยอกเอาหนามบ่ง) มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือด เพราะคลอดบุตร ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวิทย์ กุศลจิต วัดชีผ้าขาว สมุทรสาคร.

ยาแก้หญิงตกเลือด

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา บวบขม ๑ ลูก นำมาเผาไฟ บดให้ละเอียดผสมกับ สุรา ใช้
รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือด เพราะคลออดบุตร ให้หายไปได้ผลดีอย่าง
ชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดสมบุรณ์ ตโมนุโท วัดทับกวาง อ.แก่งคอย สระบุรี.

ขนานที่ ๘ ท่านให้อา ถั่วเขียวดิบ ๑ กำมือ นำมาต้มให้ละเอียด ห่อผ้าขาวบาง ใช้พอก
ที่นิ้วหัวแม่มือ (ข้างขวา หรือ ข้างซ้าย ก็ได้) ใช้น้ำเย็นจัด ๆ ที่แช่ในตู้เย็น หรือ ใช้น้ำแข็ง ก็ได้
หยดลงที่พอกยานั้น จะมีอาการเย็นชา ๆ ขึ้นมาตามเท้า อาการเลือดออกจะหยุดไหล ภายในเวลา
๓๐ นาที มีสรรพคุณแก้การตกเลือดทุกชนิด โดยเฉพาะหญิงตกเลือด เพราะคลออดบุตร เคยใช้
รักษาได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสังฆรักษ์สนั่น สุขุมมาโล วัดอุทยานนที อ.เมือง ชลบุรี.

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา ใบต้นมะเกลือ ๑ กำมือ นำมาตำให้แหลก คั้นเอาน้ำครึ่งแก้วกาแฟ
ผสมกับ สุรา ครึ่งแก้วกาแฟ กวนให้เข้ากัน ใช้รับประทานให้หมดแก้ว เพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณ
แก้หญิงตกเลือดหลังจากคลออดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระเนียม สุธนโต วัดไร่มะม่วง.

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา แก่นสนป่า นำมาสับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ๑ ถ้วยแกงใส่หม้อดินต้มกับน้ำ
๔ ถ้วยแก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ถ้วยแก้ว ใช้รับประทานให้หมด ๑ ถ้วยแก้ว แล้วใส่น้ำอีก ๔
ถ้วยแก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ถ้วยแก้ว ใช้น้ำรับประทานซ้ำอีก ๒ - ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้หญิงตก
เลือด เพราะคลออดบุตร ได้ผลดีอย่างชะงัดแล เคยใช้รักษาหายมานานแล้วประมาณ ๑๐๐ ราย ฯ

- พระครูพิณิจสมณคุณ วัดหนองศาลา อ.ชะอำ เพชรบุรี.

ขนานที่ ๑๑ ท่านให้อา ขมิ้นอ้อย ๑ รากส้มป่อย ๑ รากข่า ๑ รากว่านน้ำ ๑ พริกไทย
ร้อน ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ใช้

ละลายกับน้ำมะนาวครึ่งละ ๑ ช้อนกาแฟ ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือดมาก หลังจากคลออดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๒ ท่านให้เอา หัวขิงสด ๑ ชะเอมไทย ๑ ชะเอมเทศ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ประมาณ ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการตกเลือดทางทวารหนัก - เบา ของหญิงมีครรภ์ ได้ผลดีอย่างชะงัดแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๓ ท่านให้เอา ต้นแพงพวย กับ กะปิอย่างดี (กะปิใสน้ำพริก) ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาตำผสมกัน คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ผสมกับ สุรา ใช้รับประทานครึ่งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๑๔ ท่านให้เอา ตาไม้ไผ่สีสุก ๗ ตา กับ ขี้รูป (ขี้รูปชาพระ) ๓ หยิบมือ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครึ่งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้หญิงตกเลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้สตรีตกเลือดประจำเดือน

ท่านให้เอา หัวปลาไหล (ตากแห้ง) ๑ หัว นำมาเผาไฟให้ไหม้ บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำส้มสายชู และแทรก สุรา เล็กน้อย ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้สตรีตกเลือดประจำเดือน ให้หยุดทันที เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิบูลรัตนกร วัดสามกอ อ.เสนา อ.อยุธยา.

ยาแก้โรคเลือดดีขึ้น ยาแก้โรคเลือดดีขึ้น

๒๐๕

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นคราม ๑ กำมือ กับ ตะปู (ที่เป็นสนิมมาก ๆ) ๓ ตัว นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคเลือดดีขึ้น มีอาการชักสลับแน่นิ่งไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการทองบุญ ธรรมทินโนน วัดทองธรรมการาม สมุทรสาคร.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา เปลือกต้นหมากเฒ่าสด จำนวนมากพอสมควรนำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคเลือดดีขึ้น มีอาการชักสลับแน่นิ่งไป ได้ผลดีนักแล ฯ

- พระครูปลัดทองย้อย ธิรบุญโญ วัดดอนแจง อ.เมือง ราชบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ไข่ไก่สด ๑ น้ำตาลทรายขาว ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละพอสมควร นำมาผสมกับ สุรา กวนให้เข้ากัน รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคเลือดดีขึ้น มีอาการชักสลับแน่นิ่งไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา หนังปลากะเบน (เผาไฟ) ๑ หัวกระเทียม ๑ พริกไทยร้อน ๑ ขิง ๑ สารส้ม ๑ ลูกสลอด ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบด ให้ละเอียด ใช้น้ำ ๑ ขอนกาแฟ ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา รับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคเลือดดีขึ้น หลังจากคลอดบุตร มีบุตร มีอาการชักสลับแน่นิ่งไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวน.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา พริกไทยร้อน ๑ ขิง ๑ ดีปลี ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ใบมะคำไก่ หนัก ๓ บาท, ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาบดให้ละเอียด ละลายกับ สุรา รับประทาน ครั้งละ ๑ ขอนกาแฟ ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคเลือดดีขึ้น มีอาการชักสลับแน่นิ่งไป หลังจากคลอดบุตร ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา รากผักแพวแดง ๑ เมล็ดถั่วฝัก ๑ หางไหลแดง ๑ รากต้นลำโพง กาสลัก ๑ ขี้หนูพุท ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ปั่นแต่ง ตากแดดให้แห้งเก็บไว้ ใช้แท่งยาฝนกับ สุรา ใช้กรอกปากคนไข้ที่สลับเพราะเลือดทำ จะทำให้ฟันใช้ ทันที มีสรรพคุณแก้อาการหญิงคลอดลูกแล้ว เลือดดีขึ้นทำให้สลับไป หรือแน่นิ่ง ตัวเย็นซิด ชัก ตาเหลือก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา หางไหลแดง กับรากต้นลำโพง กาสลัก นำมาฝนกับ สุรา ใช้ทา ขากรรไกร แล้วจางปากออก ใช้ยานี้กรอกปาก มีสรรพคุณแก้อาการหญิงสลับเพราะคลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการเพื่อคลั่งเพราะเลือดทำ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา แมลงป่องข้าง ๓ ตัว นำมาเผาไฟ บดให้ละเอียดผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ๓ ช้อนแกง คลุกเคล้าให้เข้ากันดีแล้ว นำไปใส่ไว้ในรังมดแดง ๗ วัน นำออกมาผสมกับ สุรา ใช้ รับประทาน มีสรรพคุณแก้หญิงมีอาการเป็นบ้าเพราะเลือดทำ หลังจากการคลอดบุตร หรือเพราะมี ประจำเดือนผิดปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการสุวรรณ กิตติวัฒนโธ วัดเทพรัตนวราราม อ.สวรรคบุรี ชัยนาท.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ปุยเมื่อดูกตาล จำนวนมากพอสมควร นำมาใส่ภาชนะตั้งไฟคั่วให้ ไหมกรอบ บดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้ อาการเลือดทำ เพราะคลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการศิริ ปญญาทีโป วัดหนองตะเภา อ.หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา หนึ่งปลากะเบน นำมาเผาไฟ บดให้ละเอียด ผสมกับ สุรา ใช้
รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้อาการสลบแน่นิ่งเพราะเลือดทำหลังจากคลอดบุตร
ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา หญ้าไทร ๑ กำมือ, ขิงสด ๗ แฉ่ง, พริกไทยร้อน ๗ เม็ด,
หัวกระเทียม ๒ กลีบ, ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้
รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการเลือดทำ เมื่อคลอดลูกแล้ว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาถ่ายลู่เลือดเสีย

ท่านให้เอา เถาวัลย์เปรียง ๑ แก่นลำทม ๑ ใบมะดา ๑ ข่า ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑
หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตำยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร
ใช้น้ำยารับประทานเช้า - เย็น มีสรรพคุณเป็นยาถ่ายลู่เลือดเสียให้หายได้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูนิวาสธรรมคุณ วัดสระเตยใหญ่ อ.บ้านหมี่ ลพบุรี.

ยาครรภ์รักษา

ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ เกสรทั้ง ๕ (คือ ดอกพิกุล ๑
ดอกบุณนาค ๑ ดอกมะลิ ๑ ดอกสารภี ๑ เกสรบัวหลวง ๑) เนระพูสี ๑ ตำยาทั้ง ๘ อย่างนี้
เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑
ถ้วยชา มีสรรพคุณเป็นยาบำรุงสุขภาพของแม่และลูกในครรภ์ ทำให้คลอดลูกง่าย เคยใช้ได้ผลดีอย่าง
ชะงัดนักแล ฯ

- พระวิสุทธิสารเถร วัดป่าเลไลยก์ อ.เมือง สุพรรณบุรี.

ยาสมานมดลูก

ท่านให้เอา ต้นเอื้องนาทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) (ต้นเอื้องนา มีลักษณะใบหนาและสั้น คล้ายกล้วยไม้ มีดอกใหญ่ สีแดง ต้นสูงประมาณ ๓ – ๔ ฟุต) กับ ต้นแพงพวยทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ต้วยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ทุกวัน หลังจากคลอดบุตรแล้ว จนกระทั่งออกไฟแล้วมีสรรพคุณเป็นยาสมานมดลูก สมานแผลช่องคลอดให้กลับคืนสู่สภาพเดิม ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพิเศษสรุद्धิ วัดใหม่ชัยมงคล อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี.

ยาแก้โรคคอกพอก

ท่านให้เอา คางคกตายซาก ๑ ตัว (ตากแดดให้แห้ง) กับ พริกไทยร้อน ๑ ถ้วยตะไล นำมาตำให้ละเอียด ห่อด้วยผ้าขาวบาง นำน้ำมันงาใส่กะทะทองเหลืองตั้งไฟเคี่ยวให้เดือดแล้ว จุ่มหอยาลงในกะทะทอดน้ำมันงานั้น (พออุ่นๆ) ใช้ประคบที่เป็นคอกพอก ประคบบ่อย ๆ ระยะเวลาไม่นาน อาการที่เป็นคอกพอกจะค่อย ๆ หายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคหัวใจ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นทั้ง ๒ (คือ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑) กำมะถันเหลือง ๑ กำแพงเจ็ดชั้น ๑ ทองพันชั่ง ๑ ชะเอมเทศ ๑ ต้วยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑๐ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาหลังอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจโต ซึ่งมีอาการหัวใจเต้นผิดปกติ อ่อนเพลีย เหนื่อยหอบ ให้หายได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูอาทรสมุทรกิจ สมุทรปราการ.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นไมยราบ (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด สับเป็นชิ้นเล็ก ๆ ตากแดดให้แห้ง คั่วไฟให้สุกเหลือง ใช้ชงกับน้ำร้อน รับประทานต่างน้ำชา มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจสั้น หรือ หัวใจเต้นแรงผิดปกติ ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระครูสิทธิสรคุณ วัดนิคมเขมาราม อ. พระพุทธบาท สระบุรี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นและใบบัวบก จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำ ผสมกับ น้ำตาลทรายแดง หรือน้ำตาลทรายขาว ก็ได้ พอมีรสหวานเล็กน้อย ใช้รับประทานครั้งละ ๑ แก้ว วันละ ๓ เวลา ติดต่อกันประมาณ ๗ - ๑๐ วัน มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจ ซึ่งมีอาการเจ็บปวดที่หน้าอกซ้าย หายใจขัด เหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย มีเหงื่อออกอยู่ตลอดเวลา ได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาตัวเองหายขาดมาแล้ว ฯ

- พ.ต.ท. ศรีวิทย์ เจียมเจริญ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา หัวผักกาดขาวสด (หัวไชเท้า) นำมาล้างให้สะอาด ปอกเปลือกแล้วใช้จมน้ำผึ้งแท้ รับประทานครั้งละ ๑ หัว เวลาเช้า - เย็น ทุกวัน ประมาณ ๑๕ วัน มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจ ได้ผลตัวอย่างชะงัดแล ฯ เมื่อหายโรคแล้ว ให้ใส่บาตรพระ ๕ องค์ อุทิศส่วนกุศลให้แก่เจ้าของยาขนานนี้ด้วย ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา มะพร้าวอ่อน ๑ ลูก นำมาปอกตัดหัวออก เอาต้นคั้นฝ้ายสด นำมาหั่นเป็นท่อน ๆ ประมาณ ๑ กำมือ ใส่ลงในผลมะพร้าวอ่อนนั้นนำไปเผาไฟให้เดือดประมาณ ๕ - ๑๐ นาที ใช้น้ำมะพร้าวพร้อมกับคั้นฝ้ายนั้นรับประทานให้หมด ให้ปรุรงยานี้รับประทานวันละ ๑ ครั้ง ติดต่อกัน ๗ วัน แล้วปรุรงยานี้รับประทานวันเว้นวัน ไปอีกประมาณ ๑ - ๒ เดือน มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจ ซึ่งมีอาการหายใจขัด ปวดเจ็บที่หน้าอกข้างซ้าย อ่อนเพลีย ไม่มีแรง ให้หายขาดได้ผลตัวอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- นายศักดิ์ สงวนศักดิ์ ๔๗๘/๑ ซอยไผ่ลิงใต้ คลองเตย กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๖ ท่านให้อา หัวใจหมู ๑ หัวใจ นำมาล้างน้ำให้สะอาด (เฉพาะภายนอก) แขนงฝึกลมไว้ให้แห้ง ใช้มีดกรีดหัวใจหมูนั้นให้ลึกเข้าไปประมาณครึ่งหนึ่งของหัวใจหมูนั้น เอา “จูซา” (เป็นผงสีแดง หาซื้อได้ที่ร้านขายยาจีน) หนัก ๑ สลึง (ราคาประมาณ ๖๐ บาท) ใส่เข้าไปในหัวใจหมูนั้น แล้วใช้ด้ายเย็บให้สนิท ตามเดิม ใส่ภาชนะตุ๋นให้สุก (โดยไม่ต้องใส่น้ำในภาชนะที่ใส่หัวใจหมูนั้น) จะมีน้ำในหัวใจหมูนั้นไหลออกมา แล้วตัดด้ายที่เย็บหัวใจหมูนั้นออก เชื้อเอา “จูซา” ออกมาผสมกับ น้ำหัวใจหมูนั้น ใช้รับประทานให้หมด ส่วนเนื้อหัวใจหมูนั้น ใช้รับประทานเป็นอาหารต่อไป ให้ปรุรงยานี้รับประทานวันละ ๑ ครั้ง ติดต่อกัน ๓ วัน แล้วปรุรงยานี้รับประทานวันเว้นวัน ต่อไปอีกประมาณไม่เกิน ๓ เดือน มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจ ซึ่งมีอาการหัวใจเต้นผิดปกติ เหนื่อยง่าย อ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง มีอาการบวมไปทั่วร่างกาย ให้หายขาดอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ถ้าเป็นโรคหัวใจมานาน ละมีอาการหนักมาก ให้ใช้ผงยา “จูซา” หนัก ๒ สลึง ฯ

- นายคักดี สงวนศักดิ์ ๔๗๘/๑ ซอยไผ่ลิงโต คลองเตย กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๗ ท่านให้อา ขาดก้อน หนัก ๑ สลึง, ขาดหฺรฺคฺน หนัก ๑ สลึง, ทองคำเปลวชนิดแท้ ๑๐๐ % ๒ แผ่น ต้วยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่โกร่งยาบดให้ละเอียดเอาหัวใจหมูสด ๒ หัวใจ นำมาล้างน้ำให้สะอาด เอายาที่บดละเอียดแล้วนั้น ยัดใส่ในหัวใจหมูทั้ง ๒ นั้น แล้วใส่หม้อตุ๋นให้สุก ผ่าหัวใจหมูหัวใจหนึ่ง เป็น ๔ ส่วน ๒ หัวใจ ผ่าเป็น ๘ ส่วน ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ส่วน เวลาก่อนอาหารเช้า ให้อุ่นยาให้เดือดเสียก่อนใช้รับประทานทุกวัน รับประทานติดต่อกันเป็นเวลา ๘ วัน มีสรรพคุณแก้โรคหัวใจ ซึ่งมีอาการตกใจง่าย หายใจขัด ปวดเสียวที่หน้าอกด้านซ้าย อ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาพิมพ์ รมณีโย วัดกำแพงงาม อ.เมือง สุโขทัย.

ยาแก้โรคผอมแห้งแรงน้อย

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ข้าวสารคั่ว ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยาทัง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ

น้ำผึ้งแท้ ปั่นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด วันละ ๓ เวลา ก่อนอาหารเช้า - เย็น และก่อนนอน มีสรรพคุณแก้โรคผอมแห้ง แรงน้อย ทำให้สุขภาพอนามัยดี ภายในเวลาไม่เกิน ๓ เดือน ฯ

- พระใบฎีกาเสถียร สจจวโร วัดเขาดินญาณนิมิต อ. พนัสนิคม ชลบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา หัวแห้วหมู ๑ พริกไทยร้อน ๑ ต้นเหือกปลาหมอ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั่นเป็น ลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลาก่อนอาหารเช้า - เย็น และก่อน นอน มีสรรพคุณแก้โรคผอมแห้งแรงน้อย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลเคยใช้รักษาได้ผลดีมากแล้ว ฯ

- วัดบุญญฤทธยาราม.

ยาแก้โรคนานาชนิด

ท่านให้อา เขากวางป่า ๑ ท่อน นำมาใส่กระป๋องโอวัลติน (ที่เจาะรูไว้ ๑ รู) แล้วปิดฝา สุมด้วยไฟกลบ จนเขากวางนั้นดำเป็นถ่านแล้ว นำไปใช้เป็นยารักษาโรคได้นานาชนิด คือ แก้โรค บาดทะยัก แก้พิษสัตว์กัดต่อย แก้พิษงูกัด ใช้เขากวางนั้น ฝนกับ สุรา ใช้ป้ายทาที่เป็นแผล โรค หายแล ฯ ใช้เป็นยาถอนพิษไข้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ แก้ไข้ทั้งระดูและระดูทับไข้ ใช้เขากวางนั้น ฝนกับ น้ำข้าวข้าวใช้น้ำยารับประทาน โรคหายแล ฯ แก้โรคเรื้อ - งูสวัด - ขยุมตีนหมา - ไฟลามทุ่ง ใช้เขา กวางนั้น ฝนกับ น้ำ ผสมกับ ดินพอง ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผล โรคหายแล ฯ แก้พิษไฟลวก - น้ำ ร้อนลวก - น้ำมันลวก ใช้เขากวางนั้น ฝนกับ สุรา ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผล หายแล ฯ แก้โรคปวดฟัน ปวดหู ใช้เขากวางนั้น ฝนกับ น้ำฝน แทรกพิมเสน ใช้ทาที่ปวดฟัน ใช้หยอดหู โรคหายแล ฯ ใช้รักษา โรคเจ็บตาของสัตว์ทุกชนิด ใช้เขากวางนั้น ฝนกับ สุรา ใช้น้ำยาทา โรคหายแล ฯ แก้โรคมะเร็ง ภายนอก ใช้เขากวางนั้น ฝนกับ สุรา ใช้ทาบริเวณที่เป็นแผล โรคหายแล ฯ

- พระครูวินัยธรรักษ์ วัดกะบกคู่ อ. พนัสนิคม ชลบุรี.

ยาแก้โรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด

ท่านให้อา หัวกระเทียมโทน (กระเทียมหัวเดียวโดยเฉพาะ ไม่มีกลีบ) ๒๑ หัว นำมา ปลอกเปลือกแล้วใส่โหล หรือ ใส่โถ ใส่น้ำผึ้งแท้ลงผสมให้ท่วมหัวกระเทียม ปิดฝาโหล หรือ โถ ให้สนิท หมักดองไว้ ๗ วัน ใช้รับประทานเวลาก่อนนอน ครั้งละ ๓ หัว พร้อมทั้งน้ำยา เป็นเวลา ๗ วัน ติดต่อกัน มีสรรพคุณแก้โรคไขมันอุดตันในเส้นเลือดได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสิริলেখการ วัดด่านสำโรง อ.เมือง สมุทรปราการ.

ยาแก้โรคชัก (โรคลมบ้าหมู)

ท่านให้อา ต้นครอบครัววาล (หรือ ต้นพันสี) ทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมา ล้างน้ำให้สะอาด ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใส่น้ำตาลทรายแดง ลงผสมพอมีรสหวานเล็กน้อย ใช้น้ำยารับประทานต่างเครื่องดื่ม เป็นประจำทุกวัน ถ้าเป็นโรคชักมาไม่นาน โรคนี้จะหายขาดไป โดยเร็ว ถ้าเป็นโรคชักมาเกิน ๕ ปี จะต้องต้มยานี้รับประทานทุกวันติดต่อกันไปประมาณ ๑ ปี โรคนี้จึงจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระอธิการวีระ วีรปัญญา วัดหนองตาแดง อ.โคกสำโรง ลพบุรี.

วิธีป้องกันโรคชัก

ท่านให้หมั่นระบายท้อง ระวังอย่าให้ท้องผูก ให้หมั่นถ่ายยาอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง รับประทานจะไม่เกิดอาการชัก เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- สวีร์ เพชรี ๕๓ ถนนจักรพงษ์ กรุงเทพมหานคร.

วิธีแก้อาการชัก

ท่านให้ใช้มือหยิกที่ขาอ่อนของผู้ป่วย ให้เกิดอาการเจ็บมาก ๆ ผู้ป่วยจะรู้สึกตัวภายในเวลา ๕ นาที เคยใช้แก้อาการชักได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- สวีร์ เพชรี ๕๓ ถนนจักรพงษ์ กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้หญิงช้ำเพราะเลือดทำ

๒๑๓

ยาแก้หญิงช้ำเพราะเลือดทำ

ท่านให้เอา ดิหมูป่า ๑ ตี นำมาล้างน้ำให้สะอาด ใส่พริกไทยร้อน ๑ เม็ด เข้าไปในดิหมูป่า นั้น ย่างไฟให้ไหม้เกรียม บดให้ละเอียด ละลายกับ เหล้าโรง ประมาณ น้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้ รับประทานสัก ๓ ครั้ง มีสรรพคุณแก้อาการช้ำ หรือ อาการเป็นบ้าของหญิงที่คลอดลูกแล้วเลือดทำ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ยาแก้โรคชางชัก

ท่านให้เอา วานน้ำ ๑ วานหางช้าง ๑ ขมิ้นอ้อย ๓ แว่น มหาหิงค์ พอสสมควร ตำยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละพอสสมควร นำมาตำให้แหลก ผสมกับ น้ำเย็น กวนให้เข้ากัน ใช้ชะโลมตัวเด็ก ผู้ป่วยเป็นโรคชางชักให้ทั่วตัว และใช้น้ำยาหยอดปากให้เด็กรับประทานบ้าง เด็กจะหายชักในเวลาไม่นาน มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากแล้ว ฯ

- พระโปร่ง ปภสสโร วัดจุฬาลี อ.บางระจัน สิงห์บุรี.

ยาแก้โรคหัดหลบใน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา แกแล กับ แกลบข้าวเหนียว ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมารวมห่อผ้าขาวบาง ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคหัดหลบในเข้าในท้อง แก้กพิษหัด แก่พิษสำแลง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นต่อไล่ ๑ กำมือ, ขมิ้นอ้อย ๕ แว่น ต้นยา ทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) พอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรคหัดหลบในได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาช่วยชีวิตเด็ก ที่เป็นโรคหัดหลบในหายมา มากมายแล้ว ฯ

- พระครูสังฆรักษ์เชาวน์ วัดวชิรธรรมาวาส อ.วังทอง พิษณุโลก.

ยาแก้การคลอดลูกไม่มีลมเบ่ง

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา รากต้นลำเจียก ๕ ท่อน กับ หลู้ไทร พอสสมควรตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณทำให้หญิงมีลมเบ่งในการคลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยทางสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผิวมะงั่ว ๑ แก่นสน ๑ การบูร ๑ พิมเสน ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยทางสงวนนาม.

ยาแก้ลูกขวางในท้อง

ท่านให้เอา กรุงเขมา ๑ ผักเสี้ยนผี ๑ รากเสนียด ๑ รากพันงูแดง ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด ใช้น้ำยาทาที่ท้องและหัวเหน่า มีสรรพคุณช่วยทำให้คลอดลูกง่าย เมื่อคลอดลูกแล้ว ให้รับใช้น้ำล้างยาออกทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาลัยทางสงวนนาม.

ยาแก้ลูกตายในท้อง

ท่านให้เอา หัวตองดิง ๑ ขี้เถ้าลูกมะงั่ว ๑ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาบดให้ละเอียด ให้พอกที่ใต้สะดือ เมื่อลูกออกแล้ว ให้รับใช้น้ำล้างยานี้ออกโดยเร็ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

ยาแก้รกไม่ออก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา มหาหิงค์ ๑ การบูร ๑ พริกไทยอ่อน ๑ ยาดำ ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักร้อยละ ๑ บาทเท่ากัน ลูกจันทน์ ๑ ดอกจันทน์ ๑ ตัวยา

ยาแก้รกไม่ออก

๒๑๕

ทั้ง ๒ อย่างนี้ เอาหนักร้อยละ ๒ สลึงเท่ากัน ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้นำมาบดให้ละเอียดละลายกับเหล้า ใ้รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณช่วยให้รกที่ตกค้างอยู่ในมดลูกหลุดออกมา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ขี้เถ้าลูกมะจั่ว ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ใบน้ำเต้า ๑ โคนต้นกล้วยตานี ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกท้องน้อย เมื่อคลอดลูกแล้วรกไม่ออกมา เมื่อรกรอกมาแล้ว ต้องรีบใช้น้ำล้างยาพอกออกให้หมดโดยเร็ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา รากมะละกอ ฝนกับ น้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) ใช้ทาที่ขาอ่อน เมื่อรกรอกมาแล้ว ให้รีบใช้น้ำล้างยาออกทันที มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ดีจระเข้ นำมาฝนในฝาละมีหม้อดิน มีเหล็กเป็นน้ำกระสายยา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ให้หญิงผู้คลอดลูกนั้นรับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณช่วยทำให้รกรอกมา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทสโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ยาขับน้ำคาวปลา

ท่านให้เอา ฝางเสน ๑ แกแล ๑ ขี้เหล็กทั้งห้า (คือ ราก ๑ แก่น ๑ เปลือก ๑ ใบ ๑ ดอก ๑) ยาตำ ๑ ตัวยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาน้ำอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๓ เวลา หลังจากคลอดลูกได้ ๓ - ๔ วัน มีสรรพคุณช่วยขับน้ำคาวปลาแก้อยู่ไฟไม่ได้ แก่เลือดและน้ำคาวปลาทำบนกระดานไฟ แก้อาการคลุ้มคลั่งต่าง ๆ ในขณะอยู่บนกระดานไฟ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

๒๑๖

ยาแก้เลือดเป็นพิษ

ยาแก้เลือดเป็นพิษ

ท่านให้เอา ยอดมะขามอ่อน ๑ กำมือ นำมาตำให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำ ผสมกับ น้ำแก่นฝางต้ม ใช้น้ำยากรอกปากผู้ป่วย เมื่อผู้ป่วยรู้สึกตัวแล้ว ให้ผู้ป่วยรับประทานน้ำยาอีกประมาณ ครั้งแก้วกาแฟ มีสรรพคุณแก้เลือดเป็นพิษทำให้สลบ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการศรีโพธิ์ ปญญาวชิโร วัดเกษมสุข อ.เมือง เชียงราย.

ยาห้ามเลือด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ไบตันสาบเสือ (หรือ ไบตันเสือหมอบ) สด ๆ นำมาตำให้แหลก หรือขี้ให้แหลก ใช้พอกที่บาดแผลที่เลือดออก มีสรรพคุณเป็นยาห้ามเลือดให้หยุดไหลออกทันที เคยใช้รักษาตัวเองได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- พระอมรรโม เพชรนามศรี วัดไถลกังวล อ.หัวหิน ประจวบคีรีขันธ์.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา สารส้ม นำมาละลายกับน้ำ ใช้ทาที่เป็นแผล มีสรรพคุณช่วยห้ามเลือด ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา สารส้ม นำมาบดให้ละเอียด ผสมกับ ขี้ผึ้งสีปาก ใช้ทาที่เป็นแผล มีสรรพคุณช่วยห้ามเลือด ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้อา ขมิ้นผง ผสมกับ น้ำ ใช้ทาที่เป็นแผล มีสรรพคุณช่วยห้ามเลือด ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาบำรุงเลือด

๒๑๗

ยาบำรุงเลือด

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ใบมะกา ๑๒ ใบ, ใบมะนาว ๑๐๘ ใบ, ผลมะกรูด ๓ ผล (ผ่า ๔ เอา ๓) ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณเป็นยาบำรุงโลหิตระดูของสตรี ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา แก่นแสมสาร ๑ รากไม้รวก ๑ ตำยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน สารส้ม หนัก ๖ สลึง ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร ๓ เวลา มีสรรพคุณเป็นยาบำรุงโลหิต บำรุงร่างกาย พอกโลหิตให้สะอาด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคระดูขาว

ขนานที่ ๑ ทานให้เอา สารส้ม ๑ กำมือ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ถ้วยแกง ต้มให้เดือดแล้ว ทิ้งไว้ให้เย็น ใช้ชำระล้างช่องคลอดวันละ ๑ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคระดูขาว ได้ผลอย่างชะงัดดีนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ทานให้เอา ต้นผักเสี้ยนผีทั้งห้า (เอาทั้งตลอดถึงราก) ๑ กำมือ ใบต้นโคนทิสอ ๑ กำมือ ผลมะตูมอ่อน หนัก ๒ บาท นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทาน มีสรรพคุณแก้โรคระดูขาว ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดเตี้ยม อามสโร วัดดอนบุปผาราม อ.ศรีประจันต์ สุพรรณบุรี.

๒๑๘

ยาแก้โรคผอมแห้งไม่มีระดู

ยาแก้โรคผอมแห้งไม่มีระดู

ทานให้เอา ใบมะกา ๑ ใบชุมเห็ด ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ แก่นแสมสาร ๑ แก่นแสมทะเล ๑ โพล ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๕ ตำลึงเท่ากัน การบูร หนัก ๑ บาท, ยาตำ หนัก ๑ บาท, เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๓ หยิบมือ ตัวยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาปรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา ก่อนอาหารเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โลหิตระดูไม่มาตามกำหนด แก้โลหิตระดูเสีย แก้มุตกิตระดูขาว บำรุงโลหิตระดู ทำให้เจริญอาหาร ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โลหิตระดูขัด

ขนานที่ ๑ ทานให้เอา ข้าวตากคั่วให้สุกเหลือง หนัก ๘ บาท, พริกไทยร้อน หนัก ๒ บาท, ดีปลี หนัก ๑ บาท, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาบดเป็นผง ใช้ละลายกับ น้ำส้มซ่า ก็ได้ น้ำส้มสายชู ก็ได้ สุรา ก็ได้ ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้ปรับประทาน มีสรรพคุณแก้ระดูขัดปวดท้องขณะมีระดู ฟอกโลหิตระดู ทำให้โลหิตระดูออกตามปกติ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ทานให้เอา ใบมะขาม ๑ ใบส้มป่อย ๑ ใบมะกา ๑ ฝาง ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ ผลสมอไทย ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยาปรับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา (แทรกดีเกลือมาก – น้อยตามธาตุหนัก – เบา) เวลา ก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โลหิตระดูให้ออกตามปกติ บำรุงโลหิตระดูขับน้ำคาวปลา ขับโลหิตร้ายในเรือนไฟ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาบำรุงโลหิตระดูหญิงสาว

๒๑๙

ยาบำรุงโลหิตระดูหญิงสาว

ท่านให้อา ฝาง ๑ แสมสาร ๑ แสมทะเล ๑ แกแล ๑ หย้าไทร ๑ ใบละกา ๑ ใบมะเฟือง ๑ ใบฝำป่า ๑ หัวหญ้าชันกาศ ๑ หัวเห้วหมู ๑ ตัวยาทั้ง ๑๐ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้ง ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหาร วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โลหิตระดูที่แห้งให้หายไป ทำโลหิตระดูให้งาม บำรุงโลหิตระดู เหมาะสำหรับหญิงสาวที่เริ่มมีระดู ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล

- วิทยาลัยสงวนนาม.

ยาแก้กะบังลมและมดลูกเคลื่อน

ท่านให้อา รากต้นมะยมตัวผู้ ๑ รากต้นมะขามหวาน ๑ รากต้นหนาด (หรือ ใช้ใบขนุน แทนก็ได้) ๑ รากต้นส้มป่อย ๑ แก่นเสมทะเล ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ ตำลึงเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยแก้ว (ขนาดกลาง) เวลาก่อนอาหารเย็น วันละ ๑ ครั้ง มีสรรพคุณทำให้มดลูก หรือ กระบังลมที่เคลื่อนออกมาหลังจากการคลอดบุตรให้หดตัว ประมาณ ๓-๔ วันหายแลฯ ข้อควรระวัง เมื่อรับประทานยาขนานนี้แล้ว ถ้าปรากฏว่า มีหนอง หรือ ระดูขาว ออกมามาก ให้เพิ่ม หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน ใส่ เพิ่มในหม้อยาต้มนั้น และเมื่อมดลูก หรือ กะบังลมหดตัวแล้ว ให้หยุดรับประทานยานี้ทันที อย่ากินต่อไปจะเป็นอันตราย ฯ

- วิทยาลัยสงวนนาม

ยาแก้โรคระดูขาว และ โรคมุข

ท่านให้อา ต้นตะไคร้ทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) หนัก ๒๐ บาท, หัวยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๑ บาท, หัวยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๑ บาท, ต้นบานไม่รู้โรย (ชนิดดอกสีขาว) ทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ ต้น เปลือกทะเล (เปลือกใส่แกง) ใส่ให้มีรสเค็มมาก ๆ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน

ต้มเคี่ยวให้เกลื่อนน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยตะไล วันละ ๒ เวลา ก่อนอาหารเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้สตรีเป็นโรคระดูขาว และโรคบุรุษ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมา มากแล้ว ๆ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคเม็ดโลหิตขาวในเส้นเลือด

ท่านให้เอา รากมะละกอ (ก้านดำ) ๑ รากชุมเห็ดเทศ ๑ รากฝอยต้นตาล ๑ รากขี้เหล็ก ๑ ตัว ยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละ ๕ กำมือ, พิมเสน หนัก ๕ สลึง, ยาดำ หนัก ๕ ตำลึง, ไพล ๕ แว่น (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ) ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ พอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา ถ้าเป็น โรคมาไม่นานต้มเพียงหม้อเดียวโรคก็หาย ถ้าเป็นโรคนาน ต้องต้มรับประทานประมาณ ๓ หม้อ เวลา ประมาณ ๓๐ วัน โรคเม็ดโลหิตขาวในเส้นเลือดจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ๆ

- พระमाणพ กิตติวัฒนโธ วัดโพธิ์ท่าบมณี อ.เมือง เพชรบุรี.

ยาแก้โรคน้ำนมแห้ง

ท่านให้เอา ดอกบุนนาค ๑ ลูกเรว ๑ ใบกระวาน ๑ พริกไทยดำ ๑ ชিংแห้ง ๑ อบเชยเทศ ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ระย้อมหนัก ๖ บาท ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้ นำมา ใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น วัน ละ ๒ ครั้ง มีสรรพคุณช่วยขับน้ำนมให้ออกมา ทำให้น้ำนมบริบูรณ์ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ๆ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการร้อนในทรวงอก

ท่านให้เอา รากต้นพุ่มเรียงบ้าน ๑ รากต้นพุ่มเรียงป่า ๑ รากต้นพงดอ ๑ รากต้นผักข้าว ๑ รากต้นเถาวัลย์เปรียง ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาอย่างละเท่า ๆ กัน

นำมัลลางน้ำให้สะอาด ตำให้แหลก ผสมกับ น้ำขาวข้าว คั้นเอาน้ำยารับประทานประมาณ ๑ ถ้วยชา และใช้น้ำยาทาบริเวณหน้าอกด้วย มีสรรพคุณแก้อาการร้อนในทรวงอก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการใหญ่ สุวิบุโล วัดบ้านจิว อ.พานทอง ชลบุรี.

ยาแก้โรคมุมิแพ้ต่าง ๆ

ท่านให้เอา ขิงแห้ง ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ หัวเห้วหมู ๑ ว่านน้ำ ๑ บอระเพ็ด ๑ รากต้นกระทกรก ๑ มะไฟเดือนห้า ๑ รากตำลึง ๑ ตำยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๘ บาทเท่ากัน ดอกชะพลู ๑ ทะนาน (ประมาณ ๓ กระป๋องนมข้น) นำตำยาทั้ง ๘ อย่างนี้ ตากแดดให้แห้ง บดให้ละเอียดเป็นผงเก็บรักษาไว้ ใช้ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา (หรือ ใช้ยา ๑ ช้อนชา ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ละลายกับ น้ำร้อน) ใช้รับประทานก่อนอาหารเช้า – เย็น วันละ ๒ ครั้ง มีสรรพคุณแก้โรคมุมิแพ้ต่าง ๆ แก้โรคหลอดลมอักเสบ แก้โรคเสมหะเหนียว แก้โรคปอด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ยาขานานี้ของหลวงพ่อบาน วัดบางนมโค อโยธยา ห้ามซื้อขายเด็ดขาด ท่านสาปแช่งไว้ ฯ

- นางมาลี ไคละสุต ๘๗ ถนนสุขุมวิท ซอย ๓๖ พระโขนง กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคเหงื่อออกมาก

ท่านให้เอา เจตมูลเพลิง ๑ โกฎสอ ๑ ลูกผักชี ๑ ขิงแห้ง ๑ ดีปลี ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ เปลือกต้นกุ่มน้ำ ๑ รากต้นทางกลาง ๑ รากถั่วพู ๑ ตำยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ ส่วน ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ ส่วน ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณเป็นยาแก้โรคเหงื่อออกมาก ทำให้ตัวเย็น ขาวซีด สากไปทั้งตัว ทำให้เกิดอาการสวิงสวาย หากำลังมิได้ให้หายได้ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้วัณโรค

ท่านให้เอา แก่นขี้เหล็ก ๑ แก่นแสมสาร ๑ แก่นขนุน ๑ ไม้สัก ๑ แก่นลำทม ๑ ตำยาทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาอย่างละ ๑ กำมือ, ยาตำ หนัก ๑ บาท,

ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, ฝักราชพฤกษ์ (ฝักคูณ) ๓ ฝัก, ขมิ้นอ้อย ๗ แว่น (ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ ทุกแว่น) ตำยาทั้ง ๙ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร เสรกด้วยพระพุทธรูป พระธรรมคุณ และพระสังฆคุณ ๑๐๘ จบ ต้มเคี่ยวให้นาน ๆ หน่อย ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ครั้งถ้วยแกง วันละ ๓ เวลา ก่อนอาหาร มีสรรพคุณแก้วัณโรค ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษา ได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระครูคุณสารสุนทร วัดจักรลีห์ อ.เมือง สิงห์บุรี.

ยาแก้โรคไช้นัส

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ต้นหย้าวงช้างทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๓ ต้น นำมาล้างน้ำ ให้สะอาด กับ หมูเนื้อแดง หนัก ๓ บาท นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน ประมาณ ๑ เดือน โรคไช้นัสจะหายขาดแล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระบุญเลิศ จนทลโร วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา น้ำปัสสาวะ (ที่ไม่มีเชื้อโรค) ใช้หยอดจมูกทุกวัน อาการโรคไช้นัส หรือ โรคหัวดีเรื้อรังชนิดเป็นหนอง จะดีขึ้นเรื่อย ๆ และจะหายขาด มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์ดำรง จกกวโร วัดหนองใหญ่ศิริธรรม อ.หนองใหญ่ ชลบุรี.

ยาแก้โรคเลือดกำเดาออกไม่หยุด

ท่านให้เอา ขี้เถ้ากลางเตาไฟ ๓ หยิบมือ, ขี้ธูปกลางกระถางรูป ๓ หยิบมือ, (โดยกลั่นใจหยิบ ด้วยนิ้วมือทั้ง ๓ คือ นิ้วหัวแม่มือ ๑ นิ้วชี้ ๑ นิ้วกลาง ๑) ไม้รวก ๑ ปล้อง (ซึ่งข้อ คือ ตัดให้มีข้อทั้งสองข้าง) นำมาเผาไฟให้ไหม้เป็นถ่าน ตำยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๒ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือ น้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๓ เวลา ก่อนอาหาร มีสรรพคุณแก้เลือดกำเดา ออกไม่หยุด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาแย้ม โอภาสี วัดสามัคยาราม อ.ท่าตะโก นครสวรรค์.

ยาแก้โรคลิ้นกระด้างคางแข็ง

๒๒๓

ยาแก้โรคลิ้นกระด้างคางแข็ง

ท่านให้เอา พริกไทยร้อน ๑ อำพัน ๑ ขิง ๑ มหาหิงค์ ๑ พิมเสน ๑ ชะมด ๑ ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ ท่านให้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน บดให้ละเอียด ปั้นเป็นแท่งเก็บไว้ใช้แท่งยาฝนกับ สุรา ใช้ทาที่ขากรรไกร ทั้งสองข้าง หรือ ใช้กรอกปาก มีสรรพคุณแก้อาการอ้าปากไม่ออก ทำให้ขบฟัน แก้อลิ้นกระด้างคางแข็ง ไม่มีสติสมประดี ใช้รักษาได้ทั้งเลือดตื้น และทั้งตกเลือด ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาทิพย์ไสยาสน์

ท่านให้เอา ลูกจันทน์ ๑ ยาดำ ๑ มหาหิงค์ ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาผสมกันอย่างละเท่า ๆ กัน พริกไทยร้อน หนักเท่ายาทั้ง ๓ อย่างนั้น นำมาตำให้ละเอียดผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาด เท่าเมล็ดพุทรา ใช้รับประทานก่อนเวลาเข้านอน มีสรรพคุณทำให้เลือดลมเดินสะดวกดี นอนหลับสบาย ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูนิกรธรรมรัต วัดหนองปลิง อ.เมือง นครสวรรค์.

ยาแก้โรคผมร่วง

ท่านให้เอา เถาบอระเพ็ดสด ๑ เถาหัวด้วน ๑ ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นำมา ตำให้แหลก คั้นเอาน้ำ ใช้ทาให้ทั่วศีรษะ วันละ ๑ ครั้ง ประมาณ ๕ - ๗ วัน มีสรรพคุณแก้โรคผมร่วง เพราะเชื้อรา ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาอร่าม เขมธมโม วัดพระญาติการาม อ.เมือง อโยธยา.

ยารักษาโรคไส้เลื่อน

ท่านให้เอา เปลือกต้นสำโรง (สด หรือ แห้ง ก็ได้) กับน้ำปูนใส (น้ำปูนแดงกินกับหมาก) นำมา ฝนกับฝาละมีหม้อดิน ผสมกับ น้ำปูนใส ฝนให้เป็นน้ำข้น ๆ ใช้ทาที่ถุงอัณฑะ ทาวันละหลาย ๆ ครั้ง จะ ทำให้ถุงอัณฑะหดตัว ประมาณ

๓๐ วัน มีสรรพคุณรักษาโรคไส้เลื่อนให้หายเป็นปกติ ได้ผลอย่างดีชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากมายแล้ว ฯ

- คุณพรรณี เงินอัน กรุงเทพมหานคร.

ยาแก้โรคประสาท

ท่านให้เอา จันทน์แดง ๑ จันทน์เทศ ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ หัวคล้า ๑ ตัวยาทั้ง ๕ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน จึงสด ๙ แวน ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานโดยใส่น้ำตาลโตนดลงผสมเป็นกระสายยา พอมีรสหวานเล็กน้อย ทุกครั้ง ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคประสาท ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูประสูตสาธุกิจ วัดสำนักคร้อ อ.ท่ามะกา กาญจนบุรี.

ยาแก้โรคจิต

ทำให้เอา พริกขี้หนู ๑ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ หัวข่า ๑ ขมิ้นอ้อย ๑ หัวไพล ๑ ว่านน้ำ ๑ ดีเกลือ ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๓ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลา เช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๑๕ วัน อาการโรคจิตจะบรรเทาหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาเพื่อง สจจามนโท ป.๙ วัดไชยาธาราม อ.เมือง ภูเก็ต.

ยาแก้โรควิกลจริต

ท่านให้เอา หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ เอื้องเห็ดม้า ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้โรควิกลจริต จิตไม่ปรกติกลายเป็นบ้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิชรากร วัดหนองปลาไหล เพชรบุรี.

ยากำจัดเหา

ขนานที่ ๑ ทานให้เอา ผลมะกรูด ๒ ผล นำมาย่างไฟให้สุก ประมาณ ๑๕ นาที ทิ้งไว้ให้เย็นลง ผ่าผลมะกรูดเป็น ๒ ซีก ใช้ถูขยี้ให้ทั่วศีรษะแล้วปล่อยทิ้งไว้สัก ๒ – ๓ นาที แล้วนำผลมะกรูดอีกผลหนึ่ง มาผ่าเป็น ๒ ซีก ใช้ถูขยี้ให้ทั่วศีรษะซ้ำอีกครั้งหนึ่ง มีสรรพคุณกำจัดเหาให้ตายหมดไปโดยสิ้นเชิง ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วราภรณ์ แซ่อ้อย สี่แยกอรุณฯ กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ทานให้เอา ใบและเมล็ดน้อยหน่า มาตำให้ละเอียดทั่ว ใช้ขยี้บนศีรษะให้ทั่ว ทิ้งไว้สัก ๔ – ๕ นาที แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด วันละ ๑ ครั้ง เพียงไม่กี่วัน ตัวเหาจะตายหมดไปสิ้น เคยใช้ รักษาได้ ผลดีมาแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- อรรณพ สุภานันท์ อยู่ธยา.

ยาแก้โรคปากเปื่อยเท้าเปื่อยของวัวควาย

ทานให้เอา ต้นแพงพวยทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือใหญ่ ๆ นำมาล้างน้ำให้ สะอาด ตำให้แหลก คั้นเอาเฉพาะน้ำ ผสมกับกะปิ (กะปิใส่น้ำพริก) ๑ ก้อน (ขนาดเท่านิ้วหัวแม่มือ) และ ใส่น้ำผึ้งแท้ผสมพอสมควร (ถ้ามีน้ำยาชันเกินไป) ให้เติมน้ำสะอาด ประมาณ ๑ ถ้วยชา หรือประมาณครึ่ง แก้ว ใช้น้ำยานี้กรอกปากวัว หรือ ควาย ฯ ถ้าวัว หรือ ควาย มีเท้าเน่าเปื่อย ให้เอาต้นแพงพวยทั้งห้า นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ กะปิ และผสมกับ น้ำผึ้งแท้ พอสมควร ใช้พอกบริเวณที่เป็นแผลเน่าเปื่อย ยาขนานนี้เคยใช้ได้ผลดีมากแล้ว มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูปลัดบวรจวบ วัดช่องลม ราชบุรี.

ยาแก้โรคระบาดของไก่

ทานให้เอา หัวกระเทียม ๑ หัวกระชาย ๑ หัวข่า ๑ ดีปลี ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่า ๆ กัน นาตำให้ละเอียด ละลายกับ น้ำปัสสาวะ (ที่ไม่มีเชื้อโรค)

ใช้กรอกปากไก่ วันละ ๒ -๓ ครั้ง ระยะห่างกัน ๑ ชั่วโมงต่อครั้ง โรคระบาดจะหายไปภายใน ๒ – ๓ วัน ไก่จะหายเป็นปกติ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูบุญเลิศ จนทโส วัดบ้านลาด อ.หนองแค สระบุรี.

ยาแก้โรคสุนัขเป็นขี้เรื้อน

ท่านให้อา ผลมะเฟือง (ที่เปรี้ยวจัด ๆ) ๑ ลูก นำมาฝานเป็นชิ้น ๆ ใช้ถูบริเวณที่เป็นขี้เรื้อนให้ทั่ว วันละ ๑ ครั้ง เพียง ๓ ครั้งเท่านั้น โรคขี้เรื้อนของสุนัขนั้นจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้โรคสุนัขหอบ

ท่านให้อา รากต้นหญ้าคา จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาดตำให้แหลก ผสมกับ น้ำตาลทรายแดง หรือ ผสมกับ งบน้ำอ้อย ก็ได้ นำมาต้ม กับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาให้สุนัขกิน อาการหอบของสุนัขนั้นจะพลันหายไปมีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้สุนัขถูกยาเบื่อ

ท่านให้อา เกลือทะเล (เกลือใส่แกลง) ๒ - ๓ ช้อนโต๊ะ ละลายกับน้ำครึ่งแก้ว ใช้กรอกปากสุนัข จะแก้พิษของยาเบื่อได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

หมวดยาบำบัดอาการเจ็บป่วย

ยาแก้อาการแพ้อากาศ

ท่านให้เอา ใบต้นหนุมานประสานกาย (หรือ ใบต้นสังกรณีตรีชวา) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ น้ำต้มสุก คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้อาการแพ้อากาศ หรือ อาการแพ้ฝุ่นละออง ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- สุกัลยา ยัมศรี (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้อาการจะเป็นลม

ท่านให้เอา น้ำตาลทรายขาว ๑ – ๒ ช้อนโต๊ะ นำมาใส่ปากอมไว้ อาการ หน้ามืด ใจหวิว ๆ จะเป็นลม เพราะได้เห็นสิ่งที่น่าหวาดเสียว เช่น เห็นเลือดไหลออกมาก ๆ เป็นต้น จะพลัดหายไปเป็นปกติ ทั้งแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการเป็นลมสลบ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา น้ำตาลทราย หรือ เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ก็ได้ นำมาละลายกับน้ำร้อน หรือ ละลายกับน้ำเย็น ก็ได้ ใช้รับประทานแก้อาการจะเป็นลม หน้ามืด วิงเวียน ตาลาย เพราะร่างกายอ่อนเพลีย มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิহারกิจจานุยุต วัดบางนมโค อ.เสนา อยุธยา.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แกง) ๗ หัว (ปอกเปลือกออกเสีย) กับ พิมเสนหนัก ๑ สลึง นำมาใส่ปากเคี้ยว (ใส่ปากคนผู้ทำหน้าที่ช่วยรักษา) พอแหลกแล้ว ใช้หลอดกาแฟ เป่าลมในปากของคนผู้ทำหน้าที่ช่วยรักษา

เข้าสู่ลำคอของคนที่เป็นลมสลบ เป่าครั้งแรกเข้าทางลำคอ คนเป็นลมสลบจะรู้สึกตัวแล้วเป่าครั้งที่สองเข้าทางรูจมูกของผู้ป่วย ผู้ป่วยจะฟื้นขึ้นเป็นปกติ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูพรหมสร วัดใหญ่นุกูล อ.บ้านแพ้วสมุทรสาคร.

ยาแก้อาการสะอึก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ตาไม้สะแก ๓ ตา, ตาไม้ไผ่สีสุก ๓ ตา, รากฝ้ายไทย ๓ ราก, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานมีสรรพคุณแก้การสะอึกได้เป็นอย่างดีแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา น้ำตาลปีบ หรือ น้ำตาลทราย ก็ได้ นำมารับประทานไปเรื่อย ๆ มีสรรพคุณแก้การสะอึกให้หายไปได้โดยไม่รู้สึกราวอย่างน่าอัศจรรย์แล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา น้ำผึ้งแท้ ๑ แก้ว นำมารับประทานให้หมดแก้วจะทำให้การสะอึกหยุดลงทันที แม้จะสะอึกมาเป็นเวลานานข้ามวันข้ามคืนแล้วก็ตาม มีสรรพคุณชะงัดยิ่งนักแล ฯ

- นายวงษ์ ใจสว่าง อ.ปากเกร็ด นนทบุรี.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ยาฉุน (ยาเส้นที่ใช้ฆวนกับใบตองหรือใบจากยาสูบ) โรยด้วยพิมเสน เล็กน้อย มวนด้วยใบตองแห้ง สุกแบบบุหรี อย่าพ่นควันทิ้ง ให้กลืนควันเพียง ๓ ครั้งเท่านั้น มีสรรพคุณแก้การสีกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระเมธากร วัดราชประดิษฐ์ กรุงเทพมหานคร.

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ลูกกระดอม นำมาเผาไฟให้ไหม้ บดให้ละเอียด ละลายกับ น้ำผึ้งแท้ ใช้รับประทาน มีสรรพคุณแก้การสะอึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการสะอึก

๒๒๙

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอาลูกยอ นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว บดให้ละเอียด ละลายกับ น้ำผึ้งแท้ ใช้รับประทานแก้การสะอึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระปลัดจัญญ จิตตปาโล วัดสมุทนิมิต อ.ไชยา สุราษฎร์ธานี.

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา พริกแห้ง ๑ เม็ด นำมาเผาไฟให้ไหม้แล้ว นำมาให้ผู้ป่วยสูดดมสัก ๔ – ๕ ครั้ง มีสรรพคุณทำให้อาการสะอึกหยุดลงทันที เคยใช้รักษาได้ผลดีมาแล้วอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุวรรณ ลิริปัญโญ วัดศรีสุวรรณ อ.พาน เชียงราย.

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา ดอกมะเขือขึ้น ๓ ดอก ข้าวตอก (ข้าวเปลือกคั่วให้แตก) ๓ ดอก ด้วยยาทั้ง ๒ อย่างนี้ นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ใช้รับประทานเพียงครั้งเดียว มีสรรพคุณแก้ อาการสะอึกได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสุวรรณเขมากร วัดท่าสบเมย อ.แม่ทา ลำพูน.

ยาแก้อาการเผ็ดร้อน

ท่านให้เอา เปลือกทะเล (เกลือใส่แกง) ประมาณ ๑ ช้อนชา นำมารับประทาน อาการเผ็ดร้อนที่เกิดจากการรับประทานของเผ็ดร้อนต่าง ๆ จะพลันหายไปทันทีแล ฯ

- เทพลักษณ์ ศิริชนะวุฒิชัย บางเขน กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้อาการบวมฟกช้ำดำเขียว

ท่านให้เอา ใบต้นกระป๋อ ๗ ตัว ๑ กำมือ นำมาตำให้ละเอียด ใช้พอกบริเวณที่บวมฟกช้ำดำเขียว บริเวณที่เป็นฝี อาการปวดจะหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการไข้ใน

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา เมล็ดถั่วเขียว จำนวนมากพอสมควร นำมาใส่หม้อดินต้มกับ น้ำตาลทรายขาว ใช้รับประทานทั้งเนื้อและน้ำ อาการไข้ในที่เกิดเพราะตกจากที่สูง หรือ ถูกกระแทกด้วยของแข็ง จะพลันหายไปอย่างน่าอัศจรรย์แล ฯ

- กมลรัตน์ สุขิทธาภรณ์ ร.ร.พิจิตรพิทยาคม พิจิตร (หมอชาวบ้าน).

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ใบต้นไทร (ใบที่หงาย) ๑๐ ใบ ใบต้นไทร (ใบที่คว่ำ) ๑๒ ใบ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ประมาณ ๑ แก้ว ใช้รับประทานวันละ ๑ ครั้ง เพียง ๓ ครั้งเท่านั้น อาการไข้ในจะหายไปแล ฯ

- อาจารย์เจื้อ ชจรมาลี.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ต้นบัวบก จำนวนมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ประมาณครึ่งแก้วกาแฟ ใช้รับประทาน หรือ ใช้ใบบัวบกต้มกับน้ำ ใส่น้ำตาลทรายแดง หรือน้ำตาลทรายขาว ก็ได้ ลงผสมพอมีรสหวานนิดหน่อย ใช้น้ำยารับประทานต่างเครื่องดื่ม มีสรรพคุณแก้อาการไข้ในได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการปวดหัวเข่า

ท่านให้เอา ต้นผักเสี้ยนผีทั้งห้า (ถอนเอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ล้างน้ำให้สะอาด ๑ โพล ๑ การบูร ๑ ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้เอาอย่างละพอสมควร นำมาต้มให้ละเอียด ผสมกับ สุรา คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้ทาถูบริเวณหัวเข่า มีสรรพคุณแก้โรคปวดหัวเข่าได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสมุทรวรารักษ์ วัดทรงธรรม อ.พระประแดง สมุทรปราการ.

ยาแก้อาการเคล็ดยอก

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวไพล นำมาต้มให้ละเอียด คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ผสมกับ น้ำมันมะพร้าว ตั้งไฟเคี่ยวให้เดือดแล้วทิ้งไว้ให้เย็นลง ใช้ทาถูบริเวณสันเท้า วันละ ๒ - ๓ ครั้ง เพียงไม่กี่วัน อาการเคล็ดยอก ชัด ปวด จะหายไปแล ฯ ส่วนน้ำมันที่เหลือใช้ เก็บไว้ใช้นาน ๆ ก็ได้ แต่ควรเติม การบูร ลงผสมกันด้วยมีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวขิงสด นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ผสมกับ น้ำตาลทรายขาว ใช้พอกบริเวณที่บวม เคล็ด ขัด ยอก มีสรรพคุณแก้อาการบวมปวด เป็นต้น ให้หายไปแล้ว ๓

- หมอเจริญ พงษ์มาลา.

ยาแก้อาการปวดแสบร้อน

ท่านให้เอา ลำสับแอลกอฮอล์ ใช้ทาบริเวณที่ถูกไฟลวก หรือ ถูกร้อนลวก อาการปวดแสบร้อนจะพลันหายไปทันทีแล ๓

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการหัวโน

ท่านให้เอา ดินสอพอง หรือ แป้งกระเจี๊ว ก็ได้ นำมาใส่ฝ่ามือ บีบน้ำมะนาวลงผสม ใช้นิ้วมือยี้ให้เข้ากันดีแล้ว ใช้ทาถูบริเวณที่บวมโนปวดขึ้นมานั้น เพียงชั่วครู่เดียวเท่านั้น อาการบวมโนจะยุบหายไปแล ๓

- สุทธิรักษ์ ราชบุรี (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้อาการสันเท้าแตก

ท่านให้เอา ผลมะนาวสด ผ่าซีกแล้ว บีบน้ำมะนาวให้หยดลงบริเวณที่เป็นแผลนั้น เพียงวันละ ๒ – ๓ ครั้ง ภายใน ๗ วัน โรคสันเท้าแตกจะหายไปแล ๓

- กฤษณ์ มณีรัมย์ (หมอชาวบ้าน).

ยาแก้อาการเมาเหล้า

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผลมะนาวสด ผ่าซีกแล้ว บีบน้ำมะนาวกรอกปากคนเมาเหล้า ชั่วเวลาเพียงครู่เดียวเท่านั้น อาการเมาจะพลันหายไปเป็นปกติทั้งทันทีแล ๓

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ต้นคีน่ายาดิบ ๆ ๒ - ๓ ต้น นำมาเคี้ยว อาการเมาเหล้าจะพลันหายไป เป็นปดิดทั้งทันทีแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา กาแฟผง ๒ ช้อนโต๊ะ ผสมกับ น้ำเดือด ๑ แก้วกาแฟ กวนให้ละลายแล้ว ใช้น้ำกาแฟ (ห้ามใส่น้ำตาล) นั้น ให้คนเมาเหล้าดื่มแล้วให้นอนพัก ภายใน ๑๕ นาที อาการเมาเหล้าจะพลันหายไปทันทีแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา หัวหอมแดง (หัวหอมใส่แคง) ๓ หัว นำมาทุบ (ทั้งเปลือก) พอแตกแล้ว นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ ๓ แก้ว ต้มเคี่ยวให้เหลือน้ำ ๑ แก้ว ใช้น้ำยารับประทาน ขณะที่น้ำยากำลังร้อน ๆ อยู่ อาการเมาเหล้าคั่ง ซึ่งมีอาการวิงเวียนศีรษะ คลื่นเหียนอาเจียน จะพลันหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ยาแก้อาการหน้าเป็นฝ้า

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา หัวผักกาดขาวสด ๆ นำมาหั่นเป็นชิ้นบาง ๆ ใช้ถูบริเวณที่เป็นฝ้าเวลาเช้า และ เย็น วันละ ๒ ครั้ง ชั่วเวลาไม่กี่วัน อาการเป็นฝ้าที่หน้าจะพลันหายหมดไปอย่างน่าอัศจรรย์แล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลแตงกวาสด ๆ นำมาฝานเป็นแว่นบาง ๆ ใช้แปะไว้ให้ทั่วใบหน้า หรือจะใช้ถูทำให้ทั่วใบหน้าก็ได้ ให้ทำก่อนอาบน้ำทุกครั้ง ชั่วเวลาเพียง ๒ - ๓ อาทิตย์ อาการหน้าเป็นฝ้าจะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม.

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ยาดำ ๑ การบูร ๑ มหาหิงค์ ๑ ลูกจันทน์ ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน พริกไทยร้อน หนัก ๔ บาท ตัวยา ทั้ง ๕ อย่างนี้ นำมาบดเป็นผง ผสมกับ น้ำมะกรูด ปั่นเป็นลูกกลอนขนาดเท่า

ยาแก้อาการหน้าเป็นสิว

๒๓๓

เมล็ดลูกคัตเค้า ใช้นำรับประทานครั้งละ ๑ - ๕ เม็ด มีสรรพคุณคุณทำเลือดลมสมบูรณ์ ทำให้อาการหน้าเป็นฝ้าจะหายไป ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแลฯคนมีอายุต่ำกว่า ๒๕ ปี ห้ามรับประทานยานานนี้ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้อาการหน้าเป็นสิว

ท่านให้อา มะนาวสด นำมาผ่าซีก ใช้ถูทาบริเวณใบหน้าที่เป็นสิวนั้น แล้วล้างหน้าด้วยน้ำอุ่น ภายใน ๗ วัน หัวสิวจะหลุดหายไปแล ฯ

- กฤษณ์ มณีรัมย์ (หมอชาวบ้าน)

ยากำจัดกลิ่นตัว

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ยาสีฟัน (ยี่ห้ออะไร ก็ได้) นำมาทาบริเวณรักแร้ ทั้งไว้สักรุ่นหนึ่ง แล้วล้างด้วยน้ำสะอาด มีสรรพคุณกำจัดกลิ่นตัวให้หายไปแล ฯ

- ไตรภพ เพ็ญสุข ถ.งามวงศ์วาน กรุงเทพมหานคร (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ต้นตำลึงสดๆ (เอาทั้งต้นและใบ) นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับ ปูนแดง (ปูนแดงกินกับหมาก) พอสมควร ใช้ทาที่รักแร้ มีสรรพคุณกำจัดกลิ่นตัวให้หายไปแล ฯ

- พลฯ นุกูล แสนศักดิ์ อ.บ้านเขว้า ชัยภูมิ (หมอชาวบ้าน)

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา สารส้ม (ควรเป็นก้อนใหญ่ๆ) นำมาถูบริเวณ รักแร้ หลังจากอาบน้ำเสร็จใหม่ๆ เพียงวันละ ๑ ครั้ง มีสรรพคุณกำจัดกลิ่นตัวให้หายไปตลอดวันแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยากำจัดขี้รังแค

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผลบวบอ่อน ๆ ๑ ลูก นำมาปอกเปลือกแล้ว หั่น เป็นชิ้น ๆ ใช้ขี้บนศีรษะให้ทั่ว ทั้งไว้สักพักหนึ่ง แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด มีสรรพคุณกำจัดขี้รังแคและอาการคันศีรษะ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๑ ผล นำมาเผาไฟให้ร้อน นำมาคั้น เอาน้ำใช้ขี้บนศีรษะให้ทั่ว ทั้งไว้สัก ๒ - ๓ นาที แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด มีสรรพคุณกำจัดขี้รังแคให้หายไปสิ้น เคยใช้ได้ผลดีมาแล้วอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ธิดา อรุณสวัสดิ์

ยาบำรุงผมให้ดก

ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๑ ผล นำมาปีบเอาน้ำ ผสมกับ หัวน้ำกะทิ กวน ให้เข้ากัน ใช้ขี้ผมให้ทั่วศีรษะ แล้วใช้ผ้าโพกศีรษะอบไว้สักครู่หนึ่ง แล้วจึงล้าง ออกด้วยน้ำสะอาด ให้ปรงยานี้รักษาวันละ ๑ ครั้ง ติดต่อกันประมาณ ๗ วัน จะทำให้ผมดกดำขึ้น มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยารักษาเส้นผมให้นุ่มสลวย

ท่านให้เอา ไข่เป็ด หรือ ไข่ไก่ ๑ ฟอง นำมาทุบเอาเฉพาะไข่แดง ใช้ ขี้ผมให้ทั่วศีรษะ ทั้งให้ประมาณ ๒ - ๓ นาที แล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด เพียง ๒ - ๓ ครั้ง มีสรรพคุณทำให้ผมนุ่มสลวย เคยใช้ได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- ผ่องพรรณ สมบัติ เชียงใหม่

ยาแก้ผมแตกปลาย

ท่านให้เอา ต้นตะไคร้ ๓ - ๔ ต้น นำมาล้างน้ำให้สะอาด ต้มให้ละเอียด คั้นเอาน้ำใช้นวดผม (หลังจากสระผมเสร็จแล้ว) ทั้งไว้สักครู่หนึ่ง จึงล้างออกด้วย

น้ำสะอาด มีสรรพคุณแก้ผมหงอกแตกปลาย กำจัดขี้รังแค และ ทำให้ผมดกดำได้ภายใน ๒ เดือน อย่าง ชะงัดนักแล เคยใช้ได้ผลดีมาแล้ว ฯ

- สมปอง พรหมสวัสดิ์ สระบุรี

ยาแก้ผมหงอก

ท่านให้อา ตันบัวบก หนัก ๔ ส่วน, หัวเหวหมู หนัก ๒ ส่วน, พริกไทย ร้อน หนัก ๑ ส่วน, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับน้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเม็ดลัดพูรา ใช้รับประทานเวลาก่อนอาหาร เช้า - เย็น มีสรรพคุณทำให้ผมดำ ได้ผลดีอย่าง ชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทาสงวนนาม

ยาแก้อาการปวดเพราะปลาดุกยอก

ท่านให้อา ขี้ควายแห้ง นำมาเผาไฟ เมื่อไฟติดดีแล้ว เอาใบต้นสะเดา มาใส่ไฟที่เผา ขี้ควายนั่น เอาแผลที่ถูกปลาดุกยอกนั้นรมควัน ชั่วโมงเดียวเดียว อาการปวดจะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้งแล ฯ

- สวัสดิ์ วินโรสง

หมวดยาบำรุงร่างกาย

ยาบำรุงกำลังขนานพิเศษ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผลมะตูมอ่อน ๑ กล้วยน้ำว่าติบ ๑ (ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้หั่นทั้งเปลือกตากแดดให้แห้ง) ต้มกำลังเจ็ดข้างสาร ๑ ต้มกำลังวัวเถลิง ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆ กัน นำมาตากแดดให้แห้ง บดให้ละเอียด เก็บ รักษาไว้ และ เอาพริกไทยร้อน บดให้ละเอียดเตรียมเก็บไว้ ฯ

วิธีปรุยา ท่านให้เอา ผงยา ๓ ส่วน กับ พริกไทยป่น ๑ ส่วน นำมา ผสมกัน ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา ใ้รับประทาน ครั้งละ ๑ เม็ด เวลา ก่อน หรือ หลังอาหาร ก็ได้ หรือ เวลา ก่อนนอน มีสรรพคุณ เป็นยาบำรุงกำลังให้แข็งแรงกระปรี้กระเปร่า กระชุ่มกระชวยอยู่เสมอ วิเศษนักแล ฯ

- พระครูปราสาทธรรมวัตร วัดอรุณฤๅก อ.เมือง พิษณุโลก

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา พริกไทยร้อน หนัก ๔ บาท, กล้วยน้ำว่าสุก ๑ หวี เนื้อมะตูมสุก ๕ ลูก ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ทำเป็น แผ่นตากแดดให้แห้ง แล้วนำไปแช่น้ำผึ้งแท้ให้ท่วมแผ่นยา ต้องไว้ ๒ สัปดาห์ โดย ผิดฝาภาชนะให้สนิท ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละครึ่งถ้วยชา เวลา ก่อนเข้านอน ประมาณ ๑๕ วัน จะมีกำลังแข็งแรง ประมาณ ๓๐ วัน ผิวหน้าจะปราศจาก ฝ้าผื่น มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระมหาบุญทัน วิริโย วัดบ่อแก้ว อ.มัญจาคีรี ขอนแก่น

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา กล้วยน้ำว่าสุก ๑ หวี, เนื้อมะตูมสุก ๕ ลูก, พริกไทยร้อน หนัก ๑ ตำลึง, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาตำผสมกันให้ละเอียดแล้ว ปั้นเป็นแผ่น ตากแดดให้แห้ง แล้วใส่ โหล ใส่ น้ำผึ้งแท้ลงแช่ให้ท่วมยา ปิดฝาให้สนิท ต้องไว้ ๒ อาทิตย์แล้ว ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ช้อนกาแฟ เวลา ก่อน

นอน ทุกวัน ชั่วโมง ๑๕ วันเท่านั้น จะทำให้มีกำลังแข็งแรง ชั่วโมง ๓๐ วัน จะทำให้ผิวพรรณดี เนื้อหนังที่เหี่ยวจะกลับเปลี่ยนแปลงปลั่งขึ้น จะมีสุขภาพอนามัยแข็งแรง เหมือนเป็นหนุ่ม ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ยาบำรุงร่างกายแก้โรค ๑๐๘ ประการ

ท่านให้อา ตันและใบทองพันชั่งมากพอสมควร นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นตากแดดให้แห้ง นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยาประมาณครึ่งถ้วยชา ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ รับประทานเวลาก่อนอาหารเช้า และ เวลาก่อนนอน วันละ ๒ ครั้ง มีสรรพคุณเป็นยาบำรุงร่างกายแก้โรค ๑๐๘ ประการ ทำให้มีสุขภาพ อนามัยดีนักแล ฯ

- พระสายทิพย์ ปิยสิโล วัดหนองสองตอน อ.พระพุทธบาท สระบุรี

ยาอายุวัฒนะ (ยาอายุยืน)

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา มะตูมอ่อน ๑ ผล นำมาคว้านเอาเนื้อในออกให้หมดแล้ว เอาพริกไทยร้อน บรรจुให้เต็มผลมะตูมนั้น แล้วนํ้าผลมะตูมนั้น และ เนื้อมะตูมนั้นให้เป็นชิ้นเล็กๆ ตากแดดให้แห้ง บดให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา เก็บใส่โหลไว้ รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด วันละ ๒ เวลา เช้า - เย็น มีสรรพคุณทำให้มีสุขภาพอนามัยดียิ่งนักแล ฯ

- พระวินัย เปมสิโล วัดหนองรี อ.เมือง ชลบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้อา ตันบอระเพ็ดสดๆ นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นเป็นท่อน ๆ ประมาณ ๒ อกคู่ ๒ ดอกกับ น้ำผึ้งแท้ เก็บไว้ประมาณ ๑๕ - ๓๐ วัน รับประทานเวลาก่อนนอนครั้งละ ๑ ท่อน ทุกวัน มีสรรพคุณบำบัดโรคต่างๆ ได้ เป็นอย่างดี เลือดลมเดินสะดวก ไม่ปวดเมื่อยตามร่างกาย มีอายุยืน ฯ

- คุณประมุข สุขทรัพย์ศรี กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๓ ท่านให้อา ตันเหงือกปลาหมอทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) นำมาล้างน้ำให้สะอาด หั่นตากแดดให้แห้ง ต้มให้ละเอียด จำนวน ๒ ส่วน, กับ พริกไทยร้อน จำนวน ๑ ส่วน นำมาผสมกันบดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็น ลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทาน

เวลาหลังอาหารเช้า - เย็น มีสรรพคุณ แก้อาการคลื่นไส้ อาเจียน เจ็บท้อง อาหารไม่ย่อย
เสียดท้อง อายุนาน ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระใบฎีกาบาง ภาวธรรมโม วัดดงสัก อ.หนองโดน สระบุรี

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ต้นเหงือกปลาหมอ หนัก ๒ ก.ก. หัวแห้วหมู หนัก ๒ ก.ก.
พริกไทยร้อน หนักเท่ายาทั้งหลาย (คือ หนัก ๔ ก.ก.) นำมาตากแดด ให้แห้ง ตำเป็นผง ใส่
ภาชนะแล้วใส่น้ำผึ้งแท้ให้ท่วมตัวยา หมักดองไว้ ๓ วัน ปั่นเป็นลูกกลอน รับประทานเวลาเช้า -
เย็น เป็นประจำทุกวัน มีสรรพคุณทำให้มีสุขภาพอนามัยดี มีอายุนานแล ฯ

- พระครูถาวรธรรมสาร วัดลาดทราย อ.วังน้อย อโยธยา

ขนานที่ ๕ ท่านให้เอา ต้นเหงือกปลาหมอ หนัก ๓ ตำลึง, พริกไทยร้อน หนัก ๑ ตำลึง,
หัวแห้วหมู หนัก ๑ ตำลึง, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาตากแดดให้แห้ง ตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้
ปั่นเป็นลูกกลอน รับประทานเวลาหลังอาหารเย็น เป็นประจำทุกวัน มีสรรพคุณทำให้ท้องเป็น
ปกติ บำรุงเส้น รักษาแผลเรื้อรัง ทำให้นัยน์ตาแจ่มใส ไม่เป็นฝ้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๖ ท่านให้เอา ต้นบอระเพ็ด นำมาหั่นตากแดดให้แห้ง หนัก ๑ ส่วน, เกลือทะเล
(เกลือใส่แกลบ) หนัก ๑ ส่วน, ตัวยาทั้ง ๒ อย่างนี้นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ น้ำผึ้งแท้
หนัก ๑ ส่วน, ปั่นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าปลาย นิ้วก้อย รับประทานเวลาก่อนอาหาร วันละ ๓
เวลา มีสรรพคุณทำให้ร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพอนามัยดี ไม่แก่เร็ว มีลักษณะกระชุ่มกระชวยอยู่
เสมอแล ฯ

- วิทยาลัยสงฆ์สวนนงนุช

ยาอายุวัฒนะ (ยาอายุยืน)

๒๓๘

ขนานที่ ๗ ท่านให้เอา เกลือทะเล (เกลือใส่แกลบ) ๑ ข้าวสาร ๑ พริกไทยร้อน ๑ ตัวยา
ทั้ง ๓ อย่างนี้ เอาอย่างละ ๑ ถ้วยชาเท่ากัน นำมาคั่วไฟทีละอย่าง นำมาตำผสมกันให้ละเอียด ผสมกับ
น้ำผึ้งแท้ ปั่นเป็นลูกกลอน รับประทาน เวลาก่อนนอน ทุกวัน มีสรรพคุณทำให้มีสุขภาพอนามัยดี
มีอายุนานแล ฯ

- วิทยาลัยสงฆ์สวนนงนุช

ขนานที่ ๘ ท่านให้เอา พริกไทยร้อน ๑ หัวแห้วหมู ๑ หัวกระชาย ๑ ตัวยาทั้ง ๓
อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน บอระเพ็ด หนัก ๑๒ บาท ตัวยา ทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาตำเป็น
ผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ รับประทานเป็นประจำทุกวัน มีสรรพคุณทำให้ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน มีอายุ
ยืนแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๙ ท่านให้อา พริกไทยดำ ๑ หัวหัวหมู ๑ หัวกระเทียม ๑ หัวกระชาย ๑ ต้นเหียงปลาหมอ ๑ ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้เอาอย่างละเท่าๆกัน นำมา ตำเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทาน ครั้งละ ๑ เม็ด เวลาก่อนนอน มีสรรพคุณเป็น ยาอายุวัฒนะวิเศษนักแล ฯ

- พระครูพิเศษสรวิณี วัดใหม่ชัยมงคล อ.สองพี่น้อง สุพรรณบุรี

ขนานที่ ๑๐ ท่านให้อา “เกลือ ๓ มะขาม ๗ บอระเพ็ด ๕” คือ เกลือทะเล (บดให้ละเอียด) ๓ แก้ว, มะขามเปียก (แกะเอาเมล็ดออกแล้ว) ๗ แก้ว บอระเพ็ด (หั่นเป็นท่อนสั้นๆ ตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง) ๕ แก้ว นำตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้มาผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าเมล็ดพุทรา รับประทาน เวลาก่อนอาหารเช้า - เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณเป็นยาอายุวัฒนะที่ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการวิรัตน์ วุฒปัญโญ วัดอุ้มทอง สุพรรณบุรี

ยาบำรุงสายตา

ท่านให้อา ผักบุ้งไทย (ที่ขึ้นตามท้องนา) นำมาล้างน้ำให้สะอาด ตำให้ละเอียด ใช้ผ้าขาวบาง (ที่ต้มฆ่าเชื้อโรคแล้ว) ปิดนัยน์ตาทั้งสองข้าง นอนลง เอา

๒๔๐

ยาบำรุงสายตา

ผักบุ้งที่ตำไว้แล้ว พอกลงบนผ้าขาวบางนั้น ให้น้ำผักบุ้งซึมซาบลงไปในเบ้าตา เมื่อ รู้สึกว่าบริเวณนัยน์ตาทั้งสองร้อนผ่าวๆ ก็เอาผักบุ้งออกเสียจากผ้าขาวบางได้ ทำเช่นนี้ สัปดาห์ละครั้ง มีสรรพคุณทำให้สายตาดีไปจนแก่ทีเดียว ฯ

- บุญสม สาครินทร์ กองแบบแผน กระทรวงสาธารณสุข (หมอชาวบ้าน)

ยาบำรุงกระดูกให้งาม

ท่านให้อา ลูกมะขาง นึก ๔ บาท, ลูกมะขามป้อม นึก ๔ บาท, อ้อยแดง ๙ ท่อน, ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา วันละ ๓ เวลา ประมาณ ๒ - ๓ หม้อ มีสรรพคุณทำให้สตรีมีระดูงาม มีประจำเดือนมาเป็นปกติ ไม่กระปริบกระปรอยแล ฯ

- ร.ต.อ.เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ยาบำรุงกามคุณ

ขนานที่ ๑ ท่านให้อา ใบข่อยอ่อนๆ นึก ๒ ตำลึง,มะพร้าวแก่ ๑ ชีก, พริกไทยร้อน นึก ๑ บาท, เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) พอสมควร ตัวยาทั้ง ๔ อย่างนี้นำมาตำให้ละเอียด ผสมกับน้ำ

พอประมาณ คั้นเอาเฉพาะน้ำยา ใช้คลุกกับข้าวสุก ใช้รับประทานทุกวัน ที่เหลือเก็บใส่ตู้เย็นไว้สำหรับใช้รับประทานในวันต่อไป ยาขนานนี้มีสรรพคุณบำรุงสุขภาพทางกามคุณได้ผลได้อย่างชะงัดนักแล ฯ

- ร.ต.อ. เปี่ยม บุญยะโชติ กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา หัวกระเทียมสดๆ หัวใหญ่ (ยิ่งเป็นกระเทียม เมืองจีนก็ยิ่งดี) จำนวนมากพอสมควร นำมารับประทานพร้อมกับอาหาร ๓ มื้อ เพียงไม่กี่วัน มีสมรรถภาพแข็งแรงสมเป็นชายชาติทหารแล และเป็นยาป้องกันโรคได้อีกด้วยแล ฯ

- ร.อ.ยิ่งวัฒนา บัวเพชร ผู้ช่วยสัสดี จ.พัทลุง (หมอชาวบ้าน)

หมวดยาขนานใหญ่บำบัดโรคต่างชนิด

ยาแก้โรคลมอัมพาต

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา โกฐทั้งห้า (คือ โกฐหัวบัว ๑ โกฐสอ ๑ โกฐเขมา ๑ โกฐเชียง ๑ โกฐจุฬาลัมพา ๑) ลูกจันทร์ ๑ ดอกจันทร์ ๑ ลูกกระวาน ๑ กานพลู ๑ คำฝอย ๑ แผลหอม ๑ ชะลูด ๑ จันทน์แดง ๑ จันทน์ขาว ๑ ขอนดอก ๑ อบเชย ๑ หัวเห้วหมู ๑ ญ่าชันกาศ ๑ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุนนาค ๑ ดอกสารภี ๑ เกษรบัวหลวง ๑ แก่นไม้สน ๑ แก่นไม้สัก ๑ แก่นสักขี ๑ แก่นแสมทะเล ๑ แก่นฝาง ๑ แก่นแสมสาร ๑ ยาดำ ๑ เลือดแรดอย่างดี ๑ เทียนทั้งห้า (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนข้าวเปลือก ๑ เทียนตาตักแตน ๑)

ตัวยาทั้ง ๓๕ อย่างนี้เอาหนักร้อยละ ๒ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำ (พอท่วมยา) ใช้น้ำยารับประทานครั้งละครึ่งถ้วยแก้ว วันละ ๒ เวลา ก่อนอาหารเช้า - เย็น เมื่อรับประทานไป ๑๕ วันแล้ว ให้เปลี่ยนยาต้มใหม่ ต้องต้มรับ ประทาน ๑๒ หม้อ ต้องรับประทานทุกวัน ติดต่อกันไปเป็นเวลา ๖ เดือน มี สรรพคุณแก้โรคลมอัมพาตที่เป็นมาไม่เกิน ๒ ปี ซึ่งมีอาการมือตาย ตีนตาย ปากเบี้ยว ตาแหก ลิ้นแข็ง ได้ผลได้อย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมามากรายแล้ว ฯ

- พระครูวิมลธรรมธาดา วัดลาดบัวขาว เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ดีปลี ๑ มหาหิงค์ ๑ เทียนขาว ๑ โกฐเขมา ๑ โกฐมะพร้าว ๑ สมุลแว้ง ๑ เจตมูลเพลิง ๑ ระย่อมเทศ ๑ สะค้าน ๑ เปราะหอม ๑ รากชะพลู ๑ รากจิงจ้อ ๑ ว่านน้ำ ๑ หรดาลทอง ๑ ดอกชะพลู ๑ ตัวยาทั้ง ๑๕ อย่างนี้เอาหนักร้อยละ ๑ บาทเท่ากัน, ลูกผักชีทั้งสอง เอาหนักร้อยละ ๑ บาท, หัวกระเทียมแห้ง ๑ พริกไทยร้อน ๑ จันทน์หอม ๑ หัสศุนเทศ ๑ ยาดำ ๑ ตัวยา ทั้ง ๕ อย่างนี้ เอาหนักร้อยละ ๒ บาทเท่ากัน

ตัวยาทั้ง ๒๒ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอน ขนาดเท่าเม็ดล็ดพุทรา ใช้รับประทานครั้งละ ๑ เม็ด เวลาหลังอาหาร เช้า และ ก่อนนอน (ยาต้ม ขนานที่ ๑ และยาผงขนานที่ ๒ นี้ ต้องรับประทาน คู่กัน จึงจะได้ผลดีอย่างชะงัด) มีสรรพคุณ แก้โรคอัมพาต - โรคลมอัมพาต ที่เป็นมาไม่เกิน ๒ ปี ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมา มากมายแล้วฯ เมื่อหายโรคแล้ว ให้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลแก่ คุณบรรจง จิตติพล ด้วย อย่าลืมเด็ดขาด ฯ

- นายฉลอง ทองใส ๔๘๐ ซอยมาตานุสรณ์ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา ว่านน้ำ หนัก ๑ บาท, สะค้าน หนัก ๑ บาท, พริกไทยร้อน หนัก ๑ บาท, มหาหิงค์ หนัก ๒ บาท, เจตมูลเพลิง หนัก ๒ บาท, ผลมะตูมอ่อน หนัก ๒ บาท, ลูก สมอเทศ หนัก ๒ บาท, โกฐสอ หนัก ๒ บาท, โกฐเขมา หนัก ๒ บาท, เทียนดำ หนัก ๒ บาท, เปล้าน้อย หนัก ๒ บาท รากทนต์ (หรือ รากทองดี) หนัก ๒ บาท, กำแพงเจ็ดชั้น หนัก ๒ บาท, ยา ดำ หนัก ๒ บาท, เถาวัลย์เปรียง หนัก ๓ บาท, ชิงแห้ง หนัก ๓ บาท, ส้มป่อย หนัก ๓ บาท, ฝักคูณ หนัก ๓ บาท, ใบมะกา หนัก ๓ บาท, ดีเกลือ หนัก ๓ บาท, ใบมะขามสด หนัก ๕ บาท,

ตัวยาทั้ง ๒๑ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า - กลางวัน - เย็น วันละ ๓ เวลา ถ้าเป็น โรคลมอัมพาตมาไม่เกิน ๑๕ วัน ต้มยานี้ กินไม่เกิน ๒ หม้อ ก็หายแน่นอน ถ้าเป็น มาเกิน ๑๕ วันแล้ว ให้ต้มยานี้กินตั้งแต่ ๓ หม้อขึ้นไป รับรองหายแน่นอน มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ ก่อนต้มยานี้ ให้จุดธูป เทียน บูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก่อนทุกครั้ง ฯ

- พระใบฎีกาสมหมาย กตปุญโญ วัดหนองหิน อ.เมือง ประจวบคีรีขันธ์

ยาแก้โรคลมบ้าหมู (โรคชัก)

ท่านให้เอา พริกไทยร้อน ๑ ดิปลี่ ๑ ลูกจันทร์ ๑ ดอกจันทร์ ๑ กระวาน ๑ กานพลู ๑ เปราะหอม ๑ ว่านกีบแรด ๑ ว่านร้อนทอง ๑ แก่นสน ๑

ต้นฝิ่น ๑ จันทน์เทศ ๑ จันทน์แดง ๑ กฤษณา ๑ กะล่ำฟัก ๑ ขอนดอก ๑ ชะลูด ๑ อบเชย ๑ เมล็ดพันธุ์ผักกาด ๑ ชะเอมเทศ ๑ พิมเสน ๑ การบูร ๑ เมนธอล ๑ ด้วยยาทั้ง ๒๓ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน, เทียนทั้งห้า (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาวเปลือก ๑ เทียนตาตุ๊กแตน ๑) เอาหนักอย่างละ ๑ บาท, เกสรทั้งห้า (คือ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุณนาค ๑ ดอกมะลิ ๑ ดอกสารภี ๑ เกสรบัวหลวง ๑) เอาหนักอย่างละ ๑ บาท,

ด้วยยาทั้ง ๓๓ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง เก็บรักษาไว้ให้ มิดชิด ใช้ยา ๑ ช้อนกาแฟ ละลายกับ น้ำร้อน ก็ได้ น้ำขิง ก็ได้ น้ำผึ้ง ก็ได้ เป็นน้ำกระสายยา ใช้รับประทานแก้โรคลมบ้าหมู (โรคลมชัก) มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาหายมาแล้วมากมาย ฯ

- พระครูสิริวัชรสมาจารย์ วัดคลองเกตุ อ.โคกสำโรง ลพบุรี

ยาแก้โรคลมต่าง ๆ

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา โกฐทั้งห้า (คือ โกฐหัวบัว ๑ โกฐสอ ๑ โกฐเขมา ๑ โกฐเชียง ๑ โกฐจุฬาลัมพา ๑) เทียนทั้งห้า (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาวเปลือก ๑ เทียนตาตุ๊กแตน ๑) ลูกจันทร์ ๑ ดอกจันทร์ ๑ กระจวาน ๑ กานพลู ๑ ตะไคร้เครือ ๑ สะค้าน ๑ เจตมูลเพลิง ๑ ขิง ๑ ดีปลี ๑ พริกไทยร้อน ๑ สมุลแว้ง ๑ ลูกสมอไทย ๑ ลูกสมอพิเภก ๑ ชะเอมเทศ ๑ พิมเสน ๑ การบูร ๑ น้ำประสานทอง (สะตุ) ๑ เมล็ดผักชี ๑ หัวแห้วหมู ๑ เมล็ดดยอ ๑ ด้วยยาทั้ง ๓๐ อย่างนี้หนักอย่างละ ๒ บาทเท่ากัน, เมนธอล หนัก ๑ บาท

ด้วยยาทั้ง ๓๑ อย่างนี้ นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง เก็บใส่โหลไว้ ใช้ละลายกับ น้ำร้อน หรือ สุรา ก็ได้ ประมาณน้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคลมหน้ามืด ตาลาย วิงเวียน หัวใจสั่น แน่นหน้าอก จุกเสียด ปวดท้อง ท้องอืด ท้องร่วง ธาตุพิการต่างๆ และเป็นยาเจริญอาหารอีกด้วย ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระครูวิเชียรสรคุณ วัดไผ่หลิว อ.บ้านหมอ สระบุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา สมอเทศ ๑ สมุลแว้ง ๑ ขิงแห้ง ๑ ว่านน้ำ ๑ น้ำประสานทอง ๑ ลูกจันทร์ ๑ ดอกจันทร์ ๑ ลูกกระจวาน ๑ กานพลู ๑ โกฐทั้งห้า (คือ โกฐหัวบัว ๑ โกฐสอ ๑ โกฐเขมา ๑ โกฐเชียง ๑ โกฐจุฬาลัมพา ๑) เทียนทั้งห้า (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาวเปลือก ๑ เทียนตาตุ๊กแตน ๑) ใบกระจวาน ๑ รากตะไคร้เครือ ๑ ลูกผักชี ๑ เปราะหอม ๑ อบเชยเทศ ๑ กัญชา ๑ ลูกเ็น ๑

ด้วยยาทั้ง ๒๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละเท่า ๆ กัน ส่วน ดีปลี เอาเท่ายา ทั้งหลาย (คือ เอา ๒๖ ส่วน) นำมาตากแดดให้แห้ง บดเป็นผง ผสมกับ น้ำผึ้งแท้ ปั้นเป็นลูกกลอนขนาดเท่าผลสมอไทย

หรือ ขนาดเท่าผลมะขามป้อม หรือ ขนาด เท่านี้หัวแม่มือ ใช้รับประทานครั้งละ ๑ ก้อน เวลาเช้า – เย็น มีสรรพคุณแก้โรค ลมท้องป่วง ได้ผลดีชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการชู ขวณบุญญ์ วัดคันทามพฤษ อ.พัฒนานิคม ลพบุรี

ขนานที่ ๓ ท่านให้เอา การบูร ๑ พิมเสน ๑ ลูกจันทร์ ๑ ดอกจันทร์ ๑ ลูกกระวาน ๑ กานพลู ๑ ผิวมะกรูด ๑ เปลือกทะเล (เกลือใส่แกง) (สะตุ) ๑ หัวขิง ๑ หัวกระเทียม ๑ หัวดองดึง ๑ ดีปลี ๑

ตัวยาทั้ง ๑๒ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาบดเป็นผง ใส่เมนฮอล หนัก ๑ บาท ลงบดผสมด้วย เกล็ดไข่กวนปะปดไฟไว้ให้แน่น ใช้น้ำนี้ละลายกับ น้ำร้อน ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานแก้โรคลมทุกชนิด ใช้น้ำนี้ละลายกับ น้ำมะนาว ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทานแก้พิษต่างๆ มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- พระครูการุญกิจโกศล วัดศรีมาราม อ.พิบูลย์ นครศรีธรรมราช

ขนานที่ ๔ ท่านให้เอา ชะเอมเทศ หนัก ๒ บาท, กานพลู หนัก ๑ บาท, ดอกจันทร์ หนัก ๑ บาท, ลูกจันทร์ หนัก ๑ บาท, ขิง หนัก ๑ บาท, แก้วเกลบ หนัก ๑ บาท, ลิ่นทะเล หนัก ๑ บาท, หอยสังข์ (เผาไฟ) หนัก ๑ บาท, โกฐหัวบัว

ยาแก้โรคลมต่างๆ

๒๔๕

หนัก ๑ บาท, โกฐสอ หนัก ๑ บาท, พิมเสน หนัก ๑ บาท, พริกไทยร้อน ๗ เม็ด, ดีปลี ๗ ดอก, ทองคำเปลวใบใหญ่ ๕ แผ่น,

ตัวยาทั้ง ๑๔ อย่างนี้นำมาตากแดดให้แห้ง บดให้ละเอียดเป็นผง เกลบไว้ ใช้น้ำละลายกับ น้ำร้อน หรือ สุรา ประมาณน้ำยา ๑ ถ้วยชา ใช้รับประทาน หรือ ใช้เป่าจมูกเด็กที่เป็นลมชัก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วัดราชวรวิหารท่า อ.เมือง อุทัยธานี

ยาแก้โรคประสาท

ท่านให้เอา ใบมะกา ๑ ใบมะขาม ๑ ใบส้มป่อย ๑ แก่นสัก ๑ แก่นฝาง ๑ แก่นขี้เหล็ก ๑ แก่นแสมทั้งสอง ๑ รากลำเจียก ๑ ถั่วคั้น ๑ ถั่ววัลย์เปรียง ๑ บอระเพ็ด ๑ อ้อยแดง ๑ หัวไพล ๑ หัวข่า ๑ หัวกระชาย ๑ หัวแห้วหมู ๑ ตะไคร้ ๑ ยาดำ ๑ ดีปลี ๑ ดีเกลือ ๑ สารส้ม ๑ พริกไทยร้อน ๑ เจตมูลเพลิง ๑

ตัวยาทั้ง ๒๔ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ - ๖ - ๘ บาทเท่ากัน (ถ้าคนไข้ไม่หนัก เอาอย่างละ ๔ บาท, ถ้ามีอาการหนัก เอาอย่างละ ๖ บาท, ถ้ามีอาการ หนักมาก เอาอย่างละ ๘ บาท) นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ แก้วกาแฟ เวลาเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้โรคประสาท โรคลมกำเริบทำให้เป็นบ้า ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ ถ้าผู้ป่วยเป็นหญิงให้เพิ่ม มะนาว ๑ มะกรูด ๑ มะเฟือง ๑ เอาอย่างละ ๔ - ๖ - ๘ ลูก ฯ ห้ามของแสลง คือ ของหวานทุกอย่าง และ ของมีควาจัดทุกอย่าง เช่น ปลากระเบน ปลาฉลาม เต่า ตะพาบน้ำ เนื้อวัว เป็นต้น ฯ

- พระอธิการสถาน ฉนทสีโล วัดเกาะยายฉิม อ.บางสะพาน ประจวบคีรีขันธ์

ยาแก้โรคกระเพาะ

ท่านให้อา เจตมูลเพลิง ๑ สะค้าน ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ จันทน์ขาว ๑ จันทน์แดง ๑ บอระเพ็ด ๑ กำมะถันเหลือง ๑ ดีปลี ๑ หัวแห้วหมู ๑ ชะพลู ๑ ขี้ครั่ง ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ จุกโรหิณี ๑ เปลือกต้นโมกมัน ๑

๒๔๖

ยาแก้โรคกระเพาะ

แก่นสน ๑ เนระพูสี ๑ เกสรทั้งห้า (คือ ดอกพิกุล ๑ ดอกบุรณาค ๑ ดอกมะละ ๑ ดอกสารภี ๑ เกสรบัวหลวง ๑)

ตัวยาทั้ง ๒๒ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๒ สลึงเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้ม กับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา รับประทานได้ตลอดเวลา มีสรรพคุณเป็นยารักษาโรคกระเพาะ แก้อาการเบื่ออาหาร เป็นยาบำรุงธาตุ ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระสมุห์ทองอาบ วัดโพธิ์เจริญ อ.เมือง สุพรรณบุรี

ยาแก้ไข้ทับระดู และระดูทับไข้

ท่านให้อา พริกไทยร้อน ๑ ดีปลี ๑ สะค้าน ๑ ลูกสมอไทย ๑ ผักคราด ๑ ชะพลู ๑ แก่นมะหาด ๑ ไม้สัก ๑ แก่นจิก ๑ แก่นต้นรัง ๑ แก่นไม้ประดู่ ๑ เมล็ดฝ้าย ๑ รากหญ้าคา ๑ หัวแห้วหมู ๑ ใบมะกา ๑ ก้านสะเดา ๑ ต้นกระเพรา ๑ ตัวยาทั้ง ๑๗ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน ตาไม้ไผ่สีสุก ๗ ตา, หัวกะลา มะพร้าว ๓ หัว

ตัวยาทั้ง ๑๘ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยารับประทาน ครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาก่อนอาหารเช้า – เย็น วันละ ๒ เวลา มีสรรพคุณแก้ไข้ ทับระดูและระดูทับไข้ หรืออาการเลือดทำเพราะคลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

ยาแก้ไข้รากสาธ

ท่านให้อา รากคนทา ๑ รากเหมือดคน ๑ รากหญ้าขัดมอญตัวผู้ ๑ รากหญ้านาง ๑ รากท้าวยายม่อม ๑ หัวยาข้าวเย็นเหนือ ๑ หัวยาข้าวเย็นใต้ ๑ ตัวยาทั้ง ๗ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๑ บาทเท่ากัน, ไม้สัก ๓ ชิ้น, เปลือกต้นเพกา ๓ เปลือก, หญ้าแพรก ๑ กำมือ, หญ้าปากควาย ๑ กำมือ, หญ้าคมบาง ๑ กำมือ, ใบส้มป่อย ๑ กำมือ, ใบมะนาว ๑ กำมือ, ใบไผ่ป่า ๑ กำมือ ใบมะกรูด ๑ กำมือ

ตัวยาทั้ง ๑๖ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควรเมื่อต้มเคี่ยวพอสมควรแล้ว ยกหม้อยาลง รินน้ำยาไว้ใช้รับประทาน ๑ แก้วกาแฟ แล้วเอาผ้าสะอาด

คลุมปากหม้อยา ให้คนใช้นั่งหันหน้าตรงหม้อยา รมไอน้ำยาด้วย รับประหาน้ำยา ด้วย ประมาณ ๕ - ๑๐ นาทีต่อครั้ง ประมาณ ๗ วัน มีสรรพคุณแก้ไขรากราสาด ไข้พิษ แก้อาการเชื่อมซึม มีอาการตัวร้อน - หนาว ปวดเมื่อย - อาเจียน ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการเสียงทอง ปัญญาปชโชโต วัดสิริธรรมโสภณ อ.พัฒนานิคม ลพบุรี

ยาครรรักษา

ท่านให้อา โกฎทั้งห้า (คือ โกฎหัวบัว ๑ โกฎสอ ๑ โกฎเขมา ๑ โกฎเชียง ๑ โกฎจุฬาลัมพา ๑) เทียนทั้งห้า (คือ เทียนแดง ๑ เทียนขาว ๑ เทียนดำ ๑ เทียนขาวเปลือก ๑ เทียนตาตุ๊กแตน ๑) เกษรทั้งห้า (คือ ดอกพิกุล ๑ ดอก บุนนาค ๑ ดอกมะลิ ๑ ดอกสารภี ๑ เกษรบัวหลวง ๑) ฤๅษณา ๑ รากสามสิบ ๑ กำล่ำพัก ๑ จันทน์ขาว ๑ จันทน์แดง ๑ ขอนดอก ๑ สมุลแว้ง ๑ แก่นสน ๑ เทพทาโร ๑ ชะลูด ๑ สักขี ๑ อบเชยเทศ ๑

ตัวยาทั้ง ๒๗ อย่างนี้เอาหนักอย่าง ละ ๑ บาทเท่ากัน นำมาใส่หม้อดินต้ม กับน้ำมะพร้าวอ่อน ๒ - ๓ ลูก พร้อมกับเนื้อมะพร้าวอ่อนด้วย และเติมน้ำธรรมดา อีกพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยแกง เวลาเช้า - กลางวัน - เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณเป็นยาครรรักษา และเป็นยาแก้อาการจิตฟุ้งซ่านได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ หญิงมีครรภ์ตั้งแต่ ๓ เดือนขึ้นไป จึงต้มยารับประทานได้ ควรต้มกินเดือนละหม้อ จนกว่าจะคลอดลูก ฯ

- พระอธิการศิริพล สุภาโร วัดศิระเกษ อ.เมือง สุพรรณบุรี

ยาแก้โรคหนองใน (ทั้งชาย และ หญิง)

ท่านให้อา ยาดำ ๑ หนัก ๑ บาท, แก่นฝาง หนัก ๑ บาท, ต้นลูกใต้ใบ หนัก ๑ บาท, หัวยาข้าวเย็นเหนือ หนัก ๑ บาท, หัวยาข้าวเย็นใต้ หนัก ๑ บาท สารส้ม หนัก ๑ บาท, เถาวัลย์เปรียง หนัก ๑ บาท, ต้นบานไม่รู้โรย (ชนิดดอก สีขาว) ทั้งห้า (เอาทั้งต้นตลอดถึงราก) ๑ กำมือ, ตาไม้ไผ่ ๓ ตา, ใบมะนาว ๑๐๘ ใบ

ยอดสับประรด ๓ ยอด, ฝายหอยแครง (ที่ตายแล้ว) ๖ ฝา, หนุ้าคา ๑ กำมือ, ใบมะกา ๑ กำมือ

ตัวยาทั้ง ๑๔ อย่างนี้นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยแกง วันละ ๒ ครั้ง เวลาเช้า – เย็น ประมาณ ๗ วัน โรคหนองในทั้งชายและหญิง จะหายไป มีสรรพคุณชะงัดนักแล เคยใช้รักษาได้ผลดีมากมาแล้ว ฯ

- พระอธิการจักรกฤษณ์ จิตตภาโร วัดวังรักษาราษฎร์บำรุง อ.พนมทวน กาญจนบุรี

ยาแก้เลือดเสีย

ท่านให้เอา ก้านสะเดา ๓๓ ก้าน, ใบมะนาว ๑๐๘ ใบ, เถาวัลย์เปรียง หนัก ๑ บาท, จันทน์แดง หนัก ๑ บาท, จันทน์ขาว หนัก ๑ บาท, คำฝอย หนัก ๑ บาท, ยาดำ หนัก ๒ สลึง, บอระเพ็ด หนัก ๒ สลึง, ขิงสด หนัก ๒ สลึง, ใบมะกา หนัก ๕ บาท, ขมิ้นอ้อย ๓ แว่น, กระเทียม ๓ แว่น, หัวข่า ๓ แว่น, (ตัวยาทั้ง ๓ อย่างนี้ ลงด้วยพระเจ้า ๕ พระองค์ คือ นะ โม พุท ธา ยะ)

ตัวยาทั้ง ๑๓ อย่างนี้ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา เวลาเช้า – กลางวัน – เย็น วันละ ๓ เวลา มีสรรพคุณแก้เลือดเสีย แก้อาการเลือดทำ เพราะหญิงคลอดลูก ได้ผลดีอย่างชะงัดนักแล ฯ

- หลวงพ่อพันธุ์ กลยาโณ วัดปากคลองเกลียว อ.เมือง ประจวบคีรีขันธ์

ยาแก้ธาตุ ๔ แปรปรวน

ท่านให้เอา เจตมูลเพลิง ๑ ผลมะตูมอ่อน ๑ อบเชยเทศ ๑ วานน้ำ ๑ จันทน์เทศ ๑ สมุลแว้ง ๑ ลูกกระวาน ๑ สะค้าน ๑ พริกไทยร้อน ๑ การบูร ๑ ขิงแห้ง ๑ ดีปลี ๑ กานพลู ๑ หัสคุณเทศ ๑ โกฎหัวบัว ๑ เทียนดำ ๑

ตัวยาทั้ง ๑๖ อย่างนี้เอาหนักอย่างละ ๔ บาทเท่ากัน นำมาบดเป็นผง ก็ได้ ใช้น้ำร้อนเป็นกระสายยา หรือ นำมาใส่หม้อดินต้มกับน้ำพอสมควร ใช้น้ำยา

รับประทานครั้งละ ๑ ถ้วยชา ก็ได้ เป็นยารักษาธาตุ ให้เป็นปรกติมีความสุขสบายดี มีสรรพคุณ
ชะงัดนักแล ฯ

- พระอธิการกลั่น เขมิโก วัดศรีประมุขเนือร้อน

ยาตองมะกรูด

ขนานที่ ๑ ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๓๓ ลูก (ผ่าซีก), ผักเป็ดแดง ๑ กำมือ ไพล ๑ หัว
กระชาย ๑ หัวกระดาดแดง ๑ หัวกระดาดขาว ๑ หัวเห็ดหูหนู ๑ เถาวัลย์เปรียง ๑ เถาคัน ๑ หัว
กระทือ ๑ (ตัวยาทั้ง ๘ อย่างนี้เอาหน่ออย่างละ ๑ บาทเท่ากัน) คำฝอย หนัก ๒ บาท, การบูร หนัก
๖ สลึง, เกลือทะเล (ใส่พอมีสเค็ม) ปูนขาว ๑ ถ้วยแกง

ตัวยาทั้ง ๑๒ อย่างนี้นำมาห่อผ้าขาวบาง ใส่กระถางมังกร เอาน้ำต้มสุก กำลังเดือดเทใส่ใน
กระถางยานั้น ประมาณน้ำมากพอสมควร ต้องตากแดดไว้กลางแจ้ง ๓ คืนแล้ว ใช้น้ำยารับประทาน
ครั้งละ ๑ ถ้วยชา มีสรรพคุณแก้โรคเกี่ยวกับเลือดลมเป็นพิษ ได้ผลดีอย่างชะงัดนักและ ฯ

- พระปลัดแป้ว อนุตตโร วัดดาวเรือง อ.บางระจัน สิงห์บุรี

ขนานที่ ๒ ท่านให้เอา ผลมะกรูด ๑๐๐ ผล (ผ่า ๔ ซีก เอา ๓ ซีก), สลัดได (หั่นเป็นท่อน ๆ
ละ ๑ องค์) ๑ ชิ้นใหญ่, เงามัสประรด (หั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ) ๑ ชิ้นใหญ่, บอระเพ็ด (หั่นเป็นชิ้น
เล็กๆ) ๑ ชิ้นใหญ่, เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ๑ ชิ้นใหญ่, ปูนขาว ๑ กำมือ

ตัวยาทั้ง ๖ อย่างนี้ นำมาใส่กระถางมังกร ใส่ น้ำต้มสุกแล้วกำลังร้อนๆ เทลงในกระถาง
ยานั้น ประมาณให้น้ำมากพอสมควร ต้องตากแดดไว้ ๗ วันแล้ว ใช้น้ำยารับประทานครั้งละ
ครึ่งแก้วกาแฟ เวลาเช้า และ ก่อนนอน มีสรรพคุณแก้ โรคมุกตริดระดูขาว โรคอยู่ไฟไม่ได้ ผอมแห้ง
แรงน้อย เป็นยาฟอกเลือดด้วย ได้ผลดี อย่างชะงัดนักแล ฯ

- พระอาจารย์ชาญ กิตติวัฒนโธ วัดเขากะโหลก อ.โคกสำโรง ลพบุรี

ยารักษาโรคต่าง

ท่านให้อา เครื่องแกงเผ็ด (ที่ตำละเอียดแล้ว สดๆ) กับ หัวน้ำกะทิ นำมาใส่กะทะตั้งไฟ ผัดเครื่องแกง (ยังไม่ต้องใส่เนื้อสัตว์) นำอวัยวะที่เป็นโรคต่าง (เช่น ปาก มือ เท้า) รมไอรระเหยของ เครื่องแกงเผ็ดนั้น จนน้ำแกงเดือดแล้ว จึง หยดนม ทำอย่างนี้วันละ ๑ ครั้ง ติดต่อกันเพียง ๗ วัน เท่านั้น โรคปากต่าง มือต่าง เท้าต่าง เป็นต้น จะพลันหายไปอย่างน่าอัศจรรย์แล มีสรรพคุณชะงัดนักแล ฯ

- นายฉลอง ทองใส ๑๔๐ ซอยมาตานุสรณ์ เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ เครื่องแกงเผ็ด ประกอบด้วยเครื่องปรุง ดังนี้ พริกแห้ง (ย่าง ไฟให้สุก) ๑๐ เม็ด, ตะไคร้ (หั่นให้ละเอียด) ๑ ต้น, ข่า ๕ แว่น, หัวหอม (ย่างไฟ ให้สุก) ๕ หัว, หัวกระเทียม (ย่างไฟให้สุก) ๑๐ กลีบ, พริกไทยร้อน ๑๐ เม็ด, ใบมะกรูด (หั่นให้ละเอียด) ๕ ใบ, กานพลู ๓ ดอก, รากผักชี (หั่นให้ละเอียด) ๑ ซ่อนชา, ลูกผักชี ๑ ซ่อนชา, ลูกยี่ห่วย ๑ ซ่อนชา, ผิวมะกรูด (หั่นให้ละเอียด) ครึ่งซ่อนชา, ลูกกระวาน ครึ่งซ่อนชา, ลูกจันทน์ ครึ่งซ่อนชา, ดอกจันทน์ ครึ่งซ่อนชา, อบเชย ครึ่งซ่อนชา, เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) ครึ่งซ่อนชา, กะปิ ครึ่ง ซ่อนชา, ส่วน น้ำปลา, น้ำตาลปีบ, พริกชี้ฟ้าเขียว – แดง, น้ำส้มมะขามเปียกกะเอาอย่างละพอสมควร ฯ

หมวดวิธีบำบัดอาการเจ็บป่วย

วิธีบำบัดอาการปวดหัวเข่า

ท่านให้อา น้ำเย็น รดหัวเข่าทั้งสองข้าง ๆ ละ ๑ ชั้น เวลาเช้า และ เย็น ก่อนอาบน้ำ วันละ ๒ ครั้ง เป็นอย่างน้อย ขณะเทน้ำรดให้กลั่นใจด้วย ให้ปฏิบัติ ทุกวันเสมอไป อาการปวดหัวเข่าจะหายไปอย่างน่าอัศจรรย์แล ฯ

- พระธรรมราชานุวัตร วัดมหาธาตุ กรุงเทพมหานคร

วิธีแก้อาการปวดแสบร้อนเพราะพริกเข้าตา

วิธีที่ ๑ ท่านให้อา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) นำมาใส่ปาก วางไว้ที่กลางลิ้น อาการปวดแสบร้อนเพราะพริกเข้าตา จะพลันหายไปเป็นปกติทั้ง แล้วจึงใช้น้ำสะอาดล้างตาต่อไป ฯ

- ประทุมมา ศรัทธาธิลาศาร ร.พ.กลาง (หมอชาวบ้าน)

วิธีที่ ๒ ท่านให้อา น้ำเย็นรดที่หน้าแข้ง โดยมีเคล็ดว่า ถ้าพริกเข้าตาข้างขวา ให้อาให้น้ำเย็นรดหน้าแข้งข้างซ้าย ถ้าพริกเข้าตาข้างซ้าย ให้อาให้น้ำเย็น รดหน้าแข้งข้างขวา อาการปวดแสบร้อนเพราะพริกเข้าตา จะพลันหายไปทันที แล้วจึงใช้น้ำสะอาดล้างตาต่อไป ฯ

- พระครูรัตนานุรักษ์ วัดปงสนุกใต้ ลำปาง

วิธีแก้อาการหุื้อ

ท่านให้อา นีวี่ขี้ดที่รูหูทั้ง ๒ ข้าง แล้วเป่าลมให้ออกทางปากแรงๆ สัก ๒ – ๓ ครั้ง อาการหุื้อจะพลันหายไปทันทีแล ฯ

- สารี อารังวัฒน์ (หมอชาวบ้าน)

วิธีแก้อาการสะอึก

วิธีที่ ๑ ท่านให้แลบลิ้นออกมายาวๆ สักครู่หนึ่งเท่านั้น อาการสะอึกจะพลันหายไปทันทีแล ฯ
- หมอไท (หมอชาวบ้าน)

วิธีที่ ๒ ท่านให้กลืนน้ำลายติด ๆ กัน (โดยทำให้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้) ประมาณ ๔ – ๕ ครั้ง
อาการสะอึกจะพลันหายไปเป็นปลิดทิ้งทันทีแล ฯ
- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีที่ ๓ ท่านให้พุดยั่วคนที่มีอาการสะอึกนั้นให้เกิดอารมณ์บันดาลโทสะ เกิดความโกรธ โดยไม่รู้สีกตัว อาการสะอึกนั้นจะหายไปเป็นปลิดทิ้งทันที เมื่อเขาหายสะอึกแล้ว จึงพุดทำความเข้าใจ ให้เขารู้ต่อไป ฯ
- พระมหาสมบุญ กัณตจारी วัดครุฑนอก อ.พระประแดง สมุทรปราการ

วิธีที่ ๔ ท่านให้ใช้นิ้วชี้ (ทั้ง ๒ มือ) กดเนื้อดิ่งที่ปากช่องหูทั้ง ๒ ข้าง ให้ปิดรูหูทั้ง ๒ ข้างให้แน่น เหยยหน้าขึ้น พร้อมกับอ้าปากให้กว้างที่สุด ประมาณชั่วครู่หนึ่ง จึงเลิกทำ อาการสะอึกจะพลันหายไปทันที ฯ
- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีแก้อาการจาม

ท่านให้ใช้นิ้วชี้ กับ นิ้วกลาง ดันที่ปลายจมูก พร้อมกับอ้าปากให้กว้าง ที่สุด จะทำให้
อาการจามหยุดชะงักทันที เคยใช้ปฏิบัติได้ผลดีมาแล้ว ฯ
- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีแก้อาการเมาคลื่น

ท่านให้เอาน้ำทะเล หรือน้ำจืด ก็ได้ ใช้ตบบนศีรษะประมาณน้ำ ๑ ปิบ อาการเมาคลื่นจะ
พลันหายไปทันที เคยใช้ปฏิบัติได้ผลดีมาแล้ว ฯ
- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีแก้แมลงเข้าหู

๒๕๓

วิธีแก้แมลงเข้าหู

ท่านให้ ฟันคว้นบุหรี่เข้าในรูหู สัก ๔ – ๕ ครั้ง แมลงนั้นจะออกมาเอง หรือ ท่านให้ใช้น้ำส้มสายชู หยดลงไปในห้องหู แมลงจะตาย แล้วใช้น้ำล้างให้สะอาดอีกครั้ง ฯ
- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีแก้อาการแสบร้อนมือ

วิธีที่ ๑ ท่านให้อา มือแช่ลงในน้ำข้าวข้าว ชั่วโมงเพียง ๕ นาที อาการ แสบร้อนมือ เพราะถูกความร้อนของพริก เป็นต้น จะพลันหายไปเป็นปกติทั้งทันทีแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีที่ ๒ ท่านให้อา มือซุกในปิบข้าวสาร หรือ ในถังข้าวสาร หรือ ในกระสอบข้าวสาร ก็ได้ ชั่วโมงเพียงครึ่งเดียวเท่านั้น อาการแสบร้อนมือ เพราะ ถูกความร้อนของพริก เป็นต้น จะพลันหายไปทันที ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีแก้โรคคางทูม

วิธีที่ ๑ ท่านให้อา หมึกสีดำ เขียนอักษร “ส” คือ “เสื่อ” ลงที่คางข้างที่เป็นโรคคางทูม นั้น ชั่วโมงเพียงวันเดียวเท่านั้น โรคคางทูมจะพลันหายไป เป็นปกติทั้งแล ฯ แต่ต้องให้คนที่เกิดปี ขาล คือ คนเกิดปีเสื่อ เป็นผู้เขียน จึงจะ ศักดิ์สิทธิ์แล ฯ

- สารี อารังวัฒน์ คณะวิทยาศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ สงขลา (หมอชาวบ้าน)

วิธีที่ ๒ ท่านให้อา กะลามะพร้าวตัวเมีย (ซีกที่ก้นมีรู) ที่เขาใช้ทุบ เอน้ำมะพร้าวล้างหน้า ศพก่อนจะเผาศพ นำมาฝนกับ น้ำข้าวข้าว ในฝ่าละมือน้ำขมิ้นดิน ฝนให้มันน้ำข้นแล้ว ใช้น้ำยาทาบริเวณ ที่เป็นโรคคางทูม ทาวันละ ๓ - ๔ ครั้ง เพียง ๓ วันเท่านั้น โรคคางทูมจะยุบหายไป มีสรรพคุณ ชะงัดนักแล ฯ

- พระครูสิริพัฒนกิจ วัดโคกเสื่อ อ.เสนา อ.อยุธยา

๒๕๔

วิธีแก้อาการสันเท้าแตก

วิธีแก้อาการสันเท้าแตก

ท่านให้อา ขี้ผึ้งสีปาก ใช้ทาบริเวณสันเท้าที่แตก เวลาก่อนนอน หลังจากล้างเท้าด้วยน้ำอุ่น และ เช็ดให้แห้งแล้ว ภายใน ๒ - ๓ วัน รอยแตกที่สันเท้าจะหายไปแล ฯ

- วิทยาทานสงวนนาม

วิธีทำน้ำเกลือใช้เอง

ท่านให้อา เกลือทะเล (เกลือใส่แกง) หรือ เกลือสินเธาว์ ครึ่งช้อนชา กับ น้ำตาลทรายขาว ๒ ช้อนโต๊ะ นำมาใส่น้ำต้มสุกแล้ว ๑ ขวดแม่โขง เขย่าขวด ให้เข้ากัน ใช้ดื่มบำบัดความ อ่อนเพลีย ระงับความแสบร้อน ได้ผลอย่างชะงัดนักแล ฯ นิยมใช้ในกรณีผู้ป่วยขาดน้ำและเกลือ มี อาการอ่อนเพลีย เช่น รับประทานอาหารและน้ำทางปากไม่ได้ หรือ เพราะเสียเลือดมาก หรือ เสีย น้ำเหลืองจากหลอดเลือด เสียระบบทางเดินอาหาร เช่น อาเจียน ท้องเดิน หรือ ถูกความร้อนลวก ผิวหนัง เหล่านี้ แพทย์จะให้น้ำเกลือเข้าทางเส้นเลือด เพื่อช่วยให้หายอาการอ่อนเพลียและ เปิดเส้น เลือดเพื่อให้เลือดเดินสะดวก ฯ

- พระสงวน สุจิตโต วัดขุนอินทประมูล อ.โพธิ์ทอง อ่างทอง

ภาคผนวก

หลักการรับประทานยาให้ปลอดภัยและได้ผลดี

ยารับประทานก่อนอาหาร

- ยารับประทานก่อนอาหาร ต้องรับประทานก่อนอาหารอย่างน้อยประมาณ ๓๐ นาที เพราะในขณะที่ท้องว่าง ยาจะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดได้ดี

ยารับประทานหลังอาหาร

- ยารับประทานหลังอาหาร ต้องรับประทานหลังอาหารอย่างน้อยประมาณ ๑๕ – ๓๐ นาที เพื่อประโยชน์ในการที่ยาจะถูกดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือดในลำไส้เล็กพร้อมกับอาหารได้ดี

ยารับประทานพร้อมกับอาหาร

- ยารับประทานพร้อมกับอาหาร หรือ รับประทานน้ำตามมาก ๆ ได้แก่ ยาแก้ปวดต่างชนิด เช่น ยาแอสไพริน ยาเม็ดสีชมพู ยาทัมใจ ยาปวดหาย เป็นต้น ยาแก้ปวดล้วนมีฤทธิ์เป็นกรด หรือ ไปเร่งให้กระเพาะหลั่งน้ำย่อยออกมา ทำให้เกิด อาการระคายเคือง และเป็นแผลในกระเพาะ เลือดไม่แข็งตัว กระเพาะทะลุ โลหิต จาง จึงต้องรับประทานพร้อมกับอาหาร หรือ รับประทานหลังอาหารทันที หรือ ต้องรับประทานน้ำตามมาก ๆ เพื่อช่วยลดอาการเป็นพิษของยาลงเสีย

ยารับประทานระหว่างอาหาร

- ยารับประทานระหว่างอาหาร ได้แก่ ยาลดกรดแก้โรคกระเพาะ ซึ่งเกิดจากน้ำย่อยและกรดหลั่งออกมามาก ขณะท้องว่าง หรือ ขณะมีอาการหงุดหงิด

คิดมาก กรดก็จะกัดกระเพาะเป็นแผล ทำให้เสียเลือด หรือ เจ็บปวดมาก หรือ เป็น มากจน
กระเพาะทะลุก็ได้ ยาลดกรดส่วนใหญ่มีฤทธิ์เป็นด่าง มันจะไปทำลายกรด และเคลือบผนัง
กระเพาะเอาไว้ ดังนั้น ยาลดกรดนี้ จะให้ผลดี จะต้องรับประทาน ขณะท้องว่าง หรือ รับประทาน
ระหว่างอาหาร (ก่อนอาหาร หรือ หลังอาหารประมาณ ๒ ชั่วโมง) ถ้าเป็นยาเม็ด ต้องเคี้ยวให้แหลก
ก่อนกลืนยา เพื่อช่วยให้ยาออกฤทธิ์ที่กระเพาะเร็วยิ่งขึ้น

- จากคู่มือใช้ยาชาวบ้าน

โดย

สำลี ใจดี

สงกรานต์ ภาคโชคดี

ธีรศักดิ์ เรียวโชติสกุล

ปัจจุบันพยาบาล (ปฐมพยาบาล)

ปัจจุบันพยาบาล หรือ การปฐมพยาบาล คือ การรักษาพยาบาลผู้ป่วยระยะแรก ก่อนจะนำผู้ป่วยไปหาหมอ เพื่อให้ผู้ป่วยพ้นอันตราย หรือ ลดอันตรายให้น้อยลง การปัจจุบันพยาบาลที่ถูกต้อง จะช่วยอาการเจ็บป่วยและอาการแทรกให้น้อยลง และอาจป้องกันความพิการบางอย่างไม่ให้เกิดขึ้นได้

หลักการทั่วไป

- ก. ผู้ให้การพยาบาลควรระงับความตื่นตกใจ และร่วมมือกับผู้อื่นซึ่งอาจจะ ช่วยเหลือได้
- ข. ห้ามมิให้ผู้คนมุงล้อมตัวผู้ป่วย เพื่อให้ผู้ป่วยมีอากาศปลอดโปร่ง มีแสงสว่างพอสมควร และเพื่อความสะดวกในการทำปัจจุบันพยาบาล
- ค. ให้ผู้ป่วยนอนพักนิ่ง ๆ
- ง. การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย หรือนำไปหาหมอ ควรปฏิบัติให้ถูกต้องตามอาการ และสภาพของผู้ป่วย
- จ. เมื่อนำผู้ป่วยไปหาหมอญาติพี่น้องหรือผู้ใกล้ชิดที่เห็นเหตุการณ์ตั้งแต่ต้น ต้องติดตามไปด้วย เพื่อจะได้บอกเล่าให้หมอทราบอาการที่เกิดขึ้น

๑. การปัจจุบันพยาบาลการตกเลือด

การตกเลือด คือ การที่มีเลือดออกมามาก ส่วนมากเกิดจากมีบาดแผลที่ทำให้เส้นเลือดถูกตัดขาด

อาการ

ถ้าเป็นการตกเลือดภายนอก เราจะเห็นเลือดไหลออกจากบาดแผล ถ้าเป็นการตกเลือดภายใน อาจจะมีอาการไอ อาเจียน อุจจาระ หรือ ปัสสาวะเป็นเลือด

หรือมีสีคล้ำ ผู้ที่ตกเลือด หรือ เลือดออกมาก ๆ จะมีอาการซีดขาว หน้าซีด เป็นลม หูอื้อ เหนื่อย ออก มือเท้าเย็น ชีพจรเต้นเร็ว หายใจเร็วและตื้น กระหายน้ำ กระสับกระส่าย และในระยะหลังจะหมดสติ

การปัจจุบันพยาบาล

รับทำการห้ามเลือด ซึ่งวิธีการห้ามเลือดมีหลายวิธี

ก. ถ้าเป็นแผลเล็ก ให้ใช้นิ้วมือนวดกลบนแผล หรืออาจใช้ผ้าหรือสำลีที่สะอาดวางลงบนบาดแผล แล้วพันผ้ารัดแผลให้แน่น พอเลือดหยุดไหล (อย่ารัดแน่นมากเกินไป)

ข. ถ้าเป็นแผลใหญ่ที่แขนหรือขา ที่ใช้วิธีห้ามเลือดตามข้อ ก. แล้วไม่ได้ผล ให้ใช้ผ้า เชือก ป่าน ปอ ผ้าเช็ดหน้า ยาง หรือ ผ้าแถบ หรือ ผ้าขาวม้า รัด บริเวณโคนแขน หรือ โคนขาให้แน่นจนเลือดหยุดไหล แล้วรีบพาไปหาหมอ โดย ให้ผู้ป่วยนอนไป ยกส่วนที่เลือดออกให้สูงไว้ แล้วใช้น้ำแข็งวางบริเวณแผล ในการรัดโคนขาหรือแขนเป็นเวลานานๆ ส่วนที่รัดอาจมีอาการเขียวคล้ำมาก ควรจะผ่อนคลายเชือกหรือสิ่งที่รัดออกเป็นครั้งคราวทุก ๑๐ หรือ ๑๕ นาที เพื่อให้มือและเท้าได้ส่วนที่รัดได้รับเลือดไปหล่อเลี้ยงบ้าง

ค. ถ้าเป็นการตกเลือดภายใน ให้ผู้ป่วยนอนนิ่งๆ ยกเท้าสูง ศีรษะต่ำ เล็กน้อย คลุมผ้าให้ร่างกายอบอุ่น ถ้าผู้ป่วยอาเจียนร่วมด้วย ให้นอนตะแคง เพื่อ ให้อาเจียนโดยสะดวก ไม่ให้กินน้ำ กินเหล้า กินยา ถ้าผู้ป่วยไม่อาเจียน อาจให้กิน น้ำ หรือน้ำหวานได้บ้าง

การปัจจุบันพยาบาลการตกเลือดบางชนิด

ก. เลือดกำเดาออก

คือ การที่มีเลือดไหลออกจากช่องจมูกหรือรูจมูก เนื่องจากเส้นเลือดฝอยใน ช่องจมูกแตก เลือดนั้นอาจจะตกลงไปในลำคอ ทำให้ซากออกมาเป็นเลือดได้

การปัจจุบันพยาบาล

ให้ผู้ป่วยนั่งหรือนอน เงยหน้าขึ้น ใช้มือบีบจมูกทั้ง ๒ ข้าง หายใจลึก ยาย ทางปาก วางผ้าชุบน้ำเย็น หรือน้ำแข็ง บริเวณหน้าผาก ใบหน้า คอ สันจมูก จนกระทั่ง เลือดหยุด

ข. เลือดออกหลังถอนฟัน

การปัจจุบันพยาบาล

ให้ใช้ผ้ามันปลาย หรือผ้าเช็ดหน้ามันปลายให้กลมวางตรงเหงือกที่ถอนฟัน กดไว้ให้แน่น อย่างบ้วนปาก ถ้าเลือดออกน้อย อาจอมน้ำแข็งก้อนเล็ก ๆ ไว้

ค. เลือดออกตามไรฟัน

การปัจจุบันพยาบาล

ถ้าเลือดออกเล็กน้อย หลังแปรงฟัน ถูฟันหรือเคะฟัน เลือดจะหยุดเอง โดยไม่มีอันตราย

การป้องกัน

๑. อย่างถูฟันแปรงฟันแรงเกินไป ถ้าขนปรงแข็ง ให้เปลี่ยนเป็นขนแปรงอ่อน
 ๒. ใช้มีมือนวดเหงือกบ่อย ๆ
 ๓. บ้วนปากบ่อย ๆ ด้วยน้ำหรือน้ำเกลือ
- ถ้าเลือดออกมาก และเป็นบ่อย ๆ ให้ไปหาหมอ

ง. ไอเป็นเลือด ส่วนใหญ่เกิดจากวัณโรคปอด หรือ หลอดลมอักเสบมาก

การปัจจุบันพยาบาล

ให้ผู้ปวยนอนนิ่ง ๆ ห้ามพูด ให้กลืนน้ำแข็งก้อนเล็ก ๆ อมเกลือ หรือน้ำตาล หรือใช้น้ำแข็งวางบนบริเวณหน้าอก ให้กินยาแก้ไอ พยายามอย่าให้ผู้ปวย ไอหรือจาม ถ้าจำเป็น ก็ควรให้อาหารหรือจามเบา ๆ

จ. อาเจียนเป็นเลือด มักจะเกิดร่วมกับอาการเป็นเลือด หรือมีสีดำคล้ำด้วย ส่วนใหญ่มักเกิดจากแผลในกระเพาะอาหาร หรือลำไส้

การปัจจุบันพยาบาล

ให้ผู้ป่วนอนนิ่ง ๆ ห้ามพูด งดอาหาร เครื่องดื่ม น้ำ หรือยาทุกชนิดจนกว่าจะหยุดอาเจียนเป็นเลือด อย่างน้อย ๒ ถึง ๓ ชั่วโมง วางกระเป๋าน้ำแข็งบริเวณหน้าท้องส่วนบน

๒. การปัจจุบันพยาบาลบาดแผล

หลักในการปัจจุบันพยาบาลบาดแผลโดยทั่วไป

- ก. ถ้ามีการตกเลือดหรือมีเลือดออก จะต้องห้ามเลือดโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ตามที่กล่าวมาแล้ว
- ข. ถ้ามีอาการช็อคหรือเป็นลม ควรรักษาอาการช็อคหรือเป็นลมก่อน โดยให้ผู้ป่วนอนศีรษะต่ำ ยกปลายเท้าให้สูงขึ้น ให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย โดยใช้ผ้าห่มคลุม หรือกระเป๋าน้ำร้อนวาง
- ค. ทำความสะอาดบาดแผล ด้วยเครื่องมือเครื่องใช้ น้ำยาชะล้างบาดแผลที่ง่าย ๆ เช่น น้ำสะอาดกับสบู่ น้ำต้ม น้ำด่างทับทิม ยาแดง เหล้าหรือแอลกอฮอล์ เมื่อชะล้างบาดแผลสะอาดแล้ว ใช้ผ้าหรือสำลีที่สะอาดปิดแผลใช้พลาสติกหรือใช้ผ้าสะอาดพันไว้

ในกรณีที่บาดแผลสกปรก หรือลึกมาก เช่น ถูกตะปูตำ ถ้าผู้ป่วยไม่ช็อค หรือเป็นลม ควรปล่อยให้เลือดออกบ้าง หรือช่วยบีบให้เลือดออกบ้าง เพื่อจะได้ชะล้างสิ่งสกปรกหรือสิ่งที่มีพิษออก แล้วจึงลงมือทำความสะอาดบาดแผลต่อไป

- ง. ถ้าเป็นบาดแผลใหญ่ หรือมีการอักเสบมาก ควรให้ส่วนที่เป็นแผลนั้นได้พักอยู่นิ่ง ๆ แล้วรีบพาไปหาหมอ

การปัจจุบันพยาบาลบาดแผลบางชนิด

ก. บาดแผลไฟลวกน้ำร้อนลวก

๑. ถ้าผู้ป่วย ช็อค หรือ เป็นลม ให้รักษาช็อค หรือ เป็นลมก่อน โดยให้

ผู้ป่วยนอนศีรษะต่ำ ยกปลายเท้าให้สูงขึ้น ให้ความอบอุ่นแก่ร่างกาย โดยใช้ผ้าห่มคลุม หรือกระเป๋าน้ำร้อนวาง

๒. ใช้ยาบรรเทาความเจ็บปวด เช่น แอสไพริน เอพิจี

๓. ทำแผล โดยใช้กรรไกร หรือ มีด ตัดเสื้อผ้าที่ใส่อยู่ออกทิ้งให้หมดอย่าพยายามถอดออก เพราะจะทำให้เจ็บปวดและแผลอักเสบมากขึ้น แล้วล้างแผลด้วยน้ำสะอาด น้ำด่างทับทิม พอแผลสะอาดแล้ว อาจใช้ยาทาแผล เช่น น้ำมันลูกไม้ต่าง ๆ น้ำมันมะพร้าว น้ำมันมะกอก น้ำมันวาสลิน หรืออาจใช้ไข่ขาวของไข่เป็ด หรือไข่ไก่ก็ได้ เมื่อทาแผลแล้วใช้ผ้าสะอาดปิดแผลไว้ เพื่อป้องกันความสกปรกหรือเชื้อโรค เวลาจะทำแผล อย่าดึงผ้าปิดแผลออกทันที ควรจะใช้น้ำสะอาดหรือน้ำด่างทับทิมเทราดบนผ้าปิดแผลให้ชุ่ม แล้วทิ้งไว้สักพักก่อน จึงจะดึงผ้าปิดแผลออกได้ง่ายและไม่ทำให้แผลอักเสบมากขึ้น ต่อไปให้ล้างแผลปิดแผลตามวิธีที่กล่าวข้างต้น

๔. ถ้ายังไม่เป็นแผล ให้แช่ส่วนที่โดนลวกลงในน้ำเย็นสักครู่ หรือถ้ามีซีฟิงเพรตนิโซโลนอยู่ ให้ใช้ซีฟิงทาบริเวณที่ถูกลวกบาง ๆ

ข. บาดแผลงูกัด

๑. ให้ผู้ป่วยนอนลง ให้ส่วนขาหรือแขนที่ถูกกัดห้อยต่ำกว่าส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย

๒. ใช้ผ้า เชือก หรือ สายยางรัดเหนือแผล

๓. ถ้ามีเลือดออกที่แผล ถ้าไม่มาก อย่าไปห้ามเลือด เพราะเลือดจะได้ช่วยนำพิษออกจากร่างกายได้บ้าง ถ้าเลือดออกน้อย อาจช่วยบีบนิ้วให้เลือดออกมาบ้าง

๔. ล้างแผลด้วยน้ำและสบู่ หรือน้ำยาด่างทับทิมแก่ๆ

๕. ถ้ารู้ว่าเป็นงูพิษ หรือไม่แน่ใจว่างูอะไรกัด ให้ไปหาหมอ ถ้าจับงูได้ควรนำไปด้วย

ค. บาดแผลสุนัข (หมา) หรือ แมว กัด

๑. บาดแผล ทำแผลแบบเดียวกับบาดแผลทั่วไป และควรเหล้าหรือแอลกอฮอล์แรงๆ หรือ ทิงเจอร์ไอโอดีนทาแผล

๒. ให้จับหมาหรือแมวที่กัดขังไว้ดูอาการอย่างน้อย ๑๐ วัน (ให้ข้าวให้น้ำสัตว์กินด้วย) ถ้าสัตว์เป็นโรคพิษสุนัขบ้า หรือโรคกลัวน้ำ มันจะตายภายใน ๑๐ วัน ให้รีบไปหาหมอ ในกรณีที่จับสัตว์ไม่ได้ และสงสัยว่าเป็นบ้า ให้รีบไปหาหมอ เพื่อรับการฉีดวัคซีน

ง. ถูกแมลงป่องต่อย ตะขาบกัด ผึ้ง ต่อย แตน ต่อย

๑. ให้รีบเอาเหล็กไนออก โดยใช้ปิ๊บหรือด้ายออก ถ้าไหลออกมาพอทำได้อย่าไปกดหรือนวดมาก เพราะอาจทำให้เหล็กไนฝังลึกเข้าไปอีก ถ้าเหล็กไนไม่ไหลออกมาให้เห็นเลย ควรใช้ลูกกัญญาที่มีรูตรงกลาง หรือจะใช้ของแข็งอะไรก็ได้ที่มีรูตรงกลาง เช่น ไม้รวกเล็ก ๆ กล้องยานัดถู เป็นต้น กดตรงกลางบริเวณแผลที่ถูกต่อย เหล็กไนอาจจะออกมาได้

๒. ถ้ามีเลือดออกเล็กน้อย ปล่อยให้เลือดออกได้ หรืออาจบีบช่วยให้เลือดออกบ้างได้ อย่าไปห้ามเลือด

๓. ใช้ยาหม่อง ยาแดง หรือทิงเจอร์ไอโอดีน หรือซีฟิงเพรดนิโซโลนทาบริเวณแผล

๔. ถ้าปวดมาก ให้กินยาแก้ปวด

จ. แผลที่ถูกกรดหรือด่าง

แผลที่ถูกกรดหรือด่าง จะมีอาการปวดแสบปวดร้อนทันที รีบล้างแผลด้วยน้ำสะอาด หรือน้ำเกลือ ทันที และรีบล้างให้เร็วที่สุด แล้วรักษาแผลแบบถูกไฟลวก น้ำร้อนลวก

ฉ. แผลที่ถูกแมงกะพรุนไฟ

ให้ใช้ทรายขัดผิวหนัง เพื่อขัดเมือกของแมงกะพรุนไฟออก แล้วใช้น้ำล้างมาก ๆ เสร็จแล้วรักษาอย่างเดียวกับไฟลวก น้ำร้อนลวก

ช. แผลที่ถูกปลายกั๊ก หรือเบ็ดเกี่ยว

ดึงสิ่งที่หักคาอยู่ออก ให้เลือดออกบ้างเพื่อชะล้างแผล แล้วชะล้างแผลให้สะอาดด้วยน้ำสะอาดและสบู่ แล้วใช้เหล้าหรือแอลกอฮอล์แรง ๆ ทา หรือใช้ยาหม่องทาก็ได้

๑. การปัจจุบันพยาบาลผู้ที่ถูกไฟช็อต

๑. รีบปิดสวิทไฟฟ้าทันที
๒. ก่อนที่จะเข้าช่วยผู้ถูกไฟฟ้ช็อต ผู้ที่จะช่วยต้องแน่ใจว่าตัวเองจะต้องไม่ถูกไฟฟ้ช็อตด้วย คือ
 - ก. จะต้องไม่อยู่ในที่มีน้ำ และตัวผู้จะช่วยต้องไม่เปียกน้ำ
 - ข. จะต้องไม่ไปถูกต้องตัวผู้ป่วยด้วยมือของตนเอง
๓. ให้ใช้สิ่งที่ไม่เป็นสื่อนำไฟฟ้า เช่น ไม้แห้งเขี่ยตัวผู้ป่วยออกจากสายไฟหรือเขี่ยสายไฟออกจากตัวผู้ป่วย หรือใช้เก้าอี้ โต๊ะ หรือของใกล้มือ ขว้างหรือกระแทกหรือปาให้ผู้ป่วยหลุดจากสายไฟ หรือให้สายไฟหลุดออกจากผู้ป่วย
๔. เมื่อผู้ป่วยหลุดจากสายไฟแล้ว ถ้าหยุดหายใจ หรือคลำชีพจรไม่ได้ให้ช่วยการหายใจ หรือนวดหัวใจ

๔. ยาพิษ

รวมทั้งสารมีพิษ หรือยาฆ่าแมลง หรือ กินยาเกินขนาด

หลักการปัจจุบันพยาบาล

- ก. ถ้าผู้ป่วยหยุดหายใจ หรือคลำชีพจรไม่ได้ ต้องช่วยการหายใจ และนวดหัวใจ
- ข. ในกรณีที่เพิ่งได้กินยาเกินขนาดเข้าไป ถ้าตามริมฝีปากและลำคอไม่มีรอยไหม้ หรือไม่มีกลิ่นน้ำมันก๊าส หรือน้ำมันเบนซิน และผู้ป่วยไม่หมดสติ พยายามล้วงคอให้ผู้ป่วยอาเจียนออกมา ถ้าล้วงคอแล้ว ยังไม่อาเจียน อาจใช้น้ำเกลือแ่ๆ เช่น น้ำปลา หรือโซเดียมบรอก ให้ผู้ป่วยอาเจียน ในกรณีที่ริมฝีปากมีรอยไหม้ มีกลิ่นน้ำมันก๊าส หรือน้ำมันเบนซิน ให้รีบพาไปหาหมอ อย่าล้วงคอผู้ป่วย อย่าทำให้ผู้ป่วยอาเจียนด้วยวิธีใด ๆ
- ค. พยายามตรวจค้นว่าผู้ป่วยได้กินยาหรือรับยาอะไร ชนิดใด เก็บสลากยา ขวดยา หรือภาชนะใส่ยา ถ้าหาได้ นำไปพร้อมกับนำผู้ป่วยไปหาหมอ

๕. การหมดสติ

คือ การที่ผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว และมักจะล้มลง

หลักการปัจจุบันพยาบาลผู้ป่วยหมดสติทั่วไป

- ก. ตรวจสอบว่าผู้ป่วยนั้นหายใจหรือไม่ ถ้าไม่หายใจ ต้องช่วยการหายใจ
- ข. ตรวจสอบว่ามีการตกเลือดหรือเลือดออกหรือไม่ ถ้ามี ให้ทำการห้ามเลือด
- ค. จับผู้ป่วยนอนหงาย เอียงหน้าไปด้านใดด้านหนึ่ง เพื่อป้องกันไม่ให้ล้มตกไปทางด้านหลังซึ่งจะไปอุดการหายใจ และป้องกันไม่ให้อาเจียนไหลลงสู่หลอดลม ถ้าใบหน้ามีสีแดง ควรให้นอนศีรษะสูงขึ้น ถ้าใบหน้าซีดขาว ควรให้นอนศีรษะต่ำ
- ง. เครื่องนุ่งห่มที่คับ ควรขยายให้หลวม ถ้ามีฟันปลอมอยู่ ก็ควรถอดออกเสีย
- จ. ให้นอนหงายเหยียดขาและแขนไปตรง ๆ ในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ระวังระวัง อาจเป็นอันตรายกับผู้ป่วยได้
- ฉ. อย่าให้อาหาร น้ำหรือยา ทางปาก จนกว่าผู้ป่วยจะได้สติดี
- ช. ตรวจสอบบาดแผล ถ้ามี ให้ทำการปัจจุบันพยาบาลบาดแผลด้วย
- ซ. ถ้ามีอาการชัก ให้ใช้ไม้หรือด้ามช้อน หรือผ้าม้วนเป็นก้อนสอดเข้าไประหว่างฟันล่างและฟันบน เพื่อป้องกันมิให้กัดลิ้นตัวเอง
- ณ. ถ้าผู้ป่วยมีอาการเจ็บหนัก ให้รีบพาไปหาหมอ หลังให้การปัจจุบันพยาบาลข้างต้นแล้ว

การปัจจุบันพยาบาลผู้ป่วยหมดสติตามอาการ

- ก. ถ้าหมดสติทันที โดยมีอาการวิงเวียน หน้ามืด ตามัว ใจสั่น ใบหน้าซีด เหงื่อออก ชีพจรเบา ซึ่งส่วนมากมักจะเกิดในที่ที่แออัดยัดเยียด หรือในที่อากาศร้อนอบอ้าว หรือมีสิ่งที่ทำให้ตื่นเต้นตกใจ เสียใจมากเกินไป พวกรุ่นนี้มักจะเป็นลมธรรมดา

การปัจจุบันพยาบาล

ให้ผู้ป่วยนอนศีรษะต่ำกว่าตัวเล็กน้อย หรือให้นอนราบก็ได้ ขยายเสื้อผ้าให้หลวม ให้ดมยาหอมแก้ลมหรือแอมโมเนีย และถ้ายังไม่หมดสติ อาจให้กินยาหอมแก้ลมก็ได้ ผู้ป่วยจะค่อย ๆ ดีขึ้นเอง

ข. ถ้าอาการหมดสติเกิดขึ้นที่ ผู้ป่วยไม่รู้สึกรู้สีกตัว และคลำชีพจรไม่ได้ ให้รักษาพยาบาลแบบผู้ป่วยเจ็บหนัก

ค. ถ้าผู้ป่วยหมดสติ มีกลิ่นเห่า กลิ่นยา หรือมีขูดยา ขูดเห่าอยู่ข้าง ๆ ตัว หรือทราบว่าเป็นกลิ่นเห่ามาก่อน แล้วหมดสติ

การปัจจุบันพยาบาล ทำแบบเดียวกับผู้ป่วยได้รับยาพิษ หรือยาเกินขนาดแต่ถ้าผู้ป่วยเมาเหล้า แต่ยังไม่หมดสติ ให้ล้างคอให้อาเจียน หรือทำให้อาเจียน แล้วให้ดื่มกาแฟดำแก่ ๆ ถ้าเมามากหมดสติ ให้รีบพาไปหาหมอ

ง. ถ้าผู้ป่วยหมดสติ โดยมีอาการเรื้อรังมาก่อน หรือมีอาการเจ็บหนัก หรือหมดสติด้วยเหตุอื่น ๆ ให้พาไปหาหมอ

จ. ถ้าผู้ป่วยหมดสติเพราะการจมน้ำ รีบเอาผู้ป่วยขึ้นจากน้ำ ล้างสิ่งของในปาก ในคอออกให้หมด แล้วจับผู้ป่วยแบก ให้บริเวณหน้าท้องผู้ป่วยอยู่บนบ่าให้ศีรษะห้อยไปทางด้านหลัง พยายามเขย่าตัวให้น้ำไหลออกมา แล้วรีบวางผู้ป่วยลงนอนหงาย แล้วช่วยการหายใจของผู้ป่วย

๖. อาการช็อค

คือ การที่ผู้ป่วยอ่อนเพลียมาก ผิวหนังซีดและเย็น มีเหงื่อออกเป็นเม็ด ๆ หายใจเร็ว ชีพจรเบาเร็ว วังเวียนศีรษะ มักจะเกิดจากอาการตกเลือดมาก ๆ ท้องเดินมาก ๆ เจ็บปวดรุนแรง ถูกกระแสไฟฟ้าช็อต หรืออื่น ๆ

การปัจจุบันพยาบาล

ดูเรื่องการหมดสติ (หน้า ๒๖๔) และการปัจจุบันพยาบาลผู้ที่ถูกไฟฟ้าช็อต (หน้า ๒๖๓)

๗. สิ่งแปลกปลอมเข้า ตา หู คอ จมูก กระเพาะอาหาร

ก. สิ่งแปลกปลอมเข้าตา

อย่าขี้ตา ให้ลืมน้ำสะอาด กระพริบตาถี่ ๆ ถ้ามีผงติดอยู่ ให้จับเปลือกตาบนทับเปลือกตาล่าง หรือจับเปลือกตาล่างทับบนจนกว่าจะหายเคือง หรืออาจจับเปลือกตาให้แยกออก ถ้าเห็นผง ให้ผ้าสะอาดหรือสำลีม้วนปลายแหลม ๆ เชี่ยออก

ถ้ายังไม่ดีขึ้นหรือไม่หายเคืองตา หรือมีเลือดออกมาก ให้ไปหาหมอ ขณะไปหาหมอ ควรใช้ผ้าสะอาดปิดตาไว้ เพื่อป้องกันไม่ให้ตาเคลื่อนไหวมาก

ข. สิ่งแปลกปลอมเข้าหู

เอียงหูข้างที่มีอะไรอยู่ลงต่ำ เคาะเบา ๆ บริเวณศีรษะ เพื่อให้สิ่งแปลกปลอมหลุดออกมา ถ้าเป็นมดหรือแมลงเข้าหู ให้ใช้น้ำสะอาดหยอด หรืออาจจะใช้น้ำมันมะกอก หรือน้ำมันอื่น ๆ หยอดก็ได้ ถ้าไม่ดีขึ้น ให้ไปหาหมอ

ค. ของติดคอ

ถ้าเป็นก้างปลาเล็ก ๆ ให้กลืนน้ำหรือข้าวปั้นเป็นก้อน ๆ หรือขนมปังปอนด์นุ่ม ก้างอาจหลุดเองได้

ถ้าไม่หลุด ให้ไปหาหมอ อย่าพยายามไปเขี่ยออก นอกจากจะเห็นได้ชัดเจน จึงคีบหรือดึงออก

ถ้าเป็นอาหารคำโตๆ เช่น เนื้อติดคอ ให้แบกผู้ป่วยใส่บ่าแล้วตบหลังแรงๆ เพื่อให้หลุดออกมา หรือวางผู้ป่วยบนโต๊ะให้หัวและตัวห้อยลงแล้ว ตบหลังแรงๆ หรือให้ล้วงคอเข้าไปลึก ๆ อาจทำให้หลุดออกได้

ง. สิ่งแปลกปลอมเข้าจมูก

ปิบรูจมูกข้างหนึ่ง แล้วสั่งน้ำมูกอย่างแรง ของนั้นอาจออกเองได้ อย่างพยายาม

ใช้นิ้วหรือของอะไรเคาะออก เพราะของอาจถูกดัดลึกเข้าไปถ้าไม่ดีขึ้น ให้ไปหาหมอ

จ. สิ่งแปลกปลอมเข้าไปในกระเพาะอาหาร

ถ้ากลืนวัตถุหรือของที่ไม่มีคม เช่น เศษสตางค์ นกหวีด ของเด็กเล่นเข้าไป ไม่ต้องวิตกอะไร ป่วยเฉยๆ จะออกมาทางอุจจาระเอง

ถ้ากลืนวัตถุหรือของมีคม เช่น เข็ม ไม้กลัด ตะปู เข้าไป ถ้าไม่มีอาการ เช่น ไม่เจ็บปวด กดไม่เจ็บที่ท้อง ไม่ต้องทำอะไร จะถ่ายออกมาเองพร้อมอุจจาระถ้ามีอาการเจ็บปวด กดเจ็บ ให้รีบไปหาหมอ ระหว่างที่มีสิ่งของอยู่ในท้อง ห้ามกินยาถ่าย จนกว่าสิ่งแปลกปลอมจะออกมาแล้ว

๘. กระดูกและข้อต่าง ๆ

หลักในการปัจจุบันพยาบาลกระดูกหักโดยทั่วไป

ก. ถ้ากระดูกหัก ร่วมด้วยอาการเจ็บหนัก ให้รักษาพยาบาลเรื่องเจ็บหนักก่อน จนอาการเจ็บหนักหายแล้ว จึงค่อยทำการปัจจุบันพยาบาลกระดูก

ข. ถ้ากระดูกหักหรือสงสัยว่ามีกระดูกหัก ให้วางอวัยวะส่วนนั้นลงบนแผ่นไม้ หรือกระดาน หรือของแข็งอื่น ๆ เช่น กิ่งไม้ ไม้ไผ่ ไม้รวก แล้วเอาผ้าพันส่วนนั้นไว้กับของแข็งนั้น เพื่อไม่ให้ส่วนที่หักเคลื่อนไหว

ค. ถ้ามีอาการเจ็บปวด กินยาแก้ปวด แล้วรีบพาไปหาหมอ

ง. ถ้ากระดูกหัก และมีกระดูกโผล่ออกมาข้างนอก ให้ระวังเรื่องความสะอาดให้มาก และอาจใช้เหล้า หรือแอลกอฮอล์แรง ๆ วดบริเวณแผล

ก. ศีรษะแตก

ถ้าศีรษะแตก โดยไม่มีอาการหมดสติ ให้รักษาแผลเช่นเดียวกับการรักษาพยาบาลบาดแผลทั่วไป

ถ้าศีรษะแตกร่วมด้วยอาการหมดสติ ให้รีบพาไปหาหมอ

ข. กระดูกไหปลาร้าหัก

ให้ห้อยแขนข้างที่กระดูกไหปลาร้าหักไว้ด้วยผ้าคล้องคอ ให้ต้นแขนแนบลำตัว

แล้วใช้ผ้าผืนโต ๆ พันแขนนั้นให้ติดกับทรวงอกไว้ไปผูกที่ตอนใต้รักแร้ข้างดีเพื่อป้องกันไม่ให้แขนเคลื่อนไหว

ค. กระดูกซี่โครงหัก

ใช้ผ้าผืนโตๆ สองผืน เช่น ผ้าขาวม้าพับให้แคบ จนมีความกว้างราว ๓ นิ้วมือ วางให้ตรงกลางของความยาวของผ้านั้นอยู่บนซี่โครงที่หัก พันรอบอกแล้วมาผูกอีกข้างทางด้านที่ดี ก่อนผูกให้ผู้ป่วยหายใจออกเต็มที่เสียก่อน ส่วนอีกผืนหนึ่งพันและผูกเช่นเดียวกัน แต่ให้อยู่เหนือลบบขอบผ้าผืนแรกเล็กน้อย

เวลาให้ผู้ปวยนอน ให้นอนทับข้างที่หัก

ง. กระดูกแขนหัก

ให้ผ้าพันแขนติดกับลำตัวในท่าข้อศอก แล้วพาไปหาหมอ

จ. กระดูกขาหัก

ใช้ผ้าพันขา พันกับไม้ เช่น ไม้กระดาน ไม้ฉฉา หรือไม้ไผ่ แล้วพาไปหาหมอ

ฉ. กระดูกสันหลังหัก

ถ้าผู้ป่วยหกล้ม หรือประสบอุบัติเหตุแล้ว ไม่สามารถเคลื่อนไหวร่างกายได้และมีอาการปวดหลังมาก อย่าพยายามเคลื่อนไหวนำผู้ป่วย ถ้าจะเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ให้พลิกผู้ป่วยทั้งตัวขึ้นนอนบนแผ่นกระดานหยาบ หรือคว่ำก็ได้ ห้ามหิ้วหัว หัวท้าย หรืออุ้ม หรือแบกผู้ป่วย เพราะอาจทำให้กระดูกสันหลังที่หักไปกดทำอันตรายต่อไขสันหลัง อาจทำให้เกิดเป็นอัมพาตได้

๙. การปัจจุบันพยาบาลผู้ป่วยหนัก

ผู้ป่วยที่เจ็บหนักมากจะมีอาการ ดังนี้

๑. หหมดสติ คลำชีพจรไม่ได้ หรือ
๒. หอบเหนื่อยจนพูดไม่ได้ หรือหายใจช้าและลำบากมาก หรือหยุดหายใจหรือ

๓. ชักตลอดเวลา หรือ
๔. ตกเลือดอย่างรุนแรง

ผู้ป่วยที่เจ็บหน้าอกลงไปจะมีอาการ ดังนี้

๑. หดสติ ชัก กระสับกระส่าย หรือ ไม่ค่อยรู้สึกตัว หรือ
๒. หายใจลำบาก หายใจมากกว่า ๓๐ ครั้งต่อหนึ่งนาที หรือน้อยกว่า ๕ ครั้งต่อหนึ่งนาที หรือ
๓. มือเท้าเย็นและสีเหงื่อออกตามหน้ามือ และ เท้า หรือ
๔. ชีพจรหรือหัวใจเต้น ๆ หยุด ๆ หรือ เต้นเร็วกว่า ๑๕๐ ครั้งต่อหนึ่งนาที หรือ ช้ากว่า ๔๐ ครั้งต่อหนึ่งนาที หรือ
๕. ไข้สูงมาก

การดูแลรักษาผู้ป่วยหนักโดยทั่วไป

- ก. รับประทานอาหารในท่าที่ผู้ป่วยสบายที่สุด ถ้าผู้ป่วยหมดสติ ให้นอนหงาย และตะแคงศีรษะไปด้านใดด้านหนึ่ง ถ้าผู้ป่วยหอบเหนื่อยมาก ให้นอนในท่าฟิงหรือก้มไปข้างหน้า และถ้าผู้ป่วยยังมีสติอยู่ คอยพูดให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยด้วย
- ข. ปรึกษาพยาบาลมาช่วยเหลือ
- ค. รับประทานอาหารของผู้ป่วย ถ้าผู้ป่วยหยุดหายใจ หรือหายใจช้ามาก
- ง. รับประทานอาหารของผู้ป่วยเต้น ถ้าคลำชีพจรไม่ได้ และผู้ป่วยหมดสติ
- จ. รับประทานเกลือเข้าเส้น ถ้าทำได้ ในกรณีที่ผู้ป่วยตกเลือด หรือมือเท้าเย็นและมีเหงื่อออกตามหน้าหรือมือเท้า
- ฉ. ถ้าตกเลือด ห้ามเลือด ถ้าตัวร้อนจัด แต่ไม่หนาวสั่น ให้เช็ดตัวด้วยน้ำเย็น
- ช. ถ้าตัวเย็นมาก หนาวสั่น ให้ผ้าห่มคลุม
- ซ. รับประทานอาหารไปหาหมอ

วิธีช่วยการหายใจ

ถ้าผู้ป่วยหยุดหายใจ

๑. จากกการจมน้ำ หรือสำลักสิ่งของ ให้อุ้มผู้ป่วยพาดบ่าให้หัวห้อยลงต่ำแล้วตบแรง ๆ เพื่อ นำสิ่งของที่ไปอุดทางหายใจไหลหล่นออกมา

๒. ให้มือล้วงเอาฟันปลอม และสิ่งของในปาก เช่นหมาก หรือ อาหารที่กำลังเคี้ยวอยู่ ออก ใช้ผ้าเช็ดน้ำมูก น้ำลาย และเสมหะในปากและคอของผู้ป่วยให้คนที่มา मदู่ออยออกไปห่าง ๆ

๓. รีบวางผู้ป่วยนอนหงายลงบนพื้น

๔. ให้หมอนหรือสิ่งของอื่นหนุนไหล่ให้สูงขึ้น เพื่อให้ศีรษะแกลงตไปข้างหลัง และปากเปิด อ้าออก เช็ดน้ำมูก น้ำลายและเสมหะในปากและคอของผู้ป่วยอีกครั้งหนึ่ง

๕. ให้ผู้ช่วยการหายใจ หายใจเข้าเต็มปอดของตนเอง แล้วใช้ปากของตนคร่อมลงบนปากของ ผู้ป่วยจนสนิท ใช้มือข้างหนึ่งบีบจมูกผู้ป่วยไว้ แล้วเป่าลมเข้าไปในปากของผู้ป่วยเต็มที่

แล้วผู้ช่วยการหายใจ ก็หายใจเข้าเต็มปอดของตนเองใหม่ และช่วยการหายใจแก่ผู้ป่วยตาม วิธีการข้างต้น ทำเช่นนี้เรื่อย ๆ ไปจนกว่าผู้ป่วยจะหายใจเองได้

ถ้าผู้ช่วยการหายใจเหนื่อย ให้สลับกับผู้จะช่วยการหายใจคนอื่น ๆ

ถ้าผู้ป่วยหายใจช้ามาก

๑. ให้กระตุ้นผู้ป่วยด้วยวาจา ด้วยการเขย่า และด้วยการทำให้ผู้ป่วยรู้สึกตัวด้วยวิธีอื่น ๆ ให้ คนที่ मदู่ออยออกไปห่าง ๆ

๒. ถ้าทำตามวิธีข้างต้นแล้วไม่ได้ผล อาจจะต้องช่วยการหายใจเช่นเดียวกับกรณี que ผู้ป่วยหยุด หายใจ

ถ้าผู้ป่วยหอบมาก

๑. ให้ผู้ป่วยนอนในท่าหัวสูง จะใช้หมอนหลาย ๆ ใบหนุน หรือให้นอนฟุกับโต๊ะก็ได้

๒. ให้กำลังใจและให้ความสงบแก่ผู้ป่วย ให้คนที่มามุงดูถอยออกไปห่าง ๆ
๓. ใช้พัดโบกไปมา เพื่อให้อากาศหมุนเวียน และลดความร้อนแก่ผู้ป่วยนอกจากผู้ป่วยจะไม่ต้องการ
๔. รีบพาไปหาหมอ

วิธีช่วยให้หัวใจเต้น

ในทันทีที่ผู้ป่วยหมดสติและคลำชีพจรไม่ได้ ให้ทุบลงบนหน้าอกของผู้ป่วยอย่างหนักแน่นสัก ๑-๒ ครั้ง หลังจากทุบแล้ว ถ้ายังคลำชีพจรตรงขาหนีบไม่ได้รับช่วยการหายใจของผู้ป่วยในท่านอนหงาย แล้วนวดหัวใจผู้ป่วย โดยใช้ฝ่ามือของเราวางซ้อนทับกดลงบน กลางหน้าอกของผู้ป่วย แล้วใช้น้ำหนักของเรากดผ่านฝ่ามือลงไปที่กลางหน้าอกนั้นเป็นระยะ ๆ ประมาณ ๓-๔ ครั้ง ต่อการเป่าลมเข้าไปในปอดผู้ป่วย ๑ ครั้ง แล้วรีบพาไปหาหมอ (ระหว่างนำผู้ป่วยไปหาหมอ ต้องช่วยการหายใจ และช่วยนวดหัวใจให้ผู้ป่วยด้วย)

นามานุกรมสมุนไพร

ตำรายากลางบ้าน

(เฉพาะที่เรียกชื่อต่างกัน)

นามานุกรมสมุนไพร (ตำรายากลางบ้าน)

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
กระชาย	กระชาย,กระท่าย ,หัวละแอน	กระชาย	หัวชาย
กระดังงา	สะบันงา	กระดันงา	ดังงา
กระเทียม	หอมเทียม,หอมขาว	กระเทียม	เทียม
กะเพราแดง	กอมก้อแดง	อีตูไทย	เพราแดง
กล้วยตานี	กล้วยป่า,กล้วยแขก	กล้วยทะนี	กล้วยฟองลา, กล้วยพังลา
กล้วยตืบ	กล้วยน้ำน่ม	กล้วยตืบ	กล้วยตืบ
กล้วยน้ำว้า	กล้วยอ่อง,มะลืออ่อง กล้วยใต้	กล้วยทะนีอ่อง	กล้วยน้ำว้า
กะทกรก	นางชม,นางจุม,น้ำใจ ใคร่	โคยเสือก,ผักสาบ, ตำลึงทอง	กะเดาะ,ผักรูด, หมอยค่าง
กะลามะพร้าว	โก้งมะพร้าว,โก้ง หมากพร้าว	กะโหลกหมากพร้าว	พรกพร้าว
กะสัง	ฮากกล้วย,รากกล้วย	สัง	สัง
กานพลู	จันจี	กานพลู	กานพลู
กำมะถัน	มาด	มาด	สุพรรณ
แก่นลั่นทม	แก่นจำปาลาว	แก่นจำปาขาว	แก่นจำปาหอม, แก่นไม้จัน
แก่นประดู่	แก่นประดู่	แก่นดู่	แก่นโด
ขมิ้น	หมากขมิ้น	หมากมี	ขมิ้น
ขมิ้นอ้อย	ขมิ้นขึ้น, ข้าวหมื่นขึ้น	ขมิ้นหัวขึ้น, ว่านเหลือง สากเปือละว้า	ขมิ้นอ้อย

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
ขมิ้นผง	ข้าวหมื่นผง	ขี้มันผง, ข้าวมันผง	มัน, ขี้มันผง
ขลุ่	ขลุ	หนาววัว	ขลุ, คลู, หนวดจั่ว
ข่อย	ข่อย	สมฝ่อ, ส้มฝ่อ, กักไม้ฝอย	ข่อย
ข้าวโพด	ข้าวเทียน, ข้าวสาลี, สาลี	ข้าวโคด, ข้าวโพดสาลี	โพด, คง
ข้าวเหนียวดำ	ข้าวกำ	ข้าวกำ	ข้าวเหนียวดำ
ขี้ไต้	ขี้ยา, ขะยา	ขี้กะไต้	ขี้ไต้
ครอบจักรวาล	มะกล่องข้าว, มะปอบแปบ	ตะล็บ, หมากกันจ้ำ	ครอบ, ครอบศรี
คางคกตายซาก	คางคกตายพาย	ขี้คั่นคากตายแห้ง	ค่างคกตายซาก
คุน	ลมแล้ง	คุน	ลักเกลือลักเคย, อ้อดิบ
โคกกะออม	ลูบลิบเครือ	วีหรี, หมากแข้งโผ	โพธิ์ออม
งวงตาล	ควยตาล	โคยตาล, ฮวงตาล	งวงโหนด
เง้าสับประด	เง้าสับประด	หัวเห้งหมากนัด	หัวย่านนัด
จระเข้	จระเข้	แช่	แช่
จาวตาลโตนด	จาวตาล	จาวหมากตาล	พอมโหนด
เจนมูลเพลิง	ปี้ดปิวแดง, พิดพิวแดง	เจตมูลเพลิง	เจตมูลเพลิง, ไฟไต้ดิน
ชัน	ชัน	ขี้สู	ชัน
ชบา	ใหม่, ใหม่แดง, ดอกใหญ่	ชะบา	บา, ชุมบา
ชะพลู	พลูนก, ผักปุนก, ผักแคนก	ผักอีเลิด	ชะพลู, ช้าพลู, นมวา
ชินสี	สุรสี	ชินสี	หลังปิ้ง, มินมั่ง

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
ชุมเห็ดเทศ ชุมเห็ดไทย ซังข้าวโพด ดอกมะลิ ดินประสิว ตีป्ली	หัลบมันหลัง หัลบมันน้อย ซังข้าวโพด ดอกมะลิ ดินไฟ ตีป्ली	เล็บหมื่น, ซี้เหล็กสาร เล็บหมื่นน้อย แกนข้าวโพด ดอกซ้อน ซี้เกีย ตีป्ली	ชุมเห็ดเทศ ชุมเห็ดไทย ซังคอง ดอกลิ, ดอกเมละ ดินสิดิบ ตีป्लीลูกพลู, ตีป्लीเซียก
ต้นกระป๋องเจ็ดตัว ต้นกะเม็ง ต้นไค้ไม่รู้ล้ม	ต้นบัวลา ห้อมเกี้ยว, กล้วยา กล้วยาไก่นกคัม, กล้วยาสามสินสอง- หาบ, หนาดพา	ต้นสามควาย ต้นกะเม็ง กล้วยาหมากปิด	ต้นกระป๋องเจ็ดตัว เหม็งซอ กล้วยาปราบ, นาตมีแคลน
ต้นตะขบ ต้นตำลึง ต้นเต็งรัง ต้นทับทิม	มะตากบ, มะก้วน ผักแคบ ไม้แะ, ไม้เปา มะก้อ, ก้อแกง, มะก้องแก้ว	ต้นตากบ ตำนิน ต้นฮัง, ต้นจิก พิลา	ต้นชลบ ต้นตำลึง ต้นเต็ง ต้นทับทิม
ต้นโทองเทง ต้นไทร ต้นน้อยหน่า	ป่าตอมตอก ต้นไร, ต้นไฮ หมากเนาะแห่น, มะแห่น	ต้นหมากโป้งเป้ง ต้นไฮ มะเขียบ	ต้นโทองเทง ต้นไทร ต้นน้อยหน่า
ต้นนุ่น ต้นบอระเพ็ดพุงช้าง	ต้นจั่ว เปล้าเลือดเครือ	ต้นจั่ว กลิ้งกลางดง, เครือหางหนู	ต้นนุ่น สบู่เลือด, สบู่เลือดเครือ

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
ต้นบานไม่รู้โรย	ต้นดอกตะล่อม	ต้นดอกสามปีบเหี่ยว	ต้นดอกคูนหี, ดอกกุลहीं, ต้นดอกสามเดือน
ต้นพญาไร้ใบ	ต้นเทียน เกียะเจียม	ต้นเขาแบ้	ต้นพญาไร้ใบ, ต้นพญาร้อยใบ
ต้นลำเจียก	ต้นกาแกด	ต้นดอกกาบ, ต้นการเกด	ต้นลำเจียก
ต้นลำโพง	มะเขือบ้า	หมากเขือบ้า	ต้นลำพง
ต้นสะแก	ต้นไม้แพ่ง	ต้นสะแก, ต้นแก	ต้นสังแก
ต้นสาบเสือ	หญ้าเมืองกาย	มุงกะห่าย, หญ้าลม เมือง, หญ้าเมืองฮ้าง, หญ้าเหม็น	รำเคย, ต้นขี้ไก่, ข้าฝักคราด, ยี่สุนเถื่อน
ต้นสาบแร้งสาบกา	หญ้าสาบแฮ้ง	สาบแฮ้งสาบกา	ต้นสาบแร้งสาบกา
ต้นหญ้าขี้ฉะมอญ	ต้นหญ้าขี้ฉะมอญ	หญ้าขี้ฉะมอญ	หญ้าขี้ฉะมอญ
ต้นหญ้าตะขาบ	หญ้าจะเข็บ	หญ้าน้ำลึก	ต้นหญ้าตะขาบ
ต้นหางนกยูง	ต้นหอมพอลวง	ต้นฝาง, ฝางยอย	ก้านหางยูง
ตะโกนา	มะโก	โก	โก, ตะโก
ตะเคียน	จะเคียน	แคน	เคียน
ตะไคร้	จะไค, จักไค จะไคบก	สิงไค	ไคร, ไผ่เล็ก
ตะพานน้ำ	ปลาผา	ปลาผา	ตะพานน้ำ
ตาข่ายสวิง	ตาข่ายหิง	ตาสวิง	หวิง
แตงกวา	มะแตง, มะแตงสั้น, มะแตงขึ้นไก่	หมากแตงกวา	แตงกวา
ตำแย	ห่านไก่, หามมุย	ตำแย	กะลั้งไก่

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
ถั่วเขียว	ก้างขี้มอด, มะถั่วถิน	ถั่วเขียว	ถั่วเขียว
เถาคันแดง	ห่านแดง	เถาคันแดง	เขาคันแดง
เถาว์ยี่เปரியง	เครือเขาหนัง, เครือค้องแกม	เครือตาปลา	ย่านเหมาะ
เถาว์ลยั้วด้วน	เถาหัวด้วน	เครือหางหนู	เถาว์ลยั้วด้วน, เถาว์ลยั้วด้วน
ท้าวยายม่อม	หญ้างูจ้อน, หญ้างูเลงจ้อน	ทาระม่อม	ไม้เท้าฤๅษี, ไม้เท้ายายม่อม, พญารากเดียว
ทิงถ่อน	ก้างขี้มอด, ก้านแดง,คางแดง	ต้นถ่อน	ทิงถอน,ถ่อน
น้ำครำ	น้ำขี้หมา,น้ำหมา	น้ำซบ,น้ำคำ, น้ำขี้สีก	น้ำครำ,น้ำขี้กา
น้ำขาวข้าว	น้ำมวก, น้ำข้าวหมา	น้ำมวก, น้ำข้าวหมา	น้ำขาวข้าว
น้ำตาลโตนด	น้ำตาลก้อน	น้ำตาลก้อน	น้ำตาลโหนด
น้ำเต้า	หมากน้ำ	หมากน้ำ	น้ำเต้า
บัวบก	ผักหนอก	ผักหนอก	บัวบก,ผักแว่น, หูหนู
ใบตอง	ตองกล้วย ใบกล้วย	ตองกล้วย	ใบตอง,ใบกล้วย
ใบไทร	ใบไฮ	ใบไฮ	ใบไทร
ใบโพธิ์	ใบศร	ใบโพธิ์	ใบโพธิ์
ใบมะอึก	ใบมะปู้	ใบหมากเอก	ใบอึก
ใบเมงลัก	ใบกอมก่อ	ใบอีตู่	ใบเมงลัก

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
ใบหนอนตาย อยาก ใบหมาหลง	ใบโปงช้าง ใบหมาลีม	ใบชี้หนอน ใบเขาหลง, ใบสาวหลง, เครือข้ามเขา	ใบหนอนตายอยาก ใบหมาหลง
บานเย็น บอระเพ็ด ปลาร้า ปลาหมอน้ำจืด เปลือกส้มโอ ผักกะเจด	ดอกจำยอม จุงจาสิง, ชุงข้าสิง ปลาฮ้า ปลาสะเด็ด เปลือกหมากโอ ผักหนองโป่ง, ผักหนอง	บนคำ เครือเขาฮอ ปลาแตก ปลาแข็ง เปลือกหมากโอ ผักกะเสด	บานเย็น เจ็ดหมูนย่าน ปลาเค็ม, ปลาร้า ปลาหมอ เปลือกส้มโอ ผักเจด, ผักฉืด
ผักโขมแดง ผลแพง	ผักโหมแดง ผลมะแพง, ผลผักแพง, ผักขี้หมู	ผักหมแดง หมากผัก	ผักหมแดง ผลแพง
ผลมะระ ผ้าขี้ริ้ว ผักคูน, ผักราชพฤกษ์ ฝรั่ง	ผลมะเห็ด ผลมะไห้, มะห้อย ฝ้าย่อ, ฝ้าย้อย ผักลมแล้ง หมากหมั่น, หมากกล้วย, หมากจิ้น	หน่วยผักไล่ ผักไล่ ผ้าขี้ขาด หน่วยคูน สิดา	ลูกระ, ผักไห้, ผักเหย ฝ้าย่าย ผักราชพฤกษ์ ยาหมู, ย่ามู, ชมพู
ฝางเสน แฝกหอม พงดอ, พังดอ,	ไม้ฝาง, หนามไค้ง แฝกหอม ปัดเตาะ, พิตเตาะ	ต้นฝาง ตะไคร้จิ้น พงดอ,	ไม้ฝาง แฝกหอม พงดอ, พุงดอ

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
พุงดอ	พริกदै	หนามรอบข้อ	ดีปลีนก,ดีปลีขึ้นนก
พริกชี้หนู	พริกชี้ฟ้า	พริกชี้หนู	ดีปลีชี้ฟ้า
พริกชี้ฟ้า	พริกน้อย	พริกน้อย,พริกใหญ่	พริก,พริกอ่อน
พริกไทย	ผักปอดน้ำ	พริกไทย	พริก,พริกอ่อน
พังกวย,แพงพวย	ดอกแก้ว	ต้นผีพวย,ต้นที่พวย	พังกวย,แพงพวย
พิกุล	พุทธรักษา,พุทธรศร,	พิกุล	กุล
พุทธรักษา	บัวหลวง,มะดัน	กล้วยน้อย	พุทธรักษา
พุทรา	มะลิไม้,	หมากทัน	พุทรา
เพกา	มักลิ้นก้าง	หมากลิ้นฟ้า,	เพกา
		หมากลิ้นไม้	
ไพล	ปูเล	ว่านไฟ	หัวไพล
ฟักทอง	ฟักแก้ว	หมากอี	น้ำเต้า
มันเปลงหมู	มันเปลงหมู	เกียบหมู	เนื้อมันหมู
มะกอกน้ำ	หมากกอกน้ำ	หมากกอกน้ำ	กอกน้ำ
มะกา	ก้อง,ก้องแกบ	ตุ้มกา	มัดกา
มะกรุด	มะกูด,มะขูด,	มะขูด,หมากขูด	ส้มกรูด,ส้มม่วง
	หมากกูด		
มะเกลือ	มะเกลือ,มะเกีย,	หมากเกลือ	มะเกลือ,เกลือ
	หมากเกลือ		
มะขาม	หมากขาม	ตะลุม,ขาม	ขาม
มะขามเทศ	มะขามข้อ,	หมากขามเทศ	ขามเทศ
	มะขามโคร		
มะขามเปียก	มะขามเปียะ	หมากขามสุก	ขามเปียก
มะเขือ	มะเขีย,หมาเขีย	หมากเขือ	เขือ
มะคำไก่,ประจำไก่	ต้นยาแก้,	มักค้อ	คำไก่
	ปรองนอก		

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
มะเดื่อชุมพร	มะเดื่อเกลี้ยง	หมากเดื่อเกลี้ยง	เดื่อชุมพร
มะตูม	มะปิ่น,หมากปิ่น	หมากตูม	ตูม,ลูกตูม
มะนาว	มะลิ้ว,มะนาว	หมากนาว	นาว
มะปราง	มะผาง	หมากผาง	ปราง
มะฝ่อ	มะปอม,มะปอมตัน	หมากฝ่อ	มะฝ่อ
มะพร้าว	มะป้าว	หมากพร้าว	พร้าว,มะแพรว
มะไฟ	มะไฟ	หมากไฟ	ไฟ,ส้มไฟ
มะเฟือง	มะเฟียง	หมากเฟือง	เฟือง
มะม่วงกะล่อน	มะม่วงพญาฮอย, มะม่วงป้อม	หมากม่วงกะล่อน	มะม่วงขี้ไต้, มะม่วงคัน
มะยม	มะยม	หมากยม	ยม,ยุ้ม
มะรุม	ผักข้อนก้อม	อีฮูม,หมากอีฮูม	รุม
มะละกอ	มะกล้ายเต็ด	หมักหุ่ง,หมากหุ่ง	ลอกอ
มะแว้งเครือ	มะแคว้งเครือ	หมากแข้งชนเครือ	แว้งเครือ
เมล็ดบวบ	มะนาวย็อง,มะบวบ	ในหมากบวบ	เมล็ดบวบ
แมงลัก	กอมก้อ	อีตู	แมงลัก
แมลงป่องข้าง	แมลงเวา, แมลงป่องจ้าง	แมงเงา	แมงป่อง
แมลงมุม	กำปั้ง	แมงมุม	แมงมุม
แมลงสาบ	แมลงสาบ	แมงสาบ	แมะแปะ
ไม้จามจุรี	ไม้ฉำฉา,ไม้ไก่อเก้	ไม้ฉำฉา,ไม้สามสา	ไม้ฉำฉา,ไม้ขามหวาน
ไม้ไผ่สีสุก	ไม้ไผ่สีสุก	ไม้ไผ่เหลือง	ไม้ไผ่บ้าน ขนุนทอง
ไม้รวก	ไม้ฮวก	ไม้ฮวก	ไม้ไผ่รวก
ไมยราบ	หญ้าย้ายอบ	ต้นรู้หลัก	หญ้ายับ
ยาฉุน	ยาขึ้น	ยาเมา,ยาสุน,ยาฉุน	ยาเส้น,ยาฉุน

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
ยางไม้ตะเคียน รกฟ้า	ยางตะเคียน มะฮกฟ้า	ยางแคน ลูกฟ้า,ฮกฟ้า, เชือกยก,เชือก	ยางไม้เคียน รกฟ้า
รังมดลิบ ระย้อม	รังมดห่าง ย้อมตีนหมา, ซีปูก,เข็มแดง	ฮังมดโฮ,ฮังมดฮ้าง ระย้อม	รังมดตรอด กะย้อม
ระหุ่งแดง	มะหุ่ง,มะโห่ง, มะโห่งเห็น	หุ่งแฮ้วแดง	หงแดง
ลูกกระดอม	มะนอยขม, มะนอยนก	หน่วยกระดอม	ลูกดอม
ลูกผัก	มะผัก, หมากผักหม่อน	หมากผัก, หมากโต้น	ลูกผัก
ลูกยอ ลูกลำโพงกาสลัก	มะตาเสือ ลูกหนากสบ้าดำ	หมากยอ หมากเชื้อบ้าดำ	ลูกยอ ลำพงกาหลัก
ลูกสมอไทย ลูกสมอพิเภก	มะนะ,มาแน มะแหน,แหน,แหน ขาว,แหนตัน,ลับ	หมากส้มมอ หมากแหน	ลูกสมอไทย ลูกสมอพิเภก
ลูกสะแก วานน้ำ	ลูกไม้แพ่ง ฮังควาน้ำ,ส้มขึ้น, คาชิงชี้	หมากแก วานน้ำ	ลูกสังแก ห้วงอ,ห้วงชะงอ
ว่านหางช้าง	เคียนหางช้าง, ว่านมีดยับ	ว่านพดท้องแม่มาน	ว่านหางช้าง
สับปะรด สระแห่น	มานัด,มะชนะนัด, หอมด่วน	หมากนัด ชะแงะ	ย่านนัด,ยานัด สระแห่น,แหน
สะเดา สารส้ม	สะเลียม สารส้ม	กาเดา หินส้ม	เดา,กะเดา,เทียม สารส้ม

ภาคกลาง	ภาคพายัพ	ภาคอีสาน	ภาคทักษิณ
หญ้ากระทืบยอด	จียอบ, ต้นตาล	นกเขาเหงา, ผักกระทืบยอด	ที่บียอด, หัวใจไมยราบ
หญ้าคา	คา, คาหลวง	หญ้าคา	หญ้าคา, ลาลาย, ลาแล ลาลาง
หญ้านาง	จ้อยนาง, เถาว์ลย์เขียว	เครือหญ้านาง	ย่านาง, หญ้าภคินี, วันยอ
หญ้าแพรก	หญ้าเป็ด	หญ้าแพด	หญ้าแพรก
หัวกระเทียม	หอมเทียม, หอมขาว	หัวกระเทียม	เทียม, หัวเทียม
หัวเห้วหมู	หัวหญ้านิ้วหมู	หัวหญ้าเห้วหมู	หัวเห้วหมู
หนวดข้าวโพด	หนวดข้าวโพด	หมอยข้าวโพด	หมอยคง
อังกาบ	กาแกด, ม้านไก่, ก้านซัง	ดอกกาบ	อังกาบ
อัญชัน	เองชัน, แดงจัน, เอื้องจัน	อั้งชัน, อินทนิล	อัญชัน
อินทนิล	ต้นช่อล่อ, จ้อล่อ, จะล่อ	คินิล, กาสะเลา อะเลา, กาเสา	อินนิล
อุตพิด	บอนแมว	ว่านซี่	อุตพิด

หมายเหตุ คัดเลือกพิมพ์เฉพาะที่เรียกชื่อต่างกันเท่านั้น